

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Játék a felelőséggel.

Budapest, február 17.

Mindig erősebb bennünk az az aggodalom, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök nem békét keresett, hanem ürügyet a felfordulás felelőségek elhárítására. Pedig a békét könnyebben megtalálhatta volna, mint az ürügyet arra, hogy a bekövetkező bomlás felelősége az ellenzékre háruljon.

Mi ára volt a békének? Sem a Kossuth-párt, sem a Justh-párt nem követelt lehetetlent. Nincs az az elfogulatlan fórum, még ha egyébként hatvanhetes érzelmű is, mely azzal vádolhatná meg a két függetlenségi párt bármelyikét, hogy követeléseivel akár a monarchia két államának gyökereit érintette, akár kormánybuktató szándékkal csapdát állított volna. Amint katonai téren Andrassy, Apponyi és Kossuth egyértelműen formulázott, az kétségtelenül olyan politikusok munkája, akik tudják, meddig szabad elmenni az osztrák engedékenység iránt való reményességben. Miniszterviselt férfiak, az udvar és a hadvezetőség álláspontjának ismerői: tehát a magyar nemzet szempontjából való minimumot úgy állították össze, hogy ne haladja

meg az Ausztria részéről megadható maximumot. Hiszen ezek a kiváló politikusok békét akartak s a békét az elérhető kívánságok alapján keresték: tehát a minimumban meg volt a béke lehetősége. Másrészt mit kívánt a Justh-párt? Garanciákat arra nézve, hogy amit a trónbeszéd és a többségi programm ugyanis megígért, a demokratikus választói reform mentül előbb meg fog valósulni. Erre a kívánságra még csak azt se lehet ráfogni, hogy teljesítése odafenn nehézségekbe ütköznék.

Mégis mi történt? A miniszterelnök odafenn nem szerezte meg a Kossuth-párt minimumához, ideleinn pedig a Justh-párt kívánságához a hozzájárulást. Bécsben nem fejtette ki azt az energiát, mellyel a Kossuth-párt feltételei alapján megszerezhetné volna a békét és saját pártjában nem szerzett érvényt a demokratikus választójog sürgősségének, amivel leszerelhetné volna a Justh-pártot. Nem akart erős lenni se fenn, se lenni: pedig ezen az áron minden irányban megcsinálhatta volna a békét. Nem csinálta meg. Ellenben úgy tett, mintha Bécsben közvetíteni akarná a Kossuth-párt kívánságait, saját pártjában pedig képviselni akarná a Justh-párt kívánságait, hogy aztán, amikor mind a két pártot elutasítja, a fejleményekért az ellenzékre háríthassa

a felelőséget. Ezt az ürügyet keresté és nem a békét.

Mi pedig azt mondjuk, hogy a békét még most is megcsinálhatná a miniszterelnök, a felelőség áthárítására való ürügyet pedig sohasem fogja megtalálhatni. Megcsinálhatja a békét azért, mert Bécsben és saját pártjában még mindig elérhetne olyan eredményeket, melyeknek árán az ellenzéki pártok becsülettel békét köthessenek. A felfordulás felelőségét pedig a történetek után sem fogja átháríthatni az ellenzéki pártokra, mert szerencsére minden a legnagyobb nyilvánosság ellenőrzése alatt folyt le s a közvélemény látta azt is, hogyan szüntette be önmagát az obstrukció, csak azért, hogy az ország megkapja rendes költségvetését, a gazdasági és kulturális igények megkapják kielégítésüket, látta másrészt azt is, hogy a véderőreformmal szemben az ellenzéki pártok elmentek az előzékenység legvégső határáig, mert nem is a maguk programja szerint kívánták a nemzet számára ellenértéket, hanem katonai és választójogi téren egyaránt csak régi kormányzati ígérek beváltását sürgették. Kérdjük tehát: ki fogja elhinni a miniszterelnök urnak és a többségnek, hogy ilyen előzékenysége és ilyen viselkedése után ez az ellenzék a felelős a parlamenti rend felfordulá-

Aminek nincs vége.

Írta: Drasche-Lázár Alfréd.

(Utánnyomás tílos.)

Emlékekről beszéltünk. Édes és keserű emlékekről. Olyanokról, amelyek örökre véssződétek lelkünkbe és olyanokról, amelyek, mint egy álmot hervadozó képe mindjobban elfakulnak, míg végre teljesen elvesznek a múlt homályában.

Emlékekről beszéltünk, a barátom, meg én. Felelevenítettük együtt töltött gyermekkorunk egyes epizódjait, elmondtuk egymásnak ifjú és férfiéveink nevezetesebb eseményeit. S egyhangulag megállapítottuk, hogy az, amitől hosszú, hosszú idő választ el, életünkben, tisztábban jelentkezik lelki szemünk előtt, mint a közeli múltban történtek.

Ha férfiak emlékeiket elevenítik föl: a nők kerülnek szóba. Azok, akik boldogakká teszik őket, azok, akiknek a legkeserűbb pillanataikat köszönhetik. A férfi életében a nő boldogságot és keserőséget jelent. Az egyiket egyedül: boldogságot vagy keserőséget egyetlen nő sem tartogat a számunkra. Mert akkor nem is nő, hanem angyal vagy ördög volna. Angyalok és ördögök pedig nincsenek. Ez életben legalább nem.

S amikor a barátommal felelevenítettük emlékeinket, mi is nőkről beszéltünk. Sok jót mondtunk róluk. Mert sok jóban is részesítették bennünket.

— Legszebb emlékeink mégis a befejezetlen regények, — mondta a barátom kis szünet után. Feltekintettem.

— Mert a vége mindig egyforma? — kérdeztem.

— Nem. Hanem azért, mert szerelem és vég két olyan fogalom, amelyek bár jóformán elválaszthatatlanok egymástól, az érdekeltek szemében egymást kizárik. Mert aki szeret, nem hisz a szerelem végében, aki pedig a végéhez ért, nem hisz többé a szerelemben. Legalább, ami a saját személyét illeti.

— És az a szerelem, amely a siron tulig terjed, — az hol végződik?

— Magad mondod: végződik!

— És a befejezetlen regények, amelyeket emlegettél?

— Azoknak nincs végük.

— Nem egészen értem...

— Nem emlékszel arra a bizonyos nőre, akit tegnap, vagy egy évvel ezelőtt, vagy még régebben a színházban, a löversenyen, a tengerparti elhagyott sötányon pillantottál meg, s amikor melletted elhaladt s tekinteteitek találkoztak, megállt szíved dobogása s tudtad, érezted abban a pillanatban, hogy ugyanaz megy végbe az ő lelkében is? Nem láttad többé. Nem tudtad meg soha, kicsoda, micsoda, honnét jött, hová ment s mégis megmaradt az emléke a szívedben ma is, látod magad előtt, mint akkor. Ismét eláll szíved dobogása s tán eszedbe jut: nem volt-e a boldogságod, amely elhaladt melletted s fejedhez kapva, sóhajtozol: Miért, oh miért nem nyultam utána? Nem emlékszel rá?

— De emlékszem rá...

— Vagy képzeld el, hogy napokig, hetekig együtt voltál egy nővel s eszedbe se jutott soha, hogy szerelmes lehetnél belé! S

csak akkor, amikor nevetve, tréfálva bucsúztok egymástól, örökre: abban a pillanatban tudod meg, hogy örülten szerelmesek vagytok egymásba! El tudod ezt képzelni?

— Veled megtörtént?

— Sajnos, igen.

— De miért engedted őt el magadtól?

— Nem volt jogom hozzá, hogy visszatartsam, neki pedig nem volt szabad maradnia. Másé volt.

— Tehát férjes asszony volt? Akkor jobb így! Így talán három ember szerencsétlenségét kerülte ki.

— Lehet. S ami maradt: az emlék — szép! Felejthetetlen!

— Most már kíváncsivá tettél a részletekre is! Vagy indiszkréciónak veszed, ha —

— Neveket nem említek s semmiféle történet, ami árnyékot vetne arra, akire gondolok...

Vagy öt évvel ezelőtt, nyáron történt. A különben is meleg időjárás a fővárosban egyenesen tűrhetetlen volt s alig bírtam bevárni azt a boldogító pillanatot, mikor az utolsó paeziensem után betehettem az ajtót. Mi orvosok már ilyenek vagyunk! Soha nincs elég dolgunk s akkor vagyunk igazán elemlünkben, ha reggeltől-estig el vagyunk foglalva, mint a többi halandó, s mi is vágyódnunk egy kis szabadsággal. Néhány súlyos műtétől teljesen kimerülve, Brioni szigetére menekültem, hogy néhány hétig kizárólag a dolc far niente-nek élhessek. Szerencsémre nem találtam ismerőst abban a nagyobb részt osztrák társaságban, amely egy nagy, egyöntetű klikket alkotva, nem is igen törődik

sáért? Ki fogja elhinni a miniszterelnök urnak és a többségnek, hogy a békét az ellenzék tette lehetlenné s hogy a többség mindent elkövetett, csak hogy az ellenzék lelkiismeretét megnyugtassa, a békét helyreállíthassa?

A közvélemény sokkal tisztábban látta az eseményeket, sem hogy az ellenzék tehetné felelőssé a kormány és a többség hibáért. A közvélemény minden megtévesztő szándékkal szemben meg tudja állapítani, hogy a békét az ellenzék kereste, a békének az ellenzék hozta a nagyobb áldozatot, a béke nem is az ellenzék hajthatatlanságán múlt. Ellenkezőleg. A kormány volt az, mely kezdettől fogva hirdette, hogy neki nem kell kompromisszum s mely legutóbb úgy tett ugyan, mintha tárgyalni akarna az ellenzékkel, de tárgyalás helyett egyszerűen azt cselekedte, hogy a Kossuth-pártnak ki akarta törölni a szemét valamivel, a Justh-pártét pláne semmivel.

Ha pedig a kormány Bécsben nem tudott, saját pártjában pedig nem akart vagy nem is mert előzékenységet követelni az ellenzéki pártok minimális követeléseivel szemben: akkor milyen jogon várja a közvéleménytől, hogy a felfordulásért az ellenzék tege felelőssé, mely kereste a békét s nem azt a többséget, mely ridegen elutasította a békét? Végre is, a közvélemény nem vak s nem törhet pálcát a békekeresők fölött, mikor látja a békerontókat.

Béke még mindig lehetséges. Ezt az ellenzék mondja, melyet le akarnak törni. Harcz lesz és pedig az egyének fizikai bátorságának belevonásával; ezt a többség mondja, mely megcsinálhatná a békét. Hát hogyha az ellenzék még most is a béke lehetőségéről beszél, a többség ellenben még mindig a nyers erejére hivatkozik: csakugyan lehetséges volna a bekövetkező felfordulás

a magam fajta outsider-ekkel. Csak az igazgatóval váltottam naponta néhány szót s tőle tudtam meg a vendégek nevét, állását, dióhéjba foglalt életrajzát.

Egyetlenegy vendége volt a szállónak, akire nézve az igazgató nem szolgálhatott felvilágosítással. Egy érdekes kreolszinü, fehérhajú nő volt, aki mindennap pontosan megjelent az étteremben s a szomszéd asztalnál foglalt helyet. Nem nézett se jobbra, se balra, hanem még ivás közben is könyvet olvasott. Néha, magános sétáimon is találkoztam vele — akkor is olvasott. Német hanzásu neve volt, de nem tudott németül. Csak néhány szót olaszul, amelylyel valahogyan megértette magát a személyzettel. Azt is tudta még az igazgató, hogy a málbán több kontinentális szállócinke mellett egy rio-de-janeiroi hotel etikettje is szerepel.

Határozottan érdekes megjelenés volt, de oly annyira nem vett tudomást a környezetéről, hogy ez utóbbi is, jómagamat sem kivéve, beletörődött a sorsába.

Egy napon feltűnt, hogy a szomszédnőm asztala üres. Azt gondoltam, hogy elutazott. De nem így volt. Gyöngyölkedik, — mondta az igazgató.

Másnap az igazgató ebédközben hozzám lépett, s komor ábrázattal azt kérdezte, tudok-e véletlenül spanyolul? Kissé meglepődtem a kérdés fölött, elsősorban azért, mert, amint tudod, atyám hosszú éveken át konzul volt Barcelonában, ahol gyermekkorom első éveit töltöttem s így valamikor tényleg hiba nélkül beszéltem ezt a nyelvet.

Igenlen feleltem tehát, mire az igazgató vonásai kiderültek.

— Hál' Istennek! — mondtam, aztán rö-

felelősségét az ellenzékre háritani? Higyje, aki liheti. Mi nem félünk a közvélemény ítéletétől.

Aehrenthal meghalt.

— 1854—1912. —

Budapest, február 17.

Az osztrák-magyar monarchia közös külügyminisztere, gróf Aehrenthal Lexa Alajos ma este meghalt. Nem váratlanul jött a halál, a külügyminiszter már hosszú ideje betegeskedett, betegsége utolsó napjainak egyikén be is nyújtotta lemondását, amelyet a király csak az utolsó napon, ma, a halál előtt néhány órával fogadott el. És bucsuzásul, kegyének utolsó jeléül a Szent István-rend nagykeresztjéhez a gyémántokat adományozta a király Aehrenthalnak, aki csak egyszer, először és utoljára viselheti majd büszkén, pompázóan királyának bucsuzó elismerését: a temetése napján, a Ballplatztól a családi sirboltig.

Ebben a pillanatban, a halál közvetlen közelsége mellett nehéz teljesen felemelkedni az objektivitás magaslatára, hogy onnan csak azokat a kiemelkedőbb csucspontokat lássuk, amelyek egy ember életében a jelentős, igaz, nagy eseményeket jelzik s elfödik az alátük megbuvó apróbb hibákat, tévedéseket, amelyek gyakoriak mindenki életében s különösen azokéban, akik országok népének szemelattára, a legnagyobb nyilvánosság előtt élnek le életüket s minden cselekedetüket kénytelenek a köz ellenőrzése alá vetni. Aehrenthal halálával vissza kell tekinteni az elmúlt öt esztendőre és meg kell állapítani, hogy ez az öt esztendő alig különbözik az az előttiektől s Kálnoky és Goluchovszky után Aehrenthal sem

videnes felvilágosított, miről van szó. A szép idegen megbetegedett s orvost kért. De olyat, aki spanyolul tud.

Nem kellett engem soká kapacitálni. Ebéd után felmentem az emeletre s tisztelegtem az exotikus betegnél.

Szegény, hálás tekintetet vetett rám, mikor beléptem s boldog volt, hogy akadt, akivel megértethette baját. Göresökről panaszkodott. Megvizsgáltam s gyorsan megnyugtathattam, hogy komplikációtól nem kell tartania. A csillapító csöppek, amelyeket számára rendeltem, megtették a hatásukat s néhány nap múlva az érdekes páciensem ismét egészen rendbe jött.

Azalatt az idő alatt, hogy kezeltem, mondhatom, roppantul megbarátkoztunk. s mikor az asszony elhagyhatta szobáját, jóformán egész nap együtt voltunk. Együtt étkeztünk, együtt sétáltunk, együtt jártunk a fürdőbe. — szóval, az egész fürdőközönség, amely eddig egyenként nem igen vett rólunk tudomást, most kíváncsian kísért bennünket érdeklődő jóakarattal. De mi nem törődünk senkivel s az asszony anyanyelvén folytattunk élénk eszmecsereket. Ha hibát követtem el, az asszony jóízűen nevetett. Azt fogod mondani, hogy ez nevetelenség. Igazad van. — de ahogyan ő nevetett, az hízogó, az végtelenül bájos-kedves dolog volt!

Megtudtam, hogy csakugyan Délamerikából való, ahol a férjének nagyforgalmu adásvevési irodája van. Eppen Európába érkeztek két hónappal ezelőtt, mikor a férjnek üzleti ügyben nyomban vissza kellett utaznia. Az asszony az anyósához ment, aki állandóan Velencében él, de egyébként nagyon ideges, szeszélyes öreg dáma. Ezért néhány hétre el-

hozott újabb áramlatot abba a levegőbe, amely tespedt, tunya volt mindvégig. Ez talán nem volt egészen Aehrenthal hibája, mert öt év kevés idő s ez alatt az idő alatt mégis produkált olyat, ami őt, mint államférfiut kiemeli diplomatáink nagy átlagából. Bosznia és Hercegovina annexiója a monarchiának egy erős, öntudatos cselekedete volt s ennek a cselekedetnek a rugója Aehrenthal, aki előkészítette ezt az annak idején világszenzációszámú menő sikerese eseményt. Ez volt a legsikeresebb alkotása, a többi elvész az apró események forgatagában. Az energikus politikusok közé tartozott, azok közé, akik sokat tesznek jóhiszeműen, meggyőződésből és abban a hitben élnek, hogy amit cselekednek, az jó. Eppen úgy, mint elődje Goluchovszky, ő sem tudta magát kivonni Németország s a német külpolitikai irányzat hatása alól, ennek pedig erős politikai és végeredményben gazdasági hátrányai vannak a monarchiára nézve, olyan hátrányai, amelyeket még hosszú ideig meg fogunk érezni. Aehrenthalnak ez a politikai felfogása is meggyőződéssel alapult és minden bizonynyal a király akaratát képviselte. Mindenkori királyának hű embere volt s a király mindenkor méltányolta is ezt s kifejezést adott ennek még az utolsó Aehrenthalhoz intézett kéziratában is, amelyben, a külügyminiszter halála napján változatlan bizalmáról biztosította nemcsak Aehrenthal személyét, hanem politikáját is, amelyet a nehéz viszonyok között — mondja a királyi kézirat — körülmektől iniciatívával követett s amely maradandó, megtisztelő emlékezetet biztosít Aehrenthalnak.

A Habsburg-dinasztiának önfeláldozó, hű embere volt s ebből a nézőpontból itélve meg életét és munkálkodását, megértjük azt, ami ennek az

menekült erre a csöndes szigetre, bevárva a legközelebbi Tricsziből Délamerikába induló hajót, hogy visszatérhessen férjéhez. Rendkívül jól éreztem magamat ismerősöm társaságában s nem tulzók, ha azt mondom, hogy igen boldog voltam.

Az, hogy szerelmes lehetnék abba a bájos nőbe, — egy pillanatig sem jutott eszembe. Talán különösnek hangzik, de tény, hogy soha bizonyos erotikus érzések sem jelentek bennem. Talán azért, mert mint orvos sok mindenhez vagyok hozzászokva, ami laikus emberre nem marad hatás nélkül. Nem is gondoltam rá, hogy ezt a nőt meglívnáhatnám!

Ekkor váratlanul megérkezett a bucsu pillanata. Azaz, ez csak reám nézve volt meglepetés, mert nem kérdeztem soha, hogy mikor indul a hajó? Még egész kedélyesen együtt vacsoráztunk, aztán sétáltunk egyet a holdvilágban, s mikor lefekvés előtt, kezet csókoltam neki, mosolyogva, könnyedén csak annyit mondott, hogy:

— Holnap utazom.

Mosolya varázsának hatása alatt, magam is mosolyogtam. Mikor magamra maradtam, felmentem a szobámba. Valami kellemetlen érzés fogott el, de önkénytelenül visszafojtottam. Nem aludtam egész éjszaka. Vágyódtam az asszonyért, aki csak néhány szóval odébb lehetett tőlem. Felháborodással vettem erőt ezeken a szerintem pusztán brutálisan sensuális érzéseken.

Másnap, kora reggel, kis esokorral a kezemből ott voltam ahajóhidnál. Már-már el akart indulni a „Brioni“, mikor lihegve érkezett az ismerősöm. S ott, abban a perczben, mielőtt rátette a lábát a fedélzetre, rózsáimat

egyébként komoly, nagybőstülű államférfiúnak munkálkodásában, az egymásra torló események közepette néha érthetetlennek látszott.

Aehrenthal elődjének bukása.

Aehrenthal külügyminiszteri kinevezését hosszas külügyminiszterválság előzte meg. Elődje, gróf Goluchowski Agenor állása az 1906-ik év őszén erősen megrendült. Az ő nevéhez fűződtek a balkáni balsikerek, neki tulajdonították a szerb kereskedelmi szerződés körül támadt bonyodalmakat is, amikor pedig a magyarországi válság a legélesebb volt, a közvélemény őt állította oda, mint a zavarok színtőjét. Ennek az lett a következménye, hogy a magyar delegációban nagyon éles támadások érték.

Az 1906-ik évi november havában összehívott delegációk előtt kitört a külügyminiszterválság. Számos jel arra mutatott, hogy ha Goluchowski le nem mond, leszavazzák. Maga Werkerle Sándor miniszterelnök sem vállalt garanciát arra nézve, hogy vajon a delegációban nem szavazzák-e le a külügyminisztert. Ez a körülmény azután arra bírta Goluchowskit, hogy beadja lemondását.

A lemondás 1906 október 21-én történt, a király a külügyminiszter lemondását azonnal elfogadta. Utóda gyanánt ekkor több nevet emlegettek: Szögyény-Marich László herliai, báró Aehrenthal pétervári, gróf Mensdorf londoni nagykövetet, gróf Lützow Henriket és gróf Kinsky Károly párisi volt nagykövetségi tanácsost. Ezek közül végül a választás báró Aehrenthal-Lexa Alajos pétervári osztrák-magyar nagykövetre esett.

Gróf Aehrenthal-Lexa Alajos.

Az elhunyt külügyminiszter igen előkelő cseh családból származott. Született 1854-ben, a csehországi Gross-Skal-ban. Atyja báró Aehrenthal János, herezeg Ausperg visszavonulása után ennek pártvezetői szerepét vette át s helyébe gróf Thun-Salm Oswald lépett. Ebben a környezetben nevelkedett a fiatal báró Aehrenthal Alajos is, aki Bonnban és Prágában végezte tanulmányait. Diplomáciai pályáját gróf Kálnoki akkori külügyminiszter mellett kezdte meg. 1888-ban nagykövetségi tanácsosi minőségben Pétervárra került, majd 1895-ben bukaresti követ lett, s már egy évvel később ismét visszatért Pétervárra, mint a monarchia nagykövete.

a keblére szorítva, pillanatig úgy a szemembe nézett, mint még eddig soha. Most is mosolygott, de a mögött a mosoly mögött valami végtelenül mély bánat rejtőzött. Szótlanul kezdet fogtunk, ő a fedélzetre sietett s a hajó lassan, lassan elindult.

Mozdulatlanul álltam s néztem utána. Ő is ott állt, a hajó végében. S amint ott állt, úgy láttam, hogy két köny szaladt végig kissé kipirult arcán. Talán a tenger mélyébe hullott a két köny-gyöngyök, amelyeket soha senkisésem hoz többé felszínre...

S ekkor hirtelenül, mintha hálgyog esett volna le a szememről.

— Hisz ez a nő szeret téged! — tört ki bennem elementáris erővel egy hang. — És te magad is szerelmes vagy belé! — folytatta ugyanaz a hang. S mint egy örült szaladtam fel-alá a parton. Hajót, csónakot, akármilyen vízijárművet kerestem, hogy utána mehessek. Hiába, éppen ekkor nem találtam semmit sem. Felrohantam egy kis domb tetejére s utána néztem a távozó boldogságnak. Aztán újból lesiettem a partra. Végül, apatikusan beletörődtem a sorsomba s vártam, türelmemmel vártam a déli gőzös indulását. Rendbehoztam a holmimat s elutaztam. Triestbe mentem. De már ott is lekéstem. A nagy gőzös már utban volt. Napokig nem tudtam magamhoz térni. Csak otthon, a rendes, mindennapi munka mellett nyertem vissza a nyugalmamat. Aztán azzal vigasztalódtam, hogy amugy is — másé volt. De valamim maradt, ami nem másé volt, ami az enyém maradt, egyesegyedül az enyém: Egy rövid, de igaz, mert vágy nélkülűli boldogság tiszta, érintetlen emléke. Hidd el, barátom, — szebb, sokkal szebb, ha az ilyenek nincsen vége...

Ebben az állásában maradt mindaddig, amíg gróf Goluchowsky Agenor bukása után a király külügyminiszterré nem nevezte ki. A kinevezés 1906 október 25-én, négy nappal Goluchowsky lemondása után történt. Több mint öt évig vezette a monarchia külügyeit s közben, a boszniai sikeres annexió után a király a grófi rangra emelte. Az utolsó esztendőben már erősen betegeskedett, egy ízben rövid szabadságra is ment, amikor gróf Pallavicini konstantinápolyi nagykövet helyettesítette. Betegsége az utóbbi hetekben azonban rohamosan rosszabbodott, amíg ma elérte a halál. Gróf Aehrenthal politikai elvei tekintetében gróf Málnoki volt külügyminiszternek tanítványa. Az ő iskoláját képviselte mindvégig a diplomáciában is.

Neje gróf Széchenyi Imrének, a volt király személye körüli miniszternek a leánya volt. És így a magyar főuri világgal is rokonságot tartott fenn.

Politikai működése.

Gróf Aehrenthal öt esztendő külügyminiszteri működésének számos jelentős és a monarchiára fontos mozzanata van. Talán a legfontosabb a Bosznia és Hercegovina annexiója, amelyet 1909 januárjában vitt keresztül a volt külügyminiszter. Az annexió egészen váratlanul jött, titokban előkészített, hosszú munka előzte meg, de még a monarchia beavatott közvéleménye előtt is az utolsó pillanatig titok maradt.

Ez a nagyszabású politikai esemény szerzőiként hatott. A monarchia két és fél millió török fontot, ötven millió koronát fizetett Boszniáért kárpótlásul Törökországnak készpénzben két héttel a Bosznia átengedésere vonatkozó szerződés ratifikálása után.

Az annexió azonban nem maradt következmények nélkül. Csak akkor kezdődött igazán az a nagy balkáni bonyodalom, amely lángba borította csaknem egész Európát és hosszú ideig a háború veszedelmével fenyegette Európa összes hatalmait.

A nagy felfordulást Szerbia okozta, amely követelte Bosznia autonómiáját és azt a földterületet, amely összeköti Szerbiát Monnegróval. Szerbia álláspontja a legharciasabb volt, úgy, hogy az összes hatalmak készenlétbe helyezkedtek egy esetleg kitörendő balkáni háború esetére. És ekkor kiviláglottak az összes eddig titokolt törekvések, a hatalmak mind-egyike előállott követeléseivel és az amugy is háborús Balkán felé, ahol a török-bolgár konfliktus még el sem simult, közelgett a háború veszedelme.

Aehrenthal külügyminiszter, amikor az annexiót keresztül vitte, azzal indokolta eszelekedését, hogy az az ötven millió, amelyet Törökországnak fizetünk, az utolsó áldozat Boszniáért. Félő volt, hogy a pénzáldozatot még véráldozattal is kell tetézni. A helyzet igen harcias volt. A nagyhatalmak már beleegyezésüket adták az okvetetlenkedő Szerbia megrendszabályozásához s a monarchia márczius közepén elrendelte a részleges mozgósítást. Szerbiában fellebogott a háborús kedv, bizott Oroszország segítségével. Már csak egy-két nap választotta el Európát a világháború kitörésétől. És ekkor történt a nagyhatalmak intervenciója, amely egyszerűen véget vetett a keletkező háborúnak. A francia kormány által ajánlott intervenció formulát Szerbia elé terjesztették, amely a hatalmak békejavaslatait elfogadta s ennek ellenében a hatalmak a további tárgyalások során felajánlották Szerbiának támogatásukat.

Mindezek között az események között ott állott Aehrenthal külügyminiszter, mint az események okozója és félig-meddig irányítója. Egy hajszálon függött, hogy háborúba sodorja a monarchiát, azért az erőves lépésért, amelyvel Boszniát a monarchiának megszerezte és csak az utolsó pillanatban fordult jóra a válságos helyzet. Szerbia megbékült, az Ausztria-Magyarország és Törökország közötti entente jegyzőkönyvét pedig 1909 február 26-án aláírták.

Aehrenthal mindvégig a hármasszövetség tántoríthatatlan híve volt és több ízben erősen exponálta magát, amikor a hármasszövetség hátrányából származó külpolitikai affairséket kellett úgy megoldani, hogy a hármasszövetség látszólagos egysége és ereje dokumentáltassék.

Jelentős találkozásai voltak Tittoni olasz külügyminiszterrel Salzburgban, majd egy ízben Tittoni utódjával, San Guilianoval is a hármasszövetségre igen fontos megbeszélést folytatott s egyszer hivatalos uton Berlinben is járt.

Mint a hármasszövetség híve, természetesen erősen Olaszország mellé állt a most folyó olasz-török háború alkalmával és ez igen gyakran indokolatlan volt, amikor Olaszországnak a monarchia iránt érzett meglehetősen két-színű magatartása kiderült. Olaszországnak szüksége volt és van a hármasszövetségre és Aehrenthal önkéntelenül is támogatta Olaszországot törekvéseit.

Ez volt az alapja annak a nemrégiben lefolyt belső diplomáciai konfliktusnak, amely hőtendorfi Conrád vezérkari főnök távozásával végződött. A Burgnak az a pártja, amely nem jó szemmel nézi Olaszország akcióját, és amely pártnak a közeli jövőben irányító befolyása lesz, előtérbe tolta a maga akarata érvényesítésére Conrád vezérkari főnököt, a trónörökös bizalmasát és mikor a villongások a két udvari párt között teljes erővel törtek ki, a király Aehrenthalnak szolgáltatott elégtételt és hőtendorfi Conrádnak távoznia kellett helyéről. Ez a győzelme Aehrenthalnak azonban csak látszólagos volt. Mert ettől az időponttól kezdve állandóan Aehrenthal lemondásáról beszéltek politikai körökben. Az albániai lázadás is erősen ártott a külügyminiszternek. Mikor első ízben egyhónapos szabadságra ment és helyettesítésével gróf Pallavicini konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövetet bízták meg, már akkor azt hitték, hogy nem tér vissza többé hivatalába. A híresztelés korai volt.

De azóta is folyton Aehrenthal bukásáról és annak következményeiről folytak a kombinációk. Még a legutóbbi napokban is arról volt szó, hogy távozik helyéről. Ezeknek a kombinációknak most véget vetett az a rohamosan emésztő kór, amely most meghozta a külügyminiszternek a halált.

Az utolsó órák.

Tegnap este az orvosok morfiuminjekciót alkalmaztak, hogy a betegnek legalább rövid időre megnyugvást szerezzenek. Ma reggel heves lélegzési nehézségek állottak be. Ekkor még öntudatán volt Aehrenthal és panaszkodott környezetének, hogy olyan félelemrészlet van rajta. A szívműködés többször szünetelt és az érverés nagyon gyors lett. 11 óra tájban már látezett, hogy a beteg már csak órákig élhet, de minden perczen beállhat a katasztrófa. Jaksch prágai orvostanár Geiger kezelőorvossal konziliumot tartott a beteg ágyánál és a házi orvos még egy kámforinjekciót akart alkalmazni. Aehrenthal magához tért s így szólt az orvosokhoz:

— Uraim, hagyják azt, anyámnak sem használt.

Később az orvosok rögtön inhallációt adtak a betegnek, de a lélegzés nem javult és Aehrenthal nagy erőfeszítéssel ismét megszólalt. Külön-külön megköszönte Jakschnak és Geigernek fáradozásukat:

— Önök, uraim, minden lehetőt megtettem értem — mondta aztán — de rajtam már nem lehet segíteni. Ultra posse nemo tenetur.

Gróf Aehrenthal ma délelőtt ellátták a halotti szentségekkel. Közvetlenül azután megjelent a betegágyánál monsignore Bossi, a pápai nuncziatura titkára és a szent atya áldását adta a haldoklóra. Az orvosok azt mondják, hogy már csoda sem segíthet. Jaksch udvari tanácsos, prágai orvostanár holnap délig marad, azután hazautazik, mert nem lehet rá ezütség. Délután a halálos beteg külügyminiszter elbueszott leghívebb munkatársaitól, akik egyenként a betegágyhoz léptek. Majd megdöbbenően szomorú jelenet következett. Feleségétől, két gyermekétől és rokonaitól vett búcsút. A betegágy közelében tartózkodó orvosok, akik pedig ilyen jelenethez szokták, mélyen meg voltak indulva. A nagybeteg elcsütitett szobában fekszik.

A külügyminiszterium és a kabinetiroda között folytonos telefonszolgálat volt és a ki-

rályt ugyyszólván óránként értesítették Aehrenthal állapotáról. A végzetes fordulat tegnap állott be s attól fogva az erőhianyatlás ijeszítően gyors volt. A király meg akarta látogatni Aehrenthalt, de a kezelőorvosok tanácsára az udvari orvos addig kérlelte, míg elállott attól a szándékától, mert a vizontlátás bizonyosan fájdalmas hatást tett volna az uralkodóra.

A halál.

Ma délután két órakor a külügyminiszteriumból jelentették a kabinetirodának, hogy gróf Aehrenthal elvesztette öntudatát s közvetlenül ezután megtörtént gróf Berchtold Lipót kinevezése külügyminiszterré. Egyidejűleg az utód kinevezésével a kabinetiroda megfogalmazta és aláíratta ő felségével a haldokló külügyminiszterhez intézett legfelsőbb kéziratot, amelyvel délután négy órakor egy udvari futárt küldtek a külügyminiszteri palotába, hogy adja tudtára ő felsége elhatározását Aehrenthalnak. Akkor már eszméletlenül feküdt a nagybeteg s nem lehetett vele semmit sem megértetni.

Öntudatának utolsó perceiben megkérte környezetét, hogy hívják át a külügyminiszterium egynémely tisztviselőjét, bucsuzni akar tőlük. Egyenként léptek a betegágyhoz volt munkatársai s Aehrenthal mindenkinek köszönetet mondott a támogatásért. Es most megrendítően fájdalmas jelenet következett. Némán bucsuzott el feleségétől s két kis gyermekétől. Alig hét éves fiához így szólt:

— *Fiacskám, légy mindig jó és engedelmeskedjél anyádnak.*

Az orvosok már feleslegesnek tartották az utolsó vizsgálatot s eltávoztak a betegszobából. Délután félnégy órakor már csak néha-néha vetette fel szemét a beteg s ha lassan nem lélegzett volna, szinte halottnak lehetett volna tartani. Estefelé beállott az öntudatlanság s a haldokló elvesztette látóképességét.

Az ágy körül csak felesége és legközelebbi rokonai maradtak. Néha úgy látszott, hogy már nem is él, csak a gyenge érverés árulta el, hogy még nem állott be a katasztrófa. Oráról-órára gyengébben lélegzett, mozdulatlanul feküdt, szemét nem nyitotta ki. Este 8 óra felé néhányvör mélyen sóhajtott, aztán nyöszörgött. Felesége fölébe hajolt s szólt hozzá. Nem értett már semmit, nem hallott és nem látott.

Este háromnegyed tíz órakor beállott a halál.

A külügyminiszter ágya körül a halál pillanatában ott voltak fivérei, Aehrenthal Félix és Ferencz bárók, nővére, Bylandt grófné férjével, apósa, gróf Széchényi, valamint a külügyminiszterium osztályfőnökei.

Az elkésett felmentés.

A királynak Aehrenthalhoz intézett utolsó kézírata Aehrenthalt felmenti állásától s neki a Szent István-rend nagykeresztjét a gyémántokkal adományozza. Ez a királyi kézirat, amely ugy az osztrák, mint a magyar hivatalos nap holnapi számában fog megjelenni, a következőképen hangzik:

Kedves gróf Aehrenthal! Méltánvólva azon körülményt, hogy az ön egészségi állapotára való tekintet élénk sajnálatomra arra indította önt, hogy felmentését kérje Háza és a külügyek miniszteriumától, kegyelemben megadom az Ön által kívánt fölmentést. Ezen alkalommal indítva érzenem magam Önt változatlan bizalmamról biztosítani nemcsak az Ön személyét, hanem politikáját illetőleg is, amelyet nehéz viszonyok között körültekintő kezdeményezéssel követett és amely Önnek maradandó megtisztelő emlékezetet biztosít. Együttal teljes elismerésemet és legméltóbb köszönetemet fejezem ki Önnek azon hű, kitünő szolgálatokért, amelyeket Nekem, Háza és a monarchiának önfeláldozó módon teljesített.

Állandó hajlandóságom jeléül Önnek Szent István-rendem nagykeresztjéhez a gyémántokat adományozom.

Bécs, 1912. február hó 17.

Ferencz József s. k.

A betegség.

Aehrenthal külügyminiszter betegsége a leukémia súlyosabb alakja formája volt, amely a csontvelő megbetegedéséből keletkezett. A leukémia, mint ismeretes, a vérnek szétbomlása, amit a vérképző orgánumok megbetegedése idéz elő. Tulajdonképeni okozója még nem ismeretes, de annyit tudunk, hogy két formája van. Az első a nedvmirigyek megbetegedésére vezethető vissza és megfelelő kezelés mellett a beteg évekig kibírja. A külügyminiszternél ez a forma lépett fel, e betegségnél mindenekelőtt nyugalom szükséges, amit azonban a külügyminiszter nem adott meg magának a kellő mértékben. A kezelés arzenikummal és Röntgensugarakkal történt.

A külügyminiszter betegségének jellegét már két évvel ezelőtt felismerték. Maga Aehrenthal is tudta azt, hogy milyen súlyos a betegsége, de ennek dacára jól érezte magát egészen az utóbbi hónapokig, amikor a folytonos munka és a pszichikai elfoglaltság miatt gyenge és bágyadt lett. 1911. év nyarán hosszabb szabadságra is ment, de visszatérve hivatalába, folytatta előbbi munkás életét. 1912. év január közepén a betegség aggasztó fordulatot vett. Lázás jelenségek léptek fel, amelyek ugyan elsimultak, de február 10-dike táján ismét fokozottabb mértékben jelentkeztek. Ehhez hozzájárult a folytonos erőhianyatlás és a szív működés gyengülése. A beteg külügyminiszter állapotát beállított belső vérzések is súlyosbították és fellépett az az aggasztó jelenség, hogy ugyyszólván mindig aludt.

Környezete ekkor már tudta, hogy az utolsó napokat éli. Egész rokonsága Bécsbe gyülekezett. Érdekes, hogy a külügyminiszter majdnem az utolsó napig, amikor eszméletlen volt, tudta, hogy menthetetlen és órái meg vannak számlálva.

Budapest, február 17.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése hétfőn délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: a véderőjavaslat tárgyalása

Jegyzők a belügyminiszternél. A Községi és Kérjegyzők Országos Egyesületének küldöttsége járt ma délen Uszky Bálint elnök vezetésével gróf Khuen-Héderváry Károly belügyminiszternél, hogy tőle helyzetük javítását kérje. A küldöttség szónokája, Uszky Bálint árgyújtotta a miniszternek az egyesület terjedelmes feliratát, amelyben kéri, hogy a jegyzői és segédjegyzői fizetés és nyugdíjügynek a közigazgatás reformjától függetlenül való rendezése iránt terjesszen be törvényjavaslatot. Kéri, hogy a jegyzői állásokat fizetési osztályokba sorozzák és a fizetés minimuma 2400 koronában, öt évenként 200 korona pótlékkal állapítsák meg. A segédjegyzők kezdő fizetése 1600 korona legyen, négy évenkénti 100 korona körpótlékkal. Kérnek továbbá családi pótlékot és nyugdíjügyüknek országos és egységes rendezését. A miniszter átvéve a memorandumot, kijelentette, hogy nagy szívt helyez a jegyzői kar működésére, aminek eddig is több intézkedéssel kifejezést adott. A kormánynak azonban most sokféle szükséglettel számolni kell és minden kívánalmat egyszerre nem lehet kielégíteni. Bizonyos mértéket be kell itt tartani, nehogy oly pénzügyi helyzet álljon elő, amely még sokkal nagyobb bajokat okozna. Ha ugyanis ily gyors egymásutánban tennének eleget minden ember kívánságának, nem maradhatnának meg a mai jövedelmek keretében, hanem új terhekkel kellene kiróni. Tulajdonképen tehát ez az egyedüli szabályozója annak, hogy milyen egymásután következzen a kormány a kívánalmak teljesítésében. Újból hangsúlyozta, hogy a jegyzők kívánalmait mielőbb szeretné teljesíteni, mert tudja, hogy milyen feladat vár erre a karra. Hisz egyes helyeken a jegyző az egyedüli reprezentánsa az állami hatalomnak és tekintélynek. Megígérte, hogy a legjobb indulattal fogja kezelni az ügyet és rajta lesz, hogy a kívánalmaknak mielőbb eleget tegyen. A küldöttség éljenzéssel fogadta a miniszter választát. Ezután Jakabffy Imre államtitkárt keresték fel, aki kijelentette, hogy ugyanabban a felfogásban van, mint a miniszterelnök. Teljes jóindulattal biztositotta a jegyzőket, akik az államtitkárt válaszáért lelkesen megéljenzették.

Az új külügyminiszter.

— Gróf Berchtold Lipót kinevezése. —

Budapest, február 17.

A király igazán páratlanul álló nobilitással viselkedett gróf Aehrenthallal szemben. Nem mentette fel állásától a külügyminisztert, dacára, hogy ez betegsége miatt beadta a lemondását s dacára annak, hogy a király tudta róla, hogy súlyos állapota miatt teljesen képtelen a külügyek vezetésére. Meg akarta neki adni azt a jutalmat, hogy élete utolsó pillanatáig külügyminisztere maradjon a monarchiának. Azért ma váratlanul érkezett a hír, hogy a király Aehrenthalt felmentette állásától s gróf Berchtold Lipót, volt pétervári nagykövetet kinevezte külügyminiszterré.

Ma délután fél háromkor orvosi buletint adtak ki arról, hogy Aehrenthal haldoklik. Hogy a király a kinevezéssel nem várta meg azt a pár órát, ami még Aehrenthal életéből hátra volt, azt sejteti, hogy a külügyekben olyan bonyolult helyzet állott be, mely egyenesen lehetetlenné tette, hogy a monarchia külügyi politikáját ne egy felelős és gyakorlott külügyminiszter irányítsa, hanem az mintegy automatikusan a bürokratizmus kerékvágásában koczogjon tovább. Berchtold kinevezésében tehát nem is az a fontos, hogy a király választása éppen ő reá esett, hanem az, hogy a kinevezés éppen a jelen pillanatban történt meg.

Ami magát Berchtoldot illeti, kétségtelen, hogy a legjobb iskolából került a külügyek élére. Az európai diplomáciának ma Pétervár a legexponáltabb helye. Az egész Balkánpolitikának s a hármasszövetségnek s a triplamentenak igazi ütköző pontja ma Pétervárott van, ahova minden hatalom a legkiválóbb diplomatáját küldi. Addig, míg Hitrovó volt a bukaresti orosz követ. Bukarest volt a diplomácia főiskolája s ez a kis város volt az, amelyben nem ugyan nagykövet címével, csak egyszerű követek címével a hatalmaknak legkiválóbb diplomatái voltak őrségen. Ebben az időben monarchiánkat Goluchovszky Agenor képviselte a bukaresti követségen és senki sem esdálta, hogy mikor a monarchiának hét nagykövete van, nem ezeknek egyike, hanem egy egyszerű követ lett Kálnoky utóda a külügyminiszteri székben. Utóbb Hitrovót Oroszország elhelyezte Bukarestből Japánba s az orosz balkánpolitikát Pétervárról irányítják. Attól a pillanattól fogva Bukarest elveszítette ezt a jelentőségét s Pétervár lett az olvasztó kohója az európai politikának. A hatalmak egyszerre kicserélték pétervári képviselőt, a monarchia is Aehrenthalt küldte ki Pétervárra, mint a legkiválóbb diplomatát, aki akkor rendelkezésére állt. Azóta Pétervárott teszik le a diplomaták az igazi vizsgát képességeikről. Mikor Goluchovszky megbukott, tényleg Aehrenthal lett az utóda s most, mikor Aehrenthal helyét kell betölteni, Berchtoldra esett a választás, aki Pétervárott bebizonyította, hogy ma a monarchia legelső diplomatája. Igaz, hogy Berchtold nem aktív nagykövete a monarchiának, mert ta-

valy április óta rendelkezési állományban volt, de ma az orosz diplomácia utjait nála jobban senki sem ismeri. A pétervári nagykövetségről való távozását sem az idézte elő, hogy a király bizalma rendült meg, hanem egyenesen oportunistusból hívták vissza. Az ő morvaországi buchlaui birtokán találkozott ugyanis 1908. szeptemberében Aehrenthal Izvolszki orosz külügyminiszterrel s mikor két héttel ezután a találkozás után a monarchia annektálta Boszniát és Hercegovinát, Pétervároitt egyszerre nagyon barátságatlan lett a hangulat monarchiánk iránt is, gróf Berchtold iránt is. Évekig nagyon feszült volt a viszony Pétervár és a monarchia közt s mikor tavaly megtörténtek a kezdeményező lépések, hogy ismét helyreálljon a normális szomszédos viszony, Berchtoldot feláldozták az orosz érzékenységnek, nehogy szálla legyen a pétervári udvar szemében. Így került Berchtold rendelkezési állományba s Thurn-Valsassina a pétervári nagykövetségi palotába.

Gróf Berchtolddal ismét „magyar” ember lett a külügyminiszter. Trencsényi és sopronmegyei nagybirtokos, magyar leány a felesége s ő maga örökös tagja a magyar főrendiháznak. De erre a magyarságra nem sok reménykedéssel nézhetünk, mert hisz alig valamiké tud csak magyarul, nem is lakott soha Magyarországon, hanem morvaországi birtokán s haza csak látogatába jött nagy ritkán. Arra tehát nem igen számíthatunk, hogy befolyásos állásában majd a magyarság szószólója lesz. De hát ehhez hozzá vagyunk már szokva a külügyminiszterek részéről. Ami a külpolitikáját illeti, jóslásokba nem akarunk bocsátkozni, de szinte kétségtelen, hogy a hármasszövetséghez való ragaszkodás mellett, igyekezni fog Oroszországgal is baráti viszonyt fenntartani. Ennek a politikának legujabban maga Aehrenthal volt a kezdeményezője s nem valószínű, hogy gróf Berchtold, akit az elhunyt Aehrenthalhoz a személyes és politikai barátságának annyi szála fűzte, egyelőre más utakat keressen.

Aehrenthal utóda.

Mint Bécsből jelentik, az új külügyminiszter kinevezése még nem történt meg, de már a legközelebbi napokban meg fog jelenni az erről szóló legfelsőbb kézirat. Gróf Aehrenthal még akkor kérte állása alól való felmentését, mikor betegsége nem fajult el annyira, de a király elhárította a külügyminiszter kérését és unszolta, hogy menjen pihenni enyhe éghajlat alá, amely vissza fogja adni egészségét. Több magasállású diplomatának azt mondta a király, hogy addig nem nevezi ki Aehrenthal utódját, míg a gróf tudomást szerezhetne a változásról. Megjegyezte a király, hogy Aehrenthalnak bizonyosan fájdalmas volna, ha betegsége kellene megtudnia, hogy már más vette át a külügyminisztérium vezetését.

A külügyminiszter még az utolsó napokban azt a kérést terjesztette az uralkodó elé, hogy bocsássa el hivatalából s engedje meg, hogy javaslatot tegyen az utód kinevezésére nézve. Az uralkodó még mindig vonakodott felmenteni Aehrenthal, nehogy fájdalmat okozzon neki. Tegnap óta azonban reménytelen

a külügyminiszter állapota, attól sem kellett többé tartani, hogy a nagybeteg tudomást vehet a változásról és a sokat halogatott felmentés megtörtént s ugyanakkor híre ment, hogy gróf Berchtold Lipót rendelkezési állományban lévő nagykövet lesz az utódja.

Meghatón érdekes, hogy Aehrenthal tegnap még magához kérte Müller osztályfőnököt s megkérte, jelentkezék audienciára s kérje meg nevében az uralkodót, hogy mentse fel állásától s ne legyen rá tekintettel, nevezze ki utódát. Müller osztályfőnöknek meg kellett ígérnie, hogy elmegy Schönbrunnba.

Mint nekünk Bécsből telefonálják, gróf Berchtold kinevezése ma délután csakugyan megtörtént s hétfőn délelőtt fél 11 órakor fogja az új külügyminiszter letenni az esküt a király kezébe. A kinevezésről már távirati értesítés ment Berlinbe és Rómába, a két szövetséges birodalom fővárosába.

Gróf Berchtold életrajza.

Gróf Berchtold Lipót, néhai gróf Berchtold Zsigmond egyedüli fia, 1863 április 18-án született Bécsben. Tanulmányait Bécsben és más külföldi városokban végezte, majd katonai szolgálatra vonult be a Landwehr-lovasághoz. Itt 1887-ben szolgálaton kívüli viszonyba helyezték, amikor a brünni és kir. helytartósághoz kerületi biztossá (főszolgabíró) nevezték ki. 1893 április 24-én ideiglenes szolgálatra a külügyminisztériumba rendelték be, ahol 1894-ben letette a diplomáciai vizsgákat. A vizsgák sikeres letételével egyidejűleg 1894 december 8-án követségi tanácsosi címmel attasévé nevezték ki a párisi nagykövetséghez. Mint valóságos követségi tanácsost a londoni, később a pétervári nagykövetséghez osztották be, mely utóbbinak az élén akkor gróf Aehrenthal állott. Három év multán rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter lett a fiatal diplomatából és még ugyanabban az évben Aehrenthalnak külügyminiszterré történi kinevezése után gróf Berchtold lett a pétervári nagykövet. Nem volt nagy kedve hozzá, hogy az orosz fővárosban maradjon és csakis Aehrenthal unszolására vállalta a feladatot, azonban azzal a határozott kikötéssel, hogy legfeljebb három évig marad Pétervároitt.

Pétervári nagykövetségének idejére esik a nevezetes találkozás, mely 1908 szeptemberében gróf Aehrenthal és Izvolszki orosz külügyminiszter között épp gróf Berchtold buchlaui (Morvaország) kastélyában játszódtott le és amelyet két hét múlva Bosznia és Hercegovina annexiója követett. Ez az annexió-válság, mely Bécs és Pétervár között olyan nagy feszültséget idézett elő, erősen próbára tette Berchtold diplomáciai rátermettségét, de Berchtold ebben a kínosan kellemetlen diplomáciai szituációban is ura tudott maradni a helyzetnek Pétervároitt, mert ha politikai téren hideg lett, az a kapcsolat, ő személy szerint az orosz udvarnál nagy kedveltségben állott és az orosz arisztokráciával belső érintkezést tartott fenn. 1911 márciusában megvált a pétervári nagykövetségtől és rendelkezési viszonyba lépett át. Helvét gróf Thurn-Valsassina foglalta el.

Az új külügyminiszter igen képzett diplomata, aki a tudomány és művészet iránt is rendkívül érdeklődéssel viseltetik. Pétervári tartózkodása alatt folyékonyan megtanult oroszul, ami népszerűségét az orosz főrangú társaságok előtt nagyban növelte. 1900-ban atyjának bekövetkezett halála után rászállottak annak nagyterjedelmű morvaországi birtokai, nemkülönben a ternesérmegyei esiesmíni és szavesinai, valamint a sopronmegyei peresznyei és a temesmegyei szkutyaí uradalmak. 1901 óta a magyar főrendiháznak is tagja.

1893 március 25-én nőül vette gróf Károlyi Alajos londoni osztrák-magyar nagykövet leányát, Fernandinát s e házasságból három fia született: Alajos, Béla és Zsiga. Idősebbik fia még osztrák állampolgár, de a két fiatalabb már magyar és magyar nevelésben részesül.

Az új külügyminiszter magyarsága.

Berchtold gróf, az új külügyminiszter, eddig nem mutatott hajlandóságot ennek a nehéz és nagy

felelőséggel járó állásnak elvállalására és huzódósását azzal okolta meg, hogy a parlamenti viszonyokkal ismeretlen és csak nagyon nehezen tudna ezen a talajon mozogni. Minthogy azonban a király azt a kívánságát fejezte ki, hogy Berchtold gróf legyen az új külügyminiszter, a gróf abbahagyta ellenállását s ennél fogva kijelentette azt is, hogy a Rivierán tervezett hosszabb tartózkodásáról is lemondott.

Gróf Berchtold ismerőseinek az utóbbi időkben már többször kijelentette, hogy már azért sem alkalmas a külügyminiszteri állásra, mert nagyon kellemetlen volna neki, ha magyar ember létére a magyar delegáció első állna anélkül, hogy a magyar nyelvet úgy tudná, ahogyan magyar emberhez illik és nem tudja magának elképzelni, hogy magyar delegátusok előtt németül beszéljen. Erre mértékadó helyen azt felelték neki, hogy gróf Andrássy Gyula sem beszélt akadémiái magyarsággal.

Minthogy 1867 óta szokássá vált, hogy a három közös miniszter közül csak az egyik magyar, ennél fogva gróf Berchtold kinevezésének az lesz a következménye, hogy báró Burián közös pénzügyminiszter le fog mondani.

Proklamálják a harcot.

— Egy tűzvonalban az ellenzék. —

Hírek a politika világából.

Budapest, február 17.

A holnapi vasárnapon elkövetkezik az ellenzék döntő lépése a kormányval szemben. A függetlenségi pártok, amelyeket a miniszterelnök nyilatkozatai távolról sem elégitették ki, értekezleteiken az újabb harcot fogják proklamálni. Gróf Andrássy Gyula ugyan még az utolsó percben is kísérletet tett az ellentétek áthidalására, de ez nem sikerült. A Kossuth-párt, amelynek katonai kívánságai alkották a tárgyalás főanyagát, ebből a miniumumból nem engedhet s így nem marad a részére más hátra, mint felujítani júniusi határozatát, amely szerint a véderőreform ellen a legerélyesebben küzd s szabadkezett enged a tagjainak, mily módon vegyenek részt a küzdelemben. Mindazáltal a párt a jövőben sem zárkózik el az elől, hogy megfelelő tisztességes feltételek alapján a kibontakozást, a normális parlamenti rend helyreállítását elősegítse. A Justh-pártiak és a pártonkívüli 48-asok a választójogi priuszért a szélső harcot hirdetik, amely felfogást a Kossuth-párt ugyan nem teszi a magáévá, de velük fog küzdeni egy tűzvonalban legalább addig, amíg a mostani katonai javaslatokat vagy visszavonják vagy magyar közjogi szempontból módosítják. A munkapárt, amely tisztában van azzal, hogy most nem következhetik már más, mint a végső mérkőzés, szintén készül a nagy campagne-ra, s hír szerint, a formulák egész özöne fekszik már a vezetőség és a kormány előtt, csupa állítólagos remédium a technikázás ellen. A jövő hét tehát elsőrangban kritikusként ígérkezik.

Mai híreinket itt adjuk:

Khuen felelőtlen politikája.

Egy régi, előkelő politikustól kapjuk az alábbi találó jellemzést a miniszterelnök felelőtlen politikájának, amely rést ütött a parlamentáris, sőt az általa oly melegen dédelgetett többségi elven is. Ime a nyilatkozat:

— El kell ismerni, hogy Khuen az utolsó három hónapban kiválóan jó szolgálatot tett az ellenzéknek. Alkalmat adott neki, hogy az országnak meglegyen törvényes költségvetése és hogy ezzel elhárítsa magáról a mindenáron való obstruálásnak az ódiumát. Alkalmat adott továbbá az ellenzéknek arra, hogy katonai követeléseit egy oly minimumra szállítsa le, hogy az embernek megálljon

az esze, ha a kormány ezt a minimumot sem tudja teljesíteni és hogy ezek miatt a minimális követelések miatt akarja ismét lángborítani az országot épp úgy, ahogy tette akkor, amikor az ellenzék semmit sem akart megszavazni a kormánynak, még egy rövid lejárati indennitást sem. Nem lehet azon esodálkozni, hogy számosan voltak, akik a miniszterelnök esütörtöki beszéde után azt hitték, vagy talán még e perczben is azt hiszik, hogy a béketárgyalás szálai még mindig nem szakadtak meg végképen. Mert hiszen valóban érthetetlennek tűnt fel ezek előtt a békeszerető politikuskok előtt, hogy Khuen beszéde ultimátum legyen, amelyet szükségképen kell, hogy háboru kövessen. Háboru az Apponyi-féle békefeltételek el nem fogadása miatt. — ki érti ezt az országban? És mégis, ez a hihetetlennek vélt eshetőség tényre fog válni, ha csak a tizenkettedik órán túl nem fog még valami esoda történni, amiben azonban nem hiszünk. Khuen már két ízben adta tanujelét annak, hogy mily szerencsés keze van a tárgyalásokban, először 1894 nyarán, mikor az első Wekerle-kormányválsága alatt jelent meg a magyar politika színterén mint homo regius, másodsor pedig 1903-ban, amikor Széll bukása után paktumot kötött az ellenzékkel. Mind a kétszer akeziója esütörtököt mondott, és azok előtt, akik ezekre a lefolyt eseményekre még élénken visszaemlékeznek, egy perczig sem lehetett kétség, hogy Khuennek mostani béketárgyalása, hogyan fog végződni.

— Amilyen jó szolgálatot tett Khuen az utóbbi időben az ellenzéknek, épp olyan rossz szolgálatot tett a mi parlamentárizmusunknak, mert az utolsó két heti tárgyalásával behozott politikai életünkbe olyasvalamit, amit mindeddig nem ismertünk. Behozta ugyanis a kormányakezióknak egy egészen új válfaját, a felelősség nélkül való tárgyalást az ellenzékkel, és ezzel rést ütött a parlamentáris kormányfelelősség sarkalatos elvén. Ne tessék azzal jönni, ahogy a parlamentárizmus a többségi elvön nyugszik és hogy a miniszterelnök csak a többségnek felelős. Ez kopasz mentség, mert Khuen maga ejtette el a többségi elvet abban a perczben, amidőn hátat fordított saját többségi pártjának és elment tárgyalni, vagyis szerencsét próbálni az ellenzékkel. A többség megszavazza a véderőjavaslatot szöröstől-böröstől, minden feltétel és minden kikötés nélkül. Az ellenzék ezt nem teszi, hanem feltételeket szab, minimálisakat: igaz, de mégis kíván valamit a javaslat fejében. Ha már most a miniszterelnök elejti a többségi álláspontját, mely szerint a véderőjavaslatot feltétlenül kell megszavazni és rá lép az ellenzéknek ama álláspontjára, mely szerint a javaslatot csak bizonyos feltételek teljesítése mellett lehet törvényerőre juttatni, akkor a miniszterelnök paktumot akar kötni az ellenzékkel. Ez az utóbbi aztán vagy sikerül, vagy nem. Ha nem sikerül, akkor kell, hogy annak konzekvenciái legyenek. De azt nem lehet mondani, hogy a kormány felelősség nélkül tárgyal az ellenzékkel, és miután a paktum nem sikerült, visszatér a többségi elv alapjára, amelynek két héttel ezelőtt hátat fordított és folytatja a többségi elv nevében a török-szakad-politikáját az ellenzékkel szemben. Ez görbe politika.

— Egy parlamentáris kormány semmit sem csinálhat felelősség nélkül. Báró Fejérváry csak miután elnapolta a parlamentet, tárgyalhatott a vezérőbizottsággal kabinet alakításáról, és a tárgyalás meghiusultával nem von le magára nézve semmi konzekvenciát. Ő nem tartotta magát parlamentáris kormányelnöknek. Ennek a nyomán támadt az az irodalmi kontroverzia, hogy az irodalmi kormány vajjon egyjelentőségű-e az alkotmányellenes kormányval, vagy nem? Ez a vita más lapra tartozik, de annyi bizonyos, hogy Széll Kálmán, noha a többségi párt azonnal hozzá csatlakozott, nem vállalt volna kabinetalakítást, ha tárgyalása, amelyet megkezdett az ellenzékkel, nem vezetett volna paktumra. Hihetőleg maga Khuen sem vállalkozott volna 1903 júniusban kabinetalakításra, ha meghiusultak azok a tár-

gyalások, amelyeket folytatott az ellenzékkel paktumért, hiába szegődött volna hozzá az akkori többség. Khuen akkoriban nem mondotta volna, hogy ha tárgyalásom az ellenzékkel nem vezet célra, akkor kormányozok a többség segítségével, mert az ellenzékkel felelősség nélkül tárgyaltam. És amidőn a dolgok úgy alakultak, hogy az ellenzékkel kötött paktum dugába dőlt, Khuen elment Ischlbe és átnyújtotta a királynak lemondását. Akkoriban a felelősség érzése még tiszta volt, érezte, hogy a kisebbségi párttal folytatott tárgyalásokért épp úgy felelős, mint ha a többséggel tárgyal és nem tud vele meg egyezni. Khuennek érzése a kormányfelelősségről, sajnos, vesztett régi tisztaságából, mert miniszterelnöki állását csupán levélhordói tisztségre akarja aláülyeszteni. Közbeszítette a királynak az ellenzék üzenetét, ennek meg viszont a király válaszáat, de ő maga nem felelős senkiért és semmiért. Ez görbe dolog, mert egy felelős kormányelnök nem csipálhat felelőtlen politikát.

Az utolsó békekisérlet.

Andrássy Gyula a baloldali vezérpolitikusok közül az egyetlen, aki eddig a harc nélkül való kibontakozás lehetőségét hirdette; ez az álláspontja pedig azon a felfogáson épült, hogy gróf Héderváry még nem mondotta ki az utolsó szót a esütörtöki beszédeben felállított keretekbe a Kossuth-párt több kívánsága még belefér. Ezt annál inkább föltehette, mert a miniszterelnök magántanácskozásain több kedvezményre tett ígéretet a Kossuth-pártiaknak, mint amennyi esütörtöki beszédeben foglaltatott. Így tudtunkkal hajlandó a póttartalékok behívását tartalmazó szakasz precíz magyarázatul egy Kossuth-párti határozati javaslatot elfogadni, sőt esetleg még egy határozati javaslatot is, amely egy más vitás pontot helyezne kellő világításba.

Ezeket tudva, gróf Andrássy Gyula ma délután meglátogatta gróf Héderváry miniszterelnököt budai palotájában s miután vele hosszasan, majd egy óráig értekezett, fölkereste Kossuth Ferenczet, majd gróf Apponyi Albertet is, akikkel szintén behatóan konferált. A Kossuth-párt vezérkara holnap délelőtt a pártelnök lakásán meg fogja vitatni Andrássy előterjesztéseit.

Mint értesülünk, Andrássy mai tanácskozása után úgy nyilatkozott, hogy a békére nézve csak igen halvány a reménye s valószínűnek tartja, hogy a harcot már semmiképpen sem lehet megelőzni, bár az a körülmény, hogy egy-két napig még nem lesz technikai obstrukció s hogy az ellenzéki felszólalásokra adandó miniszterelnöki válasz még enyhitheti a helyzetet, esetleg még egy váratlan fordulatot is hozhat. De az esetre, ha ez a fordulat még sem következne be, Andrássy azt véli, hogy a kiújult küzdelem alatt mégis csak létrehozható lesz a kompromisszum.

Justh és Désy nyilatkozata.

Justh Gyula, a harcoss tábor lelkes vezére ma nyilatkozott a helyzetről s a többi között ezeket mondotta az interjúvoló hírlapíróknak:

— Egészen alaptalannak ítélem azt a hirt, hogy Návay Lajos a házszabályok erőszakos alkalmazására vállalkoznék. Okos, liberális ember, aki gyorsan csinált szüduletes karriert. Kizárt dolog, hogy ő egész multját és jövőjét felrugja egy céltalan kísérletért.

— Különbben mindentől eltekintve, neki reverzálisa is van. — jegyezte meg a hírlapíró.

— Erről nem tudok! — felelte Justh. — Mi minden eshetőségre készen állunk, de egyelőre számításunkba fel sem vettük az erőszakkal szemben való védekezést. Ha mégis bekövetkezik, tudunk ellene igen hatatosan fellépni.

Megkérdezte a hírlapíró azt is Justhtól, vajjon résztvette-e az utolsó két napon folyt tanácskozásokon?

— Senkivel sem érintkeztem pártunk tagjain kívül. — volt a válasz. — Nem is látom ezeknek a konferenciáknak az értelmét. Khuen beszéde után a Kossuth-párt is alig gondolhat békére, amelyet gróf Andrássy portál még mindig.

Justh ezután Khuen beszédére tért át, mondván:

— A legérdekesebb ebben az a rész, ahol a miniszterelnök valóságos kihívó szerepet játszott szerdán. Azt mondta, hogy egészen másképp ítélné meg a politikai helyzetet, ha az ország lázban érne. Ugy látszik, nem tetszik a miniszterelnöknek, hogy mi nagy gonddal azon voltunk, hogy népgyűléseink mindig magas nívón álljanak. Jobb szeretett volna talán balkáni állapotokat. De neki sem tesszük meg azt a szolgálatot, hogy kompromittáljuk küzdelmünket.

Désy Zoltán, a Kossuth-párt alelnöke a következő nyilatkozatot tette:

— Nagyon könnyű jelezni a Kossuth-pártnak a miniszterelnök beszédevel szemben elfoglalandó álláspontját. Egyetlen szóval el lehet ezt intézni, s ha egyszerűen azt mondom, hogy *hétfőn kívül a harcz*, ezzel mindent megmondtam. Az ellenzéki pártok vezetői a hétfői ülésben rá fognak mutatni arra, hogy a Khuen által megjelölt utra lehetetlen rá lépni. Elértünk arra a pontra, ahol már tovább tárgyalni fölösleges. Itt csak a sürgős választójogi reform segíthet. Ezt akarják az ellenzéki pártok és — Khuen szerint — akarja a többség is. Rajta tehát.

Végül a következő megjegyzést tette Désy:

— Sokat olvastunk az utóbbi napokban a Kossuth-párt „békülékeny magatartásáról“. *Nincs itt semmiféle békülékeny hangulat*. Egyes párttagok, négy-öt képviselő, minden áron békét akarnak, mert ők a kormányval kokettálnak. Ezek az urak megpróbálták mindent, hogy a Kossuth-pártot békére hangolják. A miniszterelnök beszéde után azonban ezek az urak eltűntek, egyiknek sem lehet a szeme közé nézni. A legközelebb következő napok megmutatják, hogy mit kell érteni a „Kossuth-párt békés hangulata“ alatt.

Itt említjük még meg azt, hogy Désy Zoltán ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferencz pártelnököt s vele hosszasan tanácskozott.

Az ellenzék készülődése.

A negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt tagjai már teljes számmal a fővárosba érkeztek, hogy a holnap délután négy órakor tartandó értekezleten jelen legyenek. Az est folyamán a párt tagjai fellátogattak a pártkörbe, ahol igen élénk megbeszélést folytattak. Az elnökség részéről Désy Zoltán, Tóth János és Sággy Gyula alelnökök voltak jelen. A párt vezetősége holnap délelőtt tanácskozni fog a párt vezérével, Kossuth Ferenczszel, akinél ma a párt alelnökei közül Désy és Sággy járt fenn. A párt, mint értesülünk, holnap délutáni értekezletén ki fogja mondani, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök esütörtöki beszédeben *nem lát okot arra, hogy eddigi álláspontján változtasson és ennél fogva folytatja a véderőjavaslat ellen megkezdett küzdelmét*. Az értekezleten Tóth János fog elnökölni s a párt, illetve a vezetőség álláspontját gróf Apponyi Albert fogja kifejteni.

A függetlenségi és 48-as Justh-párt ugyancsak holnap délután hat órakor fogja megtartani értekezletét, amelyen Justh Gyula fog elnökölni. A Justh-párt a feltétlen harcz mellett dönt a véderőjavaslatok ellen, az általános, egyenlő és sítkos választójogért.

A pártokon kívül álló függetlenségi csoportja szintén harcoss álláspontra helyezkedik és a választójogi priust tolja előtérbe. Ennek a frakciónak értekezlete holnap este nyolcz órakor lesz az Országos Kaszinban.

A néppárt állásfoglalása tekintetében hatást tulajdonítanak annak a megbeszélésnek, amelyet gróf Zichy Aladár tegnap Kossuth Ferenczszel folytatott. Ezzel szemben beavatott helyen úgy tudják, hogy a néppárt nem megy túl azon az állásponton, amelyet a véderőjavaslat tekintetében eddig vallott. *A néppárt nem fogadja el a véderőjavaslatot, de nem is obstruálja meg*. Ez a párt is holnap este értekezik.

Az ellenzéki pártok tanácskozásainak betetőzéseül holnap este kilenc órakor a Pannónia-szállóban a három függetlenségi pártból kiküldött *vitarendező-bizottság* is összeül, hogy a harcz, illetve a technikai obstrukció módozatait megbe-

szólja s elkészítse a védekezés terveit is az elnökség és a többség esetleges erőszakoskodásaival szemben.

Mi lesz a szünet után?

A képviselőház esütörtökön hétfőig elnapolta magát, hogy az ellenzéki pártok a miniszterelnök nyilatkozatát megbeszélés és megfontolás tárgyává tehesse. Egy-két ülésen át a kisebbségi frakciók hivatalos kiküldöttjei fognak felszólalni, hogy válaszoljanak a kormány ajánlatára. Így hát a Ház legközelebbi ülésének képe már eleve is körülbelül eléggé kialakult. Miután azonban gróf *Achrenthal* külügyminiszter ma este meghalt, a Ház a gyász jeléül *hétfőn nem tart rendes ülést* s így a beszédek keddre és szerdára maradnak.

A függetlenségi pártok részéről gróf *Apponyi Albert* és *Justh Gyula* fogják a képviselőházban közölni pártjaik választás-kérdésére. A pártokivüli függetlenségi részéről valószínűleg *Polónyi Géza*, a kisgazdák részéről pedig *Szabó István* beszél. Ezenkívül talán gróf *Andrássy Gyula*, valamint a néppárt részéről szintén felszólal valaki, hogy a lekezezővel szemben véleményét elmondja.

Gróf *Apponyi* a véderőjavaslathoz nem beszélhet, mert az általános vitában már részt vett. Személyes megtámadtatás címén fog tehát felszólalni, hogy reflektálhasson gróf *Héderváry* minapi beszédjének azokra a részre, amelyek az ő, *Apponyi* pontozatait érintik. Munkapárti hírforrás szerint a miniszterelnök nyomban felel gróf *Apponyi Albert*nek és így hétfőn érdekes szóharcra is van kilátás. *Justh* lehetőleg rövidre fogja mondanivalóját, amelyekben főleg a választójog kérdésével foglalkozik, de *Khunnak* egyéb megjegyzéseire is reflektál röviden.

Návay és az obstrukció.

Immár biztosra vehető, hogy az ellenzék ismét fölveszi a szélső harcot a véderőjavaslatok ellen. Ezzel kapcsolatban szélteben találgatják most, miképpen fogja a többség megkísérelni majd a technikai obstrukció leküzdését. Valószínűleg *nem lesz nyílt erőszak* — ezért tiltakoznak minden kifejezés ellen. — hanem lesz *energikus hárszabálykezelés a képviselőház tanácskozásképeségének biztosítása végett*. Tehát lesznek nívumok, amelyek eltérést jelentenek majd az elnökség eddigi eljárásával szemben. Ezek a nívumok természetesen föl fogják ingerelni és löszíteni az ellenzékot és lesznek tumultuózus jelenetek. Ezt veszi számításba az obstrukcióellenes terv, amely főerejét a *mentelmi bizottság* akcióba lépésébe veti.

Ma felelevenítették annak a reverzálisnak az ügyét, amelyet állítólag *Návay Lajos*, a képviselőház elnöke adott az ellenzéki pártok vezetőinek és amely szerint *Návay* elnökké választásakor öt ellenzéki vezérferfi előtt a Nemzeti Kaszinóban oly értelmű nyilatkozatot tett, hogy a hárszabályokat a jövőben is oly szellemben fogja kezelni, mint a múltban eslekedte. Akkoriban híre járt, hogy *Návay* ezt a becsületszóra tett nyilatkozatát az öt ellenzéki vezér írásba foglalta volna s azóta a zsebében hordja.

Návay Lajos e reverzálisról szóló hírral kapcsolatban a következő kijelentést tette előttünk:

— A reverzálisról szóló közlemény sem a hely, sem az idő, sem a lényegre vonatkozólag *nem felel meg a valóságnak*. Az illető politikusok egyénisége garancia arra, hogy az illetők nem térnek ki az elől, hogy amennyiben tőlük felvilágosítást fognak kérni a közlemény tartalmát a legalapabbban meg fogják ezáfolni. Épp azért a magam részéről *felelegetnek tartok minden újabb magyarázatot*.

Harez a választójogért.

A Magyar Gazdaszövetség beterjesztette a helyiügyminiszterhez a választójog reformjára vonatkozó véleményét. Ez tulajdonképpen nem más, mint a kötelekbe tartozó falusi körök véleményének összefoglalása, felelet a hozzájuk intézett kérdőívre.

A feleletet adó kisgazdák ugyan határozottan követelik a választójog kiterjesztését, azonban a nagy többség, 431 testület, a mérsékelt adócenzus alapján kívánja megoldani a választójog reformját, szóval ugyanazon az alapon kíván tovább építeni, mint amin az eddigi választójog nyugszik és csu-

pán néhányan toldják meg ezt az alapot azzal a kívánsággal, hogy a katonai szolgálat az adófizetés-vel egyenértékű legyen. E mellett az irni-olvasni tudási, (több mint fele a magyar írás-olvasást) és az állandó lakóhelyet jelölük meg a választójog alapja gyanánt. A választójognak olyan korlátlan kiterjesztését, amint a szocialisták hangoztatnak, elenyészően kevés (kilencz) kívánja. Csak irni és olvasni tudáshoz is csak kilencz testület akarja a szavazati jogot kötni. A kívánság vejele a cenzus leszállítása, egyenlővé tétele és különösen a választás tisztaságának biztosítása. Utóbbi szempontból a beérkezett válaszok fele a választás titkosságát javasolja, különösen a tisztviselőkre és államtól függő viszonyban levőkre nézve. Ezenkívül 424 különleges intézkedést kíván a választás tisztaságának megóvása végett és igen sokan kívánják, hogy a vesztegetők és más visszaélést elkövetők az aktív és passzív választójogtól megfosztassanak. Hogy a kisgazdák mennyire nem azonosítják magukat a radikális állásponttal, mutatja az is, hogy 517 válasz követeli, hogy a vallás-erköles és haza ellen izgatók és vétők örökre zárassanak ki a választójog gyakorlásából.

A *Magyar Jogászegylet* ma délután *Nagy Ferencz* elnöklésével tartott ülésén folytatta a választójog reformjának megvitatását. A mai ülésen elsőnek dr. *Rónay Zoltán*, a Társadalomtudományi Társulat titkára szólalt fel, aki az általános és egyenlő választójog hívének vallja magát — és szükségesnek tartja a kerületek igazságosabb beosztását. Szükségességnek tartja a szavazati titkosságát is, ami jogászai szempontból is fontos követelmény azok számára, akik a magyar jogállamot meg akarják alkotni. Utána dr. *Ajtay József* miniszteri titkár szólt a kérdéshez, aki eleinte elfogadná az irni-olvasni tudást a választójog alapjául. Később az anyagi függetlenség volna megkívánandó, amelyhez hozzá tartozik az állandó lakás, állandó foglalkozás és az hogy fizet-e jövedelmi adót. Az általános szavazati jog elérhető az aránylagos képviselői rendszerrel, amely szerint minden párt hívei arányában jut képviselőhöz a parlamentben, továbbá nyílt és örökös pluralitással. Ezekkel a módzatokkal kívánják ellensúlyozni azt, hogy az alsóbb répréteg uralja a közép- és felső néprétegeket. Végül dr. *Szende Pál*, az OMKE főtitkára szólalt fel, aki legradikálisabb választójog hívének vallja magát. Az idő előrehaladására való tekintettel dr. *Blauner Mór* és *Bartal Imre* írásban fogják benyújtani véleményüket.

Budapest, február 17.

Gróf Szécsen visszatérése. Párisból jelentik. Gróf *Szécsen* nagykövet ma visszatért és átvette a nagykövet ügyeinek intézését, melyet távollétében *Semssich* nagykövetségi tanácsos vezetett.

Interpelláció a vasmunkások dolgában. Gróf *Batthyány Tivadar* ma a képviselőházban járt és sürgős interpellációt jegyzett be a hétfői ülésre a vas- és fémmunkások kizárása dolgában.

Andrássy Széchenyi politikájáról. Gróf *Andrássy Gyula* holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor, a Társadalomtudományi Társulat keretében, a Nemzeti Múzeum dísztermében felolvasást tart „*Széchenyi politikájáról*” czímen.

Daniel Gábor — báró. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, idős *Daniel Gábor* nyugalmazott főispánnak, az unitárius egyház tiszteletbeli főszónokának, valamint törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a magyar bárói méltóságot adományozta. Az új báró 1824-ben született; a múlt század negyvenes éveiben. Bécsben az erdélyi kancelláriánál szolgált. 1848-ban kormánybiztos. 1861-ig és 1865-ben pedig Udvarhelyszék főkirálybírája, később Udvarhelymegye főispánja lett. Az unitárius egyház az 1876. évi árkosi zsinaton főgondnokává választotta; ezen a czímen tagja lett a főrendiháznak is. Az új bárónak fia ifjabb *Daniel Gábor* képviselő, aki *Perezel Dezső* mellett alelnöke volt a képviselőháznak s ugyanez az ő az, aki a Tisza-féle hírhedt egyszakosos hárszabálymódosításnak, az ugynevezett *lex-Dánielnek*, amelyet a gyászos november 18-án akartak életbe léptetni, a szerzője. Érdekes, hogy ugyane családnak már volt egy bárói ága, amely a múlt század elején kihalt.

AZ „EGYETERTÉS” szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Eötvös-utca 32. alatt van. A szerkesztőség telefonja 788. A kiadóhivatal telefonja: 706.

A szocialisták a kancellár ellen

— A szorongatott külügyi államtitkár. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 17.

A német birodalmi gyűlésen a szocialisták nagy léptekben haladnak előre, hogy tömeges bevonulásukkal a választás sikerein felbuzdulva jóvá tegyék évtizedek hibáit. Ezalatt a szocialisták a vezérferfiak szigorubb ellenőrzését értik. S chez hozzá is fogtak. Ma kegyetlen kritikával tiportak végig *Beethmann-Hollweg* kancellár és *Kiderlen-Waechter* külügyi államtitkár külpolitikai műveletein.

Kiderlen-Waechter agresszív álláspontja a lemondás közeli örvényébe sodorta. Távozásának híre mind biztosabb formában mérül fel. *Kiderlent* megbuktatta az angolokkal szemben való rideg és daczos magatartása, de ezenkívül az öt elsodrott viharnak erőt adott még a marokkói kérdés is, az a nyugtalan véri hidra, amely viszont Franciaországban *Cailleaux* kabinetjét falta föl.

A birodalmi gyűlés folytatja a költségvetés tárgyalását.

Ledebur (szociáldemokrata) kijelenti, hogy a birodalmi kancellár tegnap támadta azokat a pártokat, amelyek a választásból bizonyos önértéssel kerülhettek ki. A birodalmi kancellár, ha ily hallatlan módon provokál bennünket, hallgassa meg most a kritikát is. Ha a német birodalomnak egy bürokrata alkalmazottja, aki udvari kegy alapján van hivatalban, a birodalmi gyűlést az elnökválasztás lefolyása miatt *halatlan fenhéjázás*. (Bravó-kiáltások balról, mozgás jobbról.)

Kaempf elnök: Ön tulmegy azon, ami a parlamentben megengedhető.

Ledebur: A marokkói kérdést illetőleg megjegyzi a szó, hogy Marokkó-politikánkra a *Grenz-lote* pere sajtáságos világot vetett. A perben megesküdt tanu azt vallotta, hogy német agent provokátorok küldettek Agadirba. Felszólitom *Kiderlen-Waechter* urat, vajjon itt hamis esküről van-e szó, mert különben a kormányra az a gyanu hárul, hogy bünyös üzelmek által háborus veszélyt idézett fel. (Nyugtalanság.)

Kaempf elnök megdorgálja szót a „bünyös üzelmek” kifejezés használatáért.

Ledebur folytatódag élesen elítéli a szamoai házassági tilalmat.

E szavak közben lép a terembe *Kiderlen-Waechter* államtitkár.

Ledebur ezután a szociáldemokratáknak a választói kerületek beosztására vonatkozó ismert követeléseit fejtegeti. Minden százezer munkásra egy képviselőnek kellene jutnia. Ha a kormány és a birodalmi kancellár nem hajlandók az alkotmány ezen paragrafusának eleget tenni, úgy ez alkotmányszegés.

Elnök szólót e kifejezés miatt, valamint utólag a „bünyös üzelmek” kifejezés miatt rendutasítja.

Kiderlen-Waechter államtitkár első sorban *Ledebur* azon szavai ellen fordul, amelyekben Oroszországnak az Azev-perrel kapcsolatban brutalitást és ezári önkényt vetett szemére. *Ledebur* képviselő egy nagy szomszédos birodalom irányában, amelylyel Németországban békében és barátságban él, hallatlan támadásokat is intézett. *Ledebur* azon támadásait és szemrehányásait, amelyekben bünyös szándékokról és eslekvésekről szól, a legmélyebben sajnálom és erőlyesen visszautasítom. Meg vagyok győződve, hogy a ház nagy többsége osztja sajnálatomat. (Élénk helyeslés jobbról. Felkiáltások a szociáldemokraták részéről: (Nem!) Ha előttem szóló bünyöselekményt vetett szememre, úgy azt *Liszem*, nem kell tovább védekeznem. Ezzel a szemrehányással alkalmat ad nekem, hogy végezzek egy mesével, amely már hosszabb idő óta fel-felbukkan a sajtóban. Állítólag azt mondtam volna, hogy Marokkóból területrészeket akartunk venni. Hadihajónk Agadirba küldése előtt készen volt részletes tervünk, amely a birodalmi kancellár

lárnak terjesztett elő. Már régebb idő óta tárgyalunk Franciaországgal, mert a dolgot lehetetlen volt sokáig úgy hagyni. A hajó kiküldetése hozta a kibonyolódást folyamatba. A francziáknak nem volt joguk és mandátumuk, hogy Európa nevében Marokkóban eljárjanak. Nekünk is jogunk volt ottani alattvalóinkat megvédeni. Néhány nappal a Panther kiküldése előtt Class, a nagynómetek vezére jött hozzám. Dr. Class jelenlétemben beszélt Zimmermann alállamtikkárral, aki részletesen kifejtette előtte, hogy nem akarunk terület-részeket Marokkóból. Class sajnálkozását fejezte ki e fölött és egy cikket írt, amelyben rossz politikával vádol engem. Arra azonban, mintha azt mondtam volna, hogy Marokkóban elő akarunk nyomulni, ennek megírására Classnak semmiféle autentikus megbízatása nem volt. Hasonlóan áll a dolog arról, mint hogyha egy ilyen kijelentést egy birodalomgyűlési képviselő irányában tettem volna. Szeptemberben Class megint hozzám jött és tekintettel a francia sajtónak sovínista hangjaira, azt tanácsoltam neki, hogy egy nagy-néme gyűlésen, élesen beszéljen és hazafias hangulatot csináljon. (Közbeiktatások a szociáldemokratáknál.) Ebből nem lehet szemrehányást ellenem kovácsolni, ez nem bűn. Valótlán tehát, hogy én arról beszéltem volna, mintha Marokkóból területrészeket kívánnánk szerezni. Az agent provokateur szó nem olyasvalakitől származik, akivel én beszéltem, hanem azt egy harmadik ember mondotta, akit a Grenzbote perében nem hallgattak meg.

A háború.

— Sikasztások az olasz hadiszállítások körül. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 17.

Tripoliszban apró csatározások folynak egyelőre, amíg a beduinok hadtestnyi tömeggel akarják rávetni magukat az olaszokra. Az olaszok hadiintendaturáját az egész világ előtt kompromittálta a híre azoknak a visszaéléseknek, amelyeket a hadi szállítások körül követtek el. Ennek a botránynak élet talán elveszi az oroszoknak újabb béketerve, amelyet mindkét fél részéről elfogadhatónak tartanak. Hogy így lesz-e, majd a jövő fogja megmutatni.

Mai tudósításaink a következők:

Róma, február 17.

A „Tribuna“ jelenti Konstantinápolyból: Az *Egység és Haladás* itteni bizottsága elhatározta, hogy legközelebb, mindenesetre még mielőtt a parlament újból összeül, olyan béke-feltételeket terjeszt elő, amelyeket az olasz kormány is elfogadhat.

Milánó, február 17.

A „Corriere della Sera“ jelenti Kairóból, hogy háromszáz török önkéntest, akik Krétából jöttek és Kyrenaiába akartak menni, az egyp-tomi hatóságok feltartóztatták.

Róma, február 17.

A „Secolo“ jelentése szerint, Caneva tábornokot legközelebb szenátorrá fogják kinevezni.

Róma, február 17.

A „Giornale d'Italia“ jelenti Nápolyból, hogy a hadseregszállításoknál nagy csalásokat és sikkasztásokat fedeztek fel, melyekbe ötven ottani tiszt is bele van keverve. Ezeknek a tiszteknek meghagyták, hogy kihallgatás végett álljanak a katonai hatóságok rendelkezésére. A tripoliezi intendaturánál is nagy szabálytalanságokat állapítottak meg. Pagani tábornokot Nápolyba küldték, hogy folytassa le a vizsgálatot a visszaélések ügyében. Alighogy a vizsgálat megkezdődött, Di Nizia és Scandineti kapitányokat, akik a szállításoknál mint szakértők működtek, letartóztatták és a Santelmerdőben zárták el őket. Marotti és Covelli hadbiztosokat és Golia százados állatorvost pedig fegyelmi bíróság elé állítják.

Milánó, február 17.

A „Bagnasco“ szállítóközös, amely eleséget vitt a tripoliszi helyőrségbe, — mint egy dróttalan távirat jelenti — a zátonyos partvidéken a nagy viharban megfeneklett. Tegnap óta nem lehetett megközelíteni a veszedelmben lévő hajót, s a „Bagnasco“ menthetetlennek látszik.

Konstantinápoly, február 17.

A Sabah értesülése szerint Jahia imám egy teljesen felfegyverzett és felszerelt hadtestet készül kiállítani, hogy Said Idris megtámadja. A Said Idris részére az olaszok által Dzsiszán kikötőben partraszállított hadiszer öt golyósörökből, 7 ágyuból, 4000 fegyverből és 50 láda lőszerből áll. Több törzs megtámadta a fegyverek átvételét.

Róma, február 17.

A Stefani-ügynökség jelenti Kairóból: Adenben a legutóbbi időben ismételt híre járt, hogy Jahia imám és El Dochani imám közt viszály támadt, sőt összeütközések is voltak, melyeknél Jahia vereséget szenvedett. Ma újabb összeütközés híre érkezett ide. El Dochani folyton ujítja támadásait Jahia ellen. Jahia a Saada nevű hegyoldalban megerősített pozícióba vonult vissza, melyet eddig bevehetetlennek tartottak. Ugy látszik azonban, hogy Dochaninak sikerült Jahia löporráktárát levegőbe röpiteni. A robbanásnál százan meghaltak, illetve megsebesültek. A törökök aligha tudnak segítségére jönnie Jahia imámnak. Egyébként nagy az elkedvetlenedés amiatt, hogy Jahia békét kötött a törökökkel.

London, február 17.

Ma reggel egy hadihajó két órán át bombázta a Perim melletti török erődöket, majd északi irányban eltávozott.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath összehívása. Mint Bécsből jelentik, az osztrák képviselőházat március 5-ikére hívták össze.

Grey az angol-német közeledésről. Manchesterből jelentik: Sir Gery külgügyi államtitkár tegnap beszédet tartott, amelyben a következőket mondotta:

— Mi, angolok, nagy ipari nép vagyunk, amely nagy ipari fejlődésnek örvend és még nagyobb ipari fejlődésnek néz előre. Ugyanez áll Németországról is. A németek is nagy ipari nép, amely nagy ipari fejlődésnek örvend és még nagyobb ipari fejlődés előtt áll. Mindkét ország érdekében békének kell uralkodnia és nem tartok attól, hogy a két ország közvéleménye között állandó idegenség keletkezik, feltéve, hogy az igazság jogához jut. Remélem, hogy a miniszterelnök a legutóbbi képviselőházi beszédében egyszerűsággal megfogalmazta azt a nagy hazugságot, amely szerint mi a múlt évben provokálattalanul támadást terveztünk Németország ellen. Soha sem volt a legcsékélyebb alapja sem ennek a gyanúnak, sem hadihajóink mozdulatainak sem más cselekedeteinknek. Semmi sem igazolta azt, hogy mi bármikor arra gondoltunk volna, hogy elsőnek bontsuk meg a békét vagy mást birtuk rá a békebontásra.

A „Guardian“ című lap írja: Grey beszéde különösen jelentőséges a Németország irányában használt meleg hang miatt. Most megtette azt, amit a múlt őszzel elmulasztott és a német birodalmi kancellárnak ugyanolyan szívéllyességgel válaszolt.

A „Daily Chronicle“ írja: Sir Eduard Grey Manchesterben optimisztikusan nyilatkozott a német-angol viszonyról. Egy újabb értékes tag lesz a nemzetközi barátságok láncolatában. Örömmel látjuk, hogy a francia sajtó egészben véve aggodalom nélkül tárgyalja a dolgot. A német sajtó igen kitűnően viselkedik. Ha a közvéleményt a kölesönös jóakarattal utjára lehet irányítani, akkor tényleg van remény arra, hogy biztos alapot lehet találni és arra építeni. A két nemzetnek mindenképp jó barátságra (a lap a „a gute Freundschaft“ német kifejezést használja) kell törekednie. — A Daily News írja: A viszonyok igen örövendesen fognak alakulni. Grey eltalálta a helyes tónust és szavai az egész brit népnél élénk visszhangra fognak találni.

A szerbiai választások. Belgrádból jelentik: A választások április 14-én kezdődnek. A szkupstina május 1-én tartja első ülését. A kormánypart

nagy erőfeszítéseket tesz, hogy biztosítsa magának a többséget.

A francia választói reform. Párisból jelentik: A kamara élénk vita után, 531 szavazattal 215 ellenében elfogadta a választójogi reformjavaslat 1. b) cikkelyét, amely szerint minden kerület egyuttal választókerület. A kamara továbbá 320 szavazattal 216 ellenében elfogadta a 20-ik cikkelyt is és erre az ülést berekesztették.

A francia-spanyol megegyezés. Párisból jelentik: A „Temps“ azon tegnapi híre, mely szerint Spanyolország elfogadott egy angol közvetítő indítványt, korainak látszik. A „Petit Parisien“ szerint Garcia Pietro spanyol külügyminiszter értesítette Geoffrey francia nagykövetet, hogy az angol javaslatot elvben elfogadja azon feltétellel, hogy a vegyes bizottság munkálatának határidejét tetelesen megrövidíti. A „Matin“ tudni véli, hogy a szerződésben, amelyet Regnault követ fog Muley Hafid marokkói szultán elé terjeszteni, ki van fejezve, hogy Marokkó elismeri a francia protektorátust az egész ország területére nézve, Franciaország azonban, mielőtt végleges megállapodásra jut Spanyolországgal, értesíteni fogja a szultánt, hogy a spanyol zónát spanyol hivatalnokok fogják igazgatni, Muley Hafid egyik megbízottjával egyetértőleg.

Taft és Roosevelt harcra. Newyorkból jelentik: Miután Taft elnök a haladóparti republikánusokat idegbajosoknak nevezte, a Roosevelt-bizottság nyilatkozatot tett közzé, amelyben Taftot ultra-reakciónak mondja, aki viselkedésével politikai öngyilkosságot követ el. Roosevelt legközelebb végleges választ fog adni arra, hogy elfogadja-e a jelöltséget?

Beszélgetés

a szünőrában.

Miczi: Hogy mulatsz drágám?

Pimpi (hüvesen): Nagyszerűen, angyalom.

Roppant érdekes, hogy két-két ember neki áll, átnyalábolja egymást és ugrik, mint a bakkecske.

Miczi: Látom drágám, hogy teljesen egy véleményen vagyunk... Mi modern lányok csak leki-csinylő mosolylyal vehetünk részt az ilyen mulatságokon... Egyszerűen szülői brutalitás, hogy itt vagyok...

Pimpi: Remélem hétfőn ott leszel a Tudományos Akadémia ülésén...

Miczi: Ott leszek drágám... Rendkívül érdekel Lenhossék Mihály előadása, a Ganglion ciliare...

Pimpi: Ugyancsak ő értekezik a hullók engárcuzáról is... Roppant bájos lesz...

Miczi: Elragadó téma... Ennél csak Daday Jenő előadása érdekel jobban: két érdekes aberratis a Phyllopoda conchostarasa alrand körében... Roppant herezig lesz...

Pimpi: Remélem... És hogy boldogságunk teljes legyen ugyanakkor értekezik Sz. Nagy Gyula ezzel a címmel: arithmetikai vizsgálatok a magasabb fajú tertiör egyenetlek körében... Olyan édes ember és olyan snájdígul beszél...

Miczi: Eutz Gézát direkt imádom és hétfői szereplésére már régen vágyakozom... Képzeld, édesem, végre hallunk valamit a Nonnpyrellidum vagans szervezetről és életmódjáról... Engem ezeknek az életmódja rendkívül érdekel...

Pimpi: Engem is, szívem... Az ülés végén Franzenau Ágoston fog értekezni a gyergydítrói kicinttöms kémiai ismeretéről, de nem tudom, hogy megvárhatom-e. Estére ugyanis vendégeket kapunk és nekem idejében otthon kell lennem...

Miczi: Kik lesznek nálatok?

Pimpi: Néhány fiatalember... Jelentéktelen fiúk... Nem érdekelnek, bár egyikhez közöm lesz

Miczi: Kihez?

Pimpi: Még nem tudom, de az egyikhez, azt hiszem, hozzá megyek.

(A szünőrá véget ér. Az Akadémia ülésrenlje híteles.)

Ray.

Kossuth képét kifüggeszteni felségsértés.

— Egy Kossuth-kép története. —

Hogy még husz év előtt is mennyire félték a vármegyéken a Kossuth-kultuszról, azt nyilvánvalóvá teszi a székesfehérvári Kossuth-kép története.

Székesfehérvár ódon városháza fakó tanácstermében van egy Kossuth-kép; Karlovsky Bertalan festette, az a kitűnő festő, aki most a Műcsarnokban a jubileumi díjat is megnyerte. Ennek a képnek is van egy kis története, amelyik érdekesen mutatja be, hogy még husz esztendőnek előtte is mennyire félték Kossuth nevétől, szellemétől s hogy husz év előtt is micsoda fonák fogalmakat akartak a lojalitásba beleplántálni. Hadd mondjam el hát ezt a kis kortörténeti históriát.

Néhány jó gróf Károlyi Gábor a nyolcvanas évek közepén jött haza Párisból és a „Korona” kávéház egy kerek márványasztala mellett egy kuriai bíróval, meg egy kis fiskálissal minden este azon elmélkedtek, hogy vajjon olyan nagy hatalom-e a Károlyi-nemzetség Magyarországon, hogy ő, Gábor gróf el is veszi a nagy örökösödési pörét.

Külföldi utazásai közepette, melyeket az ő vajdájá, Eötvös Károly, olyan szindusan irt le, érintkezett Kossuth Lajossal, Türr Pistával és az emigrációval s így erősen beleszivárgott a 48-as eszme és mire hazatért bolyongásából, az ő függetlenségi meggyőződése teljesen kifejeződött: a nagy turini remetének az ő palatinusán, Helfi Ignácson kívül nálánál nem is volt bizalmasabb embere; amikor pedig Székesfehérvár kevély kurucz akarattal megválasztotta a daczos gróft követnek, mindenki csodálkozva hallotta, hogy egy gróf Károlyi függetlenségi képviselő lett.

A nemes gróf azután megfestette Karlovsky Bertalan által Kossuth Lajos arcképét és azt Székesfehérvár szab. kir. város közönségének ajándékozta.

Kossuth Lajos. — a Tisza Kálmán törvénye által honvezetett Kossuth Lajos-képe akkortájt még veszedelmes jószág volt. Az akkor való politikai közszellem a hajdani harczkeverőt, harangok félrevertjét, szenvedélyek felszítóját látta a lenyugodott vérű, leülepedett gondolkozású öreg urban s a régi Kossuth Lajos emléket nem tudta összeegyeztetni a lojalitással.

Fejér vármegye, az ősi kurucz vármegye főispánja akkor (a 80-as évek végén) báró Fiáth Miklós, ez az európai látókörű, liberális gondolkozású férfi volt, aki később szegényen halt meg Amerikában. Talpig urigondolkozású ember volt, de olyan levegőben nevelkedett, ahol Kossuth Lajos neve vöröspostó volt.

A kép sokáig vesztegelt ládájában, mignom Havranek József kir. tanácsos, polgármester, a böles márszéklet és az okos megalkuvás e modern észjárású embere a dolgot nyélbeütötte.

Döntőn Fejérvár közönsége afölött, hogy mily módon fogadja képviselője ajándékát. Havranek értesítette gróf Károlyit erről s a közgyűlést 1891. december 20-ikára remélte megtarthatni. Erre a levélre gróf Károlyi Gábor a következő levélben válaszolt:

Budapest, november 24. 1891. Nagyságos kir. Tanácsos, Polgármester ur! Nagybecsű levelét vettem, melyben szíves volt velem, Kossuth Lajos nagy hazánkia. Székesfehérvár közönségének általam felajánlott arcképének leleplezése, illetve annak a város tanácstermében leendő felfüggesztése napját közölni. Nagyságod által e célra tervbe vett folyó évi december 20-ik napja ellen annál kevésbé lehet kifogásom, mert Tóth Artur barátomnak már ennek idején mondtam, hogy a leleplezés napjának, valamint az ezzel egybekötendő ünnepély részleteinek megállapítását is. Székesfehérvár hazafias közönségének böles elhatározására azért is biztató, mert meg vagyok győződve, hogy e város lakossága Kossuth Lajos nagy hazánkához méltó módon fogja ez eseményt megünnepelni és e nap jelentőségének külsőleg is jelét adni. De valóban igen örülök, hogy nem csak Székesfehérvár lakosságában, de annak hatóságiban s különösen Nagyságodban, mint a város polgármesterében, kivél sajnálkozásomra négy és fél évi képviselőségem

alatt csak most van alkalmam érintkezni — vizshangra talált. Kossuth Lajos arcképének részéről örtént felajánlása alkalmával hangsúlyozott azon nézetem, hogy a szóbanforgó leleplezési ünnepély által, a város önönmagát ünnepli meg; amennyiben oly szerencsés, hogy jövőre e nagy ember arcvonásait tanácstermében szemlélheti és annak mintegy védnöksége alatt hozhat ezentul hazafias határozatokat.

Ebből folyólag tehát meg vagyok győződve, hogy a rendezendő ünnepélyek Székesfehérvár városához és annak polgármesteréhez méltók legyenek.

Áttérve most Nagyságod levelének azon részére, mely ama kívánsággal foglalkozik, miszerint a felajánlott Kossuth-kép visszaszállítása — bizonyos általam nem óhajtott körülmények bekövetkezése esetére — közjegyzőileg biztosítsák; bártorkodom megjegyezni, hogy ezen kívánságnak akkor adtam kifejezést, midőn még nem tudtam, hogy a város hatóságai miként fogják fel az ajánlékozás tényét és az ezzel egybekötött kötelezettségeket.

Midőn azonban Nagyságod leveléből azon meggyőződést merítettem, hogy a képnek a tanácsteremben — legalább a jelenben — méltó hely van biztosítva, természetesen elállók a közjegyzői okiratra helyezett biztosítástól. Teljesen megelégszem, ha Székesfehérvár város közönsége oly értelmű közgyűlési határozatot hoz és azt velem közölni rendeli, hogy a tanács kötelezi magát a képet mindörökre tanácstermében — méltó helyen — felfüggeszteni tartani, nem érintve azonban az ajándékozónak azon jogát, hogy ha hazánkban oly idők állának be — mitől Isten mentse — hogy a nemzet kiváló fiainak emléket a latalom lerontani kívánna és a kép eltávolítása, annak preszsiója folytán vagy más hiperloyalis viselkedés következtében céloztatnék; mondom ily időkhöz a képet visszaveheti azért, mert egyes személy inkább képes tiltott emlékeket megővni és ha szükséges, el is rejtteni, mint egy közönség vagy város.

Éppen ezt a felfogást látszik legjobban igazolni a Nagyságod levelében említett — szabadságharczi emlékek kiállítására, melyben kivétel nélkül oly tárgyak lettek bemutatva, melyeket egyesek óvtak meg a elenyészéstől s nem igen találunk ott olyanokat, melyeket valamely város, muzeum vagy hatóság tartott volna fel, mint szabadságharczunk szent ereklyéit. Nagyságod által erre vonatkozólag felhagyottak tehát, szerény véleményem szerint legalább igen rózsás színben látszanék feltüntetni a jövőt, míg tapasztalatlan nyugvó észleleteim épen az ellenkezőt igazolják.

Mérem állítani, hogy történelmünknek e tekintetben igen szomorú lapjai vannak.

Eltekintek azon tényektől, hogy Rákóczi halmainak hazahozatala eddig egy egész nemzetnek nem sikerült, hogy gróf Batthyány Lajos 1-ső m. miniszter elnök porait éveken át titokban a Francziskánus gvardian őrizte meg; és ezért csak a legutóbbi időben hozott, azon országgyűlési határozatra akarom Nagyságod figyelmét felhívni, hogy éppen Kossuth Lajos, ki millióknak polgári jogot adott volt, az, kit a magyar országgyűlés ki-rekesztett és hontalanná tett, holott más nemzet büszkeségének vallaná, ha oly fia lett volna, mint ő.

Ezek tehát indokaim, polgármester ur, hogy a fent jelzett értelemben tanácshatározathoz ragaszkodom.

Midőn azon kérelemmel van szerencsém nagyságodhoz járulni, miszerint a decz. 20-iki ünnepély programját velem mielőbb közölni sziveskedjék, hogy magam részéről is a kép átküldése végett idején intézkedhessem, maradtam tiszteletem kifejezése mellett hazafias üdvözlettel

Károlyi Gábor.

Csak hogy a közgyűlést csak 1891. deczember 28-án tartották meg. Még formai kifogásokat is felhozta a kép elfogadása ellen.

Fiáth főispán nyíltan és őszintén megmondta, mit érez, hogy érez. Tisztelettel Kossuthban a jogegyenlőség megteremtőjét, de benne még mindig a dinasztia ellenlábását látja. Beszédéből kiemeljük e sorokat:

„Nem lennék magyar ember, ha én Kossuth Lajos nagy hazánkia nagy és elhervadtátlan érdemeit el nem ismerném, nem méltányolnám, hogy ha keblemben ő iránta a legmélyebb kegyelet nem érezném.”

Majd így folytatja:

„Kossuth nem békült ki, nem ismeri el törvényeinket, alkotmányunkat, nem ismeri el királyunkat; ha így van, t. törvényhatósági bizottság nekem ki kell mondanom, hogy e tanácsteremben, ahol mindnyájan csakis törvényeink alapján ülésezünk, tárgyalunk és szavazunk, ezen tanácsteremben annak, aki alkotmányunkat el nem ismeri, királyunknak hűséget nem esküdött — belépni nem

szabad, itt Kossuth képének helye nincs. Ki kell raondanom, mint Ő Felsége által kinevezett főispánnak, felelősségem teljes tudatában, hogy ezen indítvány nem egyéb, mint alkotmányos formába iurkolt felségsértés.”

Később azután így fejezi be beszédét:

„Nem ismeri el törvényes uralkodónak királyunkat. Önök uraim, kik engem eddig hallgattak, meggyőződhetek, — hogy azokhoz tartozom, kik Kossuth érdemeit kellőleg tudják méltányolni, akikben él azon magasztos kegyelet, amelylyel a magyar nép Kossuth irányában tartozik. És mégis, tek. törvényhatósági bizottság, kötelességemnek kell, hogy tartsam a benyújtott indítványt ez alakban, amelyben beadott, el nem fogadni és önöket kérni, hogy ezt el ne fogadják.”

A dolog szavazására került és a közgyűlés impozáns módon Kossuth Lajos mellett tüntetett, mert módfelett nagy többséggel elfogadta a képet s elrendelte, hogy azt ünnepélyes közgyűlés keretében a tanácsteremben le is leplezzék. A kitűzött határnapot azután Tóth Artur indítványára Kossuth Lajos születésnapjára halasztották és 1892. év szeptember 16-án a képet csakugyan leleplezték. A lendületes és tartalmas megnyitóbeszédet elnöklő Havranek József tartotta, a poetikus szépségű történelmi emlékbeszédet pedig Tóth István akkor való városi főjegyző mondta el.

Hogy tehát az ősi koronázó város tanácstermét a nagy hazafiu művészi kivitelű képe díszíti, az Károlyi Gábor után a liberális gondolkozású Havranek József nyug. polgármester és az indítványt tevő Tóth Artur érdeme.

Vértes József.

TÁVIRATOK.

A kínai köztársaság.

Peking, február 17.

A nankingi köztársaságiak táviratot intéztek Juansikkaihoz, amelyben utalnak arra, hogy Washington György után ő a második, akit egyhangulag választottak köztársasági elnökké. Li-juancheng tábornok azt szeretné, ha a köztársaság székhelye Vuvsang volna. Ezen indítványa azonban a déli köztársaságok között egyenlenséget szítana. Juansikkai utja Pekingtől Nankingig diadalmenet lesz. A nemzetgyűlés megköveteli, hogy az új elnök Nankingban tegye le a hivatalos esküt, de ahhoz nem fog ragaszkodni, hogy Nanking legyen a főváros, már csak azért sem, mert akkor a követéseket Pekingből át kellene helyezni Nankingba.

London, február 17.

Pekingből táviratozzák: Shantung-félszigeten véres harc volt a forradalmárok és a Mandzsu-dinasztia hívei között. Százötven forradalmárt megöltek.

London, február 17.

Pekingből táviratozzák: Hire jár, hogy Dr. Szunjacsent legközelebb a kínai köztársaság londoni követévé nevezik ki. Juansikkai, a kínai köztársaság új elnöke, tegnap levágatta a czopfját.

London, február 17.

A világ minden részéről üdvözlő táviratok érkeznek Juansikkaihoz s különösen nagy számban keresik fel üdvözlőleteikkel a köztársaság új elnökét a külföldön lévő kínaiak. A nemzetgyűlés ragaszkodik ahhoz, hogy Juansikkai Nankingban legyen le az esküt az alkotmányra s az új elnök késznek nyilatkozott, hogy Nankingban fog utazni. A nemzetgyűlés küldöttséget meneszt érte Pekingbe.

Karbin, február 17.

A szomszédos Fudiaden nevű kínai városban ma reggel 600 fegyveres forradalmár behatolt a kormányzósági épületekbe, letartóztatták a kerületi főnököt és a pénztárt, az okmányok és iratok kiadatását követelték. Az őrség és a rendőrök elmentállást fejtettek ki. A Karbinban lakó taotáj tárgyalásokba bocsátkozott a forradalmárokkal, hogy a zavargásoknak elejét vegye.

Mukden, február 17.

A forradalmárok 27 óras heves harc után elfoglalták Teline városát.

Az ifju-török bizottság megrágalmazása. Konstantinápolyból jelentik, hogy a „Tanin“ közli a sajtóban élénken kommentált memorándumot, amelyet Kiamil pasa, volt nagyvezér 1911. december 20-án, a kamara feloszlása előtt a szultánnak átnyújtott. A memorandum a szultán figyelmét az ifju-török komité káros befolyására hívja fel és rámutat arra, hogy Törökországot hamis utra vezették. A legtöbb lizalma lehet Törökországnak Anglia és Franciaország iránt. Minden fáradozás, hogy az előző szultán Angliával szövetkezzen, hiábavaló volt. Abdul Hamid az ország boldogulását az Oroszországgal való barátságban látta. Így Törökország elszigetelve maradt. Oroszország és Ausztria-Magyarország politikája mellett európai Törökország már közel volt a pusztuláshoz. Csak az alkotmány proklamálása mentette meg.

Kiamil pasa ezután visszapillantást vet az alkotmányos rendszer első idejére, amidőn az összes európai pénzforgások nyitva állottak Törökország előtt. A komité és néhány ifju-török politikus, akik személyes érdekeket követtek, felhasználták az alkalmat, hogy őt, Kiamil pasát megbuktassák és a kormányt magukhoz ragadják. Olaszország nem Törökországnak, hanem az ifju-török bizottságnak izente meg a háborút. De még egyéb támadások is várhatók. A vége Törökország feloszlása lesz. Módot kell találnunk, hogy Angliát rábírhassuk, hogy kilépjen semlegeségből és mentse meg Törökország jogait. Mindenképp azonban el kell nyomni a mellékkormányt, meg kell szüntetni az ostromállapotot és helyre kell állítani az alkotmányt.

A macedóniai és albániai reform-bizottság ma Hadzsi Adil belügyminiszter vezetésével Szalonikibe utazott.

A kiutasított ex-sah.

Pétervár, február 17.

A kaszimi orosz konzuli kormánya nevében felvilágosította az exsahot, hogy hagyja el Perzsiát. Mohamed Ali megígérte, hogy engedelmessé válik.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

		febr. 17.	febr. 16.	febr. 15.
<i>Newyork.</i>				
Buza	helyben	103 ¹ / ₄	103 ¹ / ₂	---
	májusra	104 ¹ / ₂	105 ³ / ₈	---
	júliusra	100	100 ¹ / ₂	---
<i>Chicago.</i>				
Buza	májusra	100 ³ / ₈	101 ³ / ₈	---
	júliusra	94 ¹ / ₂	95 ¹ / ₂	---
Tengeri májusra		67 ¹ / ₂	68 ¹ / ₈	---

Newyork, február 17. Gyapot Newyorkban, helyben 10.35 (9.35). Gyapot február 9.91 (9.92). Gyapot áprilisra 10.05 (10.02). Gyapot New-Orleansban, helyben 10% (10%). Petroleum Stand white Newyorkban 8.10 (8.10). Petroleum Stand white Philadelphianban 8.10 (8.10). Petroleum Refined in Cases 9.90 (9.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.50 (1.50). Zsir Western steam 9.10 (9.15). Zsir Rohe és Brothers 9.25 (9.31).

Chicago, február 17. Zsir májusra 9.05 (8.97). Zsir júliusra 9.17 (9.25). Szalonna short clear 8.35 (8.37). Sertéshus májusra 14.75 (14.90).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Vasárnap, február 18. — Róm. kath.: G. Farsang v. — Prot.: Simeon. — Görög-orosz: február 5. A. Vajh. v. — Zsidó: Sebat 30. — A nap két reggel 7 óra 4 perczkor, nyugszik este 5 óra 24 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 36 perczkor, nyugszik délután 5 óra 4 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—1-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Fővárosi Múzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Múzeuma (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 9—12 óráig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—12 óráig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Nyitvalevő képtárak: Feszty Árpád kiállítása a Nemzeti Szalonban, Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti VI. csoportos kiállítása (Krisztóf-tér 2.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A francia festők kiállítása a Könyves Kálmán művészeti

szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, február 19. — Róm. kath.: Konrád hv. — Prot.: Konrád. — Görög-orosz: február Bukol. — Zsidó: Adar 1. — A nap két reggel 7 óra 2 perczkor, nyugszik délután 5 óra 26 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 53 perczkor, nyugszik délután 6 óra 34 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Világbéke,

* * *

Azok, akik könnyen megijednek, hamar elsápadnak és mindjárt reszketnek, ha a haraszt megrezdül, vagy kissé zörög, most megkönnyebbülhetnek és hozzáinnát zenghetnek. Készül valami a diplomáciában, ami alkalmas arra, hogy megnyugtassa a lelkek ijedelmet, az idegek megfeszülését, vagy vibrációját. Készül az, amit közönséges értelemben és néven Világbékének neveznek.

Az állandó ijedelmet, vagy legalább is aggodalmat az tartotta fenn tudvalevőleg, hogy a három gyarmati nagyhatalom folyton farkasszemet nézett egymással s ugyszólván kardmarkolatra tett kézzel állt egymással szemben. A legkisebb érdekösszeütközés alkalmasnak látszott arra, hogy a kardokat kiröpitse hüvelyéből és szabaddá tegye a háboru furiáit. Ez a gyarmati politika állandó veszélyt jelentett. Az örökös és óriás fegyverkezés azért vált szükségessé, mert főleg ezek a hatalmak féltették egymástól gyarmati birtokaikat és éhesek voltak arra, ami a másiké volt.

Most arról érkeznek bő tudósítások, hogy ez a három gyarmati nagyhatalom (Angolország, Franciaország, Németország) keresi azt a vonalat, amelyben egyesülhet és ki akarja küszöbölni azt, amely őket elválasztja egymástól. Ennek a törekvésnek a lényege abban kristályozódik ki, hogy kölcsönös meg egyezéssel kikerekítik a gyarmatbirtokaikat, ha szükséges és a geográfiai fekvés, vagy más elutasíthatatlan dolog kívánja, azokat ki is cserélik.

Ez a mostani értelmezés szerint azt jelenti, hogy a háboru mérges kígyójának kitépik a mérgefogát; a lappangó tüzet végképen eloltják, nehogy valamiképen lángot kapjon s tűzbe-füstbe borítsa az egész világot. Szóval, évtizedekre, legalább is három-négyre biztosítsa a világbékét.

Ezért mondtuk, hogy megnyugodhatnak azok, akik könnyen és hamar megijednek, ha a külpolitikában zörög a haraszt, mert ebből bizony következtették, hogy fúj a szél. Ha csakugyan létrejön ez a nagy megegyezés a három nagyhatalom közt, akkor szentebb lesz a béke, mint amilyen valaha volt, s aki rettegett a háborutól, az szépen a felfelé fordulhat ágyában és alhatik, ameddig kedve tartja. Az ágyuk ugatása és bömbölése bizonyára nem fogja álmát zavarni.

Azok tehát megnyugodhatnak. De mar gunkat hogyan nyugtassuk meg? Bizonyára nincs ember a világon, ki igényt tart arra, hogy civilizáltnak tartassék, aki ne kívánná a világbékét, vagyis azt kívánná, hogy a népek harcza keveredjenek, a hadseregek összeütközzenek és vér áztassa a földet.

De éppen a civilizált és a kulturáért rajongó emberek azok, akik tudják már, mit jelent a hosszú béke különösen az olyan, mint a mostani. Tudják, hogy minél tovább tart a béke-korszak, annál serényebben folyik a munka az ágyu és fegyvergyárakban. Tudják, hogy a kultúra fejlődésének legalább kilenztizedrésztől fölfalja és megsemmisíti a folytonos fegyverkezés.

De tudnak egyebet is. Azt, hogy a népekre oly terhek nehezuilnek, amelyek a teherviselési képességeiket messze túlhaladja. A produktív munkának legnagyobb áldása illuzóriussá válik a fegyverkezés folytán. Mindent abszorbeál ez a fegyveres béke legalább is oly mértékben, mint ahogyan a legvéresebb háboru abszorbeál mindent.

A népeknek tehát nincs okuk hosszánát zengeni a világbéke megszületésére, ha csak be nem következik valami, ami ennek termé-

zetes konzekvenciája volna. Ez pedig az általános leszerelés. Azért volna ez természetes, mert mi a frányának a menykő sok fegyver, ha évtizedekre biztosítva van a béke?

Ellenben állapítsuk meg előre, hogy ez hán törekvés. Mert mikor következett be a diplomáciában az, ami természetes és logikus? És mikor nem következett be az, ami ellenkezik minden logikai konzekvenciával?

(4.)

— **József főherceg betegsége.** József főherceg állapotában a javulás egyre tart és a fenség örvendően halad a teljes fölépülés felé. Még ugyan ágyban van, de a legközelebbi napokban már elhagyhatja az ágyat és lehetséges, hogy annyira javul állapota, hogy a jövő hét végére a szanatóriumot elhagyhatja. Augusztus főhercege asszony majdnem az egész napot férje betegágya mellett tölti és a kis hercegek is több órát töltenek naponta atyjuknál.

— **Rajner főhercegek gyémántlakodalmá.** Bécsi jelentés szerint ma délelőtt kezdődött meg a Rajner királyi herceg és Mária királyi hercege asszony lakodalmá alkalmából fölvonuló küldöttségek fogadása. Dr. Körber volt miniszterelnök, a Tudományos Akadémia elnökének vezetésével megjelent az Akadémia küldöttsége, azután a Poliklinika és az idegenforgalmi szövetség küldöttségei tették tiszteletüket.

— **Kossuth Ferencz állapota.** Kossuth Ferencz állapotában a javulás lassan halad előre. A beteg pártvezér még mindig ágyban fekszik és házi-örvosa továbbra is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta.

— **Magyar nemesség.** A király Ostoic Dániel nyugalmazott ezredes, károlyvárosi lakosnak és törvényes utódainak a magyar nemességet, valamint dr. Molnár Gábor honvédezedes-hadjórnok s törvényes utódainak, régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „nagy-magyar“ előnevet adományozta.

— **Miklós király utazása.** Pétervárról táviratozzák: Miklós montenegrói király délelőtt fél-tizenkettőkor elutazott. A pályaudvaron bucsúvételre megjelentek a nagyhercegek, Kokovcev miniszterelnök, Makarov belügyminiszter, a külügyminiszterium képviselője, a cefinjei orosz követ, a városfőnök, Carskoje-Seloban Miklós czár bement a király kocsiába és barátságosan elbucsuzott tőle. Mielőtt a vonat megindult, a czár és a király szívélyesen bucsut intettek egymásnak.

— **Ezüst érdemkereszt.** A király Knezovic Antal tanácssterem-ajtonállónak, nyugállományba helyezése alkalmából a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **A főherceg félreértett szavai.** Bécsi udvari és arisztokrata körökben kedves történetet mesélnek egy mulatságos félreértésről, ami arra vezetett, hogy az egész világ sajtója tele volt Károly Ferencz József főherceg legközelebbi világméretű utazásának hírével, amit aztán hivatalosan siettek megegyeztetni. Ugy történt a dolog, hogy Carwright nagykövet ebédjén a leendő trónörökös a mellette ülő angol arisztokrata hölgynek tréfásan ezt mondta:

— *Sajnos, itt kell hagynom ezt a szép várost s megyek Ázsiába. Már hozzáálltam lovaim elszállításához.* Az angol hölgy csak éppen hogy megérti a német szót s nem vette ki a főherceg szavaiból azt a gunyt, hogy *galicziai helyőrségét* értette Ázsiá alatt. Az angol nagykövet estélye után az arisztokrata hölgy elbeszélte, mit mondott neki Károly Ferencz főherceg s így ment híre annak, hogy a leendő trónörökös világméretű utazásra indul, először Ázsiába megy, sok lovat visz magával, mert nagy vadászatokon fog résztvenni.

— **Ünnepelt orvos.** Pozsonyból jelentik: Pozsony város orvosi kara ma lelkes ovációban részesítette dr. Tauscher Béla udvari tanácsos, országgyűlési képviselőt, félszázados orvosi jubileuma alkalmából. Tauscher azelőtt tisztii főorvosa volt Pozsonynak és Hieronymi Károly halála után Pozsony város képviselőjévé választották. A jubilaris ünnepségen az országos orvos-szövetség is képviseltette magát, míg a budapesti tudományegyetem orvosi kara megleghangu üdvözlő iratot intézett a jubilánshoz; átiratban üdvözölte még Tauschert az országos közegészségügyi tanács nevében báró Müller Kálmán elnök.

— **Az árvíz.** Szatmári jelentés szerint a *Panyolai* árvízkatasztrófa az egész község lakosságát koldusbotra juttatta. A szennyes és fenyegető áradat még most is teljesen körül fogja a falut, amelynek utcái és házai teljesen víz alatt vannak és a vízből csak a templom emelkedik ki. A hullámok által ostromolt és alámosott házfalak egymásután nagy robajjal omlanak össze, maguk alá temetve a lakosság minden vagyonát. Az utászkatónak tizenkét pontonál óriási erőfeszítést fejtenek ki a mentés körül, amelyet azonban nagyon megnehezít az, hogy a lakosság nem akarja házaikat elhagyni. A külvilágtól elzárt faluba élelmiszert csónakokon szállítanak. A víz apadóban van. Tegnap este két óra tájban rémes kiáltás hallatszott az árvíz közepéből. Hét utászkatona rekedt künn a sötétségben az árvíz kellős közepén, akik minden erejükkel segítségért kiabáltak. Csendőrök, katonák a legnagyobb erőfeszítéssel próbálták a veszedelemből juttatni a mentésre sietni, de sikertelenül. Végre éjjel után egy óra körül *Szarka Boldizsár* református lelkész vezetésével öt csendőr nagy fáradság után partra hozta a halálában kimerült utászkatónákat. Egy *Szirmay Gáspár* nevű fehérgyarmati csendőr a négy napi árvízkatasztrófa alatt egymaga tíz embert mentett meg saját élete kockáztatásával. A múlt éjjel egy ízben ő maga is a vízbe került s csak úgy tudott megmenekülni, hogy a lova kengyelébe fogozva kikapaszkodott a partra.

A belügyminiszter Szatmár vármegye főispánjának távirati kérelme folytán a fehérgyarmati járásban fekvő Panyola, Tiszakóród és Olesvaipáti községek árvíz által inségbe jutott lakosságának segélyezésére táviratilag egyelőre ezer koronát utalt ki.

Paksról jelentik: A jég minden nagyobb baj nélkül simán elment s lassu apadás észlelhető. Pakszon ez idő szerint minden veszély elmúlt. A vizállás 4 órakor Pakszon 440, Gerjeben 522, Dombováron 559, Gogán 599 centiméter.

Kassai jelentés szerint az utászkatónak tegnap kezdték a jég robbantását a Hernád folyón. Két aknát robbantottak fel a vízvezetési gépház közelében. A jég két méter vastagságú volt és a fenékig ért. Délelőtt már 11 órakor nyolcz helyen robbantottak; a robbantások több napon át fognak tartani. A jég a robbantások után szépen megindult. *Hernádkörös* határában oly nagy tömeg jég van, mint Kassán. *Onga* és *Alsóvádasz* községek viz alatt vannak. A víz elvitte a perői hidat. A robbantás folytán a víz emelkedni fog. A Vadászpatak már most is nagy károkat okozott.

Csongrádi jelentés szerint a Tisza és a Körös három nap óta rohamosan árad és a víz nagy területen elöntötte az árteret. Az idő enyhe. Az áradás rohamos és a víz színe tegnap óta 15 hüvelykkel emelkedett.

Alsóhübínből jelentik: Az időjárás ismét téliesre fordult. A hőmérséklet alászállt és havazik.

Szentendréről jelentik: A Tisza az árteret elöntötte. Az enyhe időjárás folytán bekövetkezett erős olvadás miatt az áradás rohamos. A víz tegnap óta 15 hüvelykkel emelkedett.

Csongrádról jelentik: A Tisza és a Körös három nap óta rohamosan árad. A víz medrét elhagyva, a réteket ma elöntötte.

Mátészalkáról jelentik: A legújabbban beérkezett jelentések szerint az árvíz apadóban van, bár Panyola községben, mely a Tur, a Tisza és a Szamos között fekszik, még mindig nagy a veszedelem. Az árvíz rettenetes pusztítást vitt véghez ebben a községben. Tizenkét ház kivételével valamennyi ház tönkrement. A lakosokat a hatóságok a közelfekvő helységekből szállásolták el. Sokan a templomok padlásaira és a tornyokba menekültek. A marhaállomány nagy része odaveszett. Az árvíz emberéletet is követelt áldozatul. A jég közül három gyermekhullát huztak ki. A csendőrség és a katonaság éjjel-nappal fáradhatatlanul dolgozik a mentési munkálatokon. Az utászok a közlekedés fentartása céljából hidat vortok.

— **Részegen a halálba.** Szegedről táviratozzák: Fülöp Imre nagyszéksői lakos, ittás állapotban belebukott egy országúti pocsolyába, ahol megfulladt.

— **A vas megyei alispán jubileuma.** Herbst Géza Vas megye alispánja huszonöt éves községi jubileumát a vármegye törvényhatósága e hó 19-én tartandó rendes évnegyedes megyei közgyűlésén fogja megünnepelni. Herbst Géza 1887-ben lépett a megye szolgálatába. 1889-ben szolgabíróvá, 1901-ben községi főszolgabíróvá, míg ugyan-ez évben megyei főjegyzővé, majd 1906-ban alispánjává választja Vasvármegye *Herbst Géza* alispáni működése eredményes munkával van tele. Rendezi a vármegye háztartásának összes finanszírást. Az állami és megyei közutak, valamint a megyei helyi érdekű vasutak hálózatának kiépítésével erős fellendülést ad a megye iparának és kereskedelmének. Egészségügyi, közigazgatási intézkedéseivel vármegyéjét mintaszerűvé teszi és a fertőző-betegségek és járványok elleni védekezésével, nemkülönben modern megyei kórházi építkezéseivel felettes hatóságának elismerését kapja jutalmul. A kivándorlás csökkentése és a munkaerő megtartására irányuló szociális korszakok alkotása az 1500 gazdasági munkásházak létesítése, melyből évenként 300-at juttat etető alá. — Az ipari munkások védelmére modern intézményeket létesít. Internátusok alkotásával lehetővé teszi a megyei tisztviselők gyermekeinek kiképzését és fáradhatatlanul dolgozott a megyei tisztikar helyzetének javítása céljából a megyei nyugdíjpótló-intézmény megvalósításán. A vármegye közönsége Herbst Géza alispánt jubileuma alkalmából meleg ovációkban fogja részesíteni.

— **Hajóavatás.** Kielből táviratozzák: Ma délután 12 órakor a Germania hajógyárban Vilmos császár, Lajos bajor herceg és Terézia bajor hercegnő kíséretében szerencsésen vízrebocsátották az új „Odin” sorhajót. A felavató beszédet Lajos herceg mondta. Ezután Terézia hercegnő a sorhajót Prinzregent Luitpold névre keresztelte. Vilmos császár az új sorhajó vízrebocsátása alkalmából Lajos bajor hercegnek a fekete sas-rendhez a lánczot, Terézia bajor hercegnőnek a Lujzarendet, az 1813—14. évszámmal, Brug altábornagyának a H. osztályu vörös sasrendhez a keresztet és Wenninger ezredesnek a II. osztályu koronarendet adományozta.

— **Szerencsétlenül járt vivőmester.** A régi Budapest egyik ismert alakja, *Sztrakay Norbert* betegesen fekszik Krisztina-körút 34-ik szám alatt lévő lakásán. *Sztrakay Norbert* valóságos kálváriát járt meg. Keresztessy vivőmester után ő lett Magyarország első vivőmestere. A keze alól kerültek ki a többi mesterek: *Karl Ede*, *Endrődi Márton*, *Hulász Zsiga*, *Fodor Károly* és a többiek. 1896-ban kiújult egy régi betegsége, felhám-bőrrágot kapott és amputálni kellett a jobb lábát. Ekkor végleg visszavonult a pályájától és azóta a kereskedelmi minisztériumban, mint napidíjas kereste meg a kenyerét. A napokban újabb szerencsétlenség érte. A villamosról le akart szállni, de ekkor hirtelen a ballába is megbénult. Érelmeszedés tüneteit állapította meg az orvos és azóta otthon fekszik teljesen tehetetlenül. A hetven éves embernek még a kellő orvosi kezelés se áll a segítségére, mert a minisztérium nem fizeti a balesetbiztosító és betegsegélyzőpénztárt az alkalmazottáért és így ezek még attól a segélytől is meg vannak fosztva, amiben ma már a legutolsó munkás is részesül. Az öreg vivőmester a legközelebbi napokban fölhívást intéz a volt tanítványaihoz — akiknek a legnagyobb része magas állásu tisztviselő — hogy segítsenek volt mesterükön.

— **Házasság.** Drechsler Vilmos, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság intézője, eljegyezte *Stransky Mártá*t, *Stransky Emánuel* bécsi gyáros leányát.

Dezseri Rudnyánsky László, ráczkevei főszolgabíró leányát, *Hannát* e hó 20-án délután fél 1 órakor vezeti oltárhoz dr. *Szekelyföldvári Szilágyi Gábor*, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye szolgabírája, *Szilágyi Emil* nyug. miniszteri tanácsos fia.

Csendes István fővárosi számtiszt ma vezette oltárhoz *Szabó Juliskát* Rákosszentmihályon.

Kulcsosich Simon e hó 18-án tartja esküvőjét *Marschall Hussal* Szabadkán.

Löwenbein Ede hivatalnok eljegyezte *Berger Stelit* Budapestben.

Löffler Károly nagykereskedő és neje, született *Reiman Mártha* tegnap, azaz szombaton este ünnepelték házasságuk 25 éves évfordulóját.

Gaertner Mór, a Gaertner és Gross-cég beltagja, eljegyezte *Hatschek Malvint*, *Hatschek Vilmos* leányát Budapestben.

Ré Rezső lovag, a *Fővárosi Közlöny* kiadóhivatalának vezetője, eljegyezte *Berczeller Manczit*, *Berczeller Gyula* pestmegyei földbirtokos leányát.

Dr. *Ladányi Dezső* fővárosi ügyvéd vasárnap, e hó 18-án délután fél egy órakor tartja esküvőjét *Reinzer Margittal* a Dohány-utcai izraelita templomban.

König Antal, a Dunagőzhajózási Társaság hajógépésze e hó 17-én vezette oltárhoz az Istenhegyi templomban *Hanke Franciskát*.

— **Horvát népgyűlés.** Zágrábból táviratozzák: A hatóság megengedte, hogy a szociáldemokrata párt által egybehívott népgyűlést, amelyen a politikai helyzetet fogják megbeszélni, az egyetem előtti téren tartásuk meg. Tekintettel erre, Poljac zágrábi polgármester, ki maga is az ellenzékhez tartozik, felhívást intézett a polgársághoz, melyben felkéri, hogy a holnapi gyűlés után netalán rendezendő tüntetésektől és utcai felvonulásoktól tartózkodjék. Utal arra, hogy a legutóbbi napok ismételt tüntetései komolyan ártottak a város gazdasági érdekeinek. A polgárság körében tényleg mind hangosabban itélik el e kihágásokat, amelyekben különben főleg suhancok és foglalkozás nélküli elemek vesznek részt. Ma este nem volt tüntetés, csak elvétve támadtak kisebb csoportosulások. A csendőrjáratokat ma este bevonták.

— **Tűzveszedelem egy mozgósínházban.** Bukarestben egy mozgósínházban előadás alatt tűz ütött ki. Alig egy-két perc alatt az egész színház lángban állott. A nézőket óriási rémület fogta el. A férfiak az asszonyokat és a gyermekeket letporták. Sokan ezek közül elájultak. Három gyermeket a szó teljes értelmében agyontapostak. Mindenki csak a saját megmentésére gondolt s mindenkit letportak, aki utjában volt. Egy tanítónő, akinek gyermeke elégett, fájdalmában megőrült. A mozgósínház tulajdonosa a katasztrófa után agyonlőtte magát.

— **Agyonszurta a szeretőjét.** Ma reggel a Mária-utca 12—14. számú házban *Graul József* né született *Molnár Róza* huszonöt éves kéjű kással leszurta a szeretőjét, *Fuchs Jenő* ha minczöt éves pinczért, aki összeesett és meghalt. *Graul József* felesége egy hetvenöt éves szegényházi ápoltnak, akivel elvettette magát, hogy Budapestben illetőséget szerezzen. Ma éjjel a szeretőjével mulatott és reggel nyolcz órakor ment haza a lakására, ahol a férjét találta. Az öreg emberrel összeveszett, de összeveszett a szeretőjével is és részegségében felkapott egy kést és *Fuchs* szívébe szurta. A gyilkos asszony ta rendőrség letartóztatta.

— **Koronás fők automobil-vásárlása.** A kitűnő híri *Benz* automobil gyárat az utóbbi hetekben a kitűntések egész sorozata érte. *Luitpold* bajor régensherceg, aki néhány hét előtt a spessarti vadászatok alatt ült először automobilon, egy *Benz-gépen* hajtatott a vadászatokra és pár nappal később a mannheimi *Benz-műveknél* rendelt egy 25/45 lóerejű *Limusine-t*. Az egész világon akreditált márkát legjobban dícséri az alábbi következő páratlanul ragyogó névsor. *Benz* automobil rendelték január hóban: ő felsége a német császár (egy 29/60 lóerejű kocsi), ő felsége az orosz czár főudvarmesteri hivatala (egy 10/20 és egy 25/40 lóerejű *landaulet-t*), ő királyi fensége a badeni nagyherceg (egy 25/45 lóerejű *landaulet-t*), ő királyi fensége mecklenburg-strelitz nagyherceg (egy 25/45 lóerejű *Limusine-t*), ő királyi fensége a luxemburgi nagyhercegnő (egy 14/30 lóerejű kocsi), ő királyi fensége a hohenzollerni herceg (egy 29/60 lóerejű *Runabout-t*), a mecklenburg-strelitz nagyhercegség trónörököse *Nikolajevics Miklós* orosz nagyherceg, ő királyi fensége *Eitel Frigyes* porosz herceg (egy 29/60 lóerejű kocsi), ő királyi fensége *Henrik* porosz herceg (egy 29/60 lóerejű és egy 14/30 lóerejű *landaulet-t*), *Walde-mar* porosz herceg (egy 14/30 lóerejű *Runabout-t*), *Frigyes Lipót* porosz herceg (egy 29/60 lóerejű kocsi), ő királyi fensége *Vilmos svéd* herceg (két 25/45 lóerejű és egy 14/30 lóerejű kocsi), *András görög* herceg, *Adolf Frigyes* mecklenburg-strelitz herceg és végül *Glücksburg* herceg ő fensége (egy 14/30 lóerejű torpedofactont).

— **Az életmentő rendőr megjutalmazása.** Gróf *Edelsheim-Gyulai Lipót* a főkapitánynak *Pártos János* 674-es számú rendőr részére száz koronát küldött, abból az alkalomból, hogy a rendőr a múlt hó végével este a Dunából saját életének kockáztatásával kimentett egy asszonyt. Megemlíthetjük azt is, hogy a főparancsnokság *Pártos János* jeles tetteiért elterjesztést tesz.

Csak

BRÁZAY márványszappannal mosakodjék.

RENKIVÜL OLCÓSÓ! Kiváló minőség! Sokan hamisítják! Vigyázzon a BRÁZAY névre!

— **A gépgyári munkások kizárása.** A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének munkásügyi szervezete tagadja, hogy gépgyáraink munkásai a legnyomorúságosabb béreket kapják, amennyiben heti keresetük csupán 22 korona 74 fillérig terjed. Bizonyítanak pedig az Országos Munkásbetegségélyező és Balesetbiztosító Pénztár 1910. évi jelentésével, amely szerint a budapesti gépgyárak munkásai napi 10 órai munkaidővel 3 korona 09 fillértől 4 korona 61 fillér között ingadozó bérekért robotolnak. Gyáraink munkásairól pontos kereseti statisztikát vezetve, kimutathatják, hogy a napszamosok átlagos napi keresete 3—4 korona, az átlagszakmunkásoké 5—7 korona, a jó, tanult, szorgalmas szakmunkásoké azonban 9—12 korona, sőt még ennél is több. A munkások hiradása szerint például a Ganz villamosági gyárban a munkások átlagos keresete 3 korona 40 fillér; ez legfeljebb a napszamosokra áll, míg a gyár szakmunkásai közül például az esztorgályosok átlagos keresete 8—9 korona, a vasöntőké 9—10 korona. Hasonlóképpen van a Ganz vaggongyárnál, Fegyvergyárnál és a többi rokontermészetű gépgyáraknál. Van természetesen néhány oly speciális gyár is, amely tömegmunkát végez. Ezeknél a gyáraknál oly egyszerű munkát kívánnak, hogy ezt a munkát olcsóbb szakmunkások is elvégzik. De még az ilyen gyáraknál is az átlagos kereset 5—6 korona között ingadozik. — Megirtuk már, hogy a vas- és fémmunkások kizárásával egyidejűleg ezerötszáz famunkást is ki fognak zárni, mert a famunkásokat a vasmunkások kizárása esetén nem foglalkoztathatják. A harcoktól eddig távol állott famunkásokat felingerelte a kizárás, amelybe őket is bevonják, holott velük semmiféle konfliktusuk a gyárosoknak nem volt. A munkások tehát a legelősebb harcot mondták ki a vasgyárosok ellen s elhatározták, hogy ha a vasmunkások kizárása véget is ér, nem mennek tovább, vissza a gyárakba, amíg a munkaidőt meg nem rövidítették és a munkabéreket teljessé nem emelték a gyárosok. Csütörtökön a famunkások két nyilvános gyűlést tartanak, amelyen ezt a határozatot ki fogják mondani. A famunkások annál is inkább készen állnak a harcra, mert legnagyobb részük nem gyárakban dolgozik, hanem kismestereknél, akikkel hosszabb időre kötött kollektív szerződésük van. Ezenkívül most kezdődik az asztalos iparban az építkezési munka idenye, így a kizártak nagy része ott talál majd foglalkozást.

— **Egy kivándorlási ügynök és áldozatai.** Kassa környékén a falvakat sorra járta Szabó Sándor kivándorlási ügynök és kivándorlásra csábította a gazdákat. A múlt héten Felsőcsányban Mihók János és három társát biztatta:

— Higyjék el — mondta — csak jobb Amerikában, nagy ur ott a szegény ember is... A négy gazda minden szép mesét elhitt Szabónak, aki persze pénzt kért tőlük, előleget az amerikai uraságra. Mindenik adott hatvan-hatvan koronát az ügynöknek, aki a négy parasztot elvitte utazni Gödöllőig, ott megmaradt tőlük. Mihók Jánosnak följelentésére a csendőrség letartóztatta a szédelgő ügynököt.

— **Családirtó örült.** Rómából táviratozzák: Lorettóban egy Cionardi nevű földműves ember hirtelen megőrült. Szekerezével agyonverte 70 éves atyját, aztán megölte feleségét és két leányát, végül rájuk gyújtotta a házat s aztán egyenesen egy unokatestvéréhez rohant, a szekerezével kettéhasította fejét s megölte kis gyermekét. Csak ekkor sikerült ártalmatlanná tenni a dühöngő örültet.

— **Kitüntetett csendőr.** A király Csató István m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli csendőrnök egy ember életének a vízbefulástól saját élete veszélyeztetésével történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Megszökött katonaszabadító.** A délvidéki hírhedt katonaszabadító, Hornung Salamon, akit a törvényszék csalás miatt két évi börtönrre ítélte, s amely ítéletet a Kuria a napokban helybenhagyta, megszökött Temesvárról. A rendőrség a jogerős ítéletet végre akarta hajtani, azonban Hornung, ugy látszik, már Budapestről informáltatta magát és megtudta a Kuria marasztaló határozatát. Azt hiszik, hogy Hornung Amerikába szökött. Ezt abból következtetik, mert előre küldte kedvesét.

— **Általános bányász-sztrájk.** Londoni jelentés szerint a bányamunkások kongresszusa elhatározta az általános sztrájkot. A sztrájk megkezdésének napját a kongresszus ma este fogja megállapítani. A sztrájk, amelyben egy millió bányamunkás fog résztvenni, meg fogja bénítani minrazokat az iparokat, amelyek a sztrájtól függenek. A bányamunkások szindikátusa kijelentette, hogy legalább hat hétig kibírja a sztrájkot, mert elegendő pénz áll rendelkezésére. Ha a kontonensről hoznának szén, akkor a szállítómunkások meg fogják tagadni a szén kirakását. — Franciaországból Angersből jelentik, hogy a bányamunkások kongresszusa tegnap elvben elhatározta az általános sztrájkot, a proklamálását és csak a sztrájk időpontjára nézve állottak elő nézetkülönbségek.

— **Katasztrófa egy japán hajón.** Berlinből jelentik: Tokióból táviratozzák: A Tatsuanos japán hadihajón ma gyakorlat közben súlyos katasztrófa történt. Mikor egy ágyut elsütöttek, a löpor szétvetette az ágyúcsövet, tiz matróz meghalt és ma a hadihajó is erősen megsérült.

— **A fiumei magyar kaszinó megnyitása.** Még a múlt év végén megalakult Fiumében a Nemzeti Kaszinó, amely a fiumei magyarság társaséletének jelentékeny szerve lesz. Közel négyszáz tagja van a kaszinónak, amelynek harmincezer korona költséggel fényesen berendezett terméi folyó hó 18-án nyílnak meg a fiumei Európa-szálló első emeletén. A táncmulatsággal egybekötött megnyitó-ünnepély valószínűleg márczius közepén lesz, amikorra az összes helyiségek átalakításával elkészülnek.

— **Nagy vasúti katasztrófa Amerikában.** A Pennsylvániai expressz katasztrófájáról Newyorkból még a következő részleteket jelentik: Az expresszvonat, amely Chicagó és Newyork között közlekedik, Allona állomás közelében 30 láb magas töltestről lezuhant. Ugy történt a szeeresétlenség, hogy mikor az expresszvonat a Pennsylvania-csatorna töltéséhez ért és lassította járását, úgy hogy sebessége már csak 90 kilométer volt, az expresszvonat elé esett két lokomotív első szerkocsijáról egy hatalmas vasdorong futott föl, nagy zökkenéssel kiskilott és tiz vagonot magával rántott. A vasúti kocsik a lokomotívokkal együtt lefordultak a magas töltésről a csatorna duzzasztó árkába. A duzzasztó árók most egészen tele van hóval s így történt, hogy a tiz vagon közül csak három zuhant össze. Az összetörtött vasúti kocsikból három halottat és tizenegy súlyosan sebesült utast vittek el mentővonaton az altonai kórházba. A sebesültek közt van a washingtoni kongresszus két tagja is.

— **Párbaj a vidéken.** Székesfehérvárról jelentik: Dr. Krausz Zsigmond és dr. Steiner Jákó ügyvédek között a minap az egyik ottani étteremben összeshalalkozás volt, amelyet ma súlyos feltételű kardpárbajjal intéztek el. A párbajban dr. Steiner Jákó súlyosabban megsébesült.

— **Zátoryra jutott olasz hajó.** Milánói jelentés szerint a „Bagnasco” szállítógőzös, amely először vitt a tripliszi helyőrségbe — mint egy dróttalan távirat jelenti — a zátoryos partvidéken a nagy viharban megfeneklett. Tegnap óta nem lehetett megközelíteni a veszedelemben levő hajót s a „Bagnasco” menthetetlennek látszik.

— **Letartóztatott japán forradalmárok.** Tokióból jelentik: Szöuli jelentés szerint a gróf Terauki koreai főkörményzó ellen szőtt összeesküvés miatt sok embert letartóztattak, a többek közt báró Inihihot, a titkos tanács volt elnökét.

— **Egy jubileum története.** Nemrégiben közöltük, hogy a közsémet Szödeni úsványvíz-pasztillák immár 25 év óta vannak használatban. Egy szödeni polgárnak támadt először az a gondolatja, hogy a szödeni forrásokból főzött által a forrásokot ki kellene venni s azok pasztilla alakba formálva ugyanazon célokra használhatók, amelyekre maga a forrás már évszázadok óta a legfényesebb sikerrel alkalmaztatik. A gondolat élénk visszhangot keltett orvosi körökben is. A szödeni orvos, dr. Stölzing egészségügyi tanácsos elvállalta az ellenőrzést az előállítás körül. Az első pasztillák közel előállítva, csak kísérletképpen lettek készíttve. Az eredmény szinte meglepő volt s az érdeklődés a fogyasztók részéről napról-napra rohamosan emelkedett, úgy, hogy rövid időn a gyárszerű előállításra kellett áttérni, amelynél emberi kéz a pasztillákkal nem is érintkezik. Ma már a pasztillák számtalan emberre nézve nélkülözhetetlenek s az emberiség valódi kincsei közé számíthatók.

— **Verekedő kocsisok.** A rendőrség letartóztatta Hollósi György negyvenhárom éves kocsist, aki alberlőjét, Áldott János harmincz négy éves kocsist Vész-utca 8. szám alatti lakásán, mert összeveszttek, kalapácsal tizenháromszor fejbeverte. Áldott Jánost életveszélyes sérülésekkel az István-kórházba vitték.

— **Napidíjas szolgálk mozgalma.** Az államiapidíjas hivataloszlágk országos egyesülete vasárnap délután három órakor a kir. József-műegyetem 82. számú termében, a kinevezés-, lakbér- és drágasági pótlék, valamint a nyugdíjtörvény érdekében nagygyűlést tart.

— **Uj Cunard-hajó Fiumében.** Teljesen új, a legnagyobb modern fényüzéssel berendezett Cunard-hajó lép legközelebb a magyar-amerikai vonal szolgálatába. Az új gőzös, a 18.000 tonnás „Laconia” a hajóépítés minden újításával fel van szerelve. Kitűnő kabinok mellett fényes kávéház a fedélzeten, pompás zene- és társalgó-termek, könyvtár és egy kitűnően berendezett tornaterem, fűtés, villanyvilágítás, drótnélküli távírókészülék teszi teljessé a fényes berendezést. A „Laconia” márczius 2-án indul Fiuméből Nápolyba és onnan Newyorkba. Az út Nápolyig három napig tart, a viteldij az I. osztályon, teljes ellátással együtt 144 korona. A Nápolyból márczius 7-én induló 20.000 tonnás „Caronia” gőzessel igen jó alkalom nyílik Alexandriába utazni. Az utazásra vonatkozólag bővebb felvilágosítást nyújt az „Adria” m. kir. tengerhajózási r.-t. Fiumében, az „Adria” személyszállító osztálya Budapesten (József-tér 1.), a Cunard-társaság bel- és külföldi irodái, valamint az összes helybeli és külföldi menetjegyi-irodák.

— **Rendelet az aszfaltbetyárok ellen.** Dr. Boda Dezső főkapitány az államrendőrség hivatalos lapja útján ma érdekes rendeletet bocsájtott ki:

6338-fk. 912. A székesfehérvárosi tanács — több iskolaszék előterjesztése alapján 37669-911. VII. szám alatt hoztam intézett átiratában intézkedést kér, hogy az iskolás leányoknak, úgy a serdülő ifjúságnak, mint az érett férfinek részéről utazás, iskolák és templomok előtt tapasztalható inzultálás megakadályozassék. Utasítom ennél fogva a ker. kapitányságokat és a rendőr-főparancsnokságot, hogy az őrszemek által e panaszokat élénk figyelemmel kísértessék, az iskolák és templomok előtt czéludatos csoportosulást tiltsák el és hasanak oda, hogy az iskolás leányok az utcai támadásoktól lehetőleg megvéddessék.

— **Orvosok és egy betegsegélyző vizsgálja.** Marosvásárhelyen a betegsegélyző-pénztár már kilenc hónap óta nem fizeti az orvosoknak a díjakat. Az orvosok ügyvédje, dr. Erőss lefoglalta a pénztárt és állandóan megtiltja a befizetést. A pénztár így nem tud eleget tenni a betegekkel szemben fennálló kötelezettségének. Az orvosok a betegeket csak készpénzfizetésért kezelik. Ma a belügyminiszterhez küldött meg Budapestre, a munkásság pedig tüntetésre készül.

— **Vizbefult gazdatisztek.** Mátészalkáról jelentik: A Nagykároly-mátészalkai vasut mentén fekvő Ágerdön ma a hajnali órákban egy gazdatiszt és még három személy kocsin akart átmenni egy másik tanyára. Utjuk a Kraszna töltésen vezetett keresztül, amelynek túlsó oldalán a vizállás a szokottnál jóva nagyobb volt. A kocsi ennek következtében vonakodott áthajtani s lezártott a kocsiról. A gazdatiszt a kocsi két másik utasával átment a töltése. A kocsi a rendkívül mély vízben azonnal alámerült s a viz elsodorta. A kocsit, valamint a két megfuladt lovat egy hidnál fönnakadva megtalálták, a három embernek azonban eddig nem akadtak a nyomára s kiltüket sem lehetett eddig megállapítani. Hir szerint a gazdatiszt és a vele volt három ember a gróf Károlyi-féle uradalmak személyzetéhez tartozik.

— **Akkordutazás a Rivierára.** A Világjárás r.-t. menetjegyi-irodája ellátási szelvényei a rivierai utazások alkalmából óriási kelendőségnek örvendenek. Az a tény, hogy a nizzai Grand Hotel des Palmiersben vagy a Hotel Splendid és a többi rivierai városok hasonló előkelő szállóiban napi 13—18 koronáért elsőrangú elhelyezést és ellátást biztosít, már maga is eléggé igazolja az érdeklődést, mely eddig megnyilvánult. Az utazási jegyeket tetszés szerinti összeállításba eredeti áron szolgáltatja ki és díjmentesen nyújt felvilágosítást Fürdő-utca 1. számú irodahelyiségeiben, 152—52. sz. telefonján, illetve költségvetést és prospektust küld posta útján.

— **Baleset munka közben.** A Gyömrői-út 65 szám alatti kerámiai téglagyárban Bánfi Mihály negyvenöt éves napszamos hat méter magasságból leesett. Súlyosan megsérült, a mentők a Szent István-kórházba vitték.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap, február 18-án délután fél 4 órakor nagy családi előadást rendez az igazgatóság, melyen az új februári műsor legjobb különlegességei mind fellépnek. Köztudomású dolog, hogy a Fővárosi Orfeum jegyei rendszerint már elővételben kelnek el, miért is az esti vagy vasárnap délutáni pénztárnál jobb jegyeket már csak nagyon ritkán lehet kapni. Czélserű tehát, ha jegyeről mindenki jóelőre gondoskodik. A legközelebbi vasárnap délutáni előadás február 25-én lesz.

Kéjtazás az Adriai- és Földközi-tengeren. Márczius hó 5-én *Triestből* kiindulva *Korfu—Malta—Soussa—Tunis—Palermo* és *Livorno* érintésével *Genuába* magános utasok is pompás tengeri utat tettek. Menetidő 12 nap, a részvételi díj teljes ellátással a gyorsjáratu, nagy kényelemmel berendezett luxushajón 300 koronánál kezdődik. Részletes utiprogrammal díjtalanul szolgál a Központi Menetjegyjirodó, Budapest, IV., Vindó-tér 1.

Royal-Orfeum. Vasárnap, február 18-án délután és este lép fel utóljára Dany Gaertler az utolsó bohém a Royal-Orfeum februári műsora keretében. Hétfőn, február 19-én kezd meg rövid vendégszereplését Max Pallenberg, a világhírű kórnikus, aki most fejezte be Max Reinhardt-nál Londonban a „Miracle” című némajátékban példátlan sikerű vendégjátékát. Az illusztris művész, kinek fellépése elő nagy érdeklődéssel tekint Budapest egész színházjáró közönsége, Gustav Kadelburg „Familie Selimek” című bohózatában Joh. Nep. Zamadil szerepét játssza.

Életuntak. Az Erzsébet-körút 11. számú ház lépcsőházában Gerber Imre tizenhét éves fényképész-segéd öngyilkossági szándékkal szublimát-pasztilát evett. Súlyos belső sérülésekkel a Rókus-kórházba szállították. Öngyilkosságának okát nem tudják. — Az Enyedi-utca 12. számú házban levő lakásán ma éjjel után egy órakor Berettyó Lajos huszonhárom éves magánhivatalnok jobbalántékon lőtte magát és életveszélyes sérüléseket szenvedett. A mentők az új Szent János-kórházba vitték. Állítólag szerelmi bánatában követte el tettét, más verzió szerint pedig az anyagi ramlás kergette a halálba.

Halálozás. Pécsről jelentik: Rihmer Károly nyugalmazott városi számvető, ma éjjel 79 éves korában meghalt.

Ungvárról jelentik: Dolnay Miklós, munkács-egyházmegyei gör. kat. kanonok tegnap este 70 éves korában meghalt Ungváron. Mint katonatiszt kezdte pályáját, résztvett a cuzzozai csatában. Majd teológiát végzett és Szászfaluban lett paróchus, ahonnan Ungvárra került katonaként. Kilenc év óta betegeskedett, míg pénteken megváltotta a halál a szenvedéstől. Temetése hétfőn lesz.

Kintőg Béla, aradmegyei nagybirtokos ma életének 38. évében hosszas szenvedés után meghalt Budapesten. Holttestét hétfőn délután 4 órakor Budapesten a Kerepesi-úti temető halottsházájában beszentelik és Aradra szállítják.

A Párisi Nagy Áruház fehérhete, tekintettel a nagy érdeklődésre, még egy héttel meghosszabbították. Naponta d. u. 4—8 óráig katonazene.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vivásra.

x Figyelmeztetés! Kállai Lajos legjobb hírnévnek örvendő motorgyáraja figyelmeztetjük olvasóinkat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motorcséplőkészletei által az ország legszólalabb és elismert első tekintélyű legnagyobb vállalati közö tartozik, hasonlóvá ezeket össze nem tévesztendő. Kállai Lajos motorgyára. Címe: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

x Ungváry József szőlőtelepe és gyümölcsfaiszfája Czeglén érdeklődőknek ingyen küldi legújabb árjegyzékét.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

Üdvözlés olasz repülőgépről Enver beynek. Az olasz lapok egy érdekes epizódról adnak hírt, amely néhány nappal ezelőtt játszódott le *Dernában*. Dernába ugyanis Németországból négy levél érkezett, amelyek Enver beyhez, a Derna mellett táborozó török csapatok fővezéréhez voltak címezve. A leveleket átadták az olasz parancsnoknak, amelyik a leveleket felbontotta és megállapította, hogy német tiszték írták, akik a kyrenaikai török csapatok vezérének gratulálnak eddigi sikereihez. Az olasz katonai parancsnokság a leveleket erre átadta az egyik aviatikusának és megígérte neki, hogy a levelekkel repüljön a török tábor fölé és ott ejtse le. Így is történt. A törökök legnagyobb meglepetésére az ellenséges repülőgépről ez egyszer nem bombákat, hanem azokat a leveleket dobták le, amelyeket Enver bey németországi tisztelői küldtek neki a harcztérre. Az olaszoknak ez a lovagiasága a török táborban bizonyára a legjobb benyomást keltette.

Az aviatika halottja. Londonból táviratozók: Gilmour Grahm aviatikus Richmondba való repülés közben lezuhant és meghalt.

Kinai mesék.

— Pu-Csung-ling gyűjteménye. —

Alig birunk bámulatunkból felocsudni, azokra a hihetetlen hírekre, melyek a sok ezer éves kínai császárság összecsalását és a helyébe lépett köztársaság kihirdetését tudatja. A huszadik századnak ez az első igazán szenzációs csodája. Melyet még néhány év előtt is a mesék országába tartozónak mondtunk volna.

Pedig valóság. Abban a hatalmas falakkal körülrzárt birodalomban, mely minden külső behatást féltékenyen távol tudott tartani magától, ugyszólván egy csapásra lerombolták a maradiság szellemi válaszfalait, lenyesik a czopfokat és lengetik a haladás zászlaját.

Mesél... És most, hogy figyelmünk ismét e csodás ország felé fordul, a kínai tündérmesék gyűjteménye jelent meg egy német könyvkiadónál. Pu-Csung-Ling gyűjtötte össze és jegyezte föl ezeket a meséket a kínai nép körében. Körülbelül olyan formán, mint a székelyek népmeséit néhány év előtt Benedek Elek gyűjtötte össze s jegyezte fel, a magyar nyelv nagy hasznára, a magyar népies irodalom örök kincséül.

A kínai költőnek azonban más volt a módszere. Olyan, melyet nálunk nem igen alkalmazhatnánk: meghallgatta a né mesemondóit s amit értékesnek talált, leíratta velük, a saját gondolatmenetükben, szerkezetükben, kifejezéseikkel. Aztán ő maga megtette a kellő kiegészítéseket és simításokat.

Ezek a kínai mesék különben is lényegesen különböznek a mi népmeséinktől. Náluk nem érezzük azt a borzadást, amelyől nem szabadulhatunk és azokkal a rémekkel, melyek megfagyaszttják a vérünket.

A kínai szellemek ellenkezőleg nagyon jó barátságban vannak az emberekkel. Meg is halnak, hogy aztán újra feltámadjanak. Hol egy halott testbe bujnak, hogy zavart okozzanak, hol pedig virágba, hogy annak tulajdonosát megörvendeztesék. Ha elég nagy az elhunyt után való vágyódás, ugy sem telik bele sok idő és sikerül őt visszaidézni az élők sorába.

Szeretünk és szerelmünk tárgya meghal bánatában, mert nem egyesülhetett velünk. De alig, hogy elköltözött, újra feltámad s nem távozik többé kedvese oldala mellől, hanem vele él, mintha a feesege lenne. És a szeretetnek akkora hatalma van a halott fölött, hogy az lassankint valóban életre kel.

A halottak nem nyugosznak, hanem bejárják a világot róka, ember, madár alakjában. Fölveszik a kövek, növények, a víz, a felhő alakját. A démonok szeretik az embereket s az emberek őket. A halottakat és az éléket egymástól elválasztó határvonalak teljesen elmosódtak, mert — a kínaiak szerint — a halottak birodalmában éppen azok a törvények uralkodnak, mint a nap birodalmában. Mintha az elemek teljesen összeolvadnának.

A kínai mesék többnyire tetszhalottokról és feltámadottokról szólnak. Valamint különös jelenésekről és eseményekről, ábrándokról, melyek jelentősebbek magánál az életnél; éneklő állatokról, beszélő növényekről, emberevőkről és olyan országokról, ahol a Szép és a Rut fogalmát megfordítva értelmezik.

Elvezetnek bennünket az Alvilágba. Ezer meg ezer boszorkányos mesteriség kápráztatnak és elásott kincsek csábitanak. Igazságtalan tanítók és megvesztegethető hivatalnokok rovására mulattnak bennünket. Tudatlan doktorokat és kapzsi papokat látunk nevetségessé téve. Kissé meglepőnek fogjuk találni, hogy a bűbájos női szellemek milyen könnyen engednek a férfi vágyaknak s milyen kevés ceremónia után lesznek egymáséi.

Egészen sajtóságos szellem él ezekben a naiv mesékben. Vad idegen és mégis ismerős, különös és mégis megszokott. Mindezt olvastuk már más mesekönyvekben és az egészét mégis egy egészen új hangulat ömleszté el s egy egészen új hangcsendül ki belőle, amely még sokáig nem hal el bennünk.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Két bemutató.

I.

A gunyvacsora.

(Drámai költemény négy felvonásban, írta Sem Benelli. Fordította Erdős Renée. A Magyar Színház mai bemutatója.)

A történelem egyik legizgatóbb és legragyogóbb korszaka, a renaissance az, amely keretet ad ennek a darabnak és ebbe a sajátosan pompázó, furcsa keretbe beléhelyezve akarja érthetővé tenni embereit, azoknak forró vérmérsékletét, előttünk furcsa gondolkodásmódját és cselekedeteit. Sem Benellinek, ennek a tehetséges fiatal írónak ez a versekben írt drámai költeménye olyan, mintha az előbb meglévő alapötletéhez kereste volna utólag ezt a korszakot, amelybe a történet beléhelyezve a legvalószínűbbnek látszik. Az alapgondolat mellett a cselekmény egyes részletei azután természetesen eltolódtak, a motívumok és indoklások természetesen alkalmazkodtak a kor embereinek lelkéhez, gondolkodásmódjához és az egészből kikerekedett egy a renaissance idejében lejátszódo romantikus tragédia, amely más köntösben más feldolgozásban, más befejezéssel éppen ugy frakkos szalonvígjáték is, esetleg tragikomédia.

Sem Benelli „Gunyvacsora”-ja, amelyet magyarra Erdős Renée fordított s amely hazáján kívül Párisban, Sarah Bernhard színházában is meglehetősen nagy sikert aratott, voltaképpen nem nagy jelentőségű. A sorok közül, az elgondolásban, a dikcióban kiérezni egy finom művészember okos gondolkodását, amelylyel ügyesen eszközözve tette a romantikát, kiérezni egy poéta-talentumot, aki egy pár emberrel izgató, finom és furcsa tragédiát játszat le a színpadon. Sem a történelem levegője, sem a kornak bennünk kialakult és bennünk élő hangulata nincs a darabban, csak azt tudjuk, mert tudnunk kell, hogy amit az ő emberei cselekednek, az érthető abban a korban, amelyben élnek.

Sokkal értékesebb, sőt talán egyedül értékes a jellem festése. Két nagyszerű karaktert rajzol meg, csaknem tökéletesen. Az egyik a Mediciek Firenzéjének, a ragyogó, mámoros Fiorenzának gögös, duhaj legénye, aki nem fél senkitől, aki meggyaláz, megcsúfol mindenkit, a másik pedig az agyoncsúfolt, mindig meggyalázott szegény firenzei fiú, akivel él a boszu, hogy egy nagyszerű farsangi tréfában visszaadja mindazt a kölcsönt, amit a kötekedő firenzeitől kapott. A farsangi tréfa sikerül, de a tréfából tragédia lesz, a játék vére megy, a gyáva fiú, aki először életében tartja kezei között megkínzóját, a végletekig viszi a játékot, visszaszerzi elrablott szeretőjét, ellenfelét testvérgyilkossá teszi és a színlelt örültségből belekergeti a valóságos örületbe.

A meséje a szerző ügyes kidolgozásában érdekes és sokat használ a darabnak az a régi tragédiakból ellesett technika is, amely mindent a legprimitívbe tompít le és az egyszerűségben keresi a hatást.

A színészek közül Törzs és Kürthy nagyszerűen játszzák a két ellenfelet. Báthory Gizella ismét szép és finom volt. A többi szerepekben Kertész, Csizsér, Réthey, Nagy Teréz és a többiek mind jók voltak.

A közönség elég hűvösen fogadta a darabot. A mese érdekelte, de nem tudta felmelegíteni s a felvonások végeztével igen győren és röviden hangzott fel a taps.

— Issa.

II.

A sevillai borbély.

— A Népepera mai bemutatója. —

Nougés, Verdi és Ciordani után ma este Beethoven halhatatlan kortársa, Gisacchimo Antonio Rossini is szóhoz jutott a főváros legfiatalabb színházában. A „Sevillai borbély” műsorba illesztése azonban nem csak egy újabb halás előadást jelent a színház és egy újabb élvezetes estét a közönség számára, hanem egyúttal igen jelentős dokumentuma a Népepera rohamos művészi fejlődésének.

désének, stílusbeli kialakulásának és ensemblesje kitűnő, sokoldalú teljesítményének is. A modern francia karmester-muzsikától Verdi és Giordano verista olaszosságán keresztül a finom, friss, hervadhatatlan Rossini-zenéig terjedő hosszú utat aránylag rövid idő alatt tette meg a Népopera. Hogy művészi intencióit helyesen és tudatosan állapítja meg, arra legjellemzőbb ez a kronológiával ellentétes sorrend. A Sevillai borbélyhoz előbb meg kellett érnie a zenekarnak is, az énekeseknek is, elengedhetetlen kellett volt, hogy ez a legkülönbözőbb elemekből összeteborzott művésztszerep előbb összeszokjon a komoly munkában, amely nélkül a vidám „Barbiere” el sem képzelhető.

De az észszerű vezetés mellett nem lehetett volna reménye a Népoperának oly pompás előadás-hoz, ha nem volna tagjai sorában oly kitűnő karmester, mint a fiatal Reiner Frigyes, aki meg mert és meg tudott birkózni Rossini könnyed, primitívnek látszó zenéjének nagy és kényes nehézségeivel. Azóta, hogy ez a fiatal művész Bizet és Debussy műveit tolmácsolta nekünk a rövidéletű Vigoperában, a Népopera megnyitása óta nagyot növe aratja a diadalt diadalra. Verdi két operáját és két finom francia operettet nálunk ritkán tapasztalható dirigensi kvalitásokkal hallottunk az ő vezénylete alatt, ma pedig szokatlan egységes stílussal szólalt meg pálcájának lendülésében a zenekarban Rossini bájos, patinás zenéje. A nyitány szinte újdonságnak hatott ezuttal Reiner mesteri vezetésével, melyért méltán tapsolta percekig a közönség. A három felvonás örökszép zenészámaiban is sok új színt és ritmust váltott ki a fiatal dirigens, akinek nagy elismerés jár ki az opera fáradságos betanításáért is.

Igaz, hogy a Népoperában a karmesternek minden fáradság mellett is élvezet lehet dolgoznia, mert igazán kitűnő erők, friss, igazi tehetségek állnak rendelkezésére. Rosina szerepében a színháznak új tagja mutatkozott be: Adler Adelina, aki — mint értesülünk — Bianchi Biancánál nyerte kiképzését. Szép és kellemes orgánuma van, mely éneknél is, beszédnél is jól érvényesül. Hangja nem nagy terjedelmű, de józanul és helyesen kiművelt szoprán, koloratúrája nagy kulturája, intonálása biztos és tiszta, trillái tökéletesek. Ezekhez a kitűnő énekbéli kvalitásokhoz nagy muzikalitás, temperamentum és pompásan rutinos színpadi játék járul, úgy, hogy produkciója kitűnő, stílusos és művészi volt. A közönség minden jelenésénél méltányolta Adler Adelina kiválóságait, zajos, lelkes ovációkban részesítette és különösen ünnepelte a második felvonás végén, amikor a fiatal debütáns szereplő-társaival és Reiner karmesterrel együtt számtalanszor jelent meg a virággal és habfóral szufolt színpadon. Pajor Figaroja érdekes és finom alakítás. Pompás baritonja, kitűnően jut érvényre ebben a szerepben, melyet stílusosan és kedvesen játszott meg. Alinaviva grófot Kertész Vilmos énekelte meleg tenorján és szintén szép sikerrel, a kisebb szerepekben pedig Geleveczy Irén, Bihar és Mátrai arattak sikereket. Az ötletes és finom rendezés, az első igazán stílusos és sikerült a Népoperában, Márkus Dezsőnek, az agilis igazgatónak bravuroso munkája. A közönség, melynek zsufolt soraiban igen sokan voltak, akik ezuttal hallották először a Sevillai borbélyt, nagy érdeklődéssel és meleg lelkesedéssel fogadta a Népopera legújabb bemutatóját, mely tehát, immár tradíciókhoz híven, a legnagyobb siker jegyében folyt le.

(— na.)

*) **Hangverseny.** Casals Pablo, a nagyszerű esodaesellista, immár állandó vendég Budapesten, ahol egy év óta valóságos primadonnaszerepet játszik a napról-napra hozzánk ellátogató külföldi művészek között. A lelkesedés érthető és természetes, mert Casals valóban a ma élő hangverseny-virtuózok hegnagyobbika, a nálunk dúló Casals-láz értékét azonban mégis devalválja az a körülmény, hogy ez a láz nem annyira a művészet, mint inkább a divat jegyében fogant meg. Ma este is minden divatnak hódoló ember megjelent a valóban műértőkkel együtt a Zeneakadémia dísztermében, ahol ezuttal Tovey Donald angol zongoraművésze-

szel szövetkező Beethoven—Bach-estélyt rendezett Casals. Sajnos a partner nem volt egyivásu a kiváló művésszel és Beethoven E-dur szonátáját meglehetősen középszerű előadásban hallottuk ezuttal, Bach G-dur zongora-gordonka szonátájában és C-dur szüitjében, valamint Beethoven A-dur zongora-cello szonátájában azonban a zavaró mellékkörülmény ellenére is mélyeséges élvezettel hallgattuk Casals nagykultúrájú, tulfinomodott játékát. Lelkes ovációkban, ráadásokban természetesen nem volt hiány ezuttal sem.

*) **Növendékelőadás.** Az Országos Színészegyesület színésziskolájának másodikéves növendékei ma este vizsgázták a Vigszínház színpadán. *Sudermann* „A beesület” című színművét adták elő. *Lengyel Józsa* játszotta *Leonora* szerepét. Intelligens, jól beszélő színésznőnek bizonyult. Két öreg asszonyt ügyesen játszott meg *Bordán Irén* és *Vásonyi Margit*. A férfi szereplők közül különösen *Fodor Béla* és *Kertész Dezső* váltak ki. *Egry Irén* annyira tulzott, hogy a drámai szerepből majdnem kómikus alakot csinált. *Bodó Erzsébet*, *Koncz Károl*, *Bárdossy* és *Polcsa* hozzájárultak együttes sikerhez.

*) **Nyugat leánya.** Az Operaházban Puccini „Nyugat leánya” című dalművének e hó 20-ára keddre hirdetett bemutató előadását az egyik főszereplő, Takáts Mihály gyöngéltétele miatt e hó 24-ére, szombatra halasztották. A keddre előre váltott jegyek az újdonság szombatira halasztott bemutatójára érvényesek, kivánatra azonban a jegyek árát az illető jegypénztárnál, ahol azokat váltotta, kizárólag kezd, február 20-ának esti 8 órájáig visszafizetik. A Nyugat leánya bemutató előadásának teljes szereposztása a következő: Minnie—Szamosi Elza, Johnson Dick (Ramerrez)—Környey Béla, Rance Jack, sheriff—Takáts Mihály, az aranyásók—Mihályi (Sonnora), Déri (Trin), Várkonyi (Sid), Ney B. (Bele), Pickler (Hary), Juhász (Joe), Dálnoki (Lardens), Ádám (Happy) lesznek. Wallace vándor-dalos—Rózsa, Billy indián—Kárpát, a felesége—Báder Dóra, Castra a Rammerez bandájából—Kornai, Nick pinczér—Kertész, Eshby úgynök—Venczell, postás—Somogyi. Az előadás: Kerner István karnagy vezényli, rendező Alszelegy Kálmán főrendező. Az újdonság első előadására már az összes jegyek elkeltek, második előadását keddre, e hó 27-ére tüzték ki, melyre már holnaptól, vasárnaptól kezdve lehet jegyet váltani. A premiér előkészületei miatt hétfőn, február 19-én és csütörtökön, február 22-én niúesen előadás.

*) **Bemutató-előadás a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színház a jövő héten, pénteken mutatja be Biró Lajos és Lengyel Menyhért „A ezárnő” című háromfelvonásos színművét, amelynek bemutató előadását eredetileg a mult hét péntekjére tüzte ki, az igazgatóság azonban színenikai nehézségek miatt e hét péntekjére kellett elhalasztani. Az újdonságot a Nemzeti Színház elsőrendű szereposztásában, fényes kiállításban és gondos rendezésben viszi a közönség elé. A darab színhelye a szentpétervári ezári palota két terme, amelyekre a színház Ujváry Ignác festőművész tervei szerint új díszleteket készített. A jelmezeket Kémény Jenő színenikai főfelügyelő tervezte. A ezárnő pénteki bemutató előadását a következő szereposztásban hozza színre: a ezárnő: P. Márkus Emília, kanczellár: Gál Gyula, Alexei: Beregi Oszkár, francia követ: Odry Árpád, Ronszky: Pethes Imre, Karamazov: Rajnay Gábor, Dimov: Hajdu József, Annio: Várady Aranka, Jasikov: Garamszeghy Sándor, Malakov: Sugár Károly, Marie: Rákos Alice. Ezekkel a szereplőkkel adják a darabot szombaton, vasárnap este, a rákövetkező héten pedig háromszor.

*) **Elintéztet irodalmi affér.** Biró Lajosnak a Magyar Színházban állandóan műsoron van „A rablólovag” című darabja. A színjáték magva egy Kürth nevű kalandos, de jó érzésektől nem ment fiatalembernek az a vállalkozása, hogy a grófi család biztatására elcsátítsa azt a polgárleányt, akit a grófi litbizomány feje, az öreg Ferencz gróf feleségül akar venni. Kürth azonban a csábítási manőver közepette beleszeret a lányba és feleségül veszi a gróf elől. Viszont Pekár Gyulának az 1909. évi Mikszáth Almanachban megjelent egy novellája a „Szerechenek összeesküvése” címen. Ebben a novellában az öreg Szerechen Dáriusz félti a családját, hogy feleségévé teszi elhalt házizsidájának a lányát, Boger Sárkát. A familia Szerechen Kázmért küldi harezvonalba, hogy ejtse meg Sárkát

s tegye lehetetlenné az öreg házasságát. De kiderül, hogy Boger Sária semmi egybe az öreg Szerechennek, mint a fogadott leánya, nem is akarja feleségül venni, sőt: hozzá adja a hódítási szándékkal fellépett Kázmérhoz. *Biró Lajos* darabja és *Pekár Gyula* novellája között kétségtelenül fennálló tartalmi hasonlatosság folytán néhány nap óta itt-ott az a hír terjedt el, mitha Biró Lajos „A rablólovag” témáját *Pekár Gyula* novellájából merítette volna. Fölösleges gyanúsításokat és izgalmat eikérülni szándékozván, a két író abban állapotodott meg, hogy irodalmi zsüri elé vigyék a vitás kérdést. A zsüriben *Pekár Gyula* bírái *Szemere György* és *Császár Elemér* doktor, *Biró Lajosé* pedig *Boöthy László*, a Király- és Magyar-színház igazgatója és *Kóbor Tamás* voltak. A zsüri elnöke *Herczeg Ferencz*, aki tegnap végignézte „A rablólovag” előadását, hogy teljes készülettel végezhesse tisztét a bíróságban. A zsüri ma délután felhat órekor ült össze és ítéletet mondott az ügyben. A választott bíróság döntése a következő:

A választott bíróság megállapítja, hogy Biró Lajos „Rablólovag” című drámája (1912. január) és Pekár Gyula „Szerechenek összeesküvése” című novellája (1908. szeptember 11.) között lévő tartalmi hasonlatosság elegendő okot adott Pekár Gyulának arra, hogy fölvesse a kérdést, vajjon Biró drámája nem az ő novellája alapján készült-e? Ezzel szemben tanuk igazolták azt, hogy Biró Lajosnak már több évvel Pekár novellájának megjelenése előtt tudomása volt egy valóban megtörtént eseményről, mely nagyrészt megegyezik, mind Pekár novellájának, mind Biró drámájának meséjével. Ezek után a választott bíróság a két mű között kimutatható genetikus kapcsolatot nem lát és ezért fölöslegesnek tartja a három téma közötti hasonlóságok és eltérések vizsgálatát. Annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy mind a két író ebben az ügyben teljesen jóhiszeműen járt el.

*) **Magyar szerző operettje a londoni Hippodromban.** A „Tatárjárás” szerzője, Kálmán Imre, tegnap Bécsben az angol Moss Empire-társasággal egy szerződést írt alá, amely szerint a magyar komponista egy egyfelvonásos operettet ír a londoni Hippodrom számára, Horgonne angol librettista szövegére. A Kálmán-operett a most műsoron lévő Fall-operettet fogja követni a Hippodromban és a premiért a szerző fogja vezényelni, akit az utolsó próbák vezetésére is kötelez a szerződés. A Hippodrom igazgatósága czenkivül meghívta Kálmán Imrét, hogy május hónapban egy ötven tagu bécsi zenekarral két héten át hangversenyezzen a Hippodromban, mint vendég-dirigens.

*) **Színházak műsora.** Az Operaház jövő heti műsora a következő: Vasárnap Lakmé kerül színre. Lakmé—Sándor Erzsébet, Ellen—Ambrusné, Rosa—E. Bertis Mimi, Benson—N. Valent, Mallika—Payer Margit, Gerald—Arányi, Nilakantha—Szemere, Frederle—Mihályi, Hadji—Kertész, Domben—Hegedűs, Kuravak—Ney B., Kinaí kereskedő—Juhász lesz. Vezényel Kerner István karnagy, rendező Alszelegy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 33. sz. Kezdeté 7 óraker.) — Kedden a körünkben tartózkodó Puccini Tosea-ját adják V. Krámel, Haber, Lunardi, Rózsa, Kornai, Hegedűs, Kertész és Ney B. fellépésével. (Évi bérlet 34. sz. Kezdeté ez alkalommal 7 és fél óraker.) — Szerdán Sámson és Delila van műsoron. Szereplői Fodor Aranka, Anthes, Várady S., Ney B., Kertész, Budai, Kárpát és Juhász lesznek. (Évi bérlet 35. sz. Kezdeté 7 és fél óraker.) — Pénteken Puccini Pillangó-kisasszonya kerül előadásra a főszerepekben Sándor Erzsébet, Várad Margit, N. Bodor, Székelyhidú, Dálnoky fellépésével. (Évi bérlet 36. sz. Kezdeté 7 és fél óraker.) — Szombaton a Nyugat leányának lesz a bemutató-előadása. (Bérletszűnet 12. sz., felemelt helyárak. Kezdeté 7 és fél óraker.) — Vasárnapra a rósalovagot tüzték ki, melyben a főszerepeket ezuttal is Sebők Sári, Dömötör Hona, Sándor Erzsébet, Kornai, Várady S. éneklí. (Évi bérlet 37. sz. Kezdeté 7 óraker.) — Hétfőn, február 26-án este 6 óraker kezdődő ifjúsági előadásul ifjabb Abrányi Emil Pauló és Franceskáját ismétlik meg. (Bérletszűnet 13. sz. olesó helyárak.) — Kedden, február 27-én kerül színre másodsor a Nyugat leánya a bemutató-előadás szereplőivel. (Évi bérlet 38. sz. felemelt helyárak. Kezdeté 7 és fél óraker.)

A Nemzeti Színház jövő heti műsora „A ezárnő” péntekre kitűzött bemutató előadásáig a színház legvonzóbb műsordarabjai váltakoznak. Így holnap, vasárnap, délután a „Nem lehessen tudni”, Bernhard Shaw komédiája kerül színre. Vasárnap este, ugyezintén este-tüztökön és a rákövetkező hét keddjén, a „Rang és mód”, Szigeti József rendkívül sikerrel felújított színműve kerül színre. Kedden tízszere kerül színre a „Judith”, amelynek címszerepét P. Márkus Emília játssza. Szerdára a „Tartuffe”, Molière klasszikus vigjátéka van kitűzve. A jövő vasárnap délután megismétlik a „Himfy galai” előadását.

A Népoperában Barrientos Mária világhírű koloratúrekesnc a jövő héten vendégszerepel. Kedden, folyó hó 20-án a Sevillai borbély Rosina szerepében lép fel és folyó hó 23-án, pénteken a Rigolettóban Gil-

dát énekl. Erre a két előadásra az igazgatóság a következő helyarákat állapította meg: Földszint: 1-5 sor 16 korona. 6-8 sor 14 korona. —9-12 sor 12 korona. 13-18 sor 10 korona. 19-21 sor 8 korona. 22-24 sor 7 korona. 25-27 sor 6 korona. 28-31 sor 5 kor. 32-36 sor 4 korona. 37-39 sor 3 korona. Erkelly 1-2 sor 4 korona. 3-ik sor 3 korona. 4-6 sor 2.50 korona. 7-10 sor 2 korona. 11-15 sor 1.50 korona. 16-20 sor 1 korona. Földszinti páholy 60 korona. Erkelly-páholy 40 korona. Barrientos Máriát a Népepera igazgatósága két vendéjkéntre szerzőtette, a vígadói hangversenyen aratott sikere után. A művésznek kedden a Sevillai borbély Rosina szerepét énekl. míg pénteken a Rigoletto Gilda szerepében lép fel. A vendégszereplés iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul és a jegyek nagy része már előjegyzésben elkel. Szerdán és szombaton a Szibériát, Giordano hatóság dalművét ismétlik meg, esütörtökön a Furulyás Janesit adják, Pajor Odónnal a czimszerepben. Vasárnap este pedig a Sevillai borbélyt játszzák harmadszor.

A *Vigszínházban* a jövő héten sem lesz premiéra. A „Györgyike drága gyermek” a holnapi vasárnapon kívül még hétfőn, szerdán, pénteken, valamint a következő vasárnap kerül színre, a „Csitri”-t pedig kedden, esütörtökön és szombaton adják. Holnap délután a „Tafun”, jövő vasárnap délután a „Papa” kerül színre. A Vigszínház a premiére elhalasztásával nyert időt arra használja fel, hogy a „Hütlenség iskolája” mellett, amelynek előkészületeit jóformán már befejezték, próbákat tart Kistemeckers Henri „La Flambe” című színművéből. Ezt a két francia ujdonságot fogja követni Pásztor Árpád darabja, az „Innocent”, amelynek technikai előkészületeit szintén megkezdtek.

A *Király Színházban* e héten szenzációs estéje lesz: hétfőn, e hó 19-én kerül ugyanis Bródy, Martos és Jacobi diadalmas operettje, a Leányvásár 100-adszor színre. A színház ezt a rendkívüli jubileumot díszes előadással fogja megünnepelni és a közönségnek egy kis ajándékkal is szolgál: minden látogató a Leányvásár eddig megjelent összes hangjegyeinek kiesinyített lenyomatát fogja ugyanis díszes fizetbe megkapni. Vasárnap délután mérsékelt helyárral a János vitéz kerül színre, Fedák Sárival a czimszerepben, a jövő vasárnap délután pedig Martos és Rényi nagyszerű operettjének, a Kis gróf-nak az előadását ismétlik meg, ugyancsak Fedák Sárival a fő nő szerepben. A Kis gróf-nak ez lesz az első mérsékelt árú délutáni előadása.

A *Magyar Színház* jövő hetének műsorát két illusztris író két nagyszerű darabja tölti be. Az egyik a Rablólovag, Biró Lajos színműve, amely eddig 10 előadást ért meg teljesen eladott ház előtt, a másik Som Benelli Gunyvasorá-ja, amely Olaszországban és mindenütt, ahol eddig a külföldi adtak, óriási sikert aratott. — A Rablólovag, hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton van műsorra tűzve, a Gunyvasorát pedig, — amely már a főpárra meghívott közönségére is óriási hatással volt, — holnap, vasárnap este adják másodsor, kedden harmadszor, negyedszer esütörtökön, az 5-ik előadást pedig a jövő vasárnap estéjén tartják meg. Holnap, vasárnap délután kerül először mérsékelt helyárral Farkas Pál mulatságos komédiája, a Varsányi esata színre, míg a jövő vasárnap délutánján Tristan Bernard kedves vígjátékának, a Kis kávéház-nak az előadását ismétlik meg.

A *Kamtrajétek*. Szokatlan nagy érdeklődés előzi meg a Byron-estet, melyen a költő legpoétikusabb műsteriuma, Kain kerül bemutatásra elsőrangú szerepeltetésben. Ádám—Eun S., Eva—Arany Olga, Kain—Molnár József, Ábel—Miklós Edua, Hada—Feld Irén, Czilla—Marosi Juli, Arki anyala—Bárd Ede, Lucifer—Vitéz Róbert. Az est értékét növeli, hogy a darab a középkori szimbolikus színpad keretében kerül színre, mely előtt dr. Váradny Antal tart konferanast. Jegyek kaphatók: a Várszínházban, Bárd jegyirodáiban és Lahr J. virágüzletében (II., Fő-u. 1.)

Budapesti Színház. Vasárnap lép fel tizenötödösör Mlle Adorée Via Villany, a világhírű meztelen tánczó-nő Offenbach remekzenéjű operettjében, a „Szép Helén”-ban, melynek eddigi fellépteit teljesen eladott ház előtt viharos taps és tetszésnyilvánítás közepette folyt. Délután — mérsékelt helyárral — „Az ártatlan Zsuzsi” van 139-szer műsoron Kury Klárával a női főszerepben. Ziehrer új operettjéből, a Bál az udvarnálól a próbák annyira előrehaladtak, hogy az ujdonság már legközelebb előadásra kerül.

Gyermekszínház. Vasárnap ezidén negyedszer kerül színre Föld Aurél tanulságos mesejátéka, az „Aranyhajuska.” A látványokban ének, tánc és mókás jelenetekben bővelkedő tündérrege eddigi előadásai teljesen színtel házak előtt, tomboló taps és tetszésnyilvánítás közepette folyt le. A holnapi előadásra is már tömeges előjegyzés történt. Jegyek már délelőtt váltakoztak a színház pénztáránál (V., Révay-u. 18.). Az előadás 4-kor kezdődik és 6 órakor végződik.

(*) *A betiltott kinemasketchek körül*. Dr. Boda Dezső főkapitány, mint ismeretes, betiltotta a mozgófénykép mutatványosoknak azokat a törekvéseit, hogy a fenálló rendszabályok elkerülésével színderabokat játszanak. A mozgóképeket ez a rendelkezés valósággal konsternálta és azt a hirt lecsátották világgá, hogy a betiltás a budapesti színházak igazgatóinak közbelépésére történt és kézzel-lábbal tiltakoznak ellene. Mint értesülünk a betiltás alapjául azok az instrukciók szolgáltak, amelyeket a főkapitány a belügyminiszteriumtól kapott. Amennyiben a mozikat átépítik a tűzrendészeti szabályoknak megfelelően és ha megfizetik mind azokat a díjakat, amelyekkel a varieték és színházak meg vannak terhelve, akkor semmi akadály sincs annak, hogy sketchek és bluetek néven szor-

repló össze-visszaságokat mutassanak be. De hogy egy láromszáz nézőre berendezett varieté, amely naponta egy előadást tart, több rendőri díjat fizessen, mint az operaházi árral dolgozó ezer látogatóra készült mozik, ezt a főkapitány nem tartja megengedhetőnek a joggyenlőség alapján.

(*) *Fedák és Petrás Bécsben*. A berlini „B. Z. am Mittag” ma érkezett számában egy bécsi tudósítás hírel adja, hogy a bécsi „Venedig” nyári színházában az idén három, a berliniek előtt is jól ismert primadonna fog együtt játszani: *Petrás Sári, Fedák Sári és Ballot Helén*. Erről a tervről itt Pesten mitsem tudnak.

(*) *Kiütetett színész*. Bécsből telefonozza tudósítónk: Az uralkodó a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki *Blaso! Károlyt*, a kedvelt komikust.

(*) *Berezik Árpád írói jubileuma*. Hétfőn, e hónap 19-én, rendkívüli ünneplés színhelye lesz a Nemzeti Színház. *Berezik Árpádnak*, a kiváló író-nak, ötven évvel ezelőtt adták elő a régi Nemzeti Színházban első kis vígjátékát. Az ötvenedik évfordulót a színház azzal ünnepli, hogy előadja az illusztris szerző egyik legnagyobb sikerű vígjátékát, a Himfy dalait, amelynek ez lesz hatvanadik előadása. *Berezik Árpád* ötven évvel ezelőtt, 1862. február 19-én bemutatott kis vígjátékának „Nincs mama” a címe és a „Kis árva”. „A toll hatalma” című egyfelvonásossal egy este mutatták be. A hétfői jubilaris előadás a Himfy dalai főszerepeit Rákosi Szidi, D. Ligeti Juliska, Nagy Ibolya, Aezél Ilona, V. Molnár Rózi, K. Demjén Mari, Mihályi Károly, Gabányi Árpád, Rózsahegy Kálmán, Dezső József, Náday Béla, Bartos Gyula, Horváth Jenő és Bónis Lajos fogják játszani.

(*) *Kövér Szilárd kiállítás*. Kövér Szilárd festőművész kollektív kiállításának rendezési munkálatai már hétfőn megkezdődnek a *Művészház* Kristóf-téri termeiben, minthogy a VI. csoportos kiállítás vasárnap este bezárul. Kövér kiállítás a művésznek körülbelül hat évi munkálkodását s ez idő alatt megfutott fejlődési fokait fogja bemutatni a művész legjobb és legjellemzőbb munkáiban. Az érdekes anyag ily módon mintegy 130-140 darab díszítve kollektív fog kiadni, mely egészen meg fogja tölteni a *Művészház* Kristóf-téri kiállítási termeit. Kövér Szilárd kollektív kiállításának ünnepélyes megnyitása előreláthatólag e hónap 25-én, vasárnap délelőtt lesz.

(*) *Hangversenyek*. *Méry Béla hangversenyei*. *Cahier Charlesné* es. k. kamaranékesnő *Szigeti Jóska* hegedűművész pénteken, március 8-án a Zeneakadémia nagytermében kettőshangversenyt rendez. A *Cahier—Szigeti* hangversenyt a budapesti British-American Governnesses Home javára a következő rendezőbizottság állította össze: gróf Széchenyi Lászlóné, Násch Pál amerikai főkonzul és neje, Grant Duff Evelyn angol főkonzul és neje, dr. Brüll Ignác angol konzul. — A *Harmónia* hangversenyei. *Bonnet Joseph*, a világhírű orgonaművész a párisi Conservatoire Concertak állandó közreműködője ma, február 18-án tartja második orgona-estélyét a Zeneakadémia termében. Műsor: Guilmant: Szónata d-moll; Couperin: Soaur Monique; Martini: Ária con Variaton; Bach: Fantasia és Fuga g-moll; Mendelssohn: V. szonata; Schumann: Esquise f-moll és d-moll; Bonnet: Variations de Concert. Az estélyen *Algya Margit* kitűnő dalnékesnő is közreműködik. A kisasszonynak, ki a zeneakadémia folyó tanévi hangversenyén csengő hangjával és zenei tudásával nagy feltűnést keltett, újabb fellépését széles körökben nagy érdeklődéssel várják. — *Barrientos Máriát*, a világhírű koloratur-énekesnőt minapi óriási sikere után sikerült a *Harmóniának* egy zenekari hangverseny számára megnyerni. A művész nő március elsőjén tartja a Vigadóban ezt a második ária-estélyét, amelyen műsorának legszebb száma, többek között az óriási jelenet Luciatól és a nagy áriát Lakmóól fogja előadni. Kisérő zenekarul a Wiener Tonkünstler Orchester *Nedbal Oszkár* vezénylete alatt fog szerepelni. — *Casals* Pabló gordonkaművész és *Enesco Georges*, a világhírű hegedűs március 2-án tartják zenekari hangversenyüket a Vigadóban a Wiener Tonkünstler Orchester közreműködésével. A művészek egy-egy versenyművet és a Brahm esellő-hegedű hangversenyt fogják előadni. — A *Wiener Filharmoniker* 135 tagból álló nagy zenekara április 2. és 3-án tartja két budapesti hangversenyt *Weinaartner Félix* vezénylete alatt a Vigadóban. A két estélyre, mely köztéskivül a közönség rendkívüli érdeklődésére számíthat, a rendezőség mérsékelt árú bérletet hirdet, mely március 10-én zárul. — *Burmester Willy* hegedűművész február hó 21-én tartja egyetlen estélyét a főv. Vigadó termében. — *Bossi Enrico* második hangversenyt népszerű helyárral február hó 26-án tartja a Zeneakadémia termében. A hangversenyen *Mainardi Enrico* kitűnő olasz esellista működik közre. — *Manén Joan*, az

ünneplést hegedűművész és Musil Clarisse, a világhírű koloratur-énekesnő, február 27-én tartják hangversenyüket a Vigadó nagytermében. — *Kurucz János*, a népszerű zeneszerző és nótaköltő, február 22-re hirdetett magyar dalestélyét március hónap 13-ra halasztotta. A jegyek erre a napra érvényben maradnak. Az estélyen *M. Szoyer Ilonka, Róza S. Lajos*, a magyar királyi Operaház tagjai és *Szántó Gáspár* a Népepera tagja működnek közre. — *Weltmann Fery* és *Rózi* e hónap 23-án tartják hegedűestélyüket a Vigadóban. — *Csuka Béla*, a kitűnő magyar gordonkaművész és *Joutard Loewensohn Flóra* berlini zongoraművész március 4-én közös hangversenyt rendeznek a Royal-teremben. — *Dr. Fuchsné, Béky Mária* dalnékesnő e hónap 25-én tartja bemutatkozó hangversenyt a Royal-teremben. — *Berényi Aladár*, a jeles zongoraművész és *Pollák Róbert*, a kiváló berlini hegedűművész e hónap 27-én szónataestélyt rendeznek a Royal-teremben. — *Ligeti Juliska* és *Rózsahegy Kálmán*, a Nemzeti Színház tagjai, *Nagy Endrével*, a kitűnő íróval és konferenciával február 28-án előadó-estélyt tartanak a Zeneakadémia termében. — *Adler René István*, a kitűnő hegedűs minapi rendkívüli nagy sikere után, melyet Bécsben a Wiener Tonkünstler Orchester hangversenyén aratott, Budapesten is bemutatja művészetét és március ötödikén *Fliegl József* zongoraművész közreműködésével hangversenyt rendez. Az Orsz. Szimfoniai Zenekar holnap, vasárnap, délelőtt 11 órakor *Kun László* igazgató vezetése alatt rendezendő IV. ifjúsági hangversenynek részletes műsora a következő: I. Dvorak: Karnevál-Nyitány. II. Gajary István: „Vasárnap”. Suite. 1. A város éreése. 2. A templomban. 3. A korzón. 4. A találkozó. 5. A városligetben. (Második előadás; az ifjúsági hangversenyeken először III. Franck César: Szimfoniai változatok. (Budapesten másodsor; az ifjúsági hangversenyeken először.) IV. Beethoven: I. Szimfonia. (C-dur.) Erre a hangversenyre minden jegy elkel.) Jövő vasárnap a második munkás hangverseny lesz soron, március 3-án pedig az ötödik bérleti hangversenyt tartják meg.

A nőgyógyászati klinikákon a *Ferencz József*-keserűviz a legkedveltebb hashajtó. — Sok ezer szenvedő adja a természetes „Ferencz József”-viz oly kiméletes tulajdonságait és elismeri, hogy sokkal kellemesebb, mint a ricínusolaj vagy akarmely por-és pirula. A valódi „Ferencz József”-keserűviz kitűnő tisztító hatását még folytatólagos használat mellett sem veszíti el, miáltal szintén lényegesen különbözik a közönséges hashajtószerektől.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Magyar Földrajzi Társaság ma délután folytatta előadás-sorozatát Magyarország földjéről. *Treitz Péter* volt az előadó, aki ismertette a föld származását geológiai alapon. Leirta az ősi növényzetet, ennek formációi és a talajtipus minősége között való kapcsolatot.

* A Magyar Pedagógiai Társaság ma délután tartotta rendes havi ülését *Mosdóssy Imre* elnöklésével. Az ülésen *Havas Irma* olvasta fel értekezését nagyszámu közönség jelenlétében a szociális egyéniség neveléséről.

* A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya e hónap 19-én, hétfőn délután 5 órakor ülést tart, amelynek tárgyai: I. Lenhossék Mihály r. t.: A ganglion ciliare. II. A hullók sugárduca. 2. Daday Jenő r. t.: Két érdekes aberratio a Phyllopora conchostarasa alrend körében. 3. Sz. Nagy Gyula részéről: Aritmetikai vizsgálatok a magassabb fajtertiacur egyenletek körében. Előterjeszti *Kürschak József* l. tag. 4. Ifj. Entz Géza l. tag: A Nonnyrellidium vagans szervezetéről s életmódjáról. 5. Mauritz Béla részéről: A gyergyóditrói szienitörmzs kémiai ismeretéhez. Előterjeszti *Franzenau Ágoston* l. tag.

* A Székely Nemzeti Muzem új palotája. Az ország keleti véghatárán, Sepsiszentgyörgyön alapított Székely Nemzeti Muzem végre megfelelő végleges otthonhoz jut. A muzem gyűjteményeit a kormány, a Muzemok és Kényvtárak Országos Főfelügyelősége, Hátcmiszék-, Csik- és Udvarhely-vármegeye, valamint a székely társadalom segítségével olyan gyarapodást nyertek, hogy a régi ideiglenes épület nem volt képes befogadni a felhalmozott nagyszámú műtárgyakat. A muzem részére így már évekkel ezel-tt szükségessé vált egy új épület emelése. A muzemi felügyelőség fölterjeszté-

sére gróf Apponyi Albert akkori kultuszminiszter az 1906-iki állami költségvetésbe felvette a múzeum újjáépítésének tervét. A költségvetés megállapította, hogy legalább 180.000 koronára van szükség, hogy a múzeum méltó emlékházává váljék a minden téren gyámlításra érdemes székelység történetek, földje és sajátos szelleme kinézetének és egyszerűsége örök tanúsága legyen ama törekvéseknek is, melyeket az állam a magyarság emez ősi és hű védelmezői javára kifejtett. A múzeumi felügyelőség ki is eszközölte a százezer koronás építési államsegélyt, amelylyel megkezdték az új múzeumi palota építését. Az épület maga már készen is van, de befejezéséhez és felszereléséhez még nagyobb anyagi áldozatokra van szükség. A múzeum igazgatóválasztmányának elnöke, Gödny Ferenc Sepsiszentgyörgy r. t. város polgármestere Csutak Vilmos főgimnáziumi tanár, múzeumi őrel a héten a fővárosban közbenjárt a közoktatási kormányt valamint az illetékes tényezőknél, hogy újabb segítséget eszközöljön ki a nevezetes kulturintézet számára. Az érdekelt körök kilátásba helyezték legmegalapozottabb érdeklődésüket és áldozatkészségüket a nemzeti intézmény iránt.

Berlin nagyszállója és Pensió VI, Révay-utca 10. Telefon 137-90. ::

Magyar királyi Operával, Andrássy-utal és Váci-körutal szemben. — 140 szoba. Lift. Gőzfűtés, szobákban meleg és hidegvizet, fürdők, társalgó és könyvtár állt. vendégeim rendelkezésére. Pensió napi 8.—K-tól feliebb, szoba beleértve. Pontos és figyelmes kiszolgálásért kezeskedik az igazgatóság.

FŐVÁROS.

Az első budapesti Népszálló.

Ma avatta fel Bárczy István polgármester.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 17.

A főváros ma egy hatalmas, gyönyörű intézménnyel lépett azoknak a kulturvárosoknak a sorába, amelyek az alkalmi fejlődés során erős szociális érzék szülte közjóléti alkotásokkal is büszkélkedhetnek. Egy nagyvárosban — amilyen Budapest székesfővárosa is — sok a csillogó fény, a ragyogó pompa; de még több a sötét nyomor, amely észrevétlenül buzdít meg nem csupán a perifériákon, de a fényes utcasorok bazar palotái szomszédságában is. A kiálló nyomoron mindenütt a világon segít a társadalom, a csendes — de annál fájdalmasabb és segítésre érdemesebb — nyomor leküzdésére azonban már a hatóságoknak kell akezióba lépnie, ha van látó szeme és érző szíve, amelyekkel meglátja és megérzi: hol kell áldást-oztó kezeivel segítségére sietnie a társadalom nyomorgó, de érdemes és munkásrétegének.

Bárczy István rövid idő óta tartó polgármesterségét pedig első sorban az jellemzi, hogy ép érzékkel bír minden iránt, ami a főváros nagyarányú fejlődésével szükségszerűen vele jár. Minden alkotás, mely az utóbbi években valósult meg, az ő erős, szociális érzékének köszöni létét és a ma nagy ünnepélyességek között felavatott népszálló is egyike — de talán legnagyobb szerűbbje — azoknak a közjóléti intézményeknek, amelyek arra vannak hivatva, hogy a legnagyobb nagyvárosi nyomoruságon: az alsóbb néposztályok körében divó „ágyrajárás“ rendszerén segítsen.

Az első budapesti népszálló közel ötödfélszáz legényembernek fog ezentúl hajlékot adni: jót, kellemes, tisztát és kényelmeset. Bizonyos, hogy csaknem ugyanennyivel fog most az ágyrajárók száma Budapesten csökkenni. De a statisztika nagyon szomorú adatokat tár elénk az ágyrajárókról, akiknek számát Budapesten közel 90.000-re teszi. És mert a ma megnyitott népszálló az alsóbb néposztályok e rákfénjét korántsem küszöbölheti ki egészen, bizonyosra vehetjük, hogy a főváros gyors egymásutánban fogja felépíteni az újabb népszállókat és e tevékenységét csak akkor fogja befejezettek mondhatni, ha az ágyrajárás már csak mint a múlt idők egyik feledésbe ment szomorú emléke fog közöttünk kísértetni.

A népszállóban egészséges, tiszta, elkülönített

hálófülkéket kapnak a nőtlen férfiak körülbelül abban az árban, amennyit eddig a tulzsfolt, egészségtelen levegőjű szobákban a bőrelt ágyért fizettek. De a népszállóban szépen és kényelmesen berendezett közös helyiségek is vannak: társalgó, ebédlő, olvasó és könyvtárterem, íróhelyiség, fürdők stb., amelyek a lakók szórakozására, művelődésére és testápolására vannak hivatva. Kétségtelen, hogy a közérköles szempontjából is igen nagy jelentőségű intézmény a népszálló, ahol nem kínálkozik alkalom az ágyrajárással karöltve járó bűnözésre és erkölcstelen életmódra.

A népszálló mai felavató-ünnepén jelen volt a főváros egész társadalmá, akik szeretettel és lelkesedéssel ünnepelték a polgármestert e legújabb szociális alkotásához. Némi diszónáziát keltett, hogy ezen a par excellence fővárosi ünnepen a kormány tagjai közül senki sem jelent meg, de hiszen nem először történt, hogy a kormány a fővárossal szemben viseltetett közömbösségét ily ellen-szenves módon juttatja kifejezésre.

Ma délelött nyitotta meg a főváros első népszállóját dr. Bárczy István polgármester a fővárosi törvényhatóságok képviselői jelenlétében. A megnyitási ünnepségén megjelentek: Némethy Károly államtitkár, Fülepp Kálmán főpolgármester, Rózsavölgyi Gyula, Vasziljevics János és Bódy Tivadar dr. alpolgármesterek, Boda Dezső főkapitány, a főváros összes tanácsosai és kerületi előljárói, Gróf Batthyány Tivadar, Vássonvi Vilmos, Márkus József, Polónyi Géza, Sándor Pál, K. János Ödön, Balonyi Samu orsz. képviselők, dr. Ripka Ferenc, gázgyári igazgató, Róza Károly, a gázgyár fűtőkára és mások.

A megnyitási ünnepély a népszálló nagytermében folyt le. Az ünnepélyen Wildner Ödön tanácsos jelentést tett a polgármesternek arról, hogy a népszálló elkészült és arra kérte, hogy azt nyissa meg. Dr. Bárczy István polgármester hosszabb beszéddel nyitotta meg az első népszállót, amely beszéd után a vendégek Schoditsch Lajos és Eberling Béla építészek, a népszálló tervezőinek vezetése mellett megtekintették a népszálló összes helyiségeit, a nagy éttermet, a társalgókat, az olvasótermet, a könyvtart, a háló- és fürdőhelyiségeket, valamint a konyhákat és mosodákat.

Az első magyar „népszálló“ az Aréna-ut és Angyalföldi-ut sarkán nyert elhelyezést, néhány lépéssnyire a villamos vasutak váci-uti és Lehel-utcai megállóhelyétől. Az épület utcai hossza az Aréna-uton 74,40, az Angyalföldi-utcaiban pedig 53,86 méter. Az épület 1027 44 négyszögölnyi telken épült; alagsora, földszintje és három emelete van.

A főbejárón át az előszobába jutunk. Az előcsarnoktól balra van a ruhatár. Az előcsarnokból nyílnak a főbb hivatalos helyiségek. A főbejárótól balra, a ruhatárral szemben érkező szoba áll a látogatók rendelkezésére. E szoba mellett van egy dohánytözsde, amelyben a vendégek egy és más, gyakran keresett szükségleti cikkekkel is vásárolhatnak. Az előcsarnokból a nagy étterembe jutunk, amelyből a többi nappali közös helyiségek nyílnak. Az ebédlő egy hatalmas, oszlopsoroktól három hájóra osztott, 300—360 egyén részére berendezett terem.

Az étteremmel a bejárótól jobbra szomszédos a dohányzó társalgója. A dohányzóból lépcsőn jutunk fel a magasabb szinten lévő társalgó folyosóra, honnan egy ajtó a nendohányzó társalgó-jába, egy az olvasóterembe, egy pedig a könyvtárhelyiségbe vezet.

A lakók kényelmére a népszállóban „horbély“, szabó- és cipészműhely is van. Meglehetősen nagy helyet foglalnak el az alagsorban a mosdó- és fürdőhelyiségek.

Minden emelet a folyosószárnyakra, e szárnyak emeletenként tizenkét hálóteremre oszlanak. A terem magassága 3 méter. Az egyes fülkék átlagos hossza 2,53 m., szélessége 1,75—1,80 méter. A terem közepén átvonuló 1,80 m. széles folyosókról jobbra-balra mindegyik fülkébe külön ajtó nyílik. A rendes hálófülkékből minden emeleten, a szolgálói helyiségekben és az ügyelők hálófülkéin kívül 132 van. Az összes rendes fülkék száma tehát 396. Azok részére, akik nagyobb kényelmet igényelnek és külön szobában óhajtanak hálni, 44 külön hálószoba készült. E szobák a rendes fülkékénél tágasabbak, berendezésük kényelmesebb, amennyiben felhajtható, tehát könnyebben tisztítható ágygyal, mosdóval, asztalkával, tükörrel és külön villanyvilágítással vannak felszerelve.

A népszállót központi gőzfűtéssel fűtik. A gyengélkedők számára külön terem van a az orvosi szobában állandó orvosi rendelés.

A kiviteli terveket és a berendezést Schoditsch Lajos építész, felső építőipariszkolai tanár és Eber-

ling Béla okleveles építész tervezték. A szálló a berendezési költségekkel együtt kerek 1 millió 099.000 koronába kerül.

A fővárosi népszállóban a rendes fülkék jegy-utalványának az ára egy éjjelre 60 fillér, két egymásután következő éjjelre 1 korona 10 fillér és hét egymásután következő éjjelre 3 korona 60 fillér lesz. A jobb berendezésű külön szobák megfelelő bérleteinek az ára 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 4 korona 80 fillér lesz. A fülkék bérbeadásánál előnyben részesülnek azok, akik heti jegyet bérelnek. A heti jegyet bérlők abban a nagy előnyben is részesülnek, hogy hetenkint egyszer ingyen fűródhetnek.

A étteremben a székesfőváros saját kezelésében levő kázinó a szociálpolitikai ügyosztálytól megszabott árak mellett szolgáltat ki ételeket és italokat. A tizennégy napon keresztül változó napi ételsor (leves, hus, főzelék feltétel, illetve tészta) ára 60 fillér, a vasárnapi ebéde 70 fillér. A déli órákban (12 és 2 óra között) a vendéglőt bárki ingyenes belépőjegy váltása mellett igénybe veheti. Szesz italokat egyáltalában nem árúsítanak. Étkezési kényeszer nincs.

A házirend értelmében a népszállóban minden 14 évnél idősebb férfit felvesznek, akinek évi keresete 2000 koronát meg nem halad, hacsak a felvétel ellen különös okok, ugymint részegség, iszákosság, közismert verekedő természet vagy betegség nem szólnak.

A népszállót a nagyközönség vasárnap délután 3—5 óra között tekintheti meg.

(A Tabán szabályozása. A tanács városépítési ügyosztálya elkészült a Tabán rendezésének kivitelére vonatkozó előterjesztésével, s azt a szabályozó tervekkel egyetemben az e hó 23-án tartandó középítési bizottsági ülés elé terjeszti. — A most tárgyalás alá kerülő városrendezési tervek lényegében megfelelnek a közgyűlés által a végleges szabályozás alapjául elfogadott terveknek, amelyet időközben a szakbizottságok is magukévá tettek. A szabályozás keresztülvitelének költségeire vonatkozólag az eredeti számításoknál az ingatlanok megszerzési árának öt évi kamatvesztését vettek fel. Az újabb számításokban ezt a kamatvesztést nyoloz évre tolták ki, hogy a költségvetés realitását minden eshetőséggel szemben megvédjék. Pénzügyi kihatásában az előterjesztés szerint a Tabán szabályozása a következőképpen alakul: a befektetendő összeg, beleértve ebbe a szabályozáshoz szükséges összes ingatlanok megszerzését, a nyoloz éven át számított 5 százalékos kamatvesztést és a közművek és utépítések munkálatait: 24,962.827 korona 45 fillér. Ebből 40,616 négyszögöl területű telkek értékesítése folytán megtérül 17,919,660 korona, fond perdüként jelentkezik tehát 7,043,167 korona 45 fillér.

(Az óbudai főgyűjtőcsatorna. Az általános csatornaépítési végrehajtóbizottság ma délelött Fock Ede tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen az óbudai általános csatornázás szivattyutelepének gépberendezésére beérkezett ajánlatok fölött döntött. A benyújtott tizenkét ajánlat közül, amelyet hat vállalkozó tett, a bizottság annak az ajánlatnak az elfogadását javasolja, amely 125,033 koronáért szállítja, felszereli és üzembe helyezi a berendezést. E berendezéssel egyidejűleg már koratavasszal megkezdik az óbudai főgyűjtőcsatorna építését. Ez a munkálat három évre van tervezve.

(Nem lesz dohányzókeszi a villamoson. Évek óta küzdenek a városvezetés, hogy a villamosvasutak pótkocsijaiban engedjék meg a dohányzást. A dohányzó utasoknak ez a vágya aligha fog teljesülni. A közlekedési ügyosztály ugyanis a hétfőn, e hónap 19-én tartandó vasúti ülés elé terjeszti azt a javaslatát, hogy a dohányzást ne engedjék meg a pótkocsikban sem, hanem tartsák fenn a mai rendet.

(A főváros részesedése a fogyasztási adóban. A pénzügyminiszter értesítette a fővárost, hogy az 1911. év második felében szedett városi vám és fogyasztási adó címén a fővárosnak 454,783 korona

MINDENKI

aki iródkban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és egészséges életet szem előtt tartja

AZ „A. B. C.“-NÉL

hygien, tisztított kőcsöntörőkűzőknek, portörőkűzőknek, padlóruhákhoz bevezetését, nagyon olcsó kőcsöntörőkűzők mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.“ Egyesült Fehérnemű Kőcsöntörőkűző Vállalat, Eötvös-utca 30. szám, Telefon 46-86. Külön osztály vendéglők részére.

A Magyar Kereskedők Lapjában czégünk-ről közölt hír valótlan. Czégünk közel fél millió koronával aktív, miről bármely érdeklődő meggyőződhetik. Az Angol-osztrák banktól segítséget nem kértünk, Gomperz L. bányatulajdonost nem ismerjük. A rosszakaratu és valótlan czikkért a megtorló lépések megtételével ügyvédünket megbiztuk.

Szabó Emil és Társa.

MATTON/FELE
GISSHUBLER
Ternyészési érvényes
SAVANYÓVÍZ

Leltározás előtt

mindennemű arany-, ezüst és ékszer árúmat a legutó-nyosabban bocsátom a közönség rendelkezésére.

Zirner Testvérek utóda

Liszt Hugó 2. Pontos
Budapest, IV., Váci-utca 2. czimre
ügyelni.

Kirakatom megtekintését kérem, hol minden tárgyon a szabott ár feltüntetve van!

EGYESÜLETEK.

(—) A Társadalomtudományi Társaság ma este felolvasó ülést tartott, amelyen dr. Hollós József értekezett a tudóvész lekiüzdéséről Magyarországon. Előadásában hangsúlyozta, hogy Magyarország egyike Európa legfertőzöttebb országainak: közvetlenül Oroszország után következik. Budapest pedig a világvárosok közül a legfertőzöttebb. Míg Londonban 145 ember hal meg évente 100,000 lakos közül, Budapestben 409. Az előadó szerint tizenöt év tudóvészellenes küzdelme semmi eredménnyel nem járt. Ennek oka jórészt Magyarország nagy szociális, kulturális elmaradottságában és a közegészségügy teljes elhanyagoltságában keresendő.

(—) A Dávid Ferencz-Egyletben ma délután a Ferencz-Egyletben sikerült felolvasó ülés volt. K. Erwin Károly zenetanár orgonajátéka nyitotta meg az ülést, amelyen Józsa Miklós esperes meghatározó imát mondott. Ezután Sz. Várady Sándor operariákat énekelt, majd dr. Stehlo Kornél udvari tanácsos tartott a házassági elválás problémájáról nagy tetszéssel fogadott felolvasást. Utána May-Münster Kornélia énekelt, majd Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház művésze Dante Divina komédiájának egy részét szavalta Babits Mihály fordításában. A szavaltat frenetikus taps kísérte. A felolvasó ülést K. Erwin Károly orgonajátéka fejezte be.

(—) Monstre művészhangverseny. Rendkívüli érdeklődés mutatkozik a maga nemében páratlan hangverseny iránt, melyet a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesület üdülőtelepe és segélypénztára javára február hó 25-én délután fél 4 órakor a fővárosi vigadó összes termeiben rendez. Művészi esemény lesz a hangverseny, mert művészeink kiváló gárdája rendkívül pompás és gazdag műsorral művészetük legjavával szegődik — teljesen önzetlenül — a jótékony szolgálatába és ez az áldozatkészség biztosítja a KAOE. szokásos hangversenyeinek hagyományos sikerét. Jászay Mari, Medgyaszay Vilma, Kürty Klára, Komlóssy Emma, Hadrik Anna, G. Ternovszky Margit, Eisenbach-Rózsika, Beregi Oszkár, Raskó Géza, Király Ernő, Pálkay Márton, Ferenczy Károly és Stephanides Károly. Jegyek már csak korlátozott számban kaphatók az egyesület irodájában (VI., Andrásy-ut 67.).

(—) A magántisztviselők és a sztrájk. A magántisztviselők körében nagy az érdeklődés az iránt a nyilvános gyűlés iránt, melyet a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége (központi iroda: VII., Wesselényi-utca 41.) rendez február 21-én, szerdán este 8 órakor a régi parlament helyiségében a magántisztviselők és a sztrájk napirenddel. A gyűlésre röpiratok és falragaszok útján hívja meg a Szövetség a magántisztviselőket, kik a fővárosban most lezajlott győzedelmes magántisztviselő sztrájk után, felébredve eddigi tétlenségükből, tömegesen csatlakoznak a szervezethez.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Nyugalomba vonuló kuriai bíró. A király Jantsik Viktor kuriai bírónak nyugdíjaztatása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

§ Uj ügyvédek. A budapesti ügyvédvizsgálóbizottság előtt e hónap első felében harmincezt jelölt jelentkezett ügyvédi vizsgálatra. A jelöltek közül huszonheten oklevelet nyertek, nyolczat pótlásra utasítottak és kettő megbukott.

§ Az inzultált ügyész támadója. Mészáros II. Pál 2004. számú rendőrtörvény ellen, aki február 1-én este a Mikezách Kálmán-téren minden indok nélkül felháborító durva módon inzultálta dr. Héris Tóth Lajos kir. ügyészt, a kir. ügyészség indítványára alapján dr. Margalics vizsgálóbíró elrendelte hivatalos hatalommal való visszaélés miatt az előzetes letartóztatást. A vizsgálóbíró határozata ellen a brutális rendőri nagy hangon felfolyamodást jelentett be és kijelentette, hogy „majd fogó rajta segíteni Polónyi Dezső nagyságos ur.” Dr. Polónyi Dezső azonban nem vállalta el a védelmet, és a vádtanács is helyben hagyta a vizsgálóbíró letartóztatást elrendelő határozatát. Mészáros II. Pál a vádtanács határozata ellen is felfolyamodott, de felfolyamodását a budapesti kir. ítélőtábla legutóbb tartott ülésén szintén elutasította és így az ügyész verő rendőri főtárgyalásig fogva marad.

§ Petró Gyuláné újabb büne. Évekkel ezelőtt nagy megröszérlést keltett fővároszerte az a rémes kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság, amelyet Petró Gyula asztalossegéd felesége követett el egy Erdei nevű ékszerkereskedőn, akit Aradi-utcai lakásán megfojtott, azután pedig egy bárdal darabokra vágta. A szétvagdalt holttestet egy gyermekkosiban helyezte el és vitte ki a kültelekre, ahol aztán elrejtette. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa Petró Gyuláné hat évi fegyházbüntetésre ítélte el azért a véres tettéért. Ezt az ítéletet a kir. Kuria is helyben hagyta s Petróné a rá kiszabott büntetést a mária-nosztrai fegyházintézetben el is szenvedte. Kiszabadulása után megváltoztatta nevét és férje is megbékült vele. Kimentek lakni Kispestre. Petróné, illetve most már Patakiné nem sokáig maradt meg a tisztesség útján. Schubert Boldizsárné nevű barátnőjével 1910. július 19-én elment látogatni Kispeszt Kilián Károlynéhoz. Kiliáné szívesen fogadta a vendégeket és beszélgetés közben Patakiné arra kérte Kiliánét, hogy váltson fel neki egy huszokorás bankjegyet. Kiliáné készséggel tett eleget ennek a kérésnek, amelyet voltaképpen csak azért intézett Patakiné Kiliánéhoz, hogy megtudja, hogy hol tartja ez a pénzét. A váltás után kimentek az udvarra és innen egy őrzetlen pillanatban Patakiné beosont Kiliáné lakásába és a ruhaszekrényből a dobozt, amelyben Kiliáné a pénzt tartotta, kilopta és azt Schubert Boldizsárné gyermekkosijába rejtette el. Kévsz idő múlva Kiliáné észrevette a lopást és felszólította Patakinét, hogy adja elő a pénzt. Patakiné elrejtette a pénzt, hogy elvett volna a pénzt tartalmazó dobozt, de később beismerte és Schubert Boldizsárné gyermekkosijából elő is adta az elrejtett dobozt. Kiliáné feljelentésére a pestvidéki kir. ügyészség lopás büntetése miatt emelt vádat Pataki (Petró) Gyuláné ellen. Most tárgyalta ezt az ügyet a pestvidéki törvényszék dr. Bánó láblabíró elnöklelte alatt. A tárgyaláson a vádlottnő azzal védekezett, hogy ő ság nem fogadta el a vádlottnő védekezését és dr. és nem volt szándéka azt elulajdonítani. A bíróság nem fogadta el a vádlottnő védekezését és dr. Takács kir. ügyész vádlóindítványára után lopás büntetést hat hónapi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen a vádlottnő felebbezést jelentett be.

§ A pozsonyi rablógyilkosság. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi rablógyilkosság ügyét a pozsonyi esküdtbírósa március 1-én kezdi tárgyalni. Az esküdtbírósa Benes József, a trafikoszleány gyilkosa és büntársai. Rapcsányi Ignác és Kilián János felett fog ítélni. A másik gyilkost, Sebeták Rzsót, ki osztrák állampolgár és Bécsben fogták el, a bécsi Landesgericht vonja felelősségre, mint tanut azonban megidézni a pozsonyi tárgyalásra.

§ A megőrült orvos pöre. Aradról táviratozzák: Az aradi ügyészség tiltott operációval vádolta meg Kis Lajosné aradi szülésznőt és dr. Fényes Samu orvost, kik egy csomó aradi nőt hajtottak végre tiltott műtéteket, vádat emelt továbbá az illető asszonyok ellen is. A vádlottak kifogást adtak be a vádirat ellen. Dr. Fényes Samu a vizsgálat alatt megőrült. Ma tárgyalta a vádlottak beadványát a vádtanács és az orvos ellen elmebaja

miatt az eljárást megszüntette, a többit azonban vád alá helyezte.

§ A beperelt Vilmos császár. Berlinből jelentik: A jövő keddre tüzte ki a törvényszék Weingartner Felixnek, a bécsi udvari Opera volt igazgatójának pörét, amelyet a porosz király ellen indított, de a tárgyalást el fogják halasztani, mert Weingartner Amerikában van.

§ A bíró, mint törvényszéki tudósító. Abból az alkalmából, hogy harmadéve dr. Nagy Aladár táblai titkár neveztek ki a szegedi törvényszék elnökévé, ezikk jelent meg a Szegedi Naplóban, mely az új elnök érdemeit méltatva, azt írta róla, hogy jogászai képessége és igazságszeretete erős biztositókat nyújt arra, hogy a vezetése alatt álló testületben a protekció, stréberség és nagyképszerűség nem burjánzik föl, hanem az igazi tehetségek fognak érvényesülni. Az ügyészség ebben a szegedi bírói kar megsértését látta s pörbe fogta a cikkely íróját, dr. Nagy Zoltán ottani törvényszéki bírót, akit még azzal is megvádolt, hogy rendes munkatársa a Szegedi Naplóban, melyet mindenről, ami a törvényszéken történik, informál és a hozandó ítéleteket már előre is közli. A vizsgálat során kihallgatták Seffer László felelős szerkesztőt és Engel Lajos kiadó-tulajdonost, akik egyértelműen azt vallották, hogy a bíró a lap barátja, fizetést sem havonta, sem pedig soronként nem kap és munkásságát színházi és kabaréjegyekkel szokták honorálni. Ezzel szemben több tanu azt vallotta, hogy a bíró maga eldicsekedett, hogy rendes fizetést huz a laptól, melyet ezikkkel lát el s a törvényszéki rovat vezetője. A szegedi királyi tabla, mint elsőfoku fegyelmi bíróság köteleességének megszegése és a bírói önzéssel és tisztességgel össze nem egyeztethető törvényszéki tudósítói működése miatt rosszalásra ítélte dr. Nagy Zoltán, aki felebbezett a marasztaló ítélet ellen. A főügyész pedig másodrendű büntetéssel, feddéssel kérte a vádlottat sújtani. A felebbezésekkel ma foglalkozott a Kuria kisebb fegyelmi tanácsa. Az elítelt bíró azzal védekezett, hogy az új elnökre vonatkozó ezikkben foglalt kifejezéseket általánosságban írta s nem szegedi kariársaira vonatkoztak. Azt pedig tagadta, hogy a Szegedi Naplótól fizetést huzna. Több jogi szakmunkája jelent meg már s állandóan dolgozik díj nélkül a lapnak. A Kuri elfogadta a védekezést s a vádlottat azzal a megokolással mentette föl, hogy a cikkélen megirtak nem vonatkoznak a szegedi bírói testületre s nem találta bebizonyítottának azt, hogy a bíró törvényszéki tudósítói szolgálattal teljesít a lapnál.

§ Felmentett tüntetők. Prágából táviratozzák: Ma volt az ottani törvényszéken a tárgyalás az ellen a három tüntető ellen, akik a magyarellenes zavargásokban résztvettek. Az ügyészség közszeszegülésért s hivatalos hatalommal való ellenszegülésért emelt vádat ellenük, de mind a háromukat felmentették.

§ Az örmények nagy pöre. Most tárgyalják Pétervárott azoknak az örményeknek a pörét, akik a Dasnakcutjun titkos forradalmi egyesületben való részvételért kerültek a vádlottak padjára. A körülbelül százötven vádlott, valamint a tanúk között képviselve van az orosz-örmény társadalom minden osztálya. Herezegnek, nagyragu papok, ügyvédek, orvosok és egyetemi hallgatók, kispapok és parasztok mellett ülnek. Már ez is fogalmat ad a Dasnakcutjun népszerűségéről és kiterjedéséről, de még jobban ismereti a titkos egyesületet maga a vádirat, amely a hatalmas örmény titkos szövetség történetét örményforrásból merítve mondja el. Az örmény forradalmi egyesület 1890-ben kezdte meg működését. Eleintén az volna célja, hogy a török örmények helyzetét javítsa. Két évvel később azonban elhalározták, hogy a Dasnakcutjun ne csak az örményeket szabaddá tegye a török igtól, hanem a többi elnyomott nemzetiséget is, amelyek kénytelenek a félhold országában életüket tetgetni. Az orosz viszonyokkal csak 1904-ben kezdett foglalkozni a titkos egyesület. Ekkor történt ugyanis, hogy az orosz kormány elkobozta Kaukázusban az örmény templomi javakat. Most már az orosz erőszak ellen kezdtek szervezkedni. Forradalmi jellegű az egyesület akkor öltött, amikor a kaukázusi tatárok, állítólag az orosz kormány felbuztatására, szörnyű mészárlásokat vittek véghez az örmények között. Az örmények forradalmi befozvetkezete napról-napra nőtt kiterjedésben és befolyásban. Voltak idők, amikor erősebb és hatalmasabb volt, mint a hatóság. Gazdag és előkelő tagjait szinte zsarolta, hogy a szervezkedéshez szükséges költséget megszerezhesse. A vádirat megállapítja, hogy abban az időben (1905-ben) az egyesületnek sok ezer Mauzer-fegyvere, revólvere, millió és millió patronja és nagymennyiségű robbanóanyagja volt raktáraiban főlhalmozva. 1907-ben már tíz orosz városban volt központi fiókja, azonkívül számtalan kis városban és községben

szervezett fiókokat, amelyek mind az anyaegyesületből kapják a szükséges anyagi és erkölcsi támogatást. Valamennyi egyesületnek az volt a főadata, hogy mindazokon, akik a hatalom nevében visszaélést követtek el az örmények ellen, boszút álljon.

§ **Megszökött a katonaszabadító.** Temesvárról táviratozzák: Másfél évvel ezelőtt a temesvári törvényszék két évi börtönrre ítélte *Hornung* Salamon temesvári lakost katonaszabadítás miatt. Az ítéletet a temesvári tábla, majd a minap a Kuria is jóváhagyta. Az elítélt a Kuria tárgyalása után eltűnt. Valószínűnek tartják, hogy Amerikába szökött. A rendőrség táviratban értesítette a határálmásokat és kikötőket, hogy Horningot tartóztassák le. Személyleírása: Zömök termetű, haja és kis bajusza vörös, balszeme fölött dudorodás van, körülbelül ötven éves.

§ **Az elmaradt cziroktermés.** Ifj. Erdődy Ferencz gazdálkodó 1910. év január 10-én megvette Ováry Toldi Jánosnak díszeli 280 hold kiterjedésű birtokát 100.000 koronáért. A vételárból köteles volt a vevő 1910. február 23-án 3000 koronát lefizetni, november 1-én pedig az átvállalt terhek kiegyenlítése után még 7000 koronát fizetni. Ifj. Erdődy Ferencz a szerződés megkötése után érintkezésbe lépett Auspitz Vilmos és társa budapesti cégével, amely 1910. február 23-án 4000 korona előleget adott ifj. Erdődy Ferencznek a birtokán termelendő cziroktermés vételárára. Ifj. Erdődy Ferencz mintegy 10-12 holdat fel is szántatott, azonban czirokkal nem vetette be, mert időközben a birtokot március 14-én elárverezték. Auspitz Vilmos és társa feljelentésére a kir. ügyészség család bűntette miatt emelt vádat ifj. Erdődy Ferencz ellen. Ma tárgyalta ezt a bünyűget a büntető törvényszék Szepessy táblabíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott tagadta bűnösségét és azzal védekezett, hogy ő mindent megtett arra, hogy a birtokon a cziroktermelést bevezesse, de ezt a szándékát megakadályozta a május 14-én bekövetkezett birtokárverés. Igazolta, hogy ő a birtokra 10.000 koronát fektetett bele és Auspitz Vilmos céggel szemben nem volt károsítási szándéka. A kihallgatott tanúk igazolták, hogy az Erdődy által megvett birtoknak csak egyharmada használható szántóföld, a többi pedig hasznavehetetlen köves terület. Azt is vallották ezek a tanúk, hogy ez a birtok évente négyszer is gazdát cserél és mindegyik tulajdonos azon ügykezett, hogy minél jobban megterhelhesse. A bíróság dr. Sztrache kir. ügyész vádbeszéde után a vádlottat az ellene emelt család bűntettének vádjára alól felmentette. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott és így ez nyomban jogerős lett.

§ **A megszámozott ügyvédek.** A Budapesti Ügyvédi Kamara elhatározta, hogy az azonos névvel bíró ügyvédek könnyebb megkülönböztetés végett megszámozottassanak. Egy ilyen megszámozott fiskálisnak nem tetszett a dolog és tiltakozásával a Kuria ügyvédi tanácsához fordult, fölhozván, hogy a rendőrök és hordárokat szokták megszámozni, de nem az ügyvédeket. A Kuria ügyvédi tanácsa kimondta azonban, hogy az ügyvédi kamara kifogásolt végzése nem tartozik azok közé, amelyek ellen a Kuriahoz lehetne fölebbezni és a fölebbezést visszautasította.

§ **Felmentett szerkesztő.** Szegedről táviratozzák: A szegedi esküdtbírósg ma tárgyalta *Fenyves* Ferencnek, a Szabadkán megjelenő „Bácsmezei Napló” szerkesztőjének sajtópörét, aki 1910. évben egy cikkében az apatini választásról írva azzal vádolta meg *Rechter* Konrád apatini plébánost, hogy terrorizmussal kényszerítette hivat, hogy reá szavazzanak és a templomi szószékről korteskedett önmaga mellett, míg káplánjai esküt tettek a lakosoktól, hogy a plébánosra szavazzanak. Arra is igazta a plébános a mátkapárokat, hogy az anakönyvet ne írják alá, mert csak azon házasság érvényes, melyet ő az egyházban köt. A bizonyítási eljárás után az esküdtbírósg *Fenyves* felmentette.

§ **Kártérítés a bérletjegyért.** Egy államvasuti bérletjegy tulajdonosa utazójegyet 1909. május 10-étől 1910. január 23-ig nem használhatta, mert a vasut gondatlansága által okozott vasuti baleset miatt súlyos betegségbe esett és az utazásra képtelenné vált. A bérletjegy-tulajdonos erre a vasutól kérte a bérletjegy árának azt a részét, amelyért a vasut az említett okból megfelelő szolgáltatást nem teljesített. A vasut azonban, hivatkozással az üzleti szabályzatra, amelynek értelmében a menetrendváltozás, a forgalom időnként való szünetelése vagy más forgalmi akadályok esetén a bérletjegy tulajdonosa kártalanításra jogot nem tarthat, a kért összeg visszatérítést megtagadta. A budapesti tábla most

kimondta, hogy a vasut ebben a konkrét esetben a felperes igényeit teljesíteni és a kért visszatérítést megadni köteles.

§ **A váltóhamisító fakeskedő.** Aradról jelentik: *Holtzer* Mihály aradi kereskedőt az aradi törvényszék harmadfél évi fegyházra ítélte, mert *Tóth* József parasztmilliomostól 200.000 koronát esalt ki hamis váltók alapján. *Holtzer* a tárgyaláson büntetlen előéletének mondogta magát. A kir. tábla, hova felebbezés folytán került az ügy, bekérté *Holtzer* törzskönyvi kivonatát, amelyből kiderült, hogy két év előtt Vácson ült csalásért. Most *Holtzer* bizonyítványt kért a váci fegyházból, hogy más aradi *Holtzer* Mihály ült a váci fegyházban. *Holtzer* ügyével a tábla a napokban fog foglalkozni.

§ **A Budapesti Ügyvédi Kamara évkönyve 1911-ről.** Az Ügyvédi Kamara folyó évi február 25-én tartja rendes évi közgyűlést. A választmány nevében dr. Szivák Imre kamarai elnök és dr. Pap József kamarai titkár 160 oldalas vastos kötetben számolnak be igazságügyi állapotainkról. Az ügyvédi kar közállapota ezen jelentés szerint nem nagyon rózsásak. Magyarországon az utolsó évtized alatt 2000-rel szökött fel az ügyvédi létszám (41 százalékos emelkedés). Ma az országban 6782 ügyvéd van. Budapesten az ügyvédek száma a lefolyt évben 110-el növekedett (5,8 százalékos emelkedés). A budapesti kamarában bejegyzett ügyvédek száma 2100. Az ügyvédjelöltek száma 10 év alatt Magyarországon 3000-rel szaporodott (129 százalékos emelkedés). Ma az országban az ügyvédjelöltek száma 5081. Ezen túlnépesedés az ügyvédi kart válságos helyzetbe sodorta. A kamara ezen áldatlan állapotokért nem teszi felelőssé dr. Székely Ferencz igazságügyi minisztert. A mult kormányzati rendszerek bünei ezek s ezeken kívül közviszonyainkban is rejlik e bajok gyökere. Dr. Székely Ferencz igazságügyi miniszter az ügyvédi karral egyetemben kívánja megalkotni az új ügyvédi törvényt s azt akarja, hogy abban a karnak jogos anyagi kívánságai, erkölcsi pozíciója s autonómiaja növeltsék. A kamara most vette tárgyalás alá a dr. Nagy Dezső-féle miniszteri megbízásból készült ügyvédi rendtartás tervezetét, amely a szabad ügyvédség elvén alapul. A numerus klauzusból a jelenlegi s a következő egy-két ügyvédi generációnak nem lenne haszna, nem demokratikus intézmény s ha bármely formában behozatnék, az államhatalom okvetlenül biztosítana magának jogot a szelekeziójánál. Nem kívánhatja azt, hogy az ügyvédi kart a kormányok befolyásának tegyék ki. De a jogkereső közönség érdeke is az, hogy az ügyvédségnél a szabad versenyt meg ne szüntethessék. Németország szintén állást foglalt a numerus clausus ellen. Meg kell nehezíteni az ügyvédi pályára lépés előfeltételeit, de a pályát elzárni senki elől nem szabad. A kamara szerint az ügyészség kereszteti feltételeinek megjavítása összefügg az ország termelési rendszerének modern átforgalmazásával s a magyar társadalom minden osztályában szunnyadó nagy energiák a népképviselő demokratikus reformjai által felszabadítandók s a gazdasági kulturális haladás szolgálatába állítandók. A kamara megelégedéssel konstataja, hogy a mostani igazságügyi kormány több ügyvédet nevezett ki bírónak és hogy ebből jövőre nézve rendszert akarnak alkotni. Hogy ez a terv sikerülhessen, szükséges lenne, hogy az ügyvédi működés bizonyos arányban beszámíttassék a bírói szolgálati évekre. A kamara szükségesnek látja, hogy ne csak a tulajdonképeni zugirászat üldöztesék, hanem a kvázi zugirászat is, a községi jegyzők magánmunkálkodása magánjogi téren teljesen megszüntetendő. Teleklönyvi ügyekben is kell hozni a közjegyzői, illetve ügyvédi hitelesítési könszert, minek folytán kis községekben is letelepedhetnének az ügyvédek. Ez társadalmi szempontból is kívánatos. A jogszolgáltatás és kodifikáció terén az igazságügyi kormány át van hatva attól, hogy igazságügyi reformjaink igen sok irányban visszamaradtak. A kamara konstataja, hogy dr. Székely Ferencz igazságügyi miniszter sok fontos törvényhozási akciót készített elő és vitt keresztül. A kamara szivesen támogatja az igazságügyi minisztert a polgári perrendtartás életbeléptetésénél és egyáltalán bizalommal viseltetik az igazságügyi kormányzat iránt. A kamara sürgeti az új polgári törvény megalkotását, e téren is sokat vár dr. Székely Ferencz igazságügyi minisztert erélyétől. Nem helyesli a kamara a mai rendszert, mely mellett a bírák számát folytonosan szaporítani kell, mindent el kell követni, ugy etikai, mint gazdasági szempontból, hogy gyors, megbízható s megközelíthetetlen polgári és büntető igazságszolgáltatásra szert tegyünk. Tanulások a kamarának felterjesztései, amelyeket az ausztriai, a horvát-szalvon és boszniai jogsegély tárgyában kidolgozott. Különösen figyelemre méltók azok az adatok, amelyek a bíróságok késedelmes eljárása tekintetében felhozhatnak a kamara által. Ezen bajokon mielőbb kellene gyökeresen segíteni.

SPORT.

() **A vasárnapi labdarugómérkőzések.** Három első osztályu bajnoki és egy Corinthián döntőmérkőzés kerül vasárnap délután eldöntésre. Mindhárom bajnoki mérkőzés rendkívül hevesnek és érdekessé igérkezik, mert a csapatok győzelmei a helyezéseknél már igen fontosak. Az üllői-uti pályán a mult hétről elmaradt mérkőzéseket játszzák le. Délután fél 2 órakor a Magyar Testgyakorlók Köre mérkőzik a 33 Football Clubbal. A testgyakorlók ugy a védelemben, mint támadásában tartalékokkal fog kiállni, mert Révész és Lane betegséjük miatt nem fognak játszani. Az előbbi Sebestyén II., míg Lanet Rácz fogja helyettesíteni. A csatársor a következő lesz: Sebestyén, Rácz, Kertész II., Kertész I., Szántó. A 33-asok teljes csapattal indulnak a küzdelemben. A millenáris-pályán fog lefolyni a Törökvs-BAK. mérkőzés. A Törökvs jó formában lévő csapatá* ugyancsak kemény ellenfelet kap a BAK. legénységében; a BAK. ugyanis a csütörtökön tartott tréning-mérkőzésen 4:1 arányban verte a MAC-ot s így első bajnoki mérkőzéshez kellő készültséggel fog kiállni. A harmadik bajnoki match Obudán, a határ-utezai pályán fog lefolyni a III. KTVE. és a TTC. között. Mindkét csapatot fenyegeti a kicses veszedelme. Az üllői-uton a MTK-33 után játszzák le a tavalyi Corinthián döntőjét. Az FTC. és a BTC. kerülnek össze. Különösebb érdekessége a matchnek, Logy az FTC. öszi leveretéséért fog revánst venni, ami minden valószínűség szerint sikerülni is fog neki.

() **Birkózó-verseny.** A Testvériség Sport Egyeslet vasárnap rendezi második országos birkózó versenyét és sulyemelő bajnokságát az egyesület vándordíjért, amelyet tavaly a Magyar Testgyakorlók Köre nyert meg. A nagyon értékes és szép vándordíjért az idén heves küzdelem lesz, mert a BAK gárdája legjavát indítja, hogy az idén ő legyen a védő. Az MTK Márton, Steiner, Zolyomi, Fischer, Előd stb. klasszis birkózói mategheli fognak és a védő valószínűleg ujra az MTK lesz. A verseny színhelye Palotaujfalu az egyesületnek az istvántelki főmühelyben lévő saját helyiségeiben lesz. A birkózó-verseny vasárnap reggel 8 órakor kezdődik. Közlekedés a nyugati pályaudvarról vasuttal, vagy pedig a BUR vilamos vasut „C”-jelű kocsijaival.

() **Turflírek.** A Rákosi-díj egyik fogadója: *Chan*, nem bizonyos, hogy indul a versenyben mert tulajdonosa a Pozsonyi nagy akadályversenyt és az Armeét vette kombinációba. *Titi II.* lovasa a Rákosiiba egy öt font engedélyes szokó lesz, de még így sincs semmi keresni valója a versenyben. — *Krause* Károly az alagi meetingen elsősorban a Badescu-istállónak fog lovagolni. — Ugy látszik, még nem egészen perlekt az a lapokban kolportált hír, hogy *Slimm* fogja *Lubomirszki* hercege kiválasztottját lovagolni az alagi eseményekben, mert most annak a híret vesszük, hogy az istálló *Walington* szolgálatait szeretné igénybe venni s vele folynak a tárgyalások. — *Saint-Sauveur*, a francia urlovas, aki két év előtt nálunk lovagolt s igen jó lovasnak bizonyult, idén ismét eljön hozzánk. Lovag *Hübner* ugyanis megállapodott a márkival *Nagy* ur lovaglására a Nagy alagi akadályversenyben. Az ötéves sulya így ismét hét fonttal fog csökkenni. — Csak a napokban irtunk róla, hogy *Muzikus* minden alap nélkül (talán a bokik révén) lett a Rákosi díj favoritja. Most a négyéves managerje is ugy nyilatkozott, hogy még nem is bizonyos, hogy *Muzikus* indul-e, mert megeshetik, hogyha *Flitta* bizonyul jobbnak, ez lesz az istálló választottja.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedelmi Bank közgyűlése.

Budapest, február 17.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank szombatoneste hat órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését Lánzy Leó főrendiházi tag, elnök elnöklésével.

Az elnök melegen üdvözölte a részvényeseket s bejelentette, hogy a közgyűlésen 93 részvényes személyesen, illetve képviseletben vesz részt, akik 372 szavazatot jelentő 3293 részvényt képviselnek. Konstatálván a határozatképességet, a jegyzőkönyv vezetésére felkérte dr. Hedry Aladár királyi közjegyzőt hitelesítésére pedig dr. Gruber Ármin és báró Vojnits Sándor részvényeseket.

Az előterjesztett igazgatósági jelentés megalapítja, hogy a bank pozíciójának megővására és fejlesztésére fordított munka meghozta várt gyümölcseit. Kiemeli az igazgatóság abbéli megfigyelését, hogy az elmúlt év első felének karakteristikája merőben eltér az évről hónapok világosított mutatóiról. Az első hónapokat Európaszerte a pénzhiány, nálunk pedig a gazdasági élet erősebb lüktetése jellemezte. Magyarország közgazdasági viszonyainak évek óta tapasztalható szilárdulásán s a vagyonsodásnak szélesebb néprétegekre történő áthelyezkedésén kívül visszatükröződött ebben a figyelemreméltó jelenségben az 1910. évi jó termés utóhatása, az építkezési kedvnek a fővárosban s a vidéki központokon tapasztalt nagyarányú lendülete, a forgalomnak szinte ugrásszerű növekedése, de nem kis mértékben a külföldi tőkének a magyar hitelpiac iránt nyilvánított nagyobb érdeklődése is. Ezt a helyzetet az intézet arra használta fel, hogy több nagyarányú pénzügyi műveletét és érdekeltetését lebonyolítsa; emellett sikorult a banknak az év első hónapjaiban jelzálog-, valamint városi- és községi kölcsönüzletét oly nagy mértékben fejlesztenie, hogy rekordot teremtett mind a magánjelzáloghitel kielégítésében, mind a magyar városok, községek és más közérdekű szervezetek fokozott kívánalmainak ellátásában. A bank ezimleltén a hazai befektetésre váró tőke nagy készséggel vette át s viszont a külföldi pénzügyi forrásai nyitak meg a hazai hitel számára. Az év második felének külpolitikai bonyodalmait azután zárkóztattabbakká tették az európai államok pénzügyi helyzetét s a feszültség csak az év legvégén kezdett némileg enyhülni, de még ekkor sem oly mértékben, hogy teljesen eloszlatva volna a pénzügyi helyzetet. A közgazdasági körülményeit. E nemzetközi pénzügyi helyzet Magyarországon annyival is érezhetőbben mutatkozott, mert ősszel a tőzsdéi forgalom is, az árupiac is nagyobb hiteligényekkel lépett fel, a forgalmi zavarok az áruhitelvezések gyors lebonyolítását hátráltatták s általában a mezőgazdasági termények áremelkedése a tőkék lekötésére lényegesen közrehatott. Ebben a megváltozott helyzetben is a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank koncentrált tőkeerejével s hagyományos mobilitásával ugy a maga tőkét, mint a kezelésére bízott vagyonokat a legelőnyösebben kihelyezhette. Ilyformán jött létre az az eredmény, amely az év két felének egymástól eltérő konjunkturáján keresztül a bank összhangzó, nagy és állandó fejlődését hirdeti. A jelentés ezután részletesen kimutatja, hogy az üzleteredmény növekedése viszonylagosan is, ténylegesen is tetemesen nagyobb többletet adott, mint bármely más megelőző évben, hogy az ügyfelek száma ismét jelentősen megszorodott, hogy a belföldi hálózat és a külföldi összeköttetések nagy mértékben épültek ki és sikerült az intézet országos jelentőségét és nemzetközi pozícióját tovább fejleszteni. A tavaly történt változásokról az igazgatóság jelentése ezt mondja: „Be kell jelentenünk a tisztelt közgyűlésnek, hogy bankunk saj-

nálatos váltócsalásnak lett áldozatává; az ennek folytán intézetünket ért kárt a nyereség- és veszteség-számlán a leírások között teljesen leirtuk. Együttal megteremtünk minden intézkedést arra nézve, hogy ellenőrző rendszabályaink szigorítása folytán hasonló károsodásoknak a jövőben kitéve ne legyünk. Közli az igazgatósági jelentés azt is, hogy a tavaly megszerzett Coburg-palotát lebontották és az oda tervezett bérháznak építése az év tavaszán megkezdhető lesz. Végül a nyereségfelosztásra vonatkozóan a következő indítványt terjesztették elő: A közgyűlés rendelkezésére álló 11.461.069 korona 81 fillér tiszta nyereségből az 1911. évi osztalékfelosztás 170 koronával való beváltására 8.500.000 korona fordítást, az osztalék-tartalékalap javadalmazására 1.400.000 korona, az új banképület értékesítési tartalékára 450.000 korona használtassék fel, az 1.111.069 K 81 fillér maradvány pedig, mint nyereségátvitel az 1912. év javára irassék. Az osztalék a részvény-tőke 17 százalékos kamatozásának felel meg.

A jelentés végül beszámol a múlt év folyamán az igazgatóságban történt változásokról.

Reimann Lázár a felügyelő-bizottság jelentését terjesztette elő s utána a közgyűlés egyhangúlag jóváhagyta az előterjesztett jelentéseket és egyhangúlag elfogadta az igazgatóságnak a nyereség hováfordítására vonatkozó javaslatát.

Zsilinszky Mihály ny. államtitkár, részvényes kiemeli azt a céltudatos és erélyes munkát, amely az egész vonalon oly emelkedéssel és fejlődéssel jár, aminő nemcsak ebben, hanem Magyarország bármely intézetében meghaladja a várakozást. Nagy elismeréssel emeli ki a bank vezetőférfiainak, első sorban az intézet elnökének szakértelemmel és buzgalommal folytatott működését, amelylyel a lefolyt évben a gazdasági viszonyok forgandósága mellett is az intézet a legnagyobb elismerésre méltó eredményt ért el. Indítványozza, hogy a közgyűlés fejezze ki az igazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak, valamint a tisztviselői kar irányában köszönetét és háláját a lefolyt esztendőben kifejtett nagyszerű munkásságáért.

Dr. Vass Lajos részvényes hosszabb beszédben részletezi azt a bűmlatos emelkedést, amelyet az intézet minden üzletágában elért. Ennek az emelkedésnek három nagy oka és tényezője van: A közgazdasági élet egyetemes emelkedése, a páratlan zsenialis vezetés és a tisztviselők fáradatlan, lelkiismeretes kötelességteljesítése. A legnagyobb elismerés hangján sorolja fel Lánzy Leó elnök rendkívüli érdemeit, akinek zsenialitása megnyilvánult annak megoldásában, hogy miképpen lehet nagy tőkét oly módon gyümölesztetni, hogy a tőkék mobilitása is megőriztessék; megnyilvánult továbbá abban, hogy az intézet külföldi relációit is nagy mértékben fejlesztette. Megemlékezik ezután Weisz Fülöp vezérigazgató érdemeiről s ugy ezzel szemben, mint a tisztviselői kar irányában a legteljesebb elismeréssel nyilatkozik.

Végül Elfer Dániel részvényes mondott köszönetet a fényes eredményért, mire Lánzy Leó elnök fejezte ki a maga, valamint az igazgatóság és a tisztviselői kar nevében hálás köszönetét a közgyűlésnek azért a lelkes elismerésért, amely a részvényesek körében megnyilvánult. Igéri, hogy a régi kötelességvisszaadással fog ugy ő, mint az egész igazgatóság továbbra is működni, hogy az intézetet azon a magaslaton tartásuk meg, amelyen a múltban is állott. (Lelesk éljenzés.)

Ezután előterjesztették az igazgatóság indítványát a részvénytőke felemelése tárgyában. Az évi jelentés és a mérleg számadataiban mutatkozó fejlődés teljesen igazolja a részvénytőke újabb felemelését. Az intézet üzletágainak folytonos fejlődése, hagyományos mobilitásának megtartása s az a természetszerű törekvése, hogy saját tőkeerejét továbbra is ne csak arányban álljon üzletének jóvedelmével és passzívainak nagyságával, de biztos alapja legyen hazai és nemzetközi pozíciójának

továbbfejlesztésében, szükségesnek és időszerűnek tüntetik fel a tőkeemelését. A bank 1910 augusztusa óta, amikor az alaptőkét 42 millió koronáról 50 millióra emelte fel, minden irányban oly lényegesen fejlesztette forgalmát, a közönség fokozódó bizalmával oly jelentékeny tőkét vonzott magához, hogy az expanzió az alaptőke mostani felemelését szinte természetesen maga után vonja. A nagybővítésű tőkeemelés az is szükségessé teszi, hogy az intézet mind több és több nagy ipari és kereskedelmi vállalatban részes s azoknak kellő tőkével való ellátásáról gondoskodik. Az eddigi tapasztalatok azt tanúsítják, hogy még minden tőkeemelés után a bank tőkájének kamatoztatása nem csökkent, hanem növekedett.

A közgyűlés az igazgatóság javaslatát egyhangúlag elfogadta s így elhatározta, hogy a bank részvénytőkéje tízezer darab egyenként ezer koronával teljesen befizetendő részvény kibocsátás útján ötvenmillió koronáról hatvanötmillió koronára felemeltessék. Az új részvények 1912 január 1-jétől részesednek az üzleti eredményekben. Az igazgatóság megbízást kapott, hogy az új részvényekből 12.500 darabot a mostani részvényeseknek átvételére oly módon ajánljon fel, hogy az igazgatóság részéről megállapítandó árfolyamon négy- vagy régi részvény alapján egy új részvény legyen átvethető, a fennmaradó 2500 új részvényt pedig az igazgatóság a maga belátása szerint az alkalmaznak tartott időpontban szabadkézből értékesítheti. A közgyűlés egyúttal felhatalmazta az igazgatóságot arra, hogy a rendkívüli tartalékalapból hétmillió korona helyeztessék át az osztalékalapba, az újonnan kibocsátandó részvények átvétele, illetőleg eladása folytán a tőkefelemeléssel egybekötött kiadások és költségek levonása után a névértéken felül befolyó felpénzből a rendes tartalékalap húszötmillió koronáról negyvenmillió koronára, a rendkívüli tartalékalap pedig szintén negyvenmillió koronára egészítessék ki.

Ezzel kapcsolatban a közgyűlés hozzájárult a tőkefelemelés következtében szükségesé vált alapszabálymódosításokhoz és ügyrendváltoztatásokhoz.

Lánzy Leó elnök tudatta a közgyűléssel, hogy az igazgatóság ma délután tartott ülésében hozott határozata szerint az új részvények átvételi árfolyama 3400 korona.

A közgyűlés ezután közfelkiáltással újra megválasztotta az igazgatóság tagjaivá Fellner Henriket, báró Gutmann Vilmost, Hagenmacher Róbertet és Weisz Fülöpöt, új tagokul pedig Dréher Jenőt és Hawerda-Wehrlandt Ferenczet, a felügyelőbizottság tagjaivá pedig Blau Adolfot, Gold Zsigmondot, Hertelendy Ferenczet (új), dr. Kovácsy Sándort, Reimann Lázárt és Rust Oskárt.

Ezzel a közgyűlés az elnök lelkes életetése közben véget ért.

Ujából drágítják a vasutat? Az ország kereskedelmi és ipari köréi óriási elkeseredéssel értesülnek a kormányzat arról a tervéről, hogy a Magyar Államvasutak a szállítási mellékletékek (szállítási adó, mérlegdíj, ki- és berakási díj, stb.) újabb felemelését tervezi. Hogy ez a hír tényleg igaz, akkor elmondhatjuk, hogy Magyarországon tényleg azok a tényezők csinálják mesterségesen a drágaságot, amelyeknek egyenesen a drágaság mérséklése lenne a feladatuk. A Máv. az év elején 5 százalékkal emelte a teher, 7 százalékkal a gyors-áru tarifákat. Hiábavaló volt az érdekelt körök minden tiltakozása és hiábavaló volt az, hogy megdönthetetlen érvekkel mutatták ki, hogy ezt a tarifaemelését a magyar ipar el nem bírja és hogy a százalékos tarifaemelés csak az osztrák ipart teszi még versenyképesebbé hazánkban. A kormány az elhangzott panaszokkal nem törődve, a tarifaemelését elrendelte. Egyenesen hihetetlen tehát, hogy most újabb vasut-drágítással sújtja a kormány az amúgy is tul-

Hitelbe Valódi perzsaszőnyeg és rumburgi lenvászon **Hitelbe**

leghesőbb árak mellett
adatnak el kizárólag

MUSKÁT és KLEIN

nagykereskedésben, Budapest,
VI. ker., Eötvös-utca 4 E. sz.

Hitelbe

szállítások és magán-
családok részére is **hitelbe** nagyban és
kicsinyben.

terhelt magyar közgazdasági életet. Ez az újabb drágítás terve egyenesen oldaltámadás a magyar ipar és kereskedelem ellen, melynek érdeképviseleteit a miniszterium eddig egyáltalában nem tájékoztatta veszedelmes tervéről, melyben éppen ezért hinni sem tudunk. Mindenesetre várjuk a kereskedelemügyi miniszter czáfolatát, melynek elmaradása nagy bonyodalmak forrása lenne.

A jegybank állása és a pénzpiacz helyzete. Február közepén vagyunk s a mult évben ilyenkor már ugy alakult a pénzpiacz helyzete, hogy a második kamatláb leszállítás esélyeire számítottak. Most azonban még mindig olyan a pénzpiacz alakulása, hogy a pénz és egyéb fizetési eszközök ára olyan nagy, hogy ebben a hónapban rátaleszállítás nálunk alig következhetik be. Igaz, hogy a jegybanknak február 15-ről ma közzétett státusa a bank állásának javulását mutatja, amennyiben 87 millió korona adómentes bankjegytartalékok tüntet föl, de ez a javulás s a nyílt piacz alakulása egyenlőre óvatosságra intik a jegybankot a rátaleszállítást illetőleg. A magas kamatláb ugyanis a bank érzékességét van látva megóvni. A jelenlegi magas devizaárak mellett alacsony kamatláb esetén előnyösebb volna érezzel, mint érezváltóval fizetni. Így sok aranyat vonnának el a jegybanktól, amire a jegykibocsátó banknak a kamatláb csavarhoz kellene nyulnia. A magas devizaárakban leli tehát a magyarázatát az, hogy a jegybank rátáját nem csökkentheti. De különben a február 15-iki státus többi tételei is olyanok, melyek csak abban az esetben engednék meg a rátaleszállítást, ha kedvező kilátások nyílnak jobb pénzvizonyok alakulására. Magában véve a 87 millió korona összegű adómentes bankjegy tartalék még nem vall a jegybank helyzetének fokozatos javulására. A mult évben ugyanis február 2-án szállította le először a jegybank fél százalékkal rátáját s ez a tétel akkor az 1911. évi január 31. és a február 7-iki státus középárártát véve, mintegy 100 millió korona volt. S azt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy ma a jegybank 200 millió koronával több bankjegyet lozhat adómentesen forgalomba s így ma 230 millió koronával kedvezőtlenebb a jegybank helyzete, mint volt a mult év február 3-án, az első kamatlábleszállítás napján. Természetes, hogy ez a 230 millió korona a jegybank státusának egyéb tételein kifejezésre is jut. A váltótárca 835 millió, a lombard 101 millió korona, a kettő együtt 180 millió koronával több, mint a mult év február 3-án. A váltótárfolyamok még élesebben rávilágítanak a mult és jelen év nagy ellentéteire. Ma a londoni csekk árfolyama 240.95 korona, míg a mult év február 15-én londoni ércváltót 240.075 (pari alatt 10 fillér), koronáért vásároltak. A két árfolyam között tehát 87 és fél fillér a különbség. Igaz, hogy csak a londoni csekk árfolyamától, ilyen nagy az eltérés, a berlini és párisi devizánál már csak 55—60 fillér a különbség, de még ez is igen jelentős. Valószínű azonban, hogy a pénzpiacz most a francia pénzajánlatok miatt kedvezőbben fog alakulni. Ma és tegnap nálunk és Bécsben több penziós ügyletet kötöttek, melyek arról tanuskodnak, hogy a francia pénz már a külföldön keres kamatozást, minthogy az otthoni lozadékával a tőkés nincs megelégedve. Ez természetes is, mert nálunk éppen másfél százalékkal magasabb a pénz ára, mint a párisi piaczon. A külföldi pénzajánlatok lényegesen elősegítik a deviza árfolyamok alakulását s amint az ércváltók veszítenek jelenlegi magas árfolyamukból, bekövetkezik a rátaleszállítás. Egyébként az Osztrák-Magyar Bank állása 1912. február 15-én a következő volt:

Bankjegyforgalom 2.171.476.000 (—80.772.000), érczkészlet 1.659.215.000 (+4.337.000), váltótárca 835.586.000 (—70.188.000), lombard 101.759.000 (—6.177.000), azonnal esedékes tartozások 268.998.000 (+21.723.000), adómentes bankjegytartalék 87.729.000 (+85.129.000) korona.

Az Országos Központi Takarékpénztár közgyűlése. A Magyar Országos Központi Takarékpénztár ma tartotta 40-ik évi rendes közgyűlését. A napirend előtt igen meleg ünneplésben részvették azokat a tisztviselőket, akik az intézet alapítása óta a takarékpénztár szolgálatában állottak. E

tisztviselők a következők: *Földeák Vilmos, Körösi Imre és Kallivoda Ferenc* ügyvivő igazgatók, *Hauszmann Ferenc és Ehrenstein Károly* főtisztviselők, ugyszintén *Hirsch József Lajos*, aki igazgatósági tagja volt már az intézetnek a megalakuláskor is. Mindezek a maguk hatáskörében mindnyájan érdemes munkát végeztek az intézet érdekében. Különösen rászolgáltak azonban a részvényesek meleg elismerésére *Földeák Vilmos és Körösi Imre* ügyvivő igazgatók, akik negyven éven át igazi odaadással, kiváló tehetségük és szaktudásuk legjavával nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy az egykori kis takarékpénztár a mai tekintélyes és nagy pénzüntézzé fejlődött. Az ő irányító munkásságuk valóban szervesen összeforrott az intézet történetével s a mai jubiláris közgyűlésen kifejezésre jutott elismerés és szeretetnyilvánítás bennük valóban a legméltóbb tisztviselőkre esett. A közgyűlés egyébként a nevezetteknek 40 éves érdemes szolgálataik elismerésül jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavazott.

A napirend során dr. *Török József* ügyész előterjesztette az igazgatóság jelentését, amely ugyancsak megemlékezik a negyven éve működő tisztviselőkről és konstatalja, hogy az intézet minden téren lényegesen megerősödött és fejlődött. A tiszta nyereség tetemesen felülmúlja az 1910. évi nyereséget. Az elmúlt évben a nyereségáthozattal együtt 3.978.624 korona 22 fillér áll a közgyűlés rendelkezésére. Az igazgatóság javaslatára az 1912. május 1-én esedékes 40. számú részvény-szelvénynek 90 koronával leendő beváltására 2.722.500 koronát fognak fordítani. A nyugdíjalap javára 24.000 koronát, a jótékony- és közhasznú célokra 15.000 koronát, a tisztviselők külön javadalmazására pedig 35.000 koronát fordítanak. A szelvénybeváltás már e hó 19-étől kezdődik. A fennmaradó 782.464 korona 59 fillért a jövő évi számlára vezetik át. A felügyelőbizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés az igazgatóság jelentését elfogadta és a felmentvényt minden irányban megadta. Az alapszabályok némi módosítása után az alapszabályszerűleg az igazgatóságból kilépő dr. *Gschwindt Györgyöt* és dr. *Kunz Jenőt* a közgyűlés újból megválasztotta. A felügyelőbizottság tagjai lettek: *Heinrich Alajos, dr. Hodossy Sándor, Pucher István, Surányi Miklós dr., Vavrik Antal és Körösi Imre* (uj). A közgyűlés ezután még nyolcvan választmányi tagot választott és végül dr. *Dörschug* részvényes üdvözölte a negyven év óta szolgáló tisztviselőket és köszönetet mondott az igazgatóságnak, különösen pedig dr. *Schmidt József* vezérigazgatónak és az ügyvezető igazgatóknak.

A kassa—oderbergi vasuti dijszabás felemelésének elhalasztása. A kassa—oderbergi vasut igazgatósága a m. kir. államvasutak eljárásának megfelelően saját helyi dijszabását is fel akarta emelni, mely díjemelést már tudvalevőleg f. évi márczius hó 1-től kezdve óhajtották érvényesíteni. A nevezett vasut a tervezett díjemelést egyelőre elhalasztotta. Ugy tudjuk azonban, hogy a kassa—oderbergi vasut a díjemelés tervét nem ejtette el véglegesen és a felmerült nehézségek eloszlátása után még a jelen év folyamán, előreláthatólag június 1-től kezdve tényleg életbe fog lépni.

Az Erzsébet-gőzmalom új igazgatója. Az Erzsébet-gőzmalom társaság ma tartotta évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság bejelentette, hogy a részvények túlnyomó többsége átment a Budapesti gőzmalom részvénytársaság tulajdonába, emel fogva a közgyűlés a jelenlegi igazgatóság kiegészítéséről is döntött. A jelenlegi igazgatósági tagok közül *Baumgarten Lajos* elnök és dr. *Köhner Adolf* lemondtak, amit a közgyűlés elfogadott. Új igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokul megválasztottak: *Aich György* (uj), *Haggenmacher Károly* (uj), *hevesi Hevesy Lajos* (uj), dr. *Kovács Sándor* (uj), *Langfelder Ede* (uj), *Mayer Ottó* (uj). Felügyelőbizottsági rendes tagok lettek: *Gerisch Lajos* (uj), *Holzer Ede* (uj), dr. *Oesterreicher Samu* (uj) és mint póttag *Renschler Rezső* (uj).

A jelzálogüzlet föllendülése. Hirtelen tavaszra forcsút az idő és az építkezési mozgalom ismét meglevenedett. Egyelőre azonban nem olyan erős az építkezési tevékenység, amit első sorban az gátol, hogy a bankok az építkezési kölcsönök folyósításánál nagy körültekintéssel, valósággal óvatossággal járnak el. Nem akarják ugyanis, hogy az a vöd érje őket, hogy a korlátlan hitellel a könnyelmű építkezést mozdítják elő. Különben a bankok a pénzpiacz helyzete miatt is kénytelenek a

Minden Purgo szemcsén rajt legyen

PURGO

és

BAYER

!Vissza az ufánzattal!

hitelezés gyeplőjét rövidebbre fogni. A czimlet elhelyezés nem könnyű s az emissziós intézetek nagy összegű czimleteket egyidejűleg piacra dobni nem akarnak.

A petroleumfinomítók tanácskozásai. Sok a baj a petroleum kartelben s bármint igyekeznek is az osztrák gyárosok a kartelt fentartani, aligha fog sikerülni. A magyar és osztrák gyárosok érdekei merőben ellentétesek s nehéz e két ellentétes álláspontot összeegyeztetni. Különben e hónap 27-ik napjára ismét értekeznek a kartel osztrák irodájában, ahol az ellentéteket igyekeznek elsimitani. Semmi a remény arra, hogy a kartel továbbra is együtt maradjon, mert egyik-másik tag már is fölmondta április elsejére a megegyezést. Így tehát az újabb tárgyalásoktól sokat várni nem lehet.

Nemzetközi kongresszus a drágaságról. Taft köztársasági elnök nagyszabású kongresszus összehívásán fáradozik. A kongresszuson a drágasági kérdést vitatják meg. A kérdés rendkívül fontoságára való tekintettel minden kultur ország képviselteti magát. A kongresszus tárgyalási anyagát *Bauer István* és *Fischer J.* newhaveni egyetemi tanárok dolgozzák ki. A kongresszus kiterjeszkedik mindazokra a tényezőkre, melyeknek a drágaság kérdésében szerepük van. Így megvitatás alá kerülnek a munkabér viszonyok, az egyes országok termelési és fogyasztási, kereskedelmi és iparpolitikai vám- és forgalmi és közlekedés politikai kérdései. A kongresszusnak olyan óriási lesz az anyaga, hogy a megvitatás alá kerülő kérdések letárgyalása több napot vesz igénybe.

A Budai Általános Takarékpénztár, amely tudvalevőleg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítása, ma babarezi báró *Schwarzer Ottó* főrendiházi tag elnöklésével tartott igazgatósági ülésén megállapította az 1911. évre szóló első évi működésének eredményét és mérlegét, amely szerint az elért 238.545 korona 40 fillér bruttonyereségből az üzleti költségek, az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok jutalékának levonása után 15.000 korona a berendezés leírására, 20.000 korona tartalékalap dotálására, 120.000 korona 4 százalék osztalék fizetésére fordítatik és a fennmaradt 4084 korona 07 fillér új számlára vezetetik elő. A mérleg a következő tételeket mutat fel: *Vagyon.* Készpénzkészlet 104.900 korona 36 fillér, értékpapírok 12.483.051 korona, követelés a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál 824.890 korona, adóskok 2.022.511 korona 07 fillér, váltótárca 2.387.964 korona 46 fillér, letár és berendezés 60.987 korona 45 fillér, összesen 5.413.737 korona 45 fillér. *Teher.* Részvénytöke 3 millió, betétek takarékkönyvön 1.879.950 korona 22 fillér, folyószámlán 341.513 korona 91 fillér, összesen 2.221.464 korona 13 fillér, hitelegyet követelése 7378 korona 25 fillér, függő kamatok egyenlege 35.347.083 korona, átmeneti tételek 263 korona 17 fillér, tiszta nyereség 149.284 korona 07 fillér, összesen 5.413.737 korona 45 fillér. A közgyűlést márczius 1-én tartják meg.

Vidéki bankok tökeszaporítása. A legtöbb vidéki pénzüntézet már megtartotta közgyűlését s közreadta a mult esztendő üzleti konjunkturáiról, valamint az elért eredményről szóló jelentést. A beszámolókat átlapozva, arra az érdekes tapasztalatra jutunk, hogy sok vidéki pénzüntézet új üzletágak bevezetésének és a mezevők fejlesztésének ürve alatt alaptöke emeléssel szaporítja tőkét. Ugy látszik, hogy a mult évi tökeszaporítási lüz nem aludt el s csak a kedvezőbb pénzvizonyokat leste, hogy ujult erővel ismét fellépjen. A mostani vidéki tökeszaporítások éppen olyanok, mint a mult éviéik. A tartaléktöke egy részét kihasítják s az alaptökéhez csatolják s részben új részvényeket is bocsátanak ki. Nem sokat nyer tehát az az intézet, amelyik ily módon szaporítja tőkét.

Mezőgazdasági gépkiallítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület folyó évi március hó 9-én és 10-én a Tattersallban tartandó tenyészlatvással kapcsolatosan a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete közreműködésével mezőgazdasági gépkiallítást rendez. A kiállításon való részvételre az utóbbi egyesületnél a mai napig mintegy 4900 négyzetméter kiállítási területre történt jelentkezés. És pedig a magyar gépgyárak részéről; a máv. gépgyára, a Ganz vaggongyár, Hoffer-Schranz, Kühne gépgyár, Debreczeni mezőgazdasági gépgyár r.-t., Heller és Herz, Fehér Miklós, Krasznér, Laufer József gépgyárak, továbbá a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a külföldi gépgyárak magyarországi képviselői közül pedig a Baccher és Melichar, Bassey Harris, John Fowler, Mc. Cormick, Kemma, Kellner és Schantzer, Szűcs Ödön, Hahn Arthur, Fleischl Samu, Wohanka, Gergely Károly, Frühmond Gyula és a Titania művek. Aki a kiállításon még részt óhajt venni, részvételét legkésőbb e hó folyamán jelentse be, hogy minő nagyságú kiállítási területre tart igényt. Jelentkezni lehet Thonet-udvar, telefon 84-71. A területek kijelölés és szétosztása e hó 26-án, hétfőn, fog megtörténni.

A Frankl-vasgyár nagy telekvásárlása. A Frankl A. Hermán és Fia cég, melynek a Váci-ut 4. és 6. sz. alatt vannak a telepei megvásárolta a Váci-ut 182-4-6-8 sz. telkeket 249.000 korona összevételáron. Az új telkeken a cég fölépítési nagyszabású vasnagyszerkedését.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Gróf Riza Daruvár, Schuller Rezső Hátszeg, Bogen Testvérek Debreczen, Engländer Dezső Aszód, Novák Béla Budapest, Fő-utca 71., Kádár János Nagyvárad. — Bukarestből jelentik: Michelsohn Lupu 700.000 frankkal insolvens lett.

A német birodalmi bank február második hetéről szóló kimutatása szerint az ércfedezet 69.69 millióval márkával emelkedett, míg tavaly hasonló időszakban az emelkedés 67.49 millió márkát tett ki. Mivel egyidejűleg a bankjegyforgalom 97.57 (68.30) millió márkával csökkent, tehát a status 167.26 millió márkával javult, míg az előző évben a javulás 155.79 millió márkát tett ki. Az adómentes jegyértékek, amely a múlt héten 171.05 millió márkára rugott, 336.31 millió márkára emelkedett. A két előző évben a jegybank 396.85 illetve 222.75 millió márká adómentes jegyérték fölért rendelkezett.

Felolvasás. Az Országos Iparegyesület összes székostályainak hétfőn, folyó évi február 19-én, délután 6 órakor, az egyesület helyiségében tartandó felolvasó ülésen Patóki Béla székesszévfárosi polgári iskolai tanár előadást tart Ipari vályaválasztás és munkaszerkesztésügy czimén.

Egybehívott közgyűlések.

Február 20. Salgótarjáni Közszobánya-részvény-társulat (r. k.)

Február 24. Országos Iparbank r. t. (r. k.)

Február 29. Hazai bank r. t. (rendk. kgy.) tőke-emelés.)

Március 2. Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. (r. k.)

Magyar Általános Takarékpénztár r. t. (r. k. tőke-emelés.)

Magyar Fakereskedők Hitelintézete r. t. (rendk. kgy. tőkeemelés.)

Magyar Jég- és Biztosító r. t. (r. k.)

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK“

váltóidéz és minden gyomorban ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugulást és köllkat, továbbá vérfeszítésre is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, lemjigrent, hanyásingert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a guta-ütéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.

I üveg ára . . . I frt. 20 kr.
I drb. sebtapasz I frt. 50 kr.

Székföldi minden világgrészből

Franz Dommanovics

Wien, 17. Bez. Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, február 17.

A készáru-piaczón ma csendes volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak, de azért nem zárkoztak el mérsékeltén jobb árak fizetése elől sem. A forgalom korlátolt maradt, nagynehezen mintegy 16.000 q buzát lehetett elhelyezni, amiért eleinte 5 fillérrel, később már csak 2½ fillérrel drágább árakat fizettek a tegnapiaknál. A legdrágább eladási ár 12.35 korona volt 82 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.90 koronára 76 kilós bánági buzáért. Egyéb gabonanevelék árai nem változtak. Forgalomba került 300 q rozs 10.35 koronás áron, 800 q zab 10.15 koronás áron, 400 q lóhere 78-84½ koronás árakon és 39 q luczerna 52 koronás áron. A határidő-piaczón csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg az üzlet. Kezdetben az éjjeli fagy véleményes vásárlásokra ösztönözte a kuliszt, minek folytán szilárdult az irányzat és mérsékeltén javultak az árfolyamok, később azonban, amikor kisütött a nap, az imént vásárolt kötések sűrűsége kinálták, amire aztán a mai árválás hamarosan elenyészett. Biztos forrásból nyert értesüléseink szerint úgy román, mint La-Plata tengeriben nagyobb üzletkötések létesültek; a román tengerit április végére, a La-Platát pedig júniusra várják ide; az előbbire a májusi tengerit, az utóbbira pedig a júliusi arbitrageáltak, erre vezethető vissza, hogy ma eme két terminus inkább csökkenő irányt követett. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza és az októberi rozs árfolyama teljesen változatlan maradt, az októberi buza 1 fillérrel, az áprilisi rozs 3 fillérrel javult, ellenben az áprilisi zab 1 fillérrel, az októberi zab 5 fillérrel, a májusi tengeri és a júliusi tengeri 4-4 fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	Előre	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	78	23.85—24.10
„	76	—	79	23.95—24.30
„	77	—	80	24.15—24.40
„	78	23.50—23.80	81	—
Fejérmegyei	75	—	78	23.70—24.00
„	76	—	79	23.85—24.10
„	77	—	80	23.95—24.20
„	78	23.40—23.65	81	—
Festvidéki	75	—	78	23.70—24.00
„	76	—	79	23.85—24.10
„	77	—	80	24.00—24.20
„	78	23.40—23.65	81	—
Bánási	75	—	78	23.85—24.10
„	76	—	79	23.95—24.20
„	77	—	80	—
„	78	23.50—23.80	81	—
Bácskai	75	—	78	23.85—24.10
„	76	—	79	23.95—24.20
„	77	—	80	—
„	78	23.50—23.80	81	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	20.50—21.10
„ középminőségű új	—	—	—	20.60—20.80
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	20.00—20.60
„ II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	20.80—21.00
„ II.	—	—	—	20.20—20.60
Tengeri belföldi új	—	—	—	18.50—18.60
„ ó	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 82 k 24.70 K, 100 q 82 k 24.60 K, 100 q 82 k 24.50 K felső, 4000 q 81 k 24.70 K, 300 q 81 k 24.70 K, 500 q 81 k 24.60 K, 300 q 81 k 24.60 K, 200 q 81 k 24.40 K felső, 200 q 80 k 24.80 K, 5000 q 79.5 k 24.52 K tavaszi szállításra.

Bánási: 7000 q 76 k 23.80 K tavaszi szállítás.

Lóhere: 100 q 169 K, 100 q 165 K, 100 q 158 K, 100 q 152 K mind kpf.

Luczerna: 30 q 104 K kpf.

Rozs: 100 q 20.70 K kpf. pp., 200 q 20.70 K kpf. pp.

Zab: 300 q 20.70 K, 100 q 20.50 K, 250 q 20.40 K, 100 q 20.30 K mind kpf. pp.

Tengeri: 300 q 19.90 K kocsi.

Az árak száz kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidő-piaczón kötetett.

Délsótt:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1912 áprilisra	23.66—80—66
Májusi buza	23.52—60—54
Buza októberre	22.12—28—16
Rozs áprilisra	21.18—38—8
Rozs októberre	18.64—62—78—66
Zab áprilisra	20.70—76—66
Zab októberre	17.22—34—26
Tengeri 1912 májusra	17.90—88—94—80
Tengeri júliusra	17.70—68—74—60

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.68—23.70
Buza májusra	23.52—23.54
Buza októberre	22.16—22.18
Áprilisi rozs	21.26—21.28
Rozs októberre	18.64—18.66
Zab áprilisra	20.64—20.66
Zab októberre	17.20—17.22
Tengeri 1912 májusra	17.82—17.84
Tengeri júliusra	17.62—17.64
Káposztarepeze augusztusra	31.30—31.50

Budapesti gabonaforgalom.

1912. február 15-től 1912. február 16-ig.

Erkezett Elszállított méter mázsa

Buza	6591	205
Rozs	615	—
Arpa	915	103
Zab	806	—
Tengeri	511	—
Liszt	—	9295
Korpa	—	2725

Értéktőzsde.

Buzdítás hiányában az üzlet nehezen kapott löbra. A vezető piac értékeinek ára lemorzsolódott, a helyi piacra a közüti vasutreszvény a hanyatlásával vonta magára a figyelmet. Később némi javulást tapasztalnak, mert nagy vásárlás a salgótarjáni részvényből igen jó hatást tett a piacon. A készáru-piaczón egyébként tartott áron folyt a vásár. A zárlat kedvező volt. A déli tőzsde nyugodt forgalom mellett tartott volt. A nemzetközi piacon alig volt változás. A helyi piacon javult az árnívó. A készáru-piaczón élénk. A járadékpiac üzletlen. A valuta és ércváltó változatlan. A zárlat nyugodt.

Az előzőszen kötötték: Osztrák hitel 657.75—658.25, Magyar hitel 870.75—872, Jelzálogbank 504.25—504.75, Leszámitolóbank 581.75—588, Rimamurányi 714.50—717, Kézüti vasut 816.75—820.50, Városi vasut 432.25—434.75, Hazai bank 320.25—320.50, Magyar bank 714.75—716, Salgótarjáni 740—749, Klotild 328—330, Merkur 309, Hazai sorsjegy 125, 4 százalékos koronajáradék 90.50, Hermes 370, Agrárbank 547—549, Magyar vasúti forgalmi 470—472.25, Kereskedelmi bank 4410, Iparbank 419—419.50, Fabank 231.50—233, Általános takarékpénztár 701.50—702.50, Északi közszem 416—418, Esztergom-szászfári 326.50, Kerámiai 305—309, Általános közszem 410, Atlantika 315—316.

A déli tőzsdén kötötték: Osztrák hitel 657.50—657.75, Magyar hitel 871—871.50, Jelzálogbank 504.25—504.50, Rimamurányi 717.25—718.25, Kézüti vasut 819.50—820, Városi vasut 435, Hazai bank 720, Magyar bank 715.50—715.75, Salgótarjáni 747—749.50, Általános közszem 910—914, Kerámiai 304.50—306, Merkur 308.75—309.25, Agrár 548.25—549.25, Drasche 729—731, Ujlaki 444, Czukoripar 3283—3292.

Az utózsde csak a Magyar bank részvényben volt kötés valamivel drágább áron, a többi értéket azonban elhanyagolták. Kötetett: Magyar bank 717—717.50.

„Jó étvágya lesz
Ha DIANA-SÓT vesz.“

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, február 17. (Saját tudósítónktól.) Noha a forgalom a legszűkebb határok között mozgott, az irányzat nyugodtabb lett, buza 5 fillérrel vesztett, alföldi minőségek ártartók voltak, rozs irányzata kellemesebb és teljes mértékben megtartotta a múlt szombati árakat, árpa gyenge konzumkereslet mellett változatlan, zab iránt alig volt érdeklődés, tengeri 5 fillérrel javult.

Jegyztetett buza: Tiszavidéki 12.75—13.10, bánati és bacsikai 12.55—12.85, mosoni és győri 12.55—12.65, északmagyarországi 12.50—12.60, déli vasúti 12.05—12.35, marchfeldi 11.80—12.10.

Rozs: Felsőmagyarországi 11—11.20, esopeli 10.90—11.05, pestmegyei 11—11.20, déli vasúti 10.90—11.05, különféle magyarországi 10.95—11.10, marchfeldi 10.95—11.20 K.

Arpa: Morvaországi 10.75—11.50, marchfeldi 10.25—10.60, bécsvidéki 10.20—10.50, északmagyarországi 9.80—10.75, mosoni 9.75—10.25, maláta 10—10.25, takarmány 9.50—9.75.

Magyar tengeri 9.90—10.15, Cinquantin 10.40—10.80 K.

Magyar szab: válogatott 11.20—11.55, elsőrendű 11.10—11.30, közepes 10.85—11.15, alsószeres 10.95—11.25 K.

A lisztpiacra e héten nagy esend uralkodott és az átvételek korábbi kötésekre nagyon kedvezőtlenek voltak. Csak fehér rozsliszt és fekete minőségű rozsliszt iránt volt kereslet, takarmányliszt és korpapromptszállításokra legmagasabb árakon is elhelyezhető volt, ellenben határidőkre könnyen lehetett volna 10—15 fillér árengedményt elérni.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 17. Külföldi ösztönzés híján az előtőzsdén üzletlenség uralkodott, az irányzat esendes volt, de az árfolyamok tartották. Korlátok közt az irányzat szilárd. Bánya- és Kohóvállalat, ugyszintén Salgótarjáni értékek iránt nagyobb érdeklődés mutatkozott.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 658, Magyar hitel 870, Laenderbank 551.50, Unionbank 635, Államvasut 732.50, Déli vasut 103.50, Alpesi 913.50, Rimamurányi 716, Skoda 746, Török sorsjegy 246, Bánya- és kohó 1058, Salgótarjáni 742.50.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 657.50, Magyar hitel 871, Anglobank 330.50, Bankverein 550.50, Laenderbank 551.50, Unionbank 634, Magyar jelzálogbank 504, Államvasut 732.25, Déli vasut 108.75, Dunagőzhajózási 1170, Alpesi 914.50, Prágai vasut 2820, Rimamurányi 717.50, Török sorsjegy 246, Skoda 745.50, Salgótarjáni 748, Magyar általános közszénbánya 915.

Bécs, február 17. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 109.80 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 870.75, Magyar leszámítoló és váltó részvény 586.—, Rimamurányi 717.50, Magyar cukoripar 3275.—, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 8995.—, 4 százalékos magyar földterem. kötvény —, Magy. nyereim-kölcs. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 504.50, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, február 17. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 90.65, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.95, 1860-as sorsjegy 1533.—, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 335 50, Bécsi Bankverein 550.—, Osztrák-magyar bank 1975.—, Déli vasut 108.25, Dunagőzhajózási r.t. 1165, Dohány részv. 337.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.57, Osztr. Lloyd 650.—, 4.2 sz. ezüst jár. 96.0 — 93.70 Osztr. koronajáradék 90.65, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 657.50, Union-Bank 632.50, Osztrák Laenderbank 550.50, Osztrák-magyar államvasut 732.—, Elbavölgyi vasut —, Alpesi részvény 914.75 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240,98 Lipótkohó 639.—, Török sorsjegy 246.40.

FELTALÁLOK
DÍJTALANUL
ENCIKLOPÉDIÁJA
Műszaki és ZSEBEXIKON. Olvasóknak díjtalanul küldi Molnár R. Béla okleveles gépészmérnök, hítes szabádmalmi ügyvivő, Budapest, VIII. Baross-tér 14 (a keleti pályaudvar közelében) (Telefon 172—45 Szabadalmak közszolgáltatása és értékesítése.)

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 17. (Értéktőzsde.) A mai forgalom elején a tőzsde gyöngébb volt, mert a hét vége és a Wallstreet újabb elbágyadása a kedvező politikai és gazdasági jelentések dacára realizációkra adott alkalmat. Az árfolyamok változása azonban az uralkodó tartózkodás mellett jelentéktelen volt. Erősebben csak gelsenkircheniek és luxemburgiak engedtek. További folyamatban élénk kereslet volt Kanada-részvények iránt, amelyeknek szilárdsága a többi értékre is kedvezően hatott, de a forgalom egyes bányáértéktől eltekintve, nem élénkült, mert a pénzügyi helyzete óvatosságra intett. A tőzsde a magánkamatláb újabb emelkedésére gyöngébben zárult. A készárupiacz ipari értékei meglehetősen szilárdak voltak. Napi pénz 4 1/2 százalékos és valamivel több, magánkamatláb 4 százalékos.

Berlin, február 17. Zárlat. (Saját tudósítónktól) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 206.70 Déli vasut 183.00 orosz bankjegyek 216.45, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.50, Discontó Commandit 190.70, Dinamittruszt —, Harpeni 198.00 Unifikált török járadék 92.—, 4.2 százalékos ezüst jár —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.10, Magya koronajáradék 90.—, Osztrák-magyar államvasut 154.50 Bécsi váltóár 849.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 263.20, Gelsenkircheni 205.—, Laurakohó 179.70.

Frankfurt, február 17. Zárlat. 4.20/c papírjáradék —, 4 sz. osztr. ar-jár. 95.80 Magy. ar-jár.

92.05 Osztr. hitelint. részv. 207.1/3 Osztrák-magyar államvasut 154.52 Északnyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 204.62, Bécsi Bank verein 139.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 75.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 93.95, Osztrák koronajáradék 90.50, Magyar koronajáradék 89.95 Osztrák-magyar bank 141.—, Déli vasut részvény 18.3/3, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 810.75, Union bankrészv. —.

Hamburg, február 17. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 93.40, 1860. sorsjegy 180.—, Déli vasut 18.50 4 százalékos aranyjáradék 96.70, Osztrák hitelrészvény 206.75 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 98.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.10

London, február 17. Angol consol 78.7/8

Páris, február 17. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.07, Osztr. aranyjáradék 99.20 Magyar arany járadék 94.70, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 511.—, 3/4 százalékos Olasz járadék 98.17 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 274.—, 5 százalékos marokkói járadék 531.—, 4 százalékos 1890. román köles —, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 93.90, 5 százalékos orosz járadék 106.45 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.45 4 százalékos spanyol jár. 96.35 4 százalékos unifikált török jár. 92.30 Török sorsjegy 209.50 Török dohányrészvény 360.—, Osztrák földhitelintézet 1400, Osztrák Laenderbank 601.—, Magyarjelzálogbank 541.—, Banque de Paris 17.90, Banque Ottomane 687.—, Osztrák-magyar államvasut 785.—, Déli vasut —, Meridionalvasut 597.—, Hartmangépgyár 830.—, Rio Tinto 17.82, Suererie d'Egypte 77.—, Tula 820.—, Urikányi kőszén 181.—, Chartered 36.50, De Beers 608.—, East Rand 68.25, Jagersfonten 179.50, Trans. Land Compan 39.25 Váltó Amsterdamra (rövid) 209.—, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 51.16 Olasz arany-váltó (rövid) 1/16.—, Váltó Svájcra (rövid) 71.32 Csekk Londonra 252.65 Magánkamatláb 3.—.

Uzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Folyó havi szállításra	74.—	82.—
Február-májusra	74.—	82.—
Február-augusztusra	75.—	83.—
Február-decemberre	74.—	82.—
Irányzat: Megállapodott.		
Bécsi nyersszeszjegyzés	67.—	68.—
Prágai "	65.—	65.50
Lembergi "	69.50	70.50

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	15.80—16.—
" " " " " " " "	1912. február
" " " " " " " "	15.60—15.80
" " " " " " " "	15.10—15.30
Durva korpa azonnali szállításra	15.90—16.10
" " " " " " " "	1912. február
" " " " " " " "	15.70—15.90
" " " " " " " "	15.20—15.40

Zsiradékok.

Dísznözsír budapesti	150.—151.—
" " " " " " " "	vidéki
Szalonna.	
Városi 4 drbos	129.—130.—
" " " " " " " "	3
" " " " " " " "	135.—136.—

Kőbányai sertésvásár.

Február 17. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 146—148 fillér. Fialat közep (páronkint 251—320 kg-ig terjedő súlyban) 150—152 fillér. Közep (páronkint 240—280 kg-ig) 150—152 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. február 15. napján volt készlet 17973 drb. — 1912. február 16-án felhajtott 56 drb. — 1912. február 16-án elszállított 254 drb. — 1912. február 17. napjára maradt készletben 17775 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszövetségi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától) Február 17. Előző napi eladatlan maradvány 523 drb-er tés. Pótfelhajtás 70 drb sertés, 85 drb süldő. Mai felhajtás 247 drb sertés, 96 drb süldő, 6 drb malacz. Összesen 840 drb sertés, 181 drb süldő, 6 drb malacz. Eladatott 581 drb sertés, 148 drb süldő, 6 malacz. Mai maradvány 259 drb sertés, 33 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 kg. felül életsúlylevonással 130—135 fillér. Öreg II. rendű 280—350 kg. életsúlylevonással 132 fillér. Öreg súlyú életsúlylevonással 130 fillér. Fialat nehéz 300 kg. felül életsúlylevonással 130—144 fillér. Fialat közep 220—300 kg-ig életsúlylevonással 138—188 fillér. Fialat könnyű 120 kg-ig életsúlylevonással 150—156 fillér. Huszsertés nehéz 300 kg. felül életsúlylevonással 134—138 fillér. Huszsertés könnyű 140—300 kg-ig életsúlylevonással 140—144 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 100—130 fillér. Malacz elősúlyban 130 fillér. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Hölgyek, Urak,

kiknek bármely okból arczukon, kezükön vagy testükön

pattanások, foltok s egyéb szépséghibáik

vannak és kipróbálták eredménytelenül a világ összes kenőcsseit, szappanjait, szepítőszereit és bárminő más czimen létező bőrápoló czikkeit: azoknak a legmelegebb figyelmébe ajánljuk a valódi

Erényi ICHTIOL-SALICIL-T

Nem létezik

olyan foltos, olyan pattanásos

nő vagy férfi, kinek

3 nap alatt

el nem multak volna az összes fent leirt

arczot és kezeiket torzító

bőrhíbai és

bőrfelhámlásai.

A kezelés egyszerű, mert csak este lefekvés előtt használandó.

Pattanásnál, kihámlásnál

felülmulja a világon létező összes hasonló tisztítószereket.

Egy doboz teljesen elegendő.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 3 koronás dobozokban kapható:

Erényi Béla

Diana-gyógyszertárában

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)

Több mint egy millió köszönőlevél érkezett be a világ minden részéből.

BELTINYPÉZSÉG

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Reichart Vilmos szegedi kerületi iparfelügyelőt a gőzkazánfűtők ottani vizsgáló-bizottságának tagjává; a földművelésügyi miniszter dr. Egán Imre, dr. Dóczi Jenő, dr. Ráday Gyula, dr. Utassy Béla, dr. Havas Agoston, dr. Tomcsányi Gyula és dr. Fáy Viktor fizetésellen miniszteri segédfogalmazókat fizetéses miniszteri segédfogalmazókká; a budapesti itélőtábla elnöke Józsa Tivadar budapesti joggyakorlót a budapesti itélőtábla területre díjas joggyakorlónakká; a kassai itélőtábla elnöke dr. Ladomérszky Ernő (államtudor) sátoraljaújhegyi lakost a kassai itélőtábla kerületébe díjas joggyakorlónakká; a marosvásárhelyi főügyész Albert Lukács kolozsvári törvénytudó fogházért a diecszentmártoni járásbírói jogházzal fogházórré nevezte ki. Megelőzések. A földművelésügyi miniszter Kaufmann Lajos és Gilicze József ideiglenes minőségű fizetésellen miniszteri irósegédtségeket jelen állásban véglegesen megerősítette. Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sümeghy József szegedi kerületi főigazgatói irókat a debreczeni tankerületi főigazgatóhoz helyezte át. Névmagyarosítások. A belügyminiszter Kristófi Fábán kisújszállási lakos saját, valamint Erzsébet, Benjámin, Lajos Kálmán és István nevű kiskorú gyermekei Némethre, Mair Joachim budapesti lakos saját, valamint Rózsa és Ferenccs nevű kiskorú gyermekei Majorra, kiskorú Kukuk Mihály bekési lakos Lengyelre, Benyóvits Mihály újpesti lakos Sebőkre, Selenik Paulina síogárdi lakos Sebestyénre, kiskorú Györgyics Illés makói lakos Kardosra, Müller Emil szegedi lakos Molnárra, Goldstein Izák budapesti lakos családi nevének Gellérré kért átváltoztatását megengedte. Pályázatok. A kolozsvári javítóintézetnél díjnok: állásra március 1-ig; a nagyváradai pénzügyigazgatóságnál pénzügyi szemlési állásra 30 nap alatt; Perebő közönségben postai ügynöki állásra március 8-ig; a varannói járásbírósnál telegkönyvezetű állásra 2 hét alatt; a munkási járásbírósnál hivatalos szolgái állásra 6 hét alatt; az ökörmezői járásbírósnál iróki állásra 4 hét alatt; a soproni pénzügyigazgatóságnál vámgyakornoki állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

febr. 16. febr. 17. m 6 ór

Table with columns for location (Inn, Dunna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborez, Vág) and temperature readings for various stations.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban változóan felhős és az évszakhoz képest enyhe idő volt; jelentékenyebb lecsapódások a nyugati és délkeleti részekben fordultak elő; erősebb éjjeli fagyok csak északra voltak.

A hőmérséklet maximuma 13 fok C volt Fiumében, minimum pedig 11 fok C Tátrafüreden.

Prognózis a következő huszonegy órára:

Lényegtelen hőváltozással száraz idő várható.

(Sürgöny-prog.: Éjjeli fagy, száraz.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadékmm., Hőmérséklet. Lists stations like A-Szilványa, Ungvár, Kézdivásárhely, etc.

Royal szálloda SZEGED 80 SZOBA. KÖZPONTI FÜTÉS. MÉRSÉKELT ÁRAK. Tulajdonos: DÁVID SÁNDOR vasuti vendéglős.

„EGYETÉRTÉS” politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Budapesti értéktőzsde table with columns: Allamadósság, Záloglevelek, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Borsjegyek. Contains detailed financial data for various institutions and companies.

KÜLÖNFÉLÉK.

Sirni, sirni!

Miesoda neked ez a vers? Szemét!
Nevetsz rajta, mint aki meg nem érti,
Mint hervadt virágot kezéd széjjel tépi,
Pedig belesírtam életem felét.

Ez a vers véres hús, megsebzett szivemből,
Ravatal, temetés, egy halottnak ágya.
Tengerszem, kialudt, fénytelen szememből,
Egy szegény bolondnak reménytelen vágya.

Csak nevéss versemen!
Hiszen a kacajod csak a lelkeim tépte,
Csak egy ember szenved,
Nem baj, nem kár érte!

Ki tőrődik veled, ha egy ember szenved?!

Hadd pusztuljanak el beteg, romlott szívek,
Hadd sirjanak érted sehonnai rímek!

Bükk Henrik.

(A Hertz-féle hullámokkal kormányozott lég-hajó.) Berlinből szenzációs hír indult világra. Egy Bode nevű mérnöknek sikerült kísérleteiről, amelyekkel egy négy és fél méter hosszú lég-hajót sikerült a földről kormányozni. A lég-hajó váza alumíniumból van és kausuk a borítékja és a lír szerint engedelmesen követi a Hertz-féle hullámokkal továbbított intézkedéseket. E kísérleteken való részvételre nem kevesebb, mint 60 vezérkari és genie tisztet mozgósított a német hadvezetőség.

Egy francia lap munkatársa meginterjúvolta Branly professzort, aki számára a francziák ádrónélküli villamoság tényleges feltalálásának a dícsőségét vindikálják és akitől a következő választ kaptak: — Ez a mozgósítás kissé sok, ily csekély dologra való tekintettel. A tengeralatti és a lég-hajók számára a probléma ugyanaz. Könnyű e járműveket távolból kormányozni; fájdalom azonban, legalább ma még, éppen olyan könnyű azonban valamely ellenfélnek is meggyújtani e távolból való kormányzást, ellenkező intézkedéseket továbbítva ugyancsak a Hertz-féle hullámokkal, amiknek a szóban forgó jármű éppen úgy engedelmeskedik. Az igazi probléma, az egyedüli, megtalálni annak a módját, hogy az egyik fél Hertz-féle

hullámait ne zavarhassa meg senki. Ez a probléma az, amely méltó volna minden figyelemre, ha el lehetne hinni, hogy megtalálták a megoldását, Bode és még sokan mások azonban alig tartanak még itt.

— Egyébként pedig figyelembe veendő, hogy a kísérletek redukált modellen történtek: egész más dolog lesz majd ugyanezeket a lég-hajózás valódi feltételei között megvalósítani.

— Mi haszna lehet azonban annak, hogy a lég-hajókat távolból lehet kormányozni?

— Többféle; szomszédainkat azonban valószínűleg főleg csak egy érdekli. Magától értetődő dolog, hogy egy lég-hajónak a földről való kormányozása csak egy érdek, ha senki se foglal benne helyet; különben a pilóta mindig jobban és biztonságban tudná kormányozni a lég-hajót és mindenképpen és drága felszerelés nélkül. Ugy kell tehát elképzelni a dolgot, hogy utas nélküli lég-hajókat akarnak felbocsátani, levegőben járó torpedókat, amiket a földről az ellenséges csapatok vagy erődítések felé dirigálnának. Ott azután felrobbantathatnak e robbanó anyagoktól terhes lég-hajókat, avagy pedig automatikus uton megnyithatják a jármű torpedó csöveit, avagy valami más pusztító szerkezetet.

— Tagadhatatlan, mondja talán egy kissé nem elegendő pártatlansággal a francia tudós, hogy Németország, amely humanitarius kiadókkal nem teszi tönkre magát, rettenetes összegeket áldoz fegyveranyagának tökéletesítésére. Ez az egyedüli dolog, amire Bode kísérleteiből vissza kell emlékeznünk. Egyebekben pedig természetesen, amikor akarni fogjuk, nehézség nélkül oldjuk meg azt, amit rivalisaink elértek: e ballon-torpedók — ha ugyan azok — egy percig se lesznek Németország kizárólagos fegyverei.

(Bismarck és Vilmos császár bajusza.) A „Berliner Tageblatt” most kezdte meg Hauptmann Gerhardt új regényének a közlését. A regény első részébe egy tréfát sző a költő, amelynek eredetije Bismarcktól való és különös érdekességet ad neki, hogy arról a bajuszviseletről szól, amelyet II. Vilmos kezdett viselni és amely „Es ist erreicht!” néven ismeretes az egész világon. A mese szerint ugyanis az új bajuszviselet első idejében betért a borbélyához, aki, mint a csehhez tartozó, kötelességének ismerte, hogy a divat szerint viselje bajuszát. Bismarck ránéz a mesterre és azt kérdi tőle: „Mondja, haragszik maga?” A borbély csodákozva jelentette a kancellárnak, hogy nem haragszik.

„Azért kértem — felelte Bismarck — mert ez a felfelé fésült bajusz énám az indokolatlan düh és értelmetlen ingerültség hatását teszi.”

(Kivégzés a színházban.) Jackson Georgia állambeli városban a napokban meghívott közönség előtt a színházban végezték ki William Turner néger lelkipásztort, aki egy fehér farmert gyilkolt meg. A színpadon történt a kivégzés azért, hogy a meggyilkolt családtagjainak és barátainak kényelmes alkalmat legyen gyönyörködni a gyilkos végső vonaglásában. Mialatt a színpadon a bitófát ácsolták, a közönség lassan tódult és megtöltötte a földszintet és a páholyokat. Azután a színpadra vezették Turnert, a gyilkos aggyasztánt. Olyan tapsviharral fogadták, ami rendszeren csak a hőstenornak jár ki, azután pedig arra szözlítették föl, hogy mondjon búcsubeszédet. Turner engedelmeskedett, úszintén bevalotta bűnét és végül ezeket mondotta: Honfitársaimnak, fehéreknek, feketéknek egyaránt egy jó tanácsot szolgálhatok: Ne igyatok whiskyt soha! A beszéd után nyaka köré kötötték a kötelet, néhány másodperc és meghalt. Az akasztást elsönte a szabadba tervezték, de a zápor a színházba kényszerítette a hóhért.

(Házassági cél.) Régi dolog, hogy amilyen egyszerű a paraszt a köznapi, egymásközi életben, olyannyira cifrázza a szót, ha uri körbe té ved vagy ahoz fordul. Egy szeged-környéki plébánia kapta a következő sorokat:

Kérelem.

Mélytisztelettel felkérem Fő Plébániát Bövenfelvilágosítást felszerezni magamnak az idom előti céloim elhatározásából felkérem röviden kegyeskedjék az címre az bőve felvilágosítást hogy jelenleg alapon juthatnék a legközelebbi Házassági céloimra röviden ösmertetem öhajomat!

Mertt kéntelen sorsom kényszerit családi fen tartás viszonyokban!

Kedves anyám szeme elvesztése miat kénytelen ség rávezet satóbi

Maradok mélytisztelettel

Születésem 1892 év

VI-29 az Junius 29 ón

Czimem M. P.

Pestt Megye Klabertelep

Varvamaradok!

Mindenesetre cifrábban nehez lett volna ezt megírni...

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irta: JEAN DE CARRE.

Godoi fölállt, odament a királynéhoz és hozzáhajolt.

— Azt mondom — válaszolta, hogy ha nem engedünk, Napoleon kéz alatt Ferdinándot fogja segíteni. Ezt akarod elérni?

Mária Lujza élénken tiltakozott:

— Nem, nem, nem, mindent inkább, csak ezt nem.

— Akkor hát támogass a királynál, amikor azt fogom tanácsolni neki, hogy teljesítse Napoleon kívánságát.

— Nincs szükségem támogatásra, Mánuel. Elég, ha te tanácsolod. Károly nem lát már, csak a te szemekkel.

— Neked emiatt nincs okod panasza. A beszélgetés félbeszakadt. Halkan kopogtattak az ajtón.

— Ki az? — kiáltotta a királyné.

De Godoi nem várva be a választ, kinyitotta az ajtót.

Morera Juan mutatta orrát e szavakkal: — Tudakozódní jöttem fenséged hogylétéről. Nincs szüksége szolgálataimra?

A királyné szomoruan rázta fejét; az orvos eközben hajlongva jött előre.

— Te nem gyógyíthatod meg a bajt, amly miatt én szenvedek, doktor. Egyedül Mánuel tehetné.

De la Paix hercegeg türelmetlen mozdulatot tett.

— Mi kellene már megint? — kérdezte.

— Hogy gyöngédebbnek mutakozzál, hogy jobban szeress.

— Hallod!? — kiáltott fel a kegyenc és Morera Juanra nézett. — Ki mondaná, hogy ötvenhárom éves.

A királynét fellázította a sértés.

— Szivem nem öregedett meg, Mánuel — mondta.

— Örökösen panaszkodol.

— Mert elhanyagolsz, hálátlan.

— Nem hanyagollak el; hiszen most is itt vagyok, melletted.

— Hogy keseríts, hogy sértegecs szüntelen.

— Folytasd, ha éppen kedved tartja; én, én elmegyek.

Godoi úgy tett, mintha távozni akarna. Egy könyörgő felkiáltással Mária Lujza visszatartotta:

— Maradj, többé nem fogok panaszkodni.

Letörülte könyeit, mialatt Godoi visszatért hozzá és így szólt:

— Olyan boldogok volnánk, ha nem akarnál mindig zaklatni.

— És ha te még szeretnél!

— Senki sínes, akit náladnál jobban szeressek.

Hirtelen megszéldülve a herceg letérdelt kedvese előtt. Minthogy távozni készült, nem akarta őt imént ejtett szavainak hatása alatt hagyni.

Morera Juan, aki megértette, hogy ki fognak békülni, az ablakhoz ment. A lebecsült redőnyök nyílásai között tekintetét a kertbe vetette, mely a kánikulai hőség ez órájában néptelen és esendes volt.

Amit ott látott, kétségkívül eléggé érdekelte az orvost, mert meglehetősen sokáig állt mozdulatlanul.

Csak amikor már úgy gondolta, hogy a kibékülés megtörtént a szerelmesek között, akkor fordult vissza.

— Kívánja tudni fenséged, hogy mit csinál az aszturiai herceg öfensége e pillanatban?

— Minden esetre — válaszolta a királyné, akit e szavak legállandóbb aggodalmi tárgyához tereltek.

— Az árnyékot keresi a sziget felé. Az imént pillantottam meg.

— Sétálni megy — jegyezte meg Godoi — ez nem fontos.

— Azt hiszem nem csupán sétálás okáért indult el a herceg egyedül, hanem inkább, hogy egy találkára siessen.

— Találkára?! Kivel? — tudakolta tőle a királyné.

— Kivel mással, ha nem Castrogeria szenorítával.

— Donna Margueritával?! — kiáltott fel a királyné. — Tehát nem csalódtam. Jól láttam, hogy jeleket váltottak egymással. Annál jobb, ha e esinos leány után jár. Valamennyi között a legjobban szeretem. Ismerem. Nem fog rossz tanácsokat adni Ferdinándnak.

— De ha a király megtudja, hogy a fenséges ur rossz utra terelte egy grandnak a leányát...

— Egygyel több oka lesz majd a neheztelésre.

Morera Juan eldobta álarczát. Areza átalakult. Rendszeren zárkozott kifejezését az elégedettség és a diadal kifejezése váltotta fel.

— Boldog vagyok — mondotta. — Így megelőzhettem fenséged szándékait.

— Szándékaimat! Nem értem.

— Talán nem vagyok egészen ártatlan abban, hogy szerelmeseink találkát adnak egymásnak és kétségkívül a mostanít még mások is fogják követni, mert én így akarom. Nagyon meg volnék lepve, ha egy pár nap mulva; három hét vagy három hónap mulva, esetleg előbb is, donna Marguerita nem jönne felségedhez, hogy ismétlje a bizalmas vallomásokat, melyeket a herceg ő fensége tett neki.

Mária Lujza felugrott helyéről:

— Tehát igaz, hogy te boszorkánymester vagy, orvos? Már régen keresek egy leányt, aki elég ügyes és elég ravasz, hogy be tudja hizelegni magát Ferdinándnál és kicsalja titkait.

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1912. február 18-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Lakmé.

Dalmű 3 felvonásban. Zenéjét szerzője: Delibes Le. Szövegét írta: Gondinet és Gille. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:

Nilakantha	Szemere
Lakmé	Sándor E.
Miss Ellen	Ambrusó
Miss Rosa	Berta M.
Mrs Bentson	Valent V.
Gerald	Arányi
Frédéric	Mihályi
Mallika	Payer M.
Hadj	Kertész
Homben	Hozedls
Chinai kereskedő	Juhász
Kouravar	Ney B.

Kezdeté 7 órákor.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdivatibb mozgóképpalotája. Bejárat: József-körút 31. sz. Telefon 120-48

„Slager Ciklus” II. sorozat. 10 szenzációs képpel. A lejtő közönségen társadalmi színmű. Haroz a becsületért amerikai népszínmű. Felderítő ut repülőgépen Bún és bűnhődés társadalmi színmű a felvonásban Ezenkívül több ki tűnő vígjáték, természet utáni felvételek, aktualitások stb. stb. Előadások kezdete hétköznap d. u. 3 órákor, vasár- és ünnepnap d. u. 3 1/2 órákor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása | Szájpaddentés nélküli műfogak, Tartós fogtömések. | aranyhidak, Koronák. Fogazások (altatásban is). | Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek felnap alatt megkapják műfogaikat.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Neu lehessen tudni.

Szindarab 4 felvonásban, írá: Bernard Shaw. Fordította Hovesi Sándor.

Személyek:

Mrs Clapton	Csillag
Gloria	Lenkey
Philip	Mészáros
Mr. Campton	Gál
Mab. Couans	Bartos
Bohno	Ra nai
Pincer	Pethes
Szobaleány	Keczeri I.

Kezdeté 1/2 3 órákor.

Ezto rendezés helyárakkal

Rang és mód.

Vígjáték 3 felvonásban. Írá: Szigeti József.

Személyek:

Bannai Gábor	Gál
Clarise, neje	Vizváry M.
Irma, leánya	Véradi A.
Bannai Gerő	Szecsny
Irszabet, neje	Bl. h. L.
Sándor, fiuk	Gara-mezőhy
Auerburg gróf	Ujvari
Eltel Oszkar báró	Naday
Tauer, ekszörész	Horváth J.
Weber, hajhász	Hajdu J.
Klein, kereskedő	Abonyi Gy.

Kezdeté 1/2 3 órákor.

Holnap, vasárnap, 1912 február 18-án a FŐVÁROSI VIGADÓBAN az idei farsang legnagyobb ELITE ÁLARCOS-BÁLJA.

A Pesti izr. nőegylet javára

éjféli művészbararé.

Előre váltott belépőjegyek á 4 kor. kaphatók az ismert elárusító-helyeken; ezto a pénztárnál 5 korona. Kezdeté 9 órákor.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Ma vasárnap, február 18-án két előadás. Délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárakkal és este 8 órákor

DANNY GÜRTLER

az utolsó bohém

bucsu-fellépte.

Azonkívül:

Adelaida & Hughes

RÉCSEY MARISKA

Idette Brémonval

és a többi februári attrakció. — A téli kertben Royal-Cabaret. Belépődíj 1 óráig 1 korona 1 óra után nincs belépődíj. Kuko Vince és zenekara hajnalig muzsikál. 40 új, szenzációs ének- és táncattrakció.

Minden csütörtökön, ünne- és vasárnap délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárú nagy családi előadás, a teljes műsorral.

PALACE ÉTTEREM =

és KÁVÉHÁZ

CAFE RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.

Esténként	Palace soups
tolnai Korodi Gyula	személyenként
muzsikái.	3 korona.

Fővárosi Orfeum

VI. Págymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma, vasárnap:

2 nagy 2 előadás 2

Kezdetük 1/4 és 3 órákor.

Mindkét előadásban az

impozáns februári műsor

Délután mérsékelt helyárak.

Jegyelővétel délelőtt 10—11-ig és délután 3—6-ig a nappali pénztárnál. — Legközelebbi d. u. előadás vasárnap február 25-én.

ÁGYTOLLAK, „MARABU”-hoz

VII., Károly-körút 7. Ágytoll-góztisztítás. (Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még sznap 100 díjtalanul eszközöztetik.

Csokrok, koszorúk

kerti és egyéb díszítések a legszebb kiviteiben, mérsékelt áron készíttetnek

Kmoskó Mihály

virágkereskedése

Budapest, VI., Eötvös-utca 6. szám.

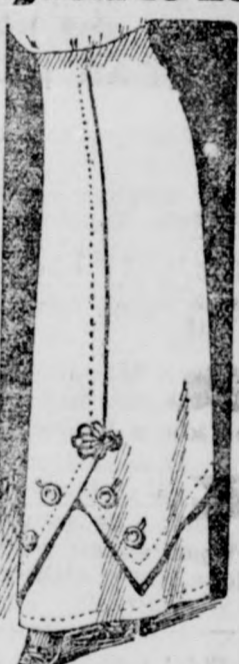
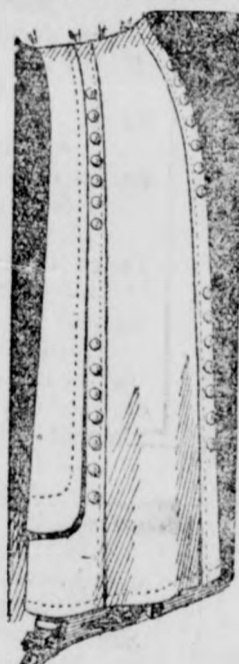
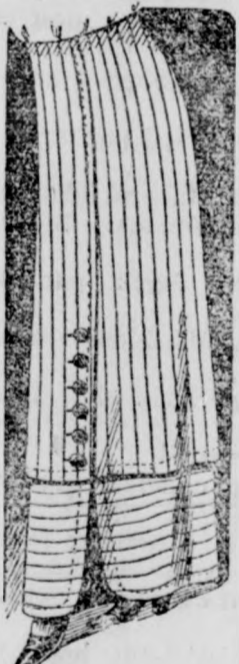
Növénytelep és kertészet

Budapest, I., Budafoki-ut 48. szám.

Alapítatlan 1891. Telefon 99-72. sz.

Tavaszi ujdonságok!

Zita 5 korona. Valéria 8 korona. Josefa 10 korona. Augusta 15 kor.

Rendkívül fess szabású alj, selyem zsinór és borítás díszszel. Jominszerű uri ruhakelméből, szolid esik mintázatú, szürke és barna színekben 5 kor. Prima szövésűvési homespunból elszakíthatatlan tartós minőség, mutatós, világos, közép és sötétszürke, drapp, barna és olivzöld színekben 5.50 kor. Egyszínű felposztóból, szürke, barna, oliv, fekete és tegethó színekben 6 kor.

Ezen legújabb szabású és izlésesen díszített alj minden alakra rendkívül előnyös. Angol divatelméből kítűnő szürke, barna és oliv színárnyalatokban 8 kor. Finom diagonál kosztümkelméből szürke, drapp és barna színekben gyönyörűen mintázva 12 korona.

Elegáns, kiváló szép szabású divatalf, kivitelesen művésziessen szép. Prima kosztümkelméből szürke, barna és drapp mintázatokban 10 kor. Gyapju-seviotból, fekete, sötétkék, barna, zöld és krém színekben 13 kor. Finom angol kosztümvöetből, szolid mintájú, szürke, drapp és oliv színekben 16 korona.

Elsőrangú divatujdonság. Prima gyapju-kelméből, sima fekete, sötétkék, barna és zöld színekben 13 kor. Utolsó divatu finom angol kelméből, szürke, barna drapp és oliv színösszeállításban 16 K. Finom női perviendből, fekete és sötétkék színekben 13 korona.

Írásbeli rendelvényeknél minden darab kiváló figyelemmel lesz elkészítve és utánvét mellett postán expedálva. Cégünk évek hosszú során elismert megbízhatósága és mai kiterjedtsége biztosítékot nyújt arra, hogy tőlünk minden vevő meglegegedéssel veszi át rendelvényét. Kérjük b. kívánságait pontosan leírni, azaz a schluss- és csipőbőséget, az alj hosszát elől, oldalt és hátul, valamint a színt és az árat. Magyar levelezés!

Uj címünket kegyeskedjenek tudomásul venni!

Magyar levelezés!

ZUR SCHOSSENFABRIK mostantól Bécs, Mariahilferstrasse 51.

SZINNHÁZAK.

Vasárnap, 1912. február 18.án.

NÉPOPERA.

Délián mérsékelt helyáraz.

Furulyás Jancsi.

Operett 3 felvonásban Szövegét írta: Maurice Vaucadre és Georges Mitchel. Zenéjét szerzte: Louis Ganne. Ford.: Bródy Miksa

Személyek:

Furulyás Jancsi	Pajor
Yoris költő	Szantó
Pippermann	Mátrai
A felesége	Hikisch K.
Lisbeth, a leányk	Serák M.
Vilmos, portás	Marosfy
Katóka, a felesége	Sébök I.
Van Port	Vajda
Toniudorff	Fehér
Loskitsch	város-karessai
Steinbeck	atyak Székely
Kortieff	Gardácska
Petrovics, városaty	Pécsai
Tantudorffné	Lehner M.
Loskitschné	Krasznai M.
A piperepuszó	Kalocsainé
Van Quatsch	Szalay
Ormeester	Ódry
Ejeli ór	Sugar
Polgár	Loránd
Katty	Sohajda
Holtigo	Stoll B.
Wanxel	Czibor

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárazakkal.

Szibéria.

Zenés dráma. Irt: Luigi Illica. Fordította Harsányi Zsolt. Zenéjét szerzte Umberto Giardano. A zenekari vezényli: Grosskopf Márk.

Személyek:

Stefána	Andréja
Vassili	Pogány
Gelby	Gabor
Vallcin	Róna D.
Nikona	Gieviczky I.
Alexis	Hajagos
Miklinsky	Andor
Iván	Marosfy
Ery fatal leány	Lezard A.
Az invalidus	Mátrai
A kapitány	Fehér
A káplár	Székely
Ery kozák	Andor
Másik kozák	Czibor

Kezdeté 1/8 órakor

VIGSZINHAZ.

Délián mérsékelt helyáraz.

Taifun.

Színmű 4 felvonásban. Irt: Lengyel Menyhért

Személyek:

Tokeramo	Hegedüs
Joshikawa	Vendrey
Kobajasi	Szerény
Hirozari	Karnati
Yr. Omayi	Sarkadi
Jokomo	Kemény
Ditamaru	Bárdi
Amamari	Zzoldos
Mirako	Gyöző
Iiona	G. Kerész E
Hempel Teri	Gazsi M.
Bruck	Tapolczai
Lindner	Góth
Törvényszéki elnök	Fenyvesi
Ugyész	Stella
Védő	Balassa
Tolmács	Szatmári
Esküdt	Tanay
Teremőr	Kassay

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárazakkal.

Györgyike, drága gyermek.

Színmű 3 felvonásban, 4 képből Irt: Szomorú Dezső.

Személyek:

Mikár Ferencz	Góth
Mikár Ferenczné	V. Harsányi
Györgyike	Sz. Varsányi L.
Anna	Mészáros G.
Stefi	Lánczy M.
Hübner Félix	Fenyvesi
Telesánszky László	Tanay
Glanz Hugo	Kemenes
Favits Lóri	Rónarékyné
Ida	Molnár
Virágáros leány	Szomy M.
Soffőr	Bogyó

Kezdeté 1/8 órakor.

VARSZINHAZ.

Nincs előadás.

Györgyike Drága gyermek.

KERPEL:

kézfinozítót.
arczfinozítót.
poudert.
használ.

Kerpel kézfinozító a kezét 3 nap alatt bársonysimává és hófehérré teszi ... 90 fillér.

Kerpel arczfinozító elmulaszt szepelőket, májfoltokat, pörösenéseket. Szépit, fiatalít ... 2.50 K

Kerpel arczfinozító-pouder a legjobb pouder a világon, szabadszemmel nem látható ... 2 K

1 kézfinozítót, 1 arczfinozítót, **Kerpel-gyógytár** Budapest, V., Lipót-körut 28.
1 poudert franco küld :: ::

Méry Béla
hangversenyirodája, József-tér 11.

Csütörtökön márc. 7-én — Royalterem —

Hoehn

Alfréd 2-ik zongoraestélye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál József-tér 11. szám.

Pénteken, márc. 8-án, Zeneakadémia nagyterme.
A Budapesti British-American-Governesses Home
(Király-utca 54) javára

Cahier és kir. kamarazeneés és Szigeti

Jóska hegedűművész kettős hangversenye.

Jegyek: 12, 10, 8, 6, 4, 2 kor. kizárólag MÉRY BÉLANÁL József-tér 11. szám.

Pénteken, március 15-én — Royalterem:

CSEHVONÓS

négyes SZLÁV - ESTÉLYE.

(Kamarabérlés 5. sz.)

Jegyek 10, 6, 4, 2 koronáért kizárólag Méry Bélánál József-tér 11 szám.

FRANZENSBAD
legelső láptüzdő a világon, kitűnő sziv-gyógytűrdő.
Só-forrás
erv. ajánlja a légző és emésztő szervek idült hurutja, influenza utó. bajai, emésztési gyöngesség idült hólyaghurut, idült női bajok ellen.
Természetes franzensbadi sprudel-só
könnyen oldó, savkötő, hűgnyajtó. nagyobb adagokban teljesen fájdalommentesen használható. — Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, ásványvízkereskedésekben.
Vezérképviselőség:
Alte k. k. Feldapothek Wien, I. Stephansplatz 8.

Benes Károlyné
VI-ik ker., Teréz-körut 26. sz.
alatt levő elsőrangú angol és francia női divattörzsművelő kapucsa-csalatos csodaszó
szabászati- és varrodafelintézetében
a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig. á. n. 2 óratól 6-ig eszközölhetők.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.
Elnök: Herceg Windischgraetz Lajos.
Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül
**Legbecselesebb és legalkalmasabb
! alkalmi ajándék !**
Társaságunk által forgalomba hozott borok kiválóság :: és eredetiségben felülmulhatatlanok. ::
5 klgmos bérmentes postakosár
2 palack 0.5 literes 1904. évi zamatos szamorodni és
2 . 0.5 . 1906. . két puttonos asszu és
1 . 0.5 . 1904. . három puttonos asszu
együttesen korona 17.20.
3 palack 0.7 literes 1901. évi szagos kiváló szamorodni korona 7.40
Központi iroda:
Budapest, V., Teréz-körut 25. sz.

A három legújabb ! ! ! szó: Wrabetz „Excelsior” étterme A főváros legszebb étkezője
Rákóczi-ut 72., a Népoperaival szemben. Havi ebédhírlotok és ülfogásos ebéd 2 kor. a Souterrainban.

SZINHÁZAK

Vasárnap, 1912. február 18-án.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költői elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenejét Heltai Jenő verseiroszerző; dr. Kacsóh Pongrac.

Személyek:

Kakoricza Jancsi	Berky L.
Iluska	Soós M.
A gonosz mostoha	Tárnoky G.
Strassamester	Sajo
Bago	Toth
A falu csöze	Sáfrány
A francia király	Rátkai
Királykisasszony	T. Harmath
Tábornok	Kiss Pál

Kezdeté 3 óraker.

Este rendez helyárakkal.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenejét szerző: Jacobi Victor.

Személyek:

Harrison	Boross
Harrisonné	Erdel B.
Lucy, leánya	Harmath L.
Rottenberg gróf	Latabár
Fritz, fia	Rátkai
Miries Tom	Király
Koresmáros	Kovács
Hajóskapitány	Krasznai
Bessl, szobaleány	Fedák S.
Sam, pinczer	Csizér

Kezdeté 1/2 8 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A varsányi csata.

Komédia 4 felvonásban. Írta: Farkas Pál.

Személyek:

Báró Szomolnok	Szirmai
Oszkár	Kertész
Jenő	Jakabffy
Edith	Gombaszögi
Jóán	Toth Irma
Barndis, kapitány	Dobi
Renneval, tohadn.	Törzs
Haller Antal	Petheő
Zador Herbert	Sebestyén
Eszme Lajos	Vágó
Tüzmeister	Körmeny

Kezdeté 3 óraker.

Este rendez helyárakkal.

A guyyacsora.

Dramai költemény négy felvonásban. Írta: Sem-Beneil. Fordította: Erdős Róza.

Személyek:

Gianette	Törzs
Nero Chiaramentesi	Kürthy
Gabriele	Kertész
Tarnaquind	Csizér
Az orvos	Petheő
Calandra	Huszár
Nuncio	Körmeny
Lapó	Kós
Fgy szolgál	Hegedűs
Guerra	Győző
Lisabetta	Nagy Teréz
Laldemima	Zala Karola
Fiametta	Zikó Irma
Christia	Csatsy J.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

Első levél

Holnap jön a második.

Tolna, január hó 30.

Budapesti bank

részvénytársaságnak

Budapest.

Tisztelettel értesitem Önöket, hogy egy Vadász nevű utazó nálam járt és eladott Erényi sós-borszeszt. Én abban a tudatban, hogy „Diana” vettem tőle.

Csak utólag értesültem, hogy Erényi radium, daczára annak, hogy „Diana sós-borszeszt” mutatva, kérdeztem, hogy: „Ezt árul?” Ő azt mondotta, hogy igen. Kérem tanácsukat, mit csináljak.

Lusztig Lipót

vegyeskereskedő.

TROCADERO

Telefon 15-10

VII. KIRÁLY-UTCZA 77.

Pénztáryitás 5-ker

NEMZETKÖZI KABARET.

A teljesen új februári szenzációs műsor.

Kaldern Behrens Hermann Strebel

a düsseldorfi Apolló színház a legjobb német szalon-

starjának rövid vendég szereplése humorista.

Dassy Dolly! Elly Bach!

„Beim Zahnarzt” „A trampli”

Bobozat Grünwald és Brahmertöl Oktáv Ferreritől

Regia Matignon Sisters Daising

Clautelise Cosmopolite tanczkettős.

Professor „608” Komédia Hoske v. York.

Ezenkívül még 14 új szám fellépte. 12-1 óráig tánc-

atrakció szabad bemenettel. 1-5-ig koringöverseny

szingányzenekar kísérettel. Jegylovétel Zipsper és Königl. An-

drassy-ut 4.-szám. Kezdeté 8 1/2 óraker.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31

110-22 : TELEFON : 110-22

Előzetes jelentés:

MAX PALLENBERG

vendégjátéka

Gustav Kadelburg „FAMILIE SCHIMEK”

czimű bohózatában

Joh. Nep. Zawadil . . . MAX PALLENBERG

Jegyek ezen előadásokra elővételi díj nélkül már most vált-

hatók a Royal-Orfeum jegypénztáryánál.

ABBAZIA.

BRISTOL-SZÁLLODA

ELSŐRANGU HÁZ.

MÉRSÉKELT ARAK.

CSILLAG BÉLA

SZÁLLODÁS.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 9 óraker. Ujdonság: 11 óraker.

HALLÉKTALANOK MENHELYE!

9 óraker.

A GORDIUSI CSOMÓ

Bohózatok, írta: Gligler és Tauszig, ford. és átdolg. Steinhardt.

STEINHARDT és HUNYADY új kuptlékkal.

Vasár- és ünneppalok délután mérsékelt helyáru előadás.

Kezdeté fél 4 óraker. Ejjel után a remek telikertben Sárközi

Pista zenekara, cabaret- és tancz, belépti díj nélkül. Jegyek:

d. é. 10-1-ig és d. n. 9-6-ig a mutatásban és egész nap a Hirsch

főle nagytörsében és a Hungaria-fürdő pénztáryánál kaphatók.

PYRAM

CIPOKREM A LEGJOBB
GYARTJA
BENES TESTVEREK GYOR

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőz-
fűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.

Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi Perzsa és Smyrna szőnyegek

nagy választékban kaphatók, budapesti la-
kóknak árfel-
emelés nélkül részletfizetésre is.

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32.
(az udvarban.)

NEM BÉRLI

a részletfizetés leple alatt,
hanem azonnal Öné a

ZONGORA

10 fős havi rész-
letfizetés mellett,
de csak ha

REMÉNYI MINÁLY

a Magyar Királyi Zeneakadémia szállító-
jánál veszi azt meg.

Budapest, VI., Király-u. 58.

Telefon 87-84. Telefon 87-84.

Kérjen „Árjegyzéket” és „Prospektust”.

Finom uri fehérneműek
legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat czégnél

VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN

Alapítványt 1848-ban.

Magyarországi igazgatóság Budapestén

V., FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZ.

(Saját palotájában)

Eltfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös és díjaz feltételek mellett. A „Gresham” költségvetésével kiválóan liberalizált. Kétségbeesett ügyvitelének és megítélésének. Lényegében (szavakkal) következtében előálló halálesetekben — ha a biztosítás már 3 évig fennáll — a társaság feltétlenül kártérítést nyújt, pótdíj fizetés köztelenség nélkül. Felelőtlőtől köztelenség nélkül kivételként a biztosítás érvénybelépésekor azonnali kártérítési közzelazatosságot vállal: engedélyesség, párbaj vagy bírói ítélet folytán előálló halálesetekben.

Vagyonszám 1910. decz. 31-én	261.866.657.15
Ervényben levő biztosítások	610.003.000.—
Biztosított feleknek fizetett kártérítés	642.829.227.02
A magyar üzletre tartalékba helyezendő összeg	26.764.941.50
Magyar értékekben tényleg elhelyezett díjtartalék	28.042.252.10

Fenti levelet csak azon szempontból találtuk czélszerűnek leközzölni, hogy a bevásárlásnál okuljanak a kereskedők és hogy a nagyközönség ne legyen becsapva különféle utáztatokkal. Ugyanis csak „Diana” jellezzel ellátott sós-borszesz „valódi.”

44 filléres üvegekben mindenütt kapható.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912. február 18-án.

BUDAPESTI SZINHÁZ

Délután mérsékelt helyre.
Az ártatlan Zsuzsi.
 Operette 3 felvonásban. Írták: Antoni Mars és D'Esvalliéres. Zenedő szerzője: Gilbert, Fordította: Mérei Adolf.
Breméliek:
 Das Anbrats Konrad Szöveghe Delphine, felesége Veszpréminé Jaqueline a gyer. Radó N. Hubert a meksi Szalay Henő Boleslurette Fekete Pomerai, gyáros Szabolcs Szanna, felesége Kóry Klára Charenze, magánzó Kellér Rose, felesége Kórmendy J.

Kezdeté 3 órakor.
 Este rendez helyre:akkat
Mlle Adoree-Via Villany
 a világhírű meztelen táncosó társulatja.
 Utána:
Szép Heléna.
 Operette 3 felvonásban. Zenedő szerzője: Offenbach.
Breméliek:
 Heléna hűry K. Paris Gyöngyi J. Menelaus Szabolcs Chachas Szőregh Arammon Kellér Achilles Kellér 1. Ajax Szalay

Kezdeté 1/2 8 órakor.
URANIA SZINHÁZ.
 Délután mérsékelt helyre.
A diadalmas Amerika.
 Kezdeté 1/2 4 órakor.
 Este rendez helyre:akkat
Skócia.
 Kezdeté 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM VII. Erzsébet-körút 21. Telefon 110-22.

Ma vasárnap, február hó 18-án
két előadás
 d. n. 3/4 órakor mérsékelt helyre nagy családi előadás a teljes műsossal. Este 8 órakor: a februári vas műsor.
Este 8 órakor:
 Danny Gürlér az utolsó bohém bucsufelépése. Adelaide & Hughes, Réosy Mariska, Idette Brémónval, Kar Yon, Christy & Willis, Ostromállapot! Ascher Leó operettje: Szerelmi házanság bohózat. K. Solti Hermin és Virágh Jenő új kuplékkal és a többi szenzációs attrakció.
 A téllertben Royal-Cabaret Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kukó Vincze és zenekara.** Bal-mabille. Keringő versenyt. Táncz hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.
 Minden esütőrtökön, vasár- és ünnepnap délután 3/4 órakor mérsékelt helyre nagy családi előadás teljes műsossal.

APOLLO-PROJEKTORAF

Városmajor-utca 1-2. Telefon 68-29.
Utolsó hét:
Feleségem hü asszony
 kinema-sketch. Írták: Bródy Miksa és Martos Ferencz.
 Február 19-től február 21-éig kizárólagos előadási joggal
Az orvosok
 társadalmi dráma 3 felvonásban.
 Péntek 1912. márczius elsejétől
Uj kinema-sketchs.

Városmajor szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 54. szám.
 Telefon 88-89.
 A kis Svábhegy lankás hegyoldalán, óségi aranyas park közepén, remek kintással a budai hegyekre. Ozonduz levegő. Budapest legeszebb területe. Harmincz, kényelemmel berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg családi otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógykezelés összes eljárásai. Szén-savas, sós, mór, fenyő, villamos és fényfürők. A szanatórium-ban rendelkezik: **onésztészettek betegségei, anyagsere bántalmak, cukorbetegség, máj, epékó-bajok, vesebajok, neurasténia, hájgerinczsorvadás ellen, soványító- és hizlókúrák esetére.** — Igazgató-főorvos: **csoronyfalvi dr. Kozmutza Béla.** Felvételi a szanatórium-ban egész nap.

PETROLNERUDA
 A LEGJOBB HAJÁPOLÓZER
Neruda Nándor
 C. S. KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ
 BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS U. 7.

Weinberger és Fodor

az összes sportcikkék áruháza.

Téli sportcikkékben, sportöltözékekben
 speciálisták
IV., Haris-bazár 4.
 Telefon: 113-59. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

OLÁH GÁBOR:
KORUNK HÖSE
 Verses regény.
 Ára 3 korona.
 Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT.
 Kapható: Lempel R. könyvkereskedésben (Wodianer P. és fia r.t.)
 Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

36-ik
 Racz Laci cigánykirály teljes zenekarával estente hangversenyek

Skalon
 Kávéház
 Andrassy-ut 12.

HAGGENMACHER SZT. GELLÉRT-SÖR

osapolása:
 Egyed György I., Krisztina-tér, Zöldfa-vendéglő.
 Markovits Domonkos I., Dóroentel-tér 5.
 Kubinek V. II., budai Vigadó.
 Borovszky L. II., Fő-ut 88.
 Szűcs Jenő III., Zsigmond-utca, (Lukács-fürdő mellett.)
 Hlatky Sándor III., Fő-tér 2.
 Göttler L. IV., Veres Pálné-utca 11.
 Raposa István (Nemesák M.-né)
 IV., Egyetem-tér.
 Bertha Gyula V., Lipót-körút 21.
 Schöck M. V., Lipót-körút 13.
 Wagner V. VI., Andrassy-ut 44.
 Kottinger J. VI., Terezh-körút 17.
 Waltz György Kéményseprő-vendéglő, VI., Aréna-ut 106.
 Sipos Benő VI., Király-utca 100.
 Özy. Jahn Edene VI., Király- és Valeró-u. sarok.
 Schneider L. VII., Király-utca 7.
 Szeles J. VII., Damjanich-utca 23.
 Hantzman Janos VII., Thököly-ut és Aréna-ut sarkán.
 Waschata Gyöző VIII., József-körút 46.
 Schmidtoffer Vilmos VIII., József-utca 46.
 Wehrmann Béla VIII., Baross-utca 7.
 Vozér Péter VIII., Népszínház-u.
 Apolló-színház
 Bernhardt Mária IX., Ferencz-körút 13.

FOGAK

amerikai fogsorok a szájbán erősen beillesztve, természetes kivitelben 4 koronától feljebb. :: :: ::
 Mint különlegesség: Amerikai aranykoronák és hidak, a legideálisabb szájpádlás nélküli levehető fogpótlás. Rossz vagy törött fogsorok a legjutányosabban lesznek átdolgozva. Fogsorjavítások rögön elkészítetnek. **Fogtömések** (Plombák) arany, porcelán, ezüst és ezemethől fájdalom nélkül (injekcióval). — részletteltesre is 15 évi jótállással.
Dr. Kalinovszky L. fogorvos specialista szájb- és fogbetegék részére. Budapest, VII., Rakoczi-ut 62. I. em. 3. Hársta-utca sarok. Házzámra és címre figyeln! tessék.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
 levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
 Budapest, IV., Párisi-u. 5.
 (Főpostával szemben)

FOLIES CAPRICE

Téli helyiségei: Révay-utca 18. szám.
 Igazgató: Koltai Henrik. Főrendező: Rott Sándor.
 Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.
 Ma
 Ujdonság!
„Modern Massage“
 Hygienikus bohózat 1 felv. Írta: Satyr. Rendezi: Rott S.
 és
„HOFJAGD“
 Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-12 és d. n. 3-6-ig. Hirsch nagyüzem Andrassy-ut 19. és Sopronyi nagyüzemében Rakoczi-ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti „Casino de Parisban“ teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakcióinak felleltével.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben
SALAMON JAKAB és T^a czégnél Budapesti,
V. Erzsébet-tér 5. szám.
 TELEFONSZÁMOK: 73-98, 73-97, 73-96, 73-95.
 TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

Heti műsor:

Február hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népopera	Vigaszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Várszínház	Urania	Hangversenyek
19 Hétfő	—	Himty dalai	Quo Vadis?	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A rablólovag	Mlle Adoree-Via Villany tánc-előadása Szép Heléna	—	Hogyan készül az ujság	Dona da Vigado (M)
20 Kedd	Tosca	Judit	Sevillai bohócy	Csütri	Leányvásár	A gunyvacsoza	Mlle Adoree-Via Villany tánc-előadása Szép Heléna	—	Hogyan készül az ujság	Isaye Royal (R)
21 Szerda	Samson és Delila	Tartoffe	Szibéria	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A rablólovag	Mlle Adoree-Via Villany tánc-előadása Szép Heléna	—	Hogyan készül az ujság	Burmester Vicsadó H. Kér-Szántó Royal (R)
22 Csütörtök	—	Rang és mód	Furulyás Jancsi	Csütri	Leányvásár	A gunyvacsoza	Mlle Adoree-Via Villany tánc-előadása Szép Heléna	—	Hogyan készül az ujság	Szojyer-Vurucz-Rozsa, Royal (H)
23 Péntek	Pitangó-kisasszony	A ez rnő	Rigolettó	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A rablólovag	Mlle Adoree-Via Villany tánc-előadása Szép Heléna	Himty dalai	Hogyan készül az ujság	Waltman Vigado (H)
24 Szombat	Nyugal leánya	A ez rnő	Szibéria	Csütri	Leányvásár	A rablólovag	Mlle Adoree-Via Villany tánc-előadása Szép Heléna	M.ry-Ana	Az országos szimfonikus akadémiá előadása	Strausz-Sio ner Royal (L)
25 Vasárnap	Délután: Rózsaszalag Este: —	Himty dala A ezrnő	Furulyás Jancsi	Papa Györgyike, drága gyermek	A kis gróf Leányvásár	A kis kavóház A gunyvacsoza	Grot Schlesinger Mlle Adoree-Via Villany tánc-előadása Szép Heléna	—	—	Lóky Mária Royal (H)

Jelzálogkölcsonökre, konvertálásokra,

első és második helyü kölcsönökre a becsérték 90 %-a erejéig, továbbá adás-vétel közvetítésére ajánlom alulírott céget fűvárosi, vidéki házakra, telkekre és földbirtokokra. Referenciának hivatkozom 25 éves gazdasági és építkezési tapasztalataimra és polgártársaim osztatlan bizalmára és Budapest pesti részének 2632., 2633., 2630., 2651., 2637., 4398. helyrajzi számok alatt felsorolt bérházaimra.

16232

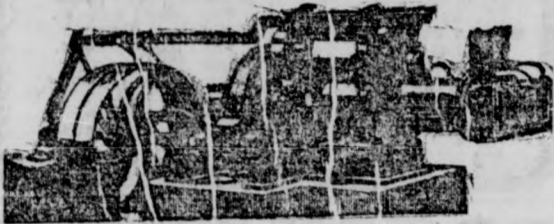
Kiváló tisztelettel

STRAUSZ ADOLF

törv. bejegyz. ingatlan-forgalmi és jelzálogkölcson-közvetítői iroda
Budapest, VII., Aréna-ut 17. sz.

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részv.-társulat.
Budapest VI., Aréna-ut 130. sz.

Külön osztály:
téglyagári gépek.

Gyárt:
Falitégla és cserépsajtókat, téglyagártó-és agyag megmunkáló-gépeket, legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivitelét és teljes téglyagári telepek létesítését.

Tervek és kiűtségtetések díjtanul. ELSŐRANGU REFERENCIÁK.

MILL TELEP
NAGYOS7

KÖZÉPEUROPA
LEGNAGYOBB

SZÖLŐ
IS-
KO-
LÁ-
JA.

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,

Vajda-féle tojóport.

Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:

Főhercegi udvari gyógyszerár
Alcsut.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva:

3956. sz. a

Törv. védve.

41. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatásu szer a lovak kólíka betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszázrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólíka gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. Ellismervény.

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólíka megbetegedése ellen feltalált és összeállított gyógyszert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő gygyeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.

(P. H.)

Littke, Oberst s. k.

Pompás
dizsmű-
ujdonság

JAMES D. LINTON 36 REMEK,
SZINES KÉPMELLÉKLETÉVEL

SHAKESPEARE

Remek
ajándék-
könyv

A VENECEI KALMÁR

◆ FORDÍTOTTA ◆
RADÓ ANTAL

A halhatatlan brit költő remekműve ragyogóan fényes kiállításban, az örökbecsű dráma 36 jelenetének művészi szines mellékletével szenzációs ujdonsága a magyar könyvpiacnak.

Ára diszes borítékban fűzve 24 K

Kiadta az ATHENAEUM Irodalmi és Nyomdai Részvénny-Társulat. Kapható minden könyvkereskedésben.

LEGALKALMASABB AJÁNDÉK!

Legújabb divatu amerikai estély czipőink. Legizlésebb kivitelü és elsőrendü minőségü férfi-, női és gyermekczipőink

Igen tartós sport- és vadász-czipőink.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

uj czipőáruházunk a királyi bérpalotában
IV., Kigyó-tér 1. szám.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.

ÜZLETEK: Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz.
Budapest, VII., Erzsébet-körut 42.

Kérje képes árjegyzékünket.

Kérje képes árjegyzékünket.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta
téglaégetőket, cseréptéglagyárakat, cha-
motte-gyárakat, mészégetőket, magnosit-
műveket, tüzelőberendezéseket, gyárkémé-
nyeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-
csapaggyal és szabadon-
futóval, 3 és 5 évi jótállással,
minden árfelelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári
árakon havi 12 és 15 koro-
nás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső
gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konu-
szókat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított **nagyban eredeti gyári áron** szállítunk
vidékre is barcová

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegy-
zékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

TRIQUET PAUL GABRIEL

„PRIMÉR-ELEM“

című, 40966. sz. magyar szabadalma eladó, illetve
gyártási engedély vehető. Bővebb felvilágosítást nyújt:
Fehér Dezső okl. gépész mérnök, hites szabadalmi
üggyvivő, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 10.

Legolcsóbb és legjobb hatású hashajtószer.

NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI

(NEUSTEIN-féle ERŐSÉBET-labdacsok.)
E pillulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre
becsülendők; mertek minden **ártalmas anyagotól, az**
alétsil szorvektól bajjalnál legjobb eredménnyel használ-
tatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer
szó jobb a melléte oly ártalmatlan, mint a pillulák a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt
még gyermekek is szívesen veszik.
Egy 10 pillulát tartalmazó doboz 30 Hflér, egy tükör, mely 3
dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor., 2 ker. 45 Hfl.
előleges beküldés mellett egy tükör bérmentre küldetik.

ÓVÁSI Utazásoktól különösen óvakodjunk.
Kerjünk határozottan **Neustein**
Fülöp hashajtó-labdacsot. Valódi csak
ha minden doboz törvényileg bejegyzett véd-
jegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent-
Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” alá-
írással van ellátva. A kereskedelmi törvény-
székileg védett csomagjaink aláírásunkkal van-
nak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP „Szent Lipót”-hoz
címezett gyógyszerára, Bécs, L. Plankg. a
Kapható: **Budapest, Török J. gyógyszer-
ára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 28. sz.**

Gummi-övszerek

legfinomabb francia
gyártmány 12 db.-ként
1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara
gummi-nólyad
6 darab 3.50 korona,
12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab
3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm.
12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 db legfinomabb 4 korona.

IRRIGÁTOR zo áncszozott vagy üvegben teljesen
felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők Gummiharisnyák
tegnagyobb választékban, mérték után is készítenek.
(havibaj ellen) 6 darab betéttel
darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.

„GLORIA-ÖV” darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.

Neumayer Lipót
Készít, gummiárak és betegápolási cikkek raktára
V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:
VI. Váci-körút 1. (ARKERKÖZ), VII. Rákóczi-ut 3. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

DARANYI LEGUJABB MODELLŰ Számoló

ÉS LÁTHATO IRASU
Összeadógépei

nem szorulnak reklámra.
Díjmentes
bemutatás
az ország
bármely
helyén.
Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA

Első Magyar Számoló- és Összeadó-
Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási
és Iparbank részvénytársaság árusztálya

Budapest, VI., Váci-körút 37.

Steiner József és Fia

BUDAPEST.
Gyár, főüzlet és iroda: IX., Vámház-
körút 9. szám. Telefon 65-32.

Fióküzletek: VI., Király-utca 70 (tele-
fon 16-03), IV., Kecskeméti-utca 14 és
Regi posta-utca 13. II. ker., Fehér-
vari-ut 11-13. IX., Lónyay-utca 41. szám.

Gőzüzemre berendezett finom sütőde, cuk-
rázda és piskótagyár. Alapították 1872. évben.
Napot friss sütemény. — Különlegességek
készszerűtlenek

Részletfizetésre is!

Látható irasú
Ujlaki írógépek

Árjegyzék kívánatra. Árjegyzék kívánatra.

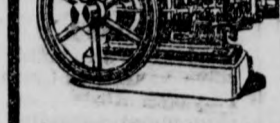
Ujlaki írógéptelep

Bpest, Erzsébet-körút 28.B.
Telefon 122-60. Telefon 122-60

EHEDETI SVÉDORSZÁGI SZAB. ROBOR NYERSOLAJMOTOR

számtalan előnyeivel fogva a
világ legjobb üzemgépe 200-300
lóerőig.

Megbízható, olcsó üzem.

Majomüzemre, iparvállá-
latoknak, minionnemű
gazdasági és esőplési
célokra legjobban ajánl-
tatik.
Üzemköltség 1 1/2 fill.
Pénzügyi ellenőrzés

nincsen. Használt gőzgépek, motorok becsere-
tetnek. Kedvező részletfizetés. — Teljes jótállás.

Árjegyzékkel és szakaszorú felvilágosítással szolgál:
LANDLER ÖDÖN
motortelepe, Budapest, VI., Lovag-u. 2

„OLLA”
GUMMI
bebizonyíthatóan a
legjobb higiénikus
2 évi jótállás
minden drbért.
Ára 4, 6 és 8 K
tucatjárt.
Mintagyűjte-
mények 12 db
válogatva
5 K

„OLLA”
GUMMI
GUMMIT több mint
2000 orvos mint a
legmegbízhatóbb-
at ajánlja. OLLA
kapható minden
gyógyszertárban s
jobb drogeriában
Érdekes árjegyzé-
ket küld **OLLA**
Gummiár,
Wien, 11/817.
Praterstr.
57.

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Állandó butorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kiviteiben teljes
lakberendezések, butorok, keleti sző-
nyegek, festmények, francia és bronz-dísz-
tárgyak, csillárok két yalmis fűtővel feltöltelék mellett
Óriási választék! Mérsékelt árak!
Leikiismeretes kiszolgálás!

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:
Negyedévre 2,50, félévre 5.-, egész évre 10.- kor.

Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

**Legalkalmasabb
ajándéktárgyak!**

Kívánatra a postaköltség viselése elle-
nében megtekintésre is szállítunk. ::
HACHER-féle erősen ezüstözött

Chinaezüst-árak:

Evőkészletek, kávé-, tea- és mokka-, továbbá
likőr-, sör- és borkészletek, szivargarnitúrák
stb. stb. nagy választékban megrendelhetők
legolcsóbban úgy **kézpénz**, mint 20 havi

RÉSZLETFIZETÉSRE

 kapható:

ELEK ÉS TÁRSA R.-T.

BUDAPEST, V., Károly-körút 10. szám.

Teljes áttekintést nyújtó china-ezüst árjegyzék
kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket

fűz- és betörésmenetszekrények. **Budapesti Pénzszekrénygyár.** Mintaraktár V. Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákosszentimre 4. szám. Telefon 116-40. 11261

56 éves

népességi nő több mint egy millió kor. vagyonnal 40 éven alóli férjért keres. Vallás, vagyon mellékes. Férjért keresnek azonkívül 25 éves kath. k. a. 160,000 kor. 22 éves földbirtokos leánya 300.000 kor. 22 éves török hölgy 100.000, 40 éves orv. özvegy 50.000 kor. vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy. Komoly házassaladónak díjmentesen felvilágosítást ad Schlesinger. Berlin 18.

Juniperus

(nemes borovicska) 4 H. teres tartályban 11 korona bérmentve. Csemege-konzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka. (Szepes megye.)

Díszkert kedvelők

kérjenek árjegyzékét az Első magyar díszkertész iskolától. — Tulajdonosa: Copony Ede Körömdény. 120 fajta tüllelű fák, lombfák, sorfák, díszcserjék kaphatók. 6168

Gyorsírás

és gyorsíró. A Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legelőbb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás napoként. Tanulmányi díjat igen mérsékelt. Díjmentes tanfolyamok: magyar-német helyesírás, „Károli” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Fehérvári utca 12. szám.

Pénzt

akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenféle kereskedelmi árucikre, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber-cséhhez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Soványág

Az egyedüli eredménytől kísért házaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartás, szertelt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jóállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszert. Kitüntette: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készítő: letelek minden országból. Dobozonként 1 forint 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. 11/1. Telefon 156-80.

Takarításért

lakást adok gyermektelen, tisztá házaspárnak. Ha a férj irodai munkát is tud végezni, ezért külön fizetést kap. Bővebbet Régi posta-utca 4. I. emelet 16. Csak a lépcsőházban.

Állások

mindenféle szakmából közzé vannak az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyenes mutatónyomtatvány. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Singer varrógépek

Kerékpárok, gramofonok, hanglémezek legolcsóbban kaphatók

Haban József

Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képek árjegyzékét ingyen küld.

Mérlegképes

könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat „S. B.” V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérek.

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debrecenben.

Kia madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni, kanári tenyésztés megismerése az felismerésével megismerésével. Minden, mit egy kanári madár meg tud énekelni, tudásról előbb magam meggyőződésem és ha hibás hang, vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A háztól rendelés nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb díszes a szép éneklő kanári madár. Kanári madarakat eddig sok pénzt adunk a kifizetésnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Murgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuvalló, nemes fajta kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőstények darabját a forintért. A szállítás a legnagyobb hűségben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és a polgári utasítás ingyen. Számos elismert és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és székföldi állatintézet.

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama nyilvánossági joggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Tisztviselő-otthon

Felső Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás pénzügyi vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes pénzügyi 135 kor. Kbéd 42 kor. Vacsoza 24 kor.

Zálogcédelvélakat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiválto és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakob

ékezer kereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-nőze sarkán.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

utolsó könyve:

Tövískes látogatóban

Elbeszélések (Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytervédek.)

Ára füze 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Forradalom

a magyar Könyvtárban

ATHENAEUM-KÖNYVTÁR

A külföldi és magyar irodalom legkiválóbb szépirodalmi és tudományos remekművei. Brillians vászonkötésben, csuda-könyv, finom angol papírosan, 320-576 oldal terjedelmű.

Kóbor Tamás: Komédiák. Novellák (424 old.)
Biró Lajos: Gidria. Novellák (448 old.)
Balcz: A számár-bőr. Regény (387 old.)
Zola: Pascal orvos. (Regény 448 old.)
Anatole France: A Pinguinek szigete. Regény.
Dickens: Két város. Regény stb. Minden kötet ára **1.90** fillér

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 felemelét. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitárak és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 82-13. 28598

Veres afonya

befőt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

30 koronáért

készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfiöltönyök vagy felöltők finom szövetelekből László Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postázható bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 08532

Kitűnő

házihoz kapható intelligens családnál. Esetleg házonkívül is. V., Sziget-utca 4-6. II. 25.

Technikum

Mittweida. Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépésztervezők, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépjárató laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3810 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjmentesen a kérésre. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Saját gyártmányú fűzők

14 kor-tól feljebb: fűthető kádak 60 kor-tól feljebb. Elválalok mindenféle kusztyutányok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbban áron.

Nemi bajoknál

hugyesötlet, tripper, kankorál csalis az illés-féle Santalocapsulák ezelőtt Lericoin Capsulák, mint legbiztosabb ovszert mindenki használja. 3 korona beki-déssel ingyen postaköltséggel. Készíti: **Illés Antal** gyógyszerész, Szabadka, és székföldi forrártár: **Hunnia** gyógyszerár Erzsébet-körút 56. Budapest.

Illés Antal

gyógyszerész, Szabadka, és székföldi forrártár: Hunnia gyógyszerár Erzsébet-körút 56. Budapest.

„Hungária”

beszélő-gépek tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók, **Deményi és Társa** Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzékét.

Ajtók, Ablakok

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban

Hivatalnokok

kereskedők és iparosok jelentékeny mellékeresetelhetnek szertismeréseinek életbiztosításának megszerzésével. (Vidékiek is). Levélbeli megkeresésekre szívesen szolgál felvilágosítással: Szegő főfelügyelő Budapest, VI., Izabella-utca 45. szám.

Zálogcédelvélakat,

briliántot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellán, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

Egy villaszerű ház,

3 nagy szoba stb. 203 négyszögöl virágos- és gyümölcsöskerttel, 12 pernyire a nyugati pályaudvartól, Rákospalotán, (Dembinszky-u. 25.) 17.000 koronáért eladó. — Bővebbet Nagy, tulajdonosnál, ugyanott.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!

RÁKOSI VIKTOR

A PÁRISI GYUJTOGATÓK

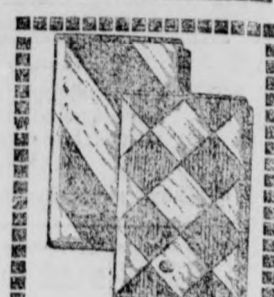
(A kommun története) Regényes korrajz Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Készpénzért

vagy hitelképes egy-éneknél kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen

olcsón

sehol nem kap modern háló, ebédlő, ural és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg zsúfolt raktárait, itt jutányosan **vehet** a leggyorsabbtól a legolcsóbbá kivitelig minden fajtát **BUTORT** Nagy Imre lakberendezési vállalkozó cég BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Béjarat Szerencsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Divatos névjegy és pénztárca

legfinomabb zines ulasz-selyemből esikos minta darabja K 2.50, koozlas minta darabja K 2. — Kivánata bármely szineszeállításban kapható. — Az összeg az 20 fillér postó utalványozása után bérmentve küldi **Bérezsi Sándor** kézmunka nagyiparos Budapest, VI., Deasowly-u. 5.

Üresedésben

levő számos különféle állás jelentetett be, melyek teljes czimmel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyenes mutatónyomtatvány. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

Kitűnő fegyverek

öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadisznok. Wernld gyalogsgági fegyver 5 kor., szurony hüvelyvel 1 K Wernld lovassági karabély 16 korona, Kropatsche-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyral 25 K. fegyverszaj 1 korona, töltény darabja 10 fill. Katonai puskaművel által ki-próbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Acetylén-kezi-lámpa

A legnagyobbsötéttségben is 250-300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító: **NELKÜLÖZHETELLEN MINDEN VÉDEKI HÁZBAN.** Gyári ára 100 mm-es reflektorral — 4.— K 110 mm-es reflektorral 6.— K 110 mm. reflektorral masszív kiállításban 8.— kor., 1 kg. Calc. Carbide 70 oral egészre 60 fillér. **LANG JAKAB ÉS FIA** Budapest, VIII., József-körút 41. Árjegyzék ingyen.

Soha nem létezett

rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítottuk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre. **Modern lakberendezési vállalat:** Budapest, IV. ker., Górlóczy-utca 7. sz. **Díszes butoralbum 1 kor.**

KÖZIGAZGATÁS

Tovább dolgoznak.

Budapest, február 17.

Az országos jegyzői egyesület elnöksége csendesen, titokban dolgozik a kongresszus meghívásán, mert fél attól, hogy a jegyzői kar, a segédjegyzők és községi alkalmazottak helyzetük javítása érdekében szorosabban tömörülni akarnak, fél attól, hogy követelni fogják erőlesen annak teljesítését, ami az országos jegyzői egyesület elnökségének programjában benne van és amiért állítólag — az elnökség a legkomolyabban küzd is. Szinte paradoxonnak látszik a felületes szemlélő előtt a mi állításunk, hogy az országos jegyzői egyesület elnöksége az ellen küzd, ami az ő programja, meghívásait igyekszik azt a mozgalmat, amely e program mielőbbi megvalósítására teljes harci készséggel törekszik; paradoxonnak látszik, hogy a vezér saját haderejét igyekezzék gyengíteni azáltal, hogy mindent elkövet annak a seregnek szétzilálására, amely az ő hirdetett elveiért harcba indulni akar. A látszólagos paradoxon azonban — valóság. Valóság, mert tudni kell, hogy az országos jegyzői egyesület elnöke soha komolyan nem harszott azokért a törekvésekért, amelyeket zászlójára irt s nem harszott ma sem; egész eddigi működése nem egyéb, mint ígéret és hitegetés lefelé, hogy pozíciója meg ne rendüljön és fűrödhessék a népszerűség verőfényes sugaraiban, felfelé pedig gerinczetlen alázkodás, amely maga részére opportunus viselkedésével és a jegyzői kar érdekeinek elárulásával szerzi meg a személyi előnyöket.

Amint lapunk ma egy heti számában írtattuk, az országos jegyzői egyesület elnöksége a végül, hogy a kongresszust meghívás, többféle eszközöz fordult; ezek egyike az, hogy arról igyekszik meggyőzni a jegyzői közvéleményt, hogy a jegyzői kar egysége a kongresszus megtartása által megmenthető. Ez érv tarthatatlanságát ma egy hete bebizonyítottuk, bebizonyítottuk azt is, hogy a jegyzői kar egységét a kongresszus inkább összeforrasztja, összeforrasztja úgy, hogy ezen az egységen többé semmiféle intrika rést nem üthet. Most a kongresszus meghívását célzó többi indok valódi értékét fogjuk az olvasó előtt kimutatni.

Azt mondják, hogy a kongresszus eredményeket nem érhet el, mert eloszlása után nem marad oly szerv, amely annak programjairól tovább is intenzív munkálkodással működne.

Hát nem igaz sem az, hogy eredményt nem érhet el, nem igaz, hogy nem lennének szervek, amelyek annak céljai valósítására nem törekednének.

A jegyzői karnak, a segédjegyzőknek és a községi alkalmazottaknak kívánságai, amelyek anyagi és közjogi helyzetük javítására irányulnak, jogosak, de nemcsak jogosak, hanem teljesítésük azon szoros kapcsolatnál fogva, amelyben a közigazgatás a munkásai magával a közigazgatással vannak: egyenesen közérdek. Mi tehát nem tudjuk elképzelni, hogy ha e munkásoknak ezrei megjelennek az ország székesfővárosában, és úgy, ahogy van, meztelenül a közvélemény elé tárják séreimüket, felfedik kiáltó nyomorúságaikat, hallhatnak tárhatatlan állapotokról, el nem viselhető viszonyokról igaz szavakat, rámutatnak arra a közérdekre, amely helyzetük változásával elválaszthatatlanul összefügg: a közvélemény ne csatlakozzék hozzájuk és ne követelje elemi erővel kívánságaik teljesítését a közhatalom birtokosaitól. Azon a kongresszuson nemcsak a jegyzők, segédjegyzők és községi alkalmazottak, hanem a közigazgatásnak legfontosabb érdekeiről lesz szó és lehetetlen, hogy ez érdekek védelmére szempóba ne szólítsa az egész ország közvéleményét, mert a községi közigazgatás munkásai viszonyainak radikális rendezése

nem osztály-, — hanem nemzeti érdek, s mi hisszük, hogy még él a közvéleményben a nemzeti érdekek iránti szeretet, még lobog szívében a láng, amely nem riad vissza áldozatoktól sem, ha azt a nemzet oltárára kell letenni.

A községi közigazgatás munkásainak kongresszusán ott lesz szívben és lélekben az egész ország, ott lesznek, akik ennek a nemzetnek nagygyá létén munkálkodnak, ott lesznek, akik tudják, hogy a községi közigazgatás teljesítési képességétől függ a milliók jóléte és boldogulása.

Nem kell attól félni, hogy a kongresszus eredményt nem ér el, mert a felállított követelések eszmei igazsága biztosítja a törekvések sikerét, ha akadnak férfiak, bátor, meg nem alkuvó, a községi közigazgatás és munkásainak érdekeért harcolni is kész férfiak.

Az országos jegyzői egyesület bizik-e törekvései valósításában? ha bizik, miként mondhatja elnöksége azt, hogy a kongresszusnak nem lesz sikere, hiszen a siker nemhogy kockázatlan, hanem esélyeit csak növelheti, ha többen, erősebben kívánják azt, amit kevesebbek, kisebb energia mellett is van kilátása elérni! Ha pedig ő maga sem bizik abban, akkor éppen szükség van a kongresszusra, hogy az erőnek hathatése csikarja ki azt, amit az igazság, a jog a szülkeblőség miatt elérni nem tudott, akkor éppen szükség van rá, hogy a végrehajtó hatalomnak szembe állítsák a közvélemény mindenekelőtt győzelmeskedő erejét!

Mondják azt is, hogy a kongresszus nem hagyhat maga után szerveket, amelyek itt ellenőrizték, vajjon kívánságai, ha teljesítésük meg is ígértetnek, teljesíteni fognak-e?

Ez is nagy tévedés. Csak nem gondolja az országos egyesület elnöksége, hogy a kongresszus után, ha ő nem azonosítja magát a jegyzői kar törekvéseivel, ha nem forr azokkal össze, ha továbbra is idegen marad azoktól a vágyaktól, azoktól az óhajtsóktól amelyek a jegyzői karnak, de a községi közigazgatás valamennyi munkásának szívét dobogtatják: továbbra is helyén maradjon? Csak nem gondolja talán, hogy a kongresszusra feljövő ezek meglepészenek azzal, hogy akadémikus értékű deklarációkat világra bocsátva, visszamenjenek falvaikba és hagyják az országos egyesület ügyeit, amely elvagy az ő és nem az elnökség egyesülete, továbbra is azokban a kezében, amely kezek nem bizonyultak sem elég erőseknek, sem elég híveknek a községi közigazgatás munkásainak érdekei megvédelmezésében? Csak nem gondolják talán, hogy ők fogják továbbra is képviselni azok érdekeit, akiknek javait Ézsauként elvesztegették, csak nem gondolják talán, hogy a kongresszus egyszerűen elszívja mulasztásaik felett és megtűri őket mai pozíciójukban? Ezt nem is gondolhatják józan észszel, mert hiszen akkor, ha nem csatlakoznak a kongresszushoz, kétségtelenné lesz mindenki előtt, hogy ők nem lehetnek továbbra is a kar bizalmának letéteményesei, ha pedig csatlakoznak, akkor megvannak a szervek, amelyek a kongresszus elhatározásainak érvényt szereznek. Ha nem csatlakoznak, ami valószínű, sőt kívánatos, mert az irántuk feltámadt bizalmatlanság ma már egy birtelen köpönyegváltással el nem osztható és annak fullánkja örökké a szívekbe törve lenne: akkor, akkor a kongresszus meg fogja találni a módot arra, hogy eltávolítsa őket az országos egyesület éléről, oda azokat állítsa, akik érdekeikért harcolni akarattal, készséggel és bátorsággal bírnak, akik együtt szenvednek a szenvedő testvérekkel, akiknek szíve együtt vérzik a fájdalomokban, azok szívével, akik már-már összereszkadnak a nehéz kereszt sulya alatt és szívük vére folyik el lassanként sohasem gyógyuló nyitott sebeiken.

Igen! a kongresszus majd gondoskodik arról, hogy elsöpörtessék az országos egyesület

let éléről az az érdekszövetség, amely ma saját előnyei érdekében köti le a jegyzői kar erejét. Majd egyesülni fognak a kongresszuson a községi közigazgatás összes munkásai és lesz erejük, hogy elsöpörjék, mint a vihar a hulló sárga falevelet, azokat az embereket, akik hosszú évek óta korékkötői voltak törekvéseik valósításának, hitehagyott árulói voltak azoknak az eszméknek, amelyeknek testté alakítását a jóhiszemű bizalom reájuk ruházta.

A kongresszus nem fog, mint a futó homokba futó kis patak, nyomtalanul elenyészni, a kongresszus gondoskodni fog arról, hogy azok az érdekek, amelyeknek védelmezésére sikraszáll, ki is elégíttessenek, gondoskodni fog arról, hogy legyenek szerveik, amelyek határozatainak minden esetben, érvényt szerezzenek — érvényt szerezzenek, mert ígérettel többé megelégedni nem lehet, — mivel éppen elegendő volt az ámitásból, amellyel éveken át zsákmányolták ki majdnem harmincezer ember megfeszített munkaképességét.

Most már nem ígéret, hanem tettek kelljenek.

Arról is hallottunk valahol, hogy a mai elnökség nagy tekintélyben áll a kormány előtt és összeköttetésünél fogva legalkalmasabb arra, hogy a jegyzői érdekek kielégítéséért eredményt hozzon.

Mi nem ismerjük befolyását, nem tudjuk értékelni tekintélyét, csak azt tudjuk, hogy a községi közigazgatás valamennyi munkása oly helyzetben van, amely egyaránt méltatlan, úgy hozzájuk, mint az országhoz, nem látjuk tehát ennek az állítólagos tekintélynek a kar javára gyümölcsöző eredményeit, ha pedig ez a tekintély ebben az irányban meddő: akkor a tekintélyt, mint reájuk nézve értéktelent, a községi közigazgatás munkásai könnyen nélkülözhetik.

Ezzel a kérdéssel, a tekintély kérdésével, különben még foglalkozni fogunk, hogy rámutassunk arra a hazugságra, amely ezt a tekintélyt, a mai elnökség személyéhez fűződő tekintélyt állítja oda, mint a jegyzői követelések kivívására legalkalmasabb elemet.

Foglalkoznunk kell részletesen azokkal a titkos utakon haladó, aknákat ásó agitációs eszközökkel, amelyekkel a kongresszust meghívásitani törekszenek azok, akik attól féltik egyéni érdekeik sérelmét, foglalkoznunk kell, hogy a községi közigazgatás munkásai végre tisztán lássanak.

A kongresszust előkészítő bizottság immár megalakult és megkezdte működését, amelynek célja a községi közigazgatás munkásainak hipnotikus álmukból való felrázása a tettek mezejére szólításra.

A bizottság legutóbbi ülésében jelentős lépéseket határozott el s azok kiviteléhez hozzá is fogott, s mi, meg vagyunk arról győződve, hogy azok az érdemes férfiak, akik az utolsó órákban tömörülnék a községi közigazgatás munkásai érdekében: célját is fogják érni!

Községi közigazgatás.

Ahel vasárnap tilos a tánc. A bácsmezei Csonoplya községben a szilajverü leányok az utóbbi időben roppant sok kihágást és merényletet követtek el a vasárnapi táncmulatságok alkalmával. Napirenden voltak a véres verekedések és revolvertámadások, miálta a személybiztonság is veszélyeztetve volt. A községi képviselőtestület úgy sejtett ezen a bajon, hogy a vasárnaponkénti koremai táncmulatságokat betiltotta. Azonkívül a rendőrség az elmúlt vasárnap razzitát tartott a koremaiban, amikor egész csomó revolvert kobozott el a leányvektől.

Alispáni jubileum. Szombathelyi jelentés szerint Herbst Géza, Vas vármegye alispánja ez évben tölti be szolgálatának 25-ik évfordulóját. A vármegye ez alkalmából e hónap 19-én tartandó közgyűlésén nagy ünnepekre készül. A jubiláló alispán sorra kapja az üdvözlő iratokat kizárólag kitűnőségeitől. Az alispánt Lajos bajor főherceg, trónörökös magánkihallgatásra hívta meg Bécsbe. Mária Terézia főhercegnő melegen gratulált az alispánnak és értékes, a bajor koronával díszített

aranykeretben, a feuséges pár aláírásával ellátott arcképét küldte a jubiléumnak. Gróf Mikes János megyéspüspök ma igen megleghangu átiratban üdvözölte az alispánt, felsorolva nagy érdemeit, melyeket a vármegye és egyházmegye körül szerzett és püspöki áldását küldte neki

A „műépítész” ezimet mindenki használhatja. Műszaki téren a jogosítatlan címhasználat eddig is botrányosan el volt harapódzva, a belügyminiszternek a napokban kiadott 6869-190. sz. rendelete után a helyzet még rosszabb lesz. E rendeletben ugyanis a belügyminiszter arról értesíti a fővárosi főkapitányt, hogy B. Gyula közműveslegényt, akit a műépítési cím használatáért a VIII. ker. kapitányi hivatal pénzbírságra ítélte el, ez ítélet elől fölmenti, mert az építési foglalkozás sem az engedélyhez, sem a kérelemhez kötött iparok sorába főlvéve nincsen. Ha ehhez hozzávesszük, hogy építési vállalkozónak is mindenki szabatosan nevezheti magát, elképzelhető, milyen megtévesztésekre és károsításokra for szabadalmat adni ez a rendelet, ha ugyan a Mérnök- és Építész-Egyesület fel nem szól ellene

Megüresedett községjegyzői állások. Huszt segédj. á., 1000 K fiz., 220 K lakp. Febr. 20-ig. Főszolgab. Huszt

Csátalja, közs. segédj. á., 1000 K fiz. Febr. 25-ig. Főszolgab. Baja.

Csukás, körj. ál. 1600 K fizetés, 1000 K irnoktartás, 150 K irodaát., 45 K fűtési át., 92 K napi-díját., 200 K fuvardíját., 24 K bünyügyi nyom., 280 K legelőszámadásért. Febr. 20-ig. Főszolgab. Székely (Biharm.)

Rábatámás, segédj. á., 1000 K fiz. Febr. 20-ig. Főszolgab. Csorna.

Bősárhány, segédj. á., 1000 K fiz. márcz. 2-ig. Főszolgab. Csorna.

Bogyoszló, segédj. á. „1000 K fiz. Márcz. 5-ig. Főszolgab. Csorna.

Szentmiklós, segédj. á. 1000 K fiz., febr. 25. d. e. 11-ig. Főszolgab. Hosszúaszó.

Belászfalva, segédj. á., 1000 K fiz. Febr. 20-ig. Főszolgab. Balászfalva.

Alsóendvavidék, segédj. á., 1000 K fiz. Febr. 24-ig. Főszolgab. Alsóendva.

Mártonhely és Perestő 2 segédj. á. 1000—1000 K fiz., febr. 20-ig. Főszolgab. Muraszombat.

Róhatamás, segédj. á. 1000 K fiz., febr. 29-ig. Főszolgab. Csorna.

Ólálkúkkós, körj. á., 1600 K fiz., 200 K lakáspénz márcz. 9-ig. Főszolgab. Hosszúaszó.

Gúta, alj. á., 1000 K fiz. és 200 K lakpénz febr. 24-ig. Főszolgab. Nemesócsa.

Blenkemező, segédj. á. (ujjonnan rendszerezítve, szabályszerű illetményvel.) Márcz. 5-ig. Főszolgab. Nagylóna.

Nagyszalonta, 1-ső segédj. á. „1300 K fiz., 200 K lakp. febr. 20. d. u. 5-ig. Főszolgab. Nagyszalonta.

Garat és Londogár, segédj. á. 1000 K fiz., márcz. 15. déli 12-ig. Főszolgab. Kóhalom.

Farkaspatak, segédj. á., 1000 K fiz., 100 K napi-díját és 100 K lakpénz febr. 27-ig. Főszolgab. Magyar-Cséke.

Albár, segédj. á., 1000 K fiz., febr. 29-ig. Főszolgab. Dunaszerdahely.

Megüresedett községi orvosi állások. Városi, körorvosi á., 1600 kor. fiz., szabad lakás,

Árpád, körorv. á., 1600 K fiz., 104 K fuvarát., orvosi lakás, 100 K bérfizetésért febr. 20-ig. Főszolgab. Nagy-Szalonta.

Técső, közs. orv. á., 1600 K fiz., szabadlakás, 200 K fuvarát., márcz. 1-ig. Főszolgab. Técső.

Városi, körorv. á., 1600 K fiz., szabadlakás, atíát., rend. beteglátogatási, távolsági és műtői díjak. Kilátásban püspöki urad. orv. á., 400 K fiz. és 20 kbm. beszállított hasábf. (6 külső község.) Márcz. 23. d. e. 9-ig. Főszolgab. Veszprém.

Sárvéradar, nagyközség, orv. á. Törv. (1908—33. t.-cz.) javadalmak. Febr. 29-ig. Főszolgab. Biharnagybajom.

Nyírtass körorv. á., 1600 K fiz., 500 K utiát., 400 K lakáspénz, megállapított díjak. Márcz. 20-ig. Főszolgab. Kiszvárd.

Mihályháza, körorv. á., 1600 K fiz., szabadlakás, különb. díjak. Márcz. 1-ig. Főszolgab. Pápa.

Az ügynök proviziója lefog'alható-e?

Budapest, február 17.

Nemrégiben B. R. ügynöknek három különböző megbízójától járó ügynöki díját foglaltatta le B. R.-nek hitelezője. Az adós ezt a foglalást azon az alapon támadta meg, hogy őt is megilleti mint magánalkalmazásban levő egyént az évi 2000 koronás létminimum; ebből kiindulva tehát csak egy harmadrész foglalható le az ő ügynöki díjából, de ez is csak úgy, hogy legalább évi 2000 K érintetlenül maradjon. Ennek az egyharmadrésznek a megállapítása végett az érdekeltek meghallgatását kérte elrendeltetni. A felfolyamodást azonban annak érdemleges elintézése előtt B. R. visszavonta s így a felső bíróság ebben a kérdésben nem dönthetett. Maga a kérdés azonban eléggé érdekes és aktuális, ennél fogva azt megbeszélés tárgyává tesszük.

Első sorban különbség teendő ügynök és ügynök között. Az ügynök fogalmát nem határozza meg a törvény; ezt a fogalmat tehát az élet napi jelenségei és nem a törvényben meghatározott előfeltételek szerint vesszük alkalmazásba. Az életben azonban azt is ügynöknek szoktuk nevezni, aki kizárólag egy cég részére közvetít ügyleteket, valamint azt is ügynöknek mondjuk, aki egy vagy több cégnek u. n. képviselője, akár a helyi piacon, akár valamely nagyobb területen, de az is ügynök, aki hivatásosan azal foglalkozik, hogy különböző feleket összehozzon és köztük az ügyletkötést lehetővé tegye. Mindezeknek a kategóriáknak a feltett kérdés tekintetében más és más jogi helyzetük van. S így nem is fogunk általános, minden ügynökre egyenlően alkalmazható feleletet adni, hanem a feleletadást kategóriánként fogjuk eszközölni.

Az az ügynök, aki kizárólag csak egy cég részére közvetít ügyleteket, aki voltaképpen üzletszerző, ha nem is kap havi vagy évi javadalmazást, hanem csak a kötött ügylet után a megállapodás szerinti százalékot, voltaképpen állandó magánalkalmazott, aki a végrehajtási novella szerint is ilyenül tekintendő, mert járandóságára nem napi-díjból áll, sem a szolgáltatását nem napszám, hétszám vagy darabszám szerint fizetik (végrh. novella 11. szakasz), hanem a kötött ügyletek pénzbeli egyenértékének szerződéses százalékában. Az ilyen módon alkalmazottnak, ha ő vagy cége ügynöknek is nevezzi, ügynöki jutaléka csak az évi keresemény egyharmadrésze erejéig vehető foglalás alá és ez is csak úgy, hogy részére évi 2000 korona a foglaláson túl is érintetlenül maradjon. Hiszen az ilyen ügynök egy cégnek áll állandó szolgálatában és a százalékos provizió tényleges szolgálati járandósága. Már pedig a végrehajtási novella 11. szakasza szerint az állandó magánalkalmazásban levő egyéneknek nemesak fizetése, de bármely más ezímen élvezett tényleges szolgálati járandósága is legfőlegb egy harmadrészben és ez is az említett 2000 K mentesség korlátozásával foglalható le.

A második kategóriába azokat az ügynököket soroztuk, akik több cég részére, de állandóan és e cég megbízásából közvetítenek ügyleteket, akiket helyi ügynököknek, helyi képviselőkné (Platzagent, Vertreter) is szokott a forgalmi élet elnevezni. Ezek az ügynökök is állandó alkalmazottaknak tekintendők, akik javadalmazása szintén szolgálati járandóságnak veendő. Mivel azonban több helyről nyerne ilyen állandó javadalmazást, rájuk a fentebb mondottakon kívül még a végrehajtási novellának 15. szakasza is alkalmazást nyer, amely szerint őket minden egyes cégtől illető járandóság tekintetében külön megilleti az a mentesség, hogy a járandóságnak legfőlegb egyharmada és ez is csak úgy foglalható le,

hogy mindegyik járandóságból évi 2000 korona a foglaláson túl is érintetlenül maradjon. Ha tehát a pl. három cég helyi ügynöke mindegyik cégtől évenként 2000 koronánál kevesebb jutalékot huz, akkor ezekből a járandóságokból semmi sem foglalható le. Ha pl. X. ügynök A. cégtől 3000 K-t, B. cégtől 8000 K-t és C. cégtől 2100 K-t kap százalékos jutalékul és egyszersmind teljes javadalmazásul, akkor a hitelezők a 3000 K-ból 1600 K-t, a 8000 K-ból 2666 K 66 f.-t, a 2100 K-ból csupán 100 K-t, vagyis összesen 3766 K 66 f.-t foglalhatnak le. Mig ha X. ügynök ezt a 13100 K-t egy cégtől kapná javadalmazásul, akkor 4366 K 66 f. volna belőle lefog'alható.

Már most vizsgáljuk azoknak az ügynököknek a jogi helyzetét a keresetük lefog'alhatósága tekintetében, akik nem állandóan egy vagy több cég érdekében közvetítenek ügyleteket. Akik állandóan egy vagy több cég részére törekcsenek ügyleteket szerelni, azok rendszerint ezeknek a cégeknek nemesak megbízásából, hanem a velük való előzetes és tüzetes megállapodások szerint végzik teendőiket és igen gyakran kiérdemelő évi jutalékukra rendszeres havi előlegeket is kapnak. A harmadik kategóriába tartozó ügynökök nem ilyen állandó megbízottak. Ők maguk keresik, kutatják azt, aki valamely ügyletet akar kötni, felajánlják neki szolgálatukat és azután keresik azt, aki hajlandó lenne a másik ügyletkötő félként szerepelni. Vagyis rövid szóval ezek az ügynökök szabad keresetként üzik azt a foglalkozást, hogy szerződő feleket összehozzanak. Az ilyen ügynököknek nincs u. n. biztos existenciájuk. Ma fényes üzletet közvetítenek, hetekig azután semmi újlet sem kínálkozik részükre. Ők tehát nem állanak senkinek állandó szolgálatában, ellenben alkalom adtan bárkinek szolgálatára vannak, akinek rájuk szükségé van. Kétségtelen tehát, hogy az ilyen ügynökökre nem alkalmazható a végrehajtási novella; ők a 11. szakasznak kedvezményét, hogy szolgálati járandóságuknak legfőlegb egyharmada foglalható le, igénybe nem vehetik. S pedig azért nem, mert nincs is szolgálati járandóságuk. Nekik csak esetről-esetre s különböző személyektől járó közvetítő díjból áll a keresetük.

Mivel pedig ez a szabad kereset sem a végrehajtási törvényben, sem annak novellájában nincs megvédve u. n. minimummal, kétségtelen, hogy a harmadik kategóriába tartozó ügynököknek kiérdemelt közvetítő-díja minden korlátozás nélkül lefog'alható, ha az ügynök végrehajtható módon marasztalva van.

Csakhogy, amíg az első két kategóriába tartozó ügynököket védi a le nem foglalható minimum, addig a harmadik kategóriába tartozó ügynököket meg az védelmezi, hogy ügynöki díjuk csak akkor foglalható le, ha az ügynöknek erre vonatkozó követelése már létrejött. Előre, a majdan kiérdemelő közvetítő-díjat nem lehet lefog'alni; ellenben az állandó megbízás alapján egy vagy több cég részére közvetítő ügynöknek ügynöki díját, mert ez őt az állandó szolgálati viszonyból illeti meg, előzetesen is le lehet fog'alni. Így pl. ha Braun Dezső a Sch. és társa cég javára állandóan közvetít ügyleteket, vagy más szóval, Braun Dezső a Sch. és társa cégnek utazó ügynöke, úgy már az év elején lefog'alható ennek az ügynöknek az év végén előtűnő és folyósítandó ügynöki díja. Mig ha Braun Dezső nem egy cég állandó szolgálatában, hanem pl. bérletet közvetít, úgy az ő ellene megítelt tartozás fejében ügynöki díját csak akkor lehet lefog'alni, ha azt kiérdemelte vagyis, ha meghatározott szerződő felek közt a bérleti szerződés megkötését már közvetítette

ÓRÁK, ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RESZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett =

Magyarországon legokosabban kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MŰÓRÁS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11/B.

Számítlan elismeréssel. Órajavítások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENYVE

Idegenek Utmutatója!

Bankok, takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.
Budapest.

Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékai 59.629.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalmában levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden ekinetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házassági óvadékok czéljaira s a záloglevelek ezenfelül árva-pénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségmentes kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság.

VI., Teréz-körút 22. szám.

Alaptőke 10 millió korona. Fiók: V. kerület, Zoltán-utca 16. szám. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékkönyvecskékre. Előleg ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete,

Budapest, V., József-tér 1. szám.

Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak ugy az érték-, mint a gabonatőzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti áron. Sorsolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyen.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank.

V., Dorottya-utca 6. szám.

Fióktintézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1. — V., Nádor-utca 25. — V., Lipót-körút 32. — VII., Erzsébet-körút 41. — VI., Andrássy-ut 30. — Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapest és Barcs. Alaptőke: 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein

magyarországi fióktelepe.

Budapest, V., Nádor-utca 4. szám (saját házában.)
Belvárosi osztály: IV., Koronaherczeg-utca 10. — Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferenc-tér 6. — Központ: Wien, I., Herrngasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság.

Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztálysorsjáték fő-elárúsító helye: VI., Andrássy-ut 5. — Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18. — IV., Ferencziktér 4., Irányi-utca sarkán. — V., Lipót-körút 27. — VII., Király-utca 57. — VII., Rottenbiller-utca 1. — VIII., József-körút 2. — VIII., Ullói-ut 6.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára.

V., Béla-utca 5. szám.

Alaptőke: 9.200.000 korona. (46.500 darab 200 korona névértékű részvény).

Lipótvárosi Bank mint szövetkezet.

V., Erzsébet-tér 7. szám.

Szövetkezeti tagok 6 éves évtársulatokban 1911-ben a VII.-a. évtársulat 378 üzlet részére egyenkint 60 korona nyereség jutott.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

IV., Koronaherczeg-utca 5. szám.

Fiókok: V., Dorottya-utca 8. — V., Nádor-utca 25. — Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No 3. — Alaptőke 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékkönyvecskére és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztálysorsjáték. Safe deposit.

Központi Bank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 24. szám.

Az Ustredni banka ceskych sporitelen, Prága (alaptőke 25.000.000 K, tartalékok 2.000.000 K) afilliált intézete. Elvállal a banküzlet körébe vágó minden megbízást. Elfogad betéteket takarékkönyvecskére 4—4½ százalék mellett, folyószámlákra a legelőnyösebben. — Sorsjegyszámla foglalkozik a sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával. — Amerikai osztálya az összes átutalásokat, követelés-behajtásokat, örökségi és más jogi ügyek rendezését, newyorki testvérintézete, a Bank of Europe útján eszközöli.

Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság.

V., Fürdő-utca 3. szám.

Alaptőke 6 millió korona. Ajánlkozik a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízás lebonyolítására. Sorsjegyek és értékpapírok vétele, eladása és biztosítása árfolyamvesztés ellen. Tőzsdéi megbízásokat elfogad a budapesti és valamennyi külföldi tőzsdére. Kisorsolt értékpapírok beváltása. Takarékbetétek. Különlegesség: vidéki pénzintézetek és tőzsdén nem jegyzett részvények adásvétele.

Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 27. szám.

Főbb üzletágai: betétek elfogadása könyvecskére 4% netto kamatozás mellett, valamint csekk- és folyószámlára; behajtás; bel- és külföldi hitellevelek kiállítása; értékpapírok, külföldi pénznemek, devizák vétele és eladása; lombardirozás, tőzsdéi ügyek lebonyolítása; sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása, stb.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság,

VIII., Rákóczi-ut 9. szám.

„Palace pezsgőgyár“ elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyára van, ahol francia minta szerinti elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likör, rum, cognac és gyümölcspálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borkban Tokaj-hegyalján külön pinczéi vannak és a legmegbízhatóbb számorodni- és aszsu-borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzületéket lebonyolít és takarékbetéteket elfogad. Telefon: 141—83.

Szállítványozási és Iparbank R.-T.

VI., Váci-körút 37. szám.

Alaptőke 400.000 K. Telefon: 21—29.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Kigolyó-tér 1. szám.

Alaptőke 16.000.000 korona. Tartalékai 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyekre és csekk-számlára. Leszámitoló váltókat. Jelzálogkölesönöket nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtanúsított feltételek mellett eszközöli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼ százalékos adómentes zálogleveleket.

Budapesti Kölesönös Segélyező Egylet m. sz.

V., Arany János-utca 18. szám.

Takarékbetétek gyümölcsösztetését elvállalja heti befizetések mellett. Kölesönöket folyósít olcsó kamattal és előnyös visszafizetési módokkal.

Budapesti Iparbank Részv.-Társ.

IV., Eskü-tér 8. szám.

Kölesönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitoló folyószámla-követeléseket és elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett. Telefon 25—65.

Budapest III. ker. Takarékpénztár.

III., Lajos-utca 183. szám.

Alaptőke 1 millió korona. Alapított 1872. Telefon 41—82.

A Magyar Pénzületetek Földhitel- és Ingatlanbankja Részvénytársaság

V., Országház-tér 4. szám.

Mely az Angol-Osztrák Bank és a Magyar Pénzületetek Központi Hitelbankja alapítása, foglalkozik a földhitelügyletek minden fajával, birtokokat vesz és elad, parcellázásokat, illetőleg azok finanszírozását ellátja. Hivatalos órák: 9-től 2-ig.

Magyar Fakeskedők Hitelintézete R.-T.

V., Széchenyi-utca 1. szám.

Alaptőke 3.000.000 korona. Alapításai és részesedései: Egyesült Fatermelők R.-T., Kisjenői Fatermelők R.-T., Központi Faértékesítő R.-T., Magyar Fakeskedelmi R.-T. Elvállal minden a fatermelés és fakeskedelem ágába tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Általános Bank Részv.-Társaság.

VII., Erzsébet-körút 39. szám.

Alaptőke 3 millió korona.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár R.-T.

VI., Andrássy-ut 47. szám.

Alaptőke 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint csekk- és folyószámlára. Leszámitoló váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelegyletben; előleg ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok vételére és eladására.

Hazai Bank Részvénytársaság.

V., Dorottya-utca 3. szám.

Alaptőke 32.000.000 korona. Tartalékai 9.500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18. — Oktogon-téri fiók: VI., Andrássy-ut 48. — Rákóczi-utcai fiók: Rákóczi-ut 26.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár Részvénytársaság.

V., Váci-körút 22. szám (saját ház).

Alaptőke 3 millió korona. Tartalékai 200.000 korona. Fióktintézetek: Arad, Miskolc, Nagyvárád. Foglalkozik mindennemű, a bankszakmába vágó, ügyletekkel, finanszírozza a vasutas fogyasztási szövetkezeteket, lebonyolít mindenféle vasutas pénzügyi tranzakciót.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand

németalföldi (hági) pénzület.

Kölesönöket folyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, köttét tulajdonra, stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4., az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság,

Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.)

A Zivnostenka banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió. Tartalék 16 millió. Telefon 131—65 és 131—66. Sürögyszó: „Industriale“. Elfogad takarékbetéteket 4½ százalékos netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megengedezésként kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágaival foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközölése. Váltók, utalványok, stb. behajtása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Gaedicke Bankház Részv.-Társ.

A magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték fő-elárúsítója. Játéktervek ingyen és bérmentve.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

Alaptőke: 8.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitoló váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákon alapuló könnlevőségeket. Előleg nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszadóhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindennemű óvadékokat. Elfogad betéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., *Koronaherczeg-utca 3. szám.*
Alapítke 2,000.000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½ százalék mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyósít 10—30 évi törlesztésre, minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérlettel.

Budapest—Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

VII., *Károly-körút 13. szám.*
Befizetett alapítke 5,000.000 korona. Elfogad betéteket takarékkönyvekre és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapirokat, csekkeket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Industria-Bank Részvénytársaság.

Budapest, V., *Zrínyi-utca 9. szám.*
Alapítke 300.000 korona. Elvállal a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár

Budapest, V., *Dorottya-utca 4. szám.*
Központi osztály: Budapest, V., *Dorottya-utca 4.*
Fiókok: I., *Fehérvári-ut 1.* — II., *Fő-utca 2.* — VIII., *Rákóczi-ut 11.* — VI., *Andrássy-ut 2.* — V., *Nádor-utca 23.* — Alapítke 15,000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, pénztári jegyekre és folyó számlára. Leszámitolt váltókat és hitelpapirokat. Kölcsönöket ad telekkönyvi ingatlanokra és fővárosi házakra.

Budapesti Kereskedők Bankja Részvénytársaság.

Budapest, V., *Erzsébet-tér 7. szám.*
Erzsébetvárosi fiók: VII., *Baross-tér 18.*
Alapítke 2,500.000 korona. Elfogad minden a banküzlet körébe vágó megbízást.

Magyar Telepítő és Parcellázó-Bank R-T.

Budapest, V., *Nádor-utca 9. szám.*
Alapítke 5,000.000 korona. Működési köre: Telepítések és parcellázások finanszírozása, saját számlára vagy bizományban. Mezőgazdasági ingatlanok vétele és értékesítése. Közreműködés a telepítési és parcellázási ügyek minden fajtájánál. — Parcellázásokat és telepítéseket saját műszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segítségével, a tulajdonos minden közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

Községi és közigazgatásos országos bankja r-t.

VIII., *Kálvin-tér 11. szám.*
Alapítke 3,000.000 korona. Részvényeseinek túlnyomó része a jegyzői karból kerül ki. — Törlesztéses jelzálogkölcsönök és kölcsönök engedményes alapon köti. Kultiválja a betétüzletet, váltótárczát és egyéb bankszerű üzleteket.

Magyar Jelzálog-hitelbank

V., *Nádor-utca 7. szám.*
Részvénytőke 20,000.000 aranyforint. Az intézet kibocsát zálogleveleket, községi kötelezőket, nyereségmentes kölcsönöket.

Községi és Közigazgatásos Országos Bankja Részvénytársaság,

VIII., *Kálvin-tér 11. szám.*
Alapítke 3,000.000 korona. Részvényeseinek túlnyomó része a jegyzői karból kerül ki. Elfogad betéteket. Leszámitolt váltókat. Lebonyolít parcellázásokat. Törlesztéses és egyéb jelzálogkölcsönöket nyújt. Községi kölcsönöket folyósít.

Biztosítás.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító R-T. Berlinben.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV. ker., *Kossuth Lajos-utca 17.* Alapított 1866-ban. Telefon: 69—75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

„Duna” Biztosító Társaság,

VI., *Andrássy-ut 30. szám.*
Alapítke: 2,000.000 korona.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet.

Budapest, VI., *Teréz-körút 40—42. szám.*
Alapított 1863. Legerőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok 10,000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg 7,000.000 korona. Biztosítási állomány: 40,000.000 korona.

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz.

Andrássy-ut 8. szám.
Az életbiztosítás összes nemcél kultiválja, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző nemcél és orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat, kiházasítási biztosításokat leányok részére.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társaság.)

Budapest, V., *Dorottya-utca 10. szám.*
Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartály-alap: 366,820.741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kárizetések összege: 1,018,074.811 korona 43 fillér; az érvényben levő biztosítások összege: 1,106,056.556 K 66 fillér. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **fuellátási és leánykiházasítási biztosítások.** — **Tűz-, szállítmány-, betérési lopás elleni és üvegbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar jég- és vízöntőbiztosító részvénytársaság (Budapest, V., Nádor-utca 5.) által.** — Részvénytőke és tartalékalap 7,000.000 korona. Egyenkénti és csoportos **balesetbiztosítások** (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első ált. baleset elleni biztosító társaság** által. (Budapest, V., *Dorottya-utca 10.*)

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmied utóda Elek és Társa R-T.

IV., *Károly-körút 10. szám.*
Egyetemes áruház. Elárúsít könyveket, képeket, fényképező cikkekkel, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési cikkekkel, előnyös részletfizetésre.

Idegenforgalmi és utazási vállalat r-t.

IV., *Vigadó-tér 1. szám.*
Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszombat, Temesvár, Zágráb. Alapítke: 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejesarnok-Szövetkezet.

VII., *Rottenbiller-utca 31. szám.*
Üzletrész-tőke: 365.600 korona. (457 darab 800 koronás üzletrész.) Telefon: 58—56.

Általános Berendezési Részvénytársaság.

(Billiárd, fabutor és hűtőköszülékek gyára.)
Budapest, VII., *Gizella-ut 26. szám.*
Telefon 65—75. Sürgőnycim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közüti Vaspálya-Társaság,

V., *Lipót-körút 22. szám.*
Alapított 1865-ben. Alapítke 40,477.800 K. Telefon: 24—52, 85—92, 73—06, 19—90, 22—35, 47—56, 8—78, 84—51 és 20—99.

Világjárású utazási és menetjegyiroda R-T.

Budapest, V., *Fürdő-utca 1. szám.*
(Bejárat a Dorottya-utca felől. Telefon 152—52.)
Utazási jegyek a világ minden részébe eredeti árakon. Díjmentes felvilágosítások. Bérutók.

A Smith Premier

VI., *Deák Ferenc-tér 6. szám.* (Ánker-palota.)
Látható írású írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzettel. „Grand Prix” Páris 1900. és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötelezettség nélkül. Telefonszám: 80—60.

Ipari vállalatok.

Gyorstalpaló ipar r-t.

V., *Andrássy-ut 4. szám.*
Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Valódi angol cipő jutányos áron. Telefon 28—33.

Hazai Likőr- Rum- és Szeszárugyár Részvénytársaság,

Budapest, VI., *Forgách-utca 9b. szám.*
Gázüzemű likörgyár. Nagyarányú pálinkafőzde. Szesz-szabadraktár. Szesz-denaturálótelep.

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság.

V., *Fürdő-utca 8. szám.*
Alapítke 4,000.000 korona. Gyárak Zsolna és Budapest. Telefon 39—57.

Continental lemosható gallér- és kézelőgyár részvénytársaság.

Budapest, VII., *Telep-utca 43. szám.*
Telefon-szám: 115—92.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia,

Budapest, VII., *Jósika-utca 12. szám.*
Csatornázási vállalat, épületbádogos műhely és horganydíszítmények gyára. Légszesz és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összekötéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki cselokra. Saját légszeszkészülék minden házban. Telefon 20—83.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága,

Budapest, IV., *Egyetem-utca 1. szám.*
Vas- és acélművek: Resiczán és Aninán. Hídépítő- és gépgyárak: Resiczán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleum-finomító malomok, cementgyár, erdészeti és gazdasági: Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., *Egyetem-utca 1. szám* alá intézendők.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság.

V., *Nádor-utca 4. szám.*
Gyártelepek: Budapest (VIII., *Orczy-ut 34.*), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Tataros, Versecz. Alapítke 5,000.000 korona. Alapított 1878-ban.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd.

Budapest, *Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.*

Unió gőzmosógári részv.-társ.

Budapest, VII., *Telep-utca 43. szám.*
Telefon-szám: 115—92. és 80—38.

Kartonnyomó ipar és textil kereskedelmi részvénytársaság.

(Fürst Jakab és Fiai.)

V., *Sas-utca 18—22. szám.*
Alapítke 4½ millió korona. Alapított 1906. Gyár III., *Lajos-utca 3.* Központi eladási iroda és raktár: V., *Sas-utca 20—22.* Fióküzlet: Wien, I., *Zelinkagasse 13.*

Beocsinai Cementgyári Unio R-T.

Budapest, V., *Alkotmány-utca 10. szám.*
Alapítke 7,600.000 korona. Cementgyár: Beocsin. — Malomkögyár: Újvidék. — Koszénbánya: Újbánya.

Magyar keleti tengerhajózási r-t.

V., *Zoltán-utca 6. szám.*
Alapítke 4,200.000 korona. Hajózási tevékenység főleg a keleti tartományokban.

Kőolaj-finomító gyár részv.-társ.

V., *Nádor-utca 14. szám.*
Alapítke 6,000.000 korona. Gyártelepek: Fiume, Brassó, Odeberg. Budapesti raktár: IX., *Lóverseny-tér-dűlő.*

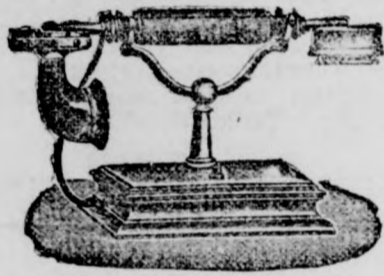
Ujlaki Téglá- és Mészégető R.-T.
V., Akadémia-utca 9. szám.
Alaptőke 6.000.000 korona. Mészégető: Buda-
Ujlak, Téglá- és cserépgyárak; Óbuda, Péterhegyi
dűlő, Békásmegyér, Habarcsgyár; Budapest, V.,
Vízafogó 1455.

**Északmagyarországi Egyesített Kőszén-
bánya és Iparvállalat Részvénytársulat.**
V., Arany János-utca 29. szám.
Alaptőke 4.000.000 korona. Ajánlja szobafü-
tésre az országsteret kedvelt csibaji darabos sze-
net, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji
aknaszenet, valamint a kitűnő baglyasaljai tömör-
és gyárszenet.

**Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya
Részvénytársaság.**
Budapest, V., Nádor-utca 19. szám.
Telefon: 38-83. Sürögnyezim: Urikány-Buda-
pest, Bányák: Lupény. (Hunyadmegye). Termel:
darabos szenet, koczkaszenet szoba-, gözcséplő-,
gép- és gözeke-fűtésre, diószentet, aknaszenet, por-
mentes aknaszenet kazánfűtési célokra, aprószenet
körkémence fűtésre, kovácszenet kovácsolási
célokra. Lupényi kocszműveiben gyárt: darabos
pirszentet kohászati célokra, koczka pirszenet, dió
pirszentet szobafűtési, cement- és cukorgyártási
célokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas
hatásfokú műtrágyát. Vezérbizománys: Magyar
Általános Hitelbank, Budapest, V., Nádor-utca
12. szám.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

Halló!

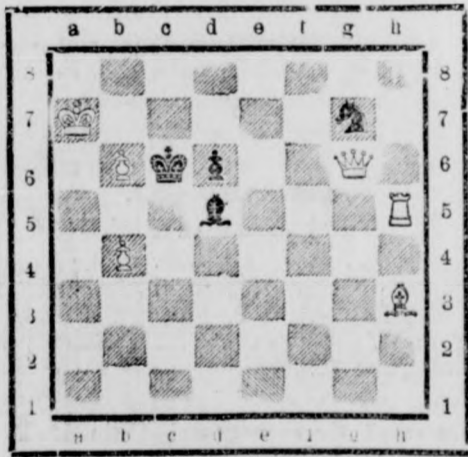
Halló!

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám.
Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takarí-
thatna meg, ha házi telefonjainkat bevezetné? Ha
meggondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak
mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása
vagy, ha fogja látni, hogy mindentől csak szabadal-
mazott házi telefonjaink bevezetése által kímélheti
meg magát. Levélbeli- vagy telefon-felzáróításra
(szám 10-49) azonnal elküldjük megbízottunkat,
aki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házi-
telefonjainkról költségvetéssel szolgálni.

SAKK.

143. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a második lépésre.

446. számú játszma.

Játszották Budapesten, 1905. július 23.

Rice-csel.

Világos:	Sötét:
Altstock Frigyes.	Gajdos János.
1. e2-e4	e7-e5
2. f2-f4	e5xf4
3. Hg1-f3	g7-g5
4. h2-h4	g5xg4
5. Hf3-e5	Hg8-16
6. Ff1-e4	d7-d5
7. e4xd5	Ff8-d6
8. 0-0

E lépéssel kezdődik Rice Izsák amerikai
professzor cseljátéka. Mint ismeretes 8. d2-d4 lé-
péssel a Kieseritzky-csel áll elő.

8.	Fd6xe5
9. Bf1-e1	Vd8-e7
10. e2-e3
10.	Fc8-f5

A sötét rendelkezésére álló sok folytatás közül
10... Hf6-h5 11. d2-d4, Hb8-d7 változattal
foglalkoznak leginkább.

11. d2-d4	Hb8-d7
12. d4xe5	Hf6-h5
13. e5-e6!	f7xe6
14. d5xe6	0-0-0!
15. e6xd7+	Bd8xd7
16. Vd1-e2	Ve7xb4

Igen jó folytatás itt 16... Ve7xe2 17. Fc4-
e2. Hb8-e8 stb. A tett lépés után azonban nagyon
érdekes bonyolalmak állanak elő.

17. Ve2-f2	Hh5-g3
Nagyon erős volna 17... g4-g3 18. Vf2xa7.	Bd8-d3! 19. Hd1-d2!
rendkívül komplikált já- tékkal	18. Vf2xa7
Világos is mattal fenyeget.
18.	Vh4-h1+
19. Kc1-f2	Vh1xe3+
20. Kf2xe1	Bh8-e8+
21. Kc1-f2	Hg3-h1+
22. Kf2-g1	Bd7-d1+
23. Fc4-f1	Bd1xf1+
24. Kc1xf1	Hh1-g3+
25. Kf1-f2	Be8-e2+
26. Kf2-g1	Be2-c1+
27. Kc1-f1	Be1-f1+
matt.

447. számú játszma.

Játszották Budapesten, 1905. július 23.

Rice-csel.

Világos:	Sötét:
Altstock.	Gajdos.
Az első 17 lépés mint fent.	Ff5-e4!
18. Vf2xf4	Vh4-h1+
19. Fc4-f1	Vh1-h2
20. Kg1-f2	Hg3xe4+
21. Be1xe4	Bh8-f8+
22. Vf4xe4	Vh2-d6
23. Kf2-e2	Vd6-e6+
24. Ve2-e2	g4-g3
25. Fc1-e3	Bf8-f2+
26. Hb1-d2
feladja

448 számú játszma.

Játszották Budapesten, 1905. július 26.

Világos:	Sötét:
Gajdos J.	Altstock F.
Az első 18 lépés mint fent.	Hg3-h5
19. Vf4-h6!	Bd7-d1+
20. Be1xe4	Bd1xf1+
21. Fc4-f1	Hh5-g3+
22. Kg1xf1	Vh4xh6
23. Kf1-g1	Hg3xe4
24. Fc1xh6
25. Hb1-d2 és világos nyert.

449. számú játszma.

Játszották Budapesten, 1905. július 27.

Világos:	Sötét:
Altstock F.	Gajdos J.
Az első 18 lépés mint fent.	Hg3-e2!
19. Vf4-h6
20. Fc1xe2

Ugyancsak e két ellenfél között egy követ-
kező játszmában 20. Kc1-f1 történt, mire követ-
kezett 20... Fc4xg2! 21. Kf1xg2 (ugyanakkor
egy másik játszmában világos 21. Kf1xe2 folyta-
tást is megkísérelte, azonban 21... Fg2-f3! 22.
Ke2-f1. Vh4-g3 után világos föladta). Vh4-
g3! 24. Ke2-h1, Vg3xe1+ és utána matt.

20.	Vh4xe1+
21. Fc2-f1	Bd7-d1
22. Hb1-d2	Bd1xe1
23. Ba1xe1	Ve1xe1
24. Vh6-e6+	Ke8-b8
25. Hd2xe4	Ve1-e2+
26. Kc1-h1	Bh8-f7
27. Ff1-e4	g4-g3

világos feladja.

Sakthirek.

Az abbáziai sakkverseny e hó 14-én nyert be-
fejezést. Az első díjat (1000 korona) Spielmann
nyerte 15. a másodikat Duras 13½ egységgel. A

harmadik díjon Cohn és Réti osztozkodtak, miután
egyformán 11½ egységet értek el. A nem díjazott
sorrendje a következő: Lowtzky 11. Flambert,
Freymann 10½. Székely 9. Leonhardt 8. Nyholm.
Rosselli 7½.

Sakkverseny San-Sebastianban. Hétfőn,
e hó 19-én kezdődik San-Sebastianban a nemzetközi
mesterverseny, melyen a következő játékosok vesze-
nek részt: Leonhardt, Spielmann, dr. Tarrasch,
Teichmann (Németország), Forgács (Magyar-
ország), Duras, Schlechter, dr. Perlis (Ausztria),
Niernzowits, Rotlevi, Rubinstein (Oroszország),
Burn (Anglia), Marshall (Amerika).

Szerkesztői üzenetek.

— *Mazánlevelek írására nem vállalkozunk.* —
— *Kéziratokat vissza nem küldünk.* —

H. J. Korompa. Nem választottam hogy a közörség
még nem kapta meg a megkeletelt pénzt. Nagyon
lassu az ilyen hivatalos eljárás utja. Mi tehát
egyelőre — csakis türelmet ajánlhatunk. Ha azonban e
türellem fonala elszakad, mégis csak a per útjára kell
lépnie.

Kuktakísaszonny. Értjük ambícióját, hogy jövő-
döbeljének jó kenyeret akar sütni. Szivesen nyújtunk
ehhez segédkezet. On roszkenyeret akar sütni. Ezt ép-
pen úgy kell sütni, mint ahogy a jó butakenyeret sze-
kás. Estefelé 2 deka desztót két kávémérő hideg vízbe
teszünk. Egy kenyérhez 4 kiló liszt szükséges, melyből
egy kilót leöntünk jó sötös vízzel és elkeverjük, hozzá-
öntjük a vízben feloldott desztót s összekeverjük, hogy
jó vastag tészta legyen belőle, melyet azután egy vastag
ruhával letakarunk, alá s félét vákuost teszünk és ezzel
el van készítve a kovász. Reggel a kovászt liszttel elda-
gasztjuk jó keményre. A többi lisztet leöntjük előre el-
készített forró sósvízzel, közé teszünk a kovászos tész-
tát és kiadagasztjuk. Hogy a tészta meg ne hűljön,
azonnal az elkészített szakajtóba teszük, abban egy
fél óra alatt megkel azután a kemencében két óráig
sütjük, honnan kiszedve hidegvízzel megmoszuk, hama-
visszateszük és 5 percz múlva újra kiszedve teteje
szép fényes lesz. Ajánlatos a tésztát lapátra helyezett
nagy káposztalevélre borítani bevetéskor, így igen szép
fenéke lesz a kenyérnek. Stájerországban a kemencéből
való kiszedés után alul-felül finom liszttel hintik meg
a kenyeret s így felkerakják. Ennek az az előnye van,
hogy az egyhetes kenyér s olyan, mintha egy napos volna.

N. J. Bezdán. A beküldött kéziratok özöne akkora,
hogy olvasásuk sok időt vesz igénybe. Annak idején
értesítjük Önt.

Zölyömmegyel. Csodáljuk, hogy ön esodálkozik. A
baromfi taréjának elfagyása gyakran előfordul nagy
hidegben, leginkább pedig a nagytaréju fajknál. En-
nek következtében a beteg tyukok nem tojnak addig,
míg ez a baj meg nem szűnik, ami rendszeren sokáig
tart. Azért tanácsos a baromfi nagy hidegben, különö-
sen szeles időben az űlban tartani és bőven etetni, míg
az idő enyhül. Ha mindazonáltal mégis elfagy a tyukok
és kakasok taréja, ezeket néhány napig elkülönítjük,
hogy taréjukat a többi ne vagdossa és a taréjt beken-
dük egyenlő részben safrántinktúrából, kámforszeszből
és terpentünből készült kenőccsel. E kenőcsöt lágy
élesztővel rákenjük és a vérkeringés hamarosan helyreál.
A taréj újra kipirosodik és széle nem szárad el. A taréj
későbbben is néha kékes színű lesz igen hideg időben,
azonban idővel ez is elmúlik, ha néha napján ismét be-
kenjük a fent leirt kenőccsel.

F. K. (régí előfizető) *Szeged.* A király Magyar-
országtól évi 11.300.000 koronát kap, ugyanannyit kap
Ausztriától is, tehát összesen 22 millió és hatszáz ezer
koronát évente.

B. Gy. L. Szeged. Tárcaí sorra kerülnek. Az em-
lített kívánságát ezidőszent sajnós, nem teljesít-
hetjük.

B. Malvina. 1. Jó mustár receptje: 125 gr. fehér,
125 gr. fekete mustárlisztet 65 gramm törött cukorral,
7 gr. törött szegfűszeggel, 15 gr. paprikával jól elve-
gyütünk és fél rész ecetvel, fél rész fehérborral péppé
keverjük. Ha szép, sima és kellő sűrűségű, hollyaggal
lekötött cserépfazékban tartjuk el. — 2. *Ludmájgaluská-
léveshez.* Egy tojásnagyságu dró vajut habosra keverünk
egy tojással, aztán egy kis ludmájat átőrünk szitán és
hozzáadjuk, végül tejbbe áztatott zsemlyebelet. Ezt mind
jól elkeverve, kanállal galuskákat szaggatunk és a te-
vesbe főzzük. — *Tojáskecsontalévesbe.* Egy egész hideg
lévesbe vagy tejbbe 3-4 tojást elhabarunk, a bögrét hi-
deg vízzel telt lábasba állítjuk, befődjük és addig hagy-
juk főzben, míg megszilárdult. Ebből kanállal kiszag-
gatunk galuskákat és a levesbe főzzük.

Sz. A. Kassa. Szotafestéshez szükséges patronok
mintakönyvet, felkérésére, az Auer és Kisfalvy-üzég
(Budapest, V., Lipót-körút 29.) küld 5 kor. utánvétellel.
A mintagyűjtemény visszaküldése után megtéríti a biz-
tosítékot.

Sorsjegyekről.

K. M. Magyar és Olasz Vöröskereszt sorsjegyeit
eddig nem sorsolták ki, ellenben Hazai sorsjegyet a
törlesztés huzáson 100 koronával kibuzták. A sorsjegy
bevételek egy nyereségjegyet kap, melylyel az öse-
szes nyereségnyuzásokon tovább játszik. — *Sch. B.* A
3401-62 számú négy koronával sorsolták. A többi
nem nyert. — *M. F.* nyug. tanító. Eszlár. Utána néz-
tünk. Nem nyert. — *L. P.* Dabas. Az első 500 koroná-
val kibuzták. Többit nem. — *Kisgözü.* Debrecen. Szé-
veskeljék beküldeni a számokat. — *T. L.* földbírtokos
Tözsédttippek nem adunk. Forduljon bankjához. Min-
denestre a pénzpiacz mostani helyzete nem a legalkal-
masabb tőzdespekulációkra.

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia külön erecségek. tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.

NAKIRA törv. védett, valódi indiai parazummi férjkülönlegesség tucattalja 12.- korona. 3 tucattal 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 2, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

A legtokéletesebb Dieselmotorokat
készíti a monarchia legnagyobb és legrégebb Dieselmotor gyára
Fegyver és Gépgyár Részvénytársaság
Budapestben.

Butor készpénzzel, vagy részletfizetéssel legolcsóbban
ENHRETTREU és FUCHS
testvéreknei
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 68-59

Sajnos, de való,
hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testi nedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak egy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes, nagy tapasztalatu specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemzeti életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatású dr. Palócz v. Kórházi orvos, egészségügyi tanár országos hírv. intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgyszó. hólyag-, ideg- és hátgerincbajokat, az önfertőzés és szifilisz utóhatásait, mazómlést, elyengült férfierőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, verbajokat, bőrbetegségeket és a női nem szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő felvilágosítást afelel, hogy otthon mi módon gyógyítható ki gyökeresen a bajából (a levélben csak válaszlevegőt kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta é. e. 10—12-ig d. u. 3—5 óráig, (vasárnap déli 12-ig). **EHRLICH 600** kurát is végeznek. Cím: **Dr. Palócz**, speciálista-orvos, Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 13.

MAGYAR-HOIVAT TENGERI GŐZHÁJÓZÁSI R.-T., FIUME.
Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.
Fiume-Venezia: hetenként 3—6 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ancona: hetenként 2—3 gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.
Ezen gőzcsők közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Venéziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.
A gőzhajók modern kényelemmel, hálfűtőkkel, kifűtő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.
Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menegelyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

Korányi Márton
herdozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely
Budapest, IV., Fereozsiek-tere 3. sz.
Telefon 68-33.

Herdozható accumulatorok, villamos gyűjtőtelepek, kézi lámpák, bányalámpák, tölőórák, kocsilámpák, zseblámpák és automobillámpák. — Accumulator gyártó javító és töltőműhely. — Szab. elektronos vizsgálópók. — Izzólámpa és elektrotechnikai eszközök gyári raktára. — Villany szerelés. — Valódi Korányi-féle szifvarró sodrony egyedársítása.

PÉNZKÖLCSÖN
sorsjegyekre, ártékpapirokra és vidéki lak. pönzt. részv.
Ezsethet sorsjegyre 10.- K Olasz v. f. sorsjegyre 30 K
Jósziv 13.- Osztirák v. f. 35
Bazilika 28.- Hazai 110
Magyar v. f. 33.- Köny. felhalog 150

A kölcsön apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fontl összegre fölemeljük. — Rézletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk fontl kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.
BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1
— Alapított 1874.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótlék
egy régióknak bizonyított háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényél, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest, D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

ÉVŐESZKÖZÖK
EZÜSTBÖL és ALPACCA EZÜSTBÖL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN ÉRSZERTÉLEPÉS
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEZORENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRLEGTÉR 2000°-RAL ZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

SCHAUMBURG LIPPE herceg beremendi portland csement- és mészművei
Kereskedelmi igazgatóság! Pécs, Indóház-u. 42.
Evi termelés: 500.000 q. portland csement. 120.000 q. fehér mész, 800.000 q. kavics.

Kitünő minőségű és páratlanul szép színű
portland csement
fehér mész gyártása
valamint géppel zuzott kavics és nyers mészkö előállítása

Művek: **Beremenden.**
Portland csementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk. Gyors és pontos kiszolgálás!

„A köztudatba ment át“, „hogycsakis
KALLAI LAJOS motorgyára
 Budapest, VI., Gyár-utca 28.
 szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motorcséplő-készleteket.
 Salát érdekében kérjen minden gazda dísz-főírápot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel.

Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
 Epest, IV., Semmelweis-u. 7.
 Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivétel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Annál bőrbutorok, ebédle szék, fotel, íróasztal, férfiszobák és irodahelyiségek butorzása!
 Bőrbutor bevásárlása a bizalmi dolog!

UNGHVÁRY JÓZSEF
 SZŐLŐTELEPEK ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁK ÉS
CZEGLED PESTMÉGYE
 „Nagyobb mennyiségű“
nemes gyümölcsfa-
 csemete, boggyógyümölcsök, vadoncok, kerít sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
 stb. Kaphatók.
 Tassók kimerítő árjegyzéket kérni.

Magyar Általános Hitelbank.
Közgyűlési meghívó.
 A Magyar Általános Hitelbank szavazati jogosult t. cz. részvényesei az 1912. évi márczius 19-én, kedden délelőtt 10 órakor, Budapesten, a bank helyiségében (V., Nádor-utca 12. szám) tartandó
XXXIV. rendes közgyűlésre
 meghívotnak.
A tanácskozás tárgya:
 1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1911. évi üzleteiről, az igazgatóság számadása az 1911. üzletéről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hovatartozása iránt, a felügyelő-bizottság jelentése.
 2. A telmentés megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
 3. Választás az igazgatóságba.
 4. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.
 A közgyűlésen minden részvényes husz darab letett részvény után egy szavazattal bír.
 A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhívotnak, hogy részvényeiket a le nem járt szavazatokkal együtt a közgyűlésre kitűzött határidő előtt 14 nappal Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál, Brassóban, Debreczenben, Fiumében, Győrűt, Kassán, Kecskeméten, Nagyvárádon, Pécsen, Pozsonyban, Szabadkán és Temesváron az intézet fiókjainál, Bécsben a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél, vagy S. M. v. Rothschild bankháznál, Berlinben a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél vagy S. Bleichröder bankháznál vagy végül M/m. Frankfurtban a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél letétbe tegyék.
 A részvények a benyújtó által aláírt jegyzék kíséretében nyújtandók be.
 A letett részvényekről a benyújtó elismervényt kap. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett toznak a közgyűlés után visszaszolgáltatandó. A közgyűlésre belépti-jeggyel szolgáló igazolvány Budapesten közvetlenül a letétel alkalmával, az intézet fiókjainál pedig, valamint Bécsben, Berlinben és M/m. Frankfurtban nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadatni.
 Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajlja gyakorolni, a megbízott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány háttán kitölteni és aláírni tartozik.
 A mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével, egyútt nyolcz nappal a közgyűlés előtt az összes fentebb felsorolt letéteményezősi helyeknél a részvényesek rendelkezésére bocsátatik.
 Budapesten, 1912. évi február hó 18-án.
Az igazgatóság.

ELEK ÉS TÁRSA
 Budapest
 ♦ IV. Kerület, ♦
 Károly-Körút 10

Képes bőrönd-árjegyzék kívánatról ingyen és bérmentve.

Készítők és egyéb utazási cikkek RÉSZLETFIZETÉSRE

Készítők és egyéb utazási cikkek RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes bőrönd-árjegyzék kívánatról ingyen és bérmentve.

Készítők és egyéb utazási cikkek RÉSZLETFIZETÉSRE

KÉNYELMES HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE.

MAGYARHON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORÁZLETA.
 Alapították 1847.
Rausweller János
 Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, főtárlója a remontoir ingaóráknál stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Invitációk pontosan eszközölhetnek.

BERLINI VICTORIA
 Általános biztosító részvénytársaság. Alapították 1853.

Biztosítási állomány 1910. december 31-én: K. 2.271.943.548.—
 Vagyoni 1910. december 31-én: ——— K. 959.594.576.—
 Nyereség az 1910. évben: ——— K. 197.784.727.—
 Nyereség az 1910. évben: ——— K. 49.308.390.—
 Nyereség az 1910. évtől: ——— K. 36.689.194.—

Különös előnyök:
 Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
 Paraj vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek aittalével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.
 Világ-kötvény: A biztosított minden külföldi pórtéka mellett fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.
 A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem változhat érvénytelenné.
 Legnagyobb élet- és visszavásárlási érték: 3 évi fennállás után.
 Megszűnt biztosítók érvényes helyzetek 3 hónapban belül orvosi vizsgálat nélkül.
 Háború biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényesével.
 Nyereség-részesedés: A tiszta nyereség 33%-a biztosítottaknak szavatoltatik.
 Az 1909. évtől 33.721.621 korona utaltatott át a biztosító társaság mint nyereség-részesedés. Már 1878 óta az összes díjbevetések 3%-val emelhető osztalék fizetetik ki.
 Példa: 10.000 koronás előtér és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 20 éves egyéneknek csupán 2841 koronájába kerül.
 Rövid világs biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. 125 Úgyis képviselőket alkalmazunk.
 Igazgatóság 11 gyaro szág és a Kelet részére:
Budapest, V., Dorottya-utca 1. szám.